DZIENNIK USTAW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 19 maja 2025 r.

Poz. 647

OBWIESZCZENIE
MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 9 maja 2025 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Prawo ochrony środowiska

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

1) ustawą z dnia 15 maja 2024 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem administracji rządowej (Dz. U. poz. 834),

2) ustawą z dnia 28 czerwca 2024 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1089),

3) ustawą z dnia 12 lipca 2024 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo komunikacji elektronicznej (Dz. U. poz. 1222),

4) ustawą z dnia 21 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1853),

5) ustawą z dnia 21 listopada 2024 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1881),

6) ustawą z dnia 27 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1847),

7) ustawą z dnia 27 listopada 2024 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1940),

8) ustawą z dnia 6 grudnia 2024 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1914),

9) ustawą z dnia 18 grudnia 2024 r. o zmianie niektórych ustaw w celu dostosowania do nomenklatury scalonej (Dz. U. poz. 1946),

10) ustawą z dnia 21 lutego 2025 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 303)

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 29 kwietnia 2025 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje:

1) art. 61 i art. 84 ustawy z dnia 15 maja 2024 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem administracji rządowej (Dz. U. poz. 834), które stanowią:

„Art. 61. 1. Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe, z tym że sprawy te toczą się przed organem, który przejął zadania i kompetencje na podstawie niniejszej ustawy.

2. Organ, który przejął zadania i kompetencje na podstawie niniejszej ustawy, przejmuje związane z tymi zadaniami i kompetencjami prawa i obowiązki organu, który utracił te zadania i kompetencje, w tym także wynikające z umów i porozumień.

3. Akta spraw, rejestry, ewidencje, listy i bazy danych, prowadzone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przez organ, który utracił zadania i kompetencje na podstawie niniejszej ustawy, przejmuje organ, który przejął od niego w tym zakresie zadania i kompetencje na podstawie niniejszej ustawy.

4. Organ, który utracił zadania i kompetencje na podstawie niniejszej ustawy, przekazuje niezwłocznie organowi, który przejął od niego zadania i kompetencje na podstawie niniejszej ustawy, dokumentację związaną z wykonywaniem przejętych zadań i kompetencji, w tym także w postaci informatycznych nośników danych.

5. Z czynności, o których mowa w ust. 3 i 4, sporządza się protokół."

„Art. 84. Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia, z wyjątkiem:

1) art. 65 ust. 2 i art. 73 ust. 2, które wchodzą w życie z dniem ogłoszenia;

2) art. 47 i art. 82, które wchodzą w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.";

2) art. 44 ustawy z dnia 28 czerwca 2024 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1089), który stanowi:

„Art. 44. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z wyjątkiem art. 8 pkt 3 i 4 oraz art. 16 pkt 2, które wchodzą w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.";

3) art. 124 ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo komunikacji elektronicznej (Dz. U. poz. 1222), który stanowi:

„Art. 124. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

1) art. 1, art. 39 pkt 11 lit. b w zakresie art. 16a ust. 4 pkt 2c i 2d, art. 46 pkt 5, art. 52 pkt 1, art. 63, art. 68 ust. 2, art. 80 ust. 3 i 5–8 oraz art. 120, które wchodzą w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;

2) art. 44 pkt 9 w zakresie art. 20 ust. 1 pkt 2 lit. b, który wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2024 r.;

3) art. 39 pkt 24 i 27, które wchodzą w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.;

4) art. 39 pkt 31, który wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia;

5) art. 49 i art. 106, które wchodzą w życie z dniem 18 października 2024 r.";

4) art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1853), który stanowi:

„Art. 6. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

1) art. 1 pkt 2, art. 4 pkt 1 lit. b w zakresie uchylanego pkt 20 i art. 4 pkt 2 w zakresie uchylanego pkt 3a, które wchodzą w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.;

2) art. 1 pkt 1, 3 i 4, art. 4 pkt 1 lit. a oraz lit. b w zakresie uchylanego pkt 21, art. 4 pkt 2 w zakresie uchylanego pkt 5 i art. 5, które wchodzą w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.";

5) art. 19 ustawy z dnia 21 listopada 2024 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1881), który stanowi:

„Art. 19. Ustawa wchodzi w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 20 lit. a tiret drugie w zakresie, w jakim dotyczy dziesięcioletniego planu rozwoju sieci wodorowej o zasięgu unijnym, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2027 r.";

6) art. 33 ustawy z dnia 27 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1847), który stanowi:

„Art. 33. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

1) art. 1 pkt 15, pkt 16 lit. a i b, art. 6 oraz art. 14, które wchodzą w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;

2) art. 1 pkt 28, 39 i 44 oraz art. 5 pkt 9, które wchodzą w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.;

3) art. 1:

a) pkt 2:

– lit. a,

– lit. b w zakresie dodawanego ust. 11a pkt 2,

b) pkt 3 lit. b

– w zakresie, w jakim dotyczą prosumenta wirtualnego energii odnawialnej, które wchodzą w życie z dniem 2 lipca 2025 r.;

4) art. 8, który wchodzi w życie z dniem 2 lipca 2025 r.”;

7) art. 15–17, art. 22–26 i art. 34 ustawy z dnia 27 listopada 2024 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1940), które stanowią:

„Art. 15. 1. Rada gminy może, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, uznać dotychczas uchwalony dokument o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, niebędący aktem prawa miejscowego, który realizuje cel określony w art. 3 pkt 9a ustawy zmienianej w art. 1, za miejski plan adaptacji w rozumieniu art. 3 pkt 9a ustawy zmienianej w art. 1.

2. Informację o uznaniu dokumentu o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, o którym mowa w ust. 1, za miejski plan adaptacji w rozumieniu art. 3 pkt 9a ustawy zmienianej w art. 1 właściwy burmistrz albo prezydent miasta zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu gminy albo miasta, w terminie 14 dni od dnia uznania, o którym mowa w ust. 1, oraz przekazuje tę informację wraz z tym planem Instytutowi Ochrony Środowiska – Państwowemu Instytutowi Badawczemu, zwanemu dalej „Instytutem Ochrony Środowiska”, w terminie 30 dni od dnia tego zamieszczenia, za pośrednictwem systemu elektronicznego udostępnianego przez ten Instytut.

3. Dokument o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, o którym mowa w ust. 1, zachowuje ważność i może być aktualizowany, zgodnie z art. 18b ust. 5 i 6 ustawy zmienianej w art. 1.

4. Dokument o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, o którym mowa w ust. 1, którego termin aktualizacji, zgodnie z art. 18b ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1, przypada w okresie 30 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, aktualizuje się w terminie 30 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 16. 1. Sprawozdanie z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu, o którym mowa w art. 18c ust. 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 1, sporządza się dla dokumentu, o którym mowa w art. 15, w zakresie wynikającym z tego dokumentu.

2. Dla dokumentu, o którym mowa w art. 15, pierwsze sprawozdanie z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu, o którym mowa w art. 18c ust. 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 1, sporządza się i przekazuje Instytutowi Ochrony Środowiska za okres od dnia jego uchwalenia do dnia 31 grudnia 2025 r., w terminie do dnia 30 czerwca 2026 r.

Art. 17. Do programów ochrony powietrza opracowywanych dla stref zaklasyfikowanych jako strefy, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1 lub 4 ustawy zmienianej w art. 1, stosuje się przepisy art. 91 ust. 9c ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.”

„Art. 22. Mandat członka Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej powołanego na podstawie art. 400d ust. 2 pkt 5 i ust. 6 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym wygasa z dniem powołania członka Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wyłonionego w trybie określonym w art. 400d ust. 2 pkt 5 oraz ust. 3 i 4 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą oraz w art. 400d ust. 4a i 4b ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 23. Członkowie rad nadzorczych wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej wyznaczeni do składu tych rad na podstawie art. 400f ust. 2 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym pełnią swoje funkcje do czasu cofnięcia ich wyznaczenia przez ministra właściwego do spraw klimatu.

Art. 24. 1. Uchwały rady gminy albo rady powiatu podjęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy na podstawie art. 403 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym zachowują moc do dnia wejścia w życie uchwał podjętych na podstawie art. 403 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Do uchwał, o których mowa w ust. 1, podjętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy na podstawie art. 403 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym stosuje się przepisy art. 403 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 25. Wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej udostępniają, w formie pisemnej w postaci papierowej lub elektronicznej, podmiotom, o których mowa w art. 411 ust. 12 ustawy zmienianej w art. 1, na ich żądanie, w celu, o którym mowa w tym przepisie, niezbędne dane osobowe osób fizycznych pozyskane od tych osób od dnia 15 maja 2020 r. i przetwarzane w związku z zaangażowaniem tych funduszy w realizację inwestycji w rozumieniu art. 14la pkt 3 ustawy zmienianej w art. 9.

Art. 26. 1. Plany ogólne gmin oraz plany zagospodarowania przestrzennego województw uchwalone przed dniem wejścia w życie ustawy zachowują ważność i mogą być zmieniane.

2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy zachowują moc i mogą być zmieniane.

3. Do planów ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w odniesieniu do których przed dniem uchwalenia miejskich planów adaptacji, o których mowa w art. 18a ustawy zmienianej w art. 1, albo w odniesieniu do których przed uznaniem dokumentów, o których mowa w art. 15 ust. 1, za miejskie plany adaptacji rozpoczęto proces opiniowania lub uzgadniania, stosuje się przepisy dotychczasowe.

4. Do planów zagospodarowania przestrzennego województw, w odniesieniu do których przed dniem wejścia w życie ustawy rozpoczęto proces opiniowania lub uzgadniania, stosuje się przepisy dotychczasowe.”

„Art. 34. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 4 w zakresie art. 18b ust. 2, który wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2025 r.”;

8) art. 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2024 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1914), który stanowi:

„Art. 5. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r., z wyjątkiem art. 1 pkt 5, art. 3 i art. 4, które wchodzą w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.”;

9) art. 6 ustawy z dnia 18 grudnia 2024 r. o zmianie niektórych ustaw w celu dostosowania do nomenklatury scalonej (Dz. U. poz. 1946), który stanowi:

„Art. 6. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.”;

10) art. 24 ustawy z dnia 21 lutego 2025 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 303), który stanowi:

„Art. 24. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2025 r., z wyjątkiem:

1) art. 6 pkt 3, który wchodzi w życie z dniem 31 marca 2025 r.;

2) art. 4 pkt 3 w zakresie art. 30h–30j oraz art. 5 pkt 15, które wchodzą w życie z dniem 1 lipca 2025 r.;

3) art. 5 pkt 7, 12 i 13, które wchodzą w życie z dniem 31 grudnia 2025 r.;

4) art. 1 pkt 2 lit. a tiret trzecie w zakresie pkt 3e i 3f, pkt 3 lit. 1, lit. o oraz lit. t w zakresie pkt 32c, pkt 7, pkt 12, pkt 14 lit. a–c, e, f i h–j, pkt 16, pkt 19 lit. f, pkt 21, pkt 29, pkt 32, pkt 42–44, pkt 48 lit. a tiret czwarte–szóste i lit. b–g, pkt 49, pkt 51 i pkt 52 lit. a tiret pierwsze, art. 2 pkt 1, art. 3 pkt 1 lit. a i pkt 2 lit. b oraz art. 7, które wchodzą w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.;

5) art. 1 pkt 36 lit. a tiret trzecie, lit. b tiret drugie, lit. c i d, pkt 37–39 oraz art. 2 pkt 2, które wchodzą w życie z dniem 1 stycznia 2027 r.;

6) art. 3 pkt 1 lit. b i pkt 2 lit. a, art. 4 pkt 3 w zakresie oznaczenia i tytułu rozdziału 2a i art. 30k oraz art. 4 pkt 4–8, które wchodzą w życie z dniem 1 stycznia 2030 r.”.

Marszałek Sejmu: wz. *P. Zgorzelski*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 9 maja 2025 r. (Dz. U. poz. 647)

USTAWA

z dnia 27 kwietnia 2001 r.

Prawo ochrony środowiska[1)]

[1)] Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw Unii Europejskiej:
1) dyrektywy Rady 87/217/EWG z dnia 19 marca 1987 r. w sprawie ograniczania zanieczyszczenia środowiska azbestem i zapobiegania temu zanieczyszczeniu (Dz. Urz. WE L 85 z 28.03.1987, str. 40, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 8, str. 269);
2) dyrektywy Rady 91/692/EWG z dnia 23 grudnia 1991 r. normalizującej i racjonalizującej sprawozdania w sprawie wykonywania niektórych dyrektyw odnoszących się do środowiska (Dz. Urz. WE L 377 z 31.12.1991, str. 48, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 2, str. 10);
3) dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, str. 7, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 102);
4) dyrektywy Rady 96/59/WE z dnia 16 września 1996 r. w sprawie unieszkodliwiania polichlorowanych bifenyli i polichlorowanych trifenyli (PCB/PCT) (Dz. Urz. WE L 243 z 24.09.1996, str. 31, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 3, str. 75);
5) (uchylony)
6) dyrektywy 1999/94/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 grudnia 1999 r. odnoszącej się do dostępności dla konsumentów informacji o zużyciu paliwa i emisjach CO_2 w odniesieniu do obrotu nowymi samochodami osobowymi (Dz. Urz. WE L 12 z 18.01.2000, str. 16, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 5, str. 3);
7) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/53/WE z dnia 18 września 2000 r. w sprawie pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. Urz. WE L 269 z 21.10.2000, str. 34, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 5, str. 224);
8) dyrektywy 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnoszącej się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku (Dz. Urz. WE L 189 z 18.07.2002, str. 12, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 7, str. 101);
9) dyrektywy 2004/107/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu (Dz. Urz. UE L 23 z 26.01.2005, str. 3, z późn. zm.);
10) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszego powietrza dla Europy (Dz. Urz. UE L 152 z 11.06.2008, str. 1);
11) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiającej ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej) (Dz. Urz. UE L 164 z 25.06.2008, str. 19);
12) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy (Dz. Urz. UE L 312 z 22.11.2008, str. 3);
13) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. Urz. UE L 20 z 26.01.2010, str. 7, z późn. zm.);
14) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola) (Dz. Urz. UE L 334 z 17.12.2010, str. 17);
15) częściowo dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz. Urz. UE L 328 z 21.12.2018, str. 82, z późn. zm.);
16) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie kontroli zagrożeń poważnymi awariami związanymi z substancjami niebezpiecznymi, zmieniającej, a następnie uchylającej dyrektywę Rady 96/82/WE (Dz. Urz. UE L 197 z 24.07.2012, str. 1);
17) dyrektywy Komisji (UE) 2015/996 z dnia 19 maja 2015 r. ustanawiającej wspólne metody oceny hałasu zgodnie z dyrektywą 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. UE L 168 z 01.07.2015, str. 1 i Dz. Urz. UE L 5 z 10.01.2018, str. 35).

Niniejsza ustawa służy stosowaniu:
1) rozporządzenia (WE) nr 166/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 stycznia 2006 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń i zmieniającego dyrektywę Rady 91/689/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. UE L 33 z 04.02.2006, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 188 z 18.07.2009, str. 14, z późn. zm.);
2) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1257/2013 z dnia 20 listopada 2013 r. w sprawie recyklingu statków oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1013/2006 i dyrektywę 2009/16/WE (Dz. Urz. UE L 330 z 10.12.2013, str. 1).

Niniejsza ustawa w zakresie swojej regulacji zapewnia wykonanie następujących decyzji:
1) decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2018/1135 z dnia 10 sierpnia 2018 r. ustanawiającej rodzaj, format i częstotliwość przekazywania informacji, które mają być udostępniane przez państwa członkowskie na potrzeby sprawozdań z wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE w sprawie emisji przemysłowych (Dz. Urz. UE L 205 z 14.08.2018, str. 40);

TYTUŁ I

Przepisy ogólne

DZIAŁ I

Zakres obowiązywania ustawy

Art. 1. Ustawa określa zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju, a w szczególności:

1) zasady ustalania:

   a) warunków ochrony zasobów środowiska,

   b) warunków wprowadzania substancji lub energii do środowiska,

   c) kosztów korzystania ze środowiska;

2) (uchylony)

3) (uchylony)

4) obowiązki organów administracji;

5) odpowiedzialność i sankcje.

Art. 2. 1. Przepisów ustawy nie stosuje się do spraw uregulowanych w przepisach prawa atomowego.

2. Przepisów ustawy nie stosuje się także w zakresie:

1) obowiązku posiadania pozwolenia,

1a) wydawania decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu,

2) ponoszenia opłat,

w razie prowadzenia działań ratowniczych.

2a. Przepisów ustawy nie stosuje się także w zakresie hałasu powstającego w związku z powszechnym korzystaniem ze środowiska.

3. Przepisy ustawy nie naruszają przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 632 i 1222).

4. Zasady ochrony morza przed zanieczyszczeniem przez statki oraz organy administracji właściwe w sprawach tej ochrony określają przepisy odrębne.

DZIAŁ II

Definicje i zasady ogólne

Art. 3. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

1) aglomeracji – rozumie się przez to miasto lub kilka miast o wspólnych granicach administracyjnych;

2) autostradzie – rozumie się przez to także drogę ekspresową, jeżeli przepisy o autostradach płatnych mają zastosowanie do tej drogi;

2a) badaniach zanieczyszczenia gleby i ziemi – rozumie się przez to pomiary zawartości substancji powodującej ryzyko w glebie i w ziemi, w tym pobieranie próbek oraz związane z tymi pomiarami badania właściwości gleby i ziemi;

2b) dokumencie referencyjnym BAT – rozumie się przez to dokument, będący wynikiem wymiany informacji zorganizowanej przez Komisję Europejską zgodnie z przepisami dotyczącymi emisji przemysłowych, sporządzony dla określonego rodzaju działalności i opisujący w szczególności stosowane techniki, aktualne wielkości emisji i zużycia, techniki uwzględniane przy okazji ustalania najlepszych dostępnych technik, a także opisujący konkluzje BAT oraz wszelkie nowe techniki;

2) decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2019/1741 z dnia 23 września 2019 r. określającej format i częstotliwość przekazywania danych, które mają być udostępniane przez państwa członkowskie na potrzeby sprawozdawczości na mocy rozporządzenia (WE) nr 166/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń i zmieniającego dyrektywę Rady 91/689/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. UE L 267 z 21.10.2019, str. 3).

3) eksploatacji instalacji lub urządzenia – rozumie się przez to użytkowanie instalacji lub urządzenia oraz utrzymywanie ich w sprawności;

4) emisji – rozumie się przez to wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio, w wyniku działalności człowieka, do powietrza, wody, gleby lub ziemi:

   a) substancje,

   b) energie, takie jak ciepło, hałas, wibracje lub pola elektromagnetyczne;

4a) granicznych wielkościach emisyjnych – rozumie się przez to najwyższe z określonych w konkluzjach BAT wielkości emisji powiązane z najlepszymi dostępnymi technikami, uzyskiwane w normalnych warunkach eksploatacji z wykorzystaniem najlepszej dostępnej techniki lub kombinacji najlepszych dostępnych technik;

5) hałasie – rozumie się przez to dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz;

5a) historycznym zanieczyszczeniu powierzchni ziemi – rozumie się przez to zanieczyszczenie powierzchni ziemi, które zaistniało przed dniem 30 kwietnia 2007 r. lub wynika z działalności, która została zakończona przed dniem 30 kwietnia 2007 r.; rozumie się przez to także szkodę w środowisku w powierzchni ziemi w rozumieniu art. 6 pkt 11 lit. c ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2020 r. poz. 2187), która została spowodowana przez emisję lub zdarzenie, od którego upłynęło więcej niż 30 lat;

6) instalacji – rozumie się przez to:

   a) stacjonarne urządzenie techniczne,

   b) zespół stacjonarnych urządzeń technicznych powiązanych technologicznie, do których tytułem prawnym dysponuje ten sam podmiot i położonych na terenie jednego zakładu,

   c) budowle niebędące urządzeniami technicznymi ani ich zespołami,

   których eksploatacja może spowodować emisję;

7) istotnej zmianie instalacji – rozumie się przez to taką zmianę sposobu funkcjonowania instalacji lub jej rozbudowę, która może powodować znaczące zwiększenie negatywnego oddziaływania na środowisko;

8) kompensacji przyrodniczej – rozumie się przez to zespół działań obejmujących w szczególności roboty budowlane, roboty ziemne, rekultywację gleby, zalesianie, zadrzewianie lub tworzenie skupień roślinności, prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej lub tworzenie skupień roślinności, prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie, wyrównania szkód dokonanych w środowisku przez realizację przedsięwzięcia i zachowanie walorów krajobrazowych;

8a) lotnisku – rozumie się przez to także port lotniczy oraz lądowisko;

8b) krajowym celu redukcji narażenia – rozumie się przez to procentowe zmniejszenie krajowego wskaźnika średniego narażenia dla roku odniesienia, w celu ograniczenia szkodliwego wpływu danej substancji na zdrowie ludzi, który ma być osiągnięty w określonym terminie;

8c) krajowym wskaźniku średniego narażenia – rozumie się przez to średni poziom substancji w powietrzu wyznaczony na podstawie pomiarów przeprowadzonych na obszarach tła miejskiego w miastach o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy i aglomeracjach na terenie całego kraju, wykorzystywany do określenia i dotrzymania krajowego celu redukcji narażenia oraz dotrzymania pułapu stężenia ekspozycji;

8d) konkluzji BAT – rozumie się przez to dokument sporządzony na podstawie dokumentu referencyjnego BAT, przyjmowany przez Komisję Europejską, w drodze decyzji, zgodnie z przepisami dotyczącymi emisji przemysłowych, formułujący wnioski dotyczące najlepszych dostępnych technik, ich opisu, informacji służącej ocenie ich przydatności, wielkości emisji powiązanych z najlepszymi dostępnymi technikami, powiązanego monitoringu, powiązanych poziomów zużycia oraz, w stosownych przypadkach, odpowiednich sposobów przeprowadzenia remediacji;

9) metodyce referencyjnej – rozumie się przez to określoną na podstawie ustawy metodę pomiarów lub badań, która może obejmować w szczególności sposób poboru próbek, sposób interpretacji uzyskanych danych, a także metodyki modelowania rozprzestrzeniania substancji oraz energii w środowisku;

9a)[2)] miejskim planie adaptacji – rozumie się przez to dokument o charakterze strategiczno-wdrożeniowym obejmujący swoim zakresem obszar danego miasta, mający na celu zmniejszenie podatności miasta na zmiany klimatu, w tym poprawę zdolności przystosowania miasta do zmian klimatu;

[2)] Dodany przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 listopada 2024 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1940), która weszła w życie z dniem 11 stycznia 2025 r.

10) najlepszych dostępnych technikach – rozumie się przez to najbardziej efektywny i zaawansowany poziom rozwoju technologii i metod prowadzenia danej działalności, który wskazuje możliwe wykorzystanie poszczególnych technik jako podstawy przy ustalaniu dopuszczalnych wielkości emisji i innych warunków pozwolenia mających na celu zapobieganie powstawaniu, a jeżeli nie jest to możliwe, ograniczenie emisji i oddziaływania na środowisko jako całość, z tym że:

   a) technika – oznacza zarówno stosowaną technologię, jak i sposób, w jaki dana instalacja jest projektowana, wykonywana, eksploatowana oraz likwidowana,

   b) dostępne techniki – oznaczają techniki o takim stopniu rozwoju, który umożliwia ich praktyczne zastosowanie w danej dziedzinie przemysłu, z uwzględnieniem warunków ekonomicznych i technicznych oraz rachunku kosztów i korzyści, a które to techniki prowadzący daną działalność może uzyskać,

   c) najlepsza technika – oznacza najbardziej efektywną technikę w osiąganiu wysokiego ogólnego poziomu ochrony środowiska jako całości;

10a) obszarze cichym w aglomeracji – rozumie się przez to obszar, na którym nie występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikiem hałasu L_{DWN};

10b) obszarze cichym poza aglomeracją – rozumie się przez to obszar, który nie jest narażony na oddziaływanie hałasu komunikacyjnego, przemysłowego lub pochodzącego z działalności rekreacyjno-wypoczynkowej;

10c) (uchylony)

10d) obszarze tła miejskiego – rozumie się przez to obszar miasta, w którym poziomy substancji w powietrzu są reprezentatywne dla narażenia ludności zamieszkującej tereny miejskie na działanie substancji;

11) oddziaływaniu na środowisko – rozumie się przez to również oddziaływanie na zdrowie ludzi;

11a) (uchylony)

12) odpadach – rozumie się przez to odpady w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587, z późn. zm.[3)]);

13) ochronie środowiska – rozumie się przez to podjęcie lub zaniechanie działań, umożliwiające zachowanie lub przywracanie równowagi przyrodniczej; ochrona ta polega w szczególności na:

   a) racjonalnym kształtowaniu środowiska i gospodarowaniu zasobami środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju,

   b) przeciwdziałaniu zanieczyszczeniom,

   c) przywracaniu elementów przyrodniczych do stanu właściwego;

14) organie administracji – rozumie się przez to:

   a) ministrów, centralne organy administracji rządowej, wojewodów, działające w ich lub we własnym imieniu inne terenowe organy administracji rządowej, organy jednostek samorządu terytorialnego,

   b) inne podmioty, gdy są one powołane z mocy prawa lub na podstawie porozumień do wykonywania zadań publicznych dotyczących środowiska i jego ochrony;

15) organie ochrony środowiska – rozumie się przez to organy administracji powołane do wykonywania zadań publicznych z zakresu ochrony środowiska, stosownie do ich właściwości określonej w tytule VII w dziale I;

16) organizacji ekologicznej – rozumie się przez to organizacje społeczne, których statutowym celem jest ochrona środowiska;

17) PCB – rozumie się przez to substancje, o których mowa w art. 3 pkt 17 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;

18) polach elektromagnetycznych – rozumie się przez to pole elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz;

19) (uchylony)

[3)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1597, 1688, 1852 i 2029 oraz z 2024 r. poz. 1834, 1911 i 1914.

20) podmiocie korzystającym ze środowiska – rozumie się przez to:

   a) przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236, 1222 i 1871 oraz z 2025 r. poz. 222) oraz przedsiębiorcę zagranicznego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2025 r. poz. 89), a także osoby prowadzące działalność wytwórczą w rolnictwie w zakresie upraw rolnych, chowu lub hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego,

   b) jednostkę organizacyjną niebędącą przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców,

   c) osobę fizyczną niebędącą podmiotem, o którym mowa w lit. a, korzystającą ze środowiska w zakresie, w jakim korzystanie ze środowiska wymaga pozwolenia;

21) pomiarze – rozumie się przez to również obserwacje oraz analizy;

22) (uchylony)

23) poważnej awarii – rozumie się przez to zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem;

24) poważnej awarii przemysłowej – rozumie się przez to poważną awarię w zakładzie;

25) powierzchni ziemi – rozumie się przez to ukształtowanie terenu, glebę, ziemię oraz wody gruntowe, z tym że:

   a) gleba – oznacza górną warstwę litosfery, złożoną z części mineralnych, materii organicznej, wody glebowej, powietrza glebowego i organizmów, obejmującą wierzchnią warstwę gleby i podglebie,

   b) ziemia – oznacza górną warstwę litosfery, znajdującą się poniżej gleby, do głębokości oddziaływania człowieka,

   c) wody gruntowe – oznaczają wody podziemne w rozumieniu art. 16 pkt 68 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1087, 1089 i 1473 oraz z 2025 r. poz. 216), które znajdują się w strefie nasycenia i pozostają w bezpośredniej styczności z gruntem lub podglebiem;

26) powietrzu – rozumie się przez to powietrze znajdujące się w troposferze, z wyłączeniem wnętrz budynków i miejsc pracy;

26a) poziomie dźwięku A wyrażonym w decybelach (dB) – rozumie się przez to wartość poziomu ciśnienia akustycznego, skorygowaną według charakterystyki częstotliwościowej A, wyznaczoną zgodnie z Polską Normą;

27) (uchylony)

28) poziomie substancji w powietrzu – rozumie się przez to stężenie substancji w powietrzu w odniesieniu do ustalonego czasu lub opad takiej substancji w odniesieniu do ustalonego czasu i powierzchni, przy czym:

   a) poziom dopuszczalny – jest to poziom substancji, który ma być osiągnięty w określonym terminie i który po tym terminie nie powinien być przekraczany; poziom dopuszczalny jest standardem jakości powietrza,

   b) poziom docelowy – jest to poziom substancji, który ma być osiągnięty w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych; poziom ten ustala się w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego wpływu danej substancji na zdrowie ludzi lub środowisko jako całość,

   c) poziom celu długoterminowego – jest to poziom substancji, poniżej którego, zgodnie ze stanem współczesnej wiedzy, bezpośredni szkodliwy wpływ na zdrowie ludzi lub środowisko jako całość jest mało prawdopodobny; poziom ten ma być osiągnięty w długim okresie czasu, z wyjątkiem sytuacji, gdy nie może być osiągnięty za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych;

28a) poziomie informowania – rozumie się przez to stężenie substancji w powietrzu, powyżej którego istnieje zagrożenie zdrowia ludzkiego wynikające z krótkotrwałego narażenia na działanie zanieczyszczeń wrażliwych grup ludności, w przypadku którego niezbędna jest natychmiastowa i właściwa informacja;

29) pozwoleniu, bez podania jego rodzaju – rozumie się przez to pozwolenie na wprowadzanie do środowiska substancji lub energii, o którym mowa w art. 181 ust. 1;

30) produkcie – rozumie się przez to wprowadzaną do obrotu substancję, energię, instalację, urządzenie oraz inny przedmiot lub jego część;

30a) programie ochrony środowiska przed hałasem – rozumie się przez to program sporządzany na potrzeby zarządzania emisją i skutkami hałasu, w tym w celu zmniejszenia hałasu;

31) prowadzącym instalację – rozumie się przez to podmiot uprawniony na podstawie określonego tytułu prawnego do władania instalacją w celu jej eksploatacji zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska, na zasadach wskazanych w ustawie;

31a) pułapie stężenia ekspozycji – rozumie się przez to poziom substancji w powietrzu wyznaczony na podstawie wartości krajowego wskaźnika średniego narażenia, w celu ograniczenia szkodliwego wpływu danej substancji na zdrowie ludzi, który ma być osiągnięty w określonym terminie; pułap stężenia ekspozycji jest standardem jakości powietrza;

31b) remediacji – rozumie się przez to poddanie gleby, ziemi i wód gruntowych działaniom mającym na celu usunięcie lub zmniejszenie ilości substancji powodujących ryzyko, ich kontrolowanie oraz ograniczenie rozprzestrzeniania się, tak aby teren zanieczyszczony przestał stwarzać zagrożenie dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, z uwzględnieniem obecnego i, o ile jest to możliwe, planowanego w przyszłości sposobu użytkowania terenu; remediacja może polegać na samooczyszczaniu, jeżeli przynosi największe korzyści dla środowiska;

32) równowadze przyrodniczej – rozumie się przez to stan, w którym na określonym obszarze istnieje równowaga we wzajemnym oddziaływaniu: człowieka, składników przyrody żywej i układu warunków siedliskowych tworzonych przez składniki przyrody nieożywionej;

32a) ruchach masowych ziemi – rozumie się przez to powstające naturalnie lub na skutek działalności człowieka osuwanie, spełzywanie lub obrywanie powierzchniowych warstw skał, zwietrzeliny i gleby;

32b) równoważnym poziomie hałasu – rozumie się przez to wartość poziomu ciśnienia akustycznego ciągłego ustalonego dźwięku, skorygowaną według charakterystyki częstotliwościowej A, która w określonym przedziale czasu odniesienia jest równa średniemu kwadratowi ciśnienia akustycznego analizowanego dźwięku o zmiennym poziomie w czasie; równoważny poziom hałasu wyraża się wzorem zgodnie z Polską Normą;

32c) ryzyku – rozumie się przez to prawdopodobieństwo wystąpienia konkretnego skutku w określonym czasie lub w określonej sytuacji;

32d) samooczyszczaniu – rozumie się przez to biologiczne, chemiczne i fizyczne procesy, których skutkiem jest ograniczenie ilości, ładunku, stężenia, toksyczności, dostępności oraz rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w glebie, ziemi i wodach, przebiegające samoistnie, bez ingerencji człowieka, ale których przebieg może być przez człowieka wspomagany;

33) standardach emisyjnych – rozumie się przez to dopuszczalne wielkości emisji;

34) standardzie jakości środowiska – rozumie się przez to poziomy dopuszczalne substancji lub energii oraz pułap stężenia ekspozycji, które muszą być osiągnięte w określonym czasie przez środowisko jako całość lub jego poszczególne elementy przyrodnicze;

35) staroście – rozumie się przez to także prezydenta miasta na prawach powiatu;

35a) strategicznej mapie hałasu – rozumie się przez to mapę sporządzoną do celów całościowej oceny narażenia na hałas z różnych źródeł na danym terenie albo do celów sporządzania ogólnych prognoz dla danego terenu;

36) substancji – rozumie się przez to pierwiastki chemiczne oraz ich związki, mieszaniny lub roztwory występujące w środowisku lub powstałe w wyniku działalności człowieka;

37) substancji niebezpiecznej – rozumie się przez to jedną lub więcej substancji albo mieszaniny substancji, które ze względu na swoje właściwości chemiczne, biologiczne lub promieniotwórcze mogą, w razie nieprawidłowego obchodzenia się z nimi, spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi lub środowiska; substancją niebezpieczną może być surowiec, produkt, półprodukt, odpad, a także substancja powstała w wyniku awarii;

37a) substancji powodującej ryzyko – rozumie się przez to substancję stwarzającą zagrożenie i mieszaninę stwarzającą zagrożenie, należącą co najmniej do jednej z klas zagrożenia wymienionych w częściach 2–5 załącznika I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniającego i uchylającego dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dz. Urz. UE L 353 z 31.12.2008, str. 1, z późn. zm.), w szczególności substancje powodujące ryzyko, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 101a ust. 5 pkt 1;

38) ściekach – rozumie się przez to wprowadzane do wód lub do ziemi:

a) wody zużyte na cele bytowe lub gospodarcze,

b) ciekłe odchody zwierzęce, z wyjątkiem gnojówki i gnojowicy przeznaczonych do rolniczego wykorzystania w sposób i na zasadach określonych w przepisach działu III rozdziału 4 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne oraz w przepisach ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. z 2024 r. poz. 105),

c) wody odciekowe ze składowisk odpadów oraz obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, w których są składowane odpady wydobywcze niebezpieczne oraz odpady wydobywcze inne niż niebezpieczne i obojętne, miejsc magazynowania, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, wykorzystane solanki, wody lecznicze i termalne,

d) wody pochodzące z obiegów chłodzących elektrowni lub elektrociepłowni,

e) wody pochodzące z odwodnienia zakładów górniczych, z wyjątkiem wód wtłaczanych do górotworu, jeżeli rodzaje i ilość substancji zawartych w wodzie wtłaczanej do górotworu są tożsame z rodzajami i ilościami substancji zawartych w pobranej wodzie, z wyłączeniem niezanieczyszczonych wód pochodzących z odwodnienia zakładów górniczych,

f) wody wykorzystane, odprowadzane z obiektów chowu lub hodowli ryb w obiektach przepływowych, charakteryzujących się poborem zwrotnym, o ile ilość i rodzaj substancji zawartych w tych wodach przekracza wartości ustalone w warunkach wprowadzania ścieków do wód określonych w pozwoleniu wodnoprawnym,

g) wody wykorzystane, odprowadzane z obiektów chowu lub hodowli ryb albo innych organizmów wodnych w stawach o wodzie stojącej, o ile produkcja tych ryb lub organizmów rozumiana jako średnioroczny przyrost masy tych ryb albo tych organizmów w poszczególnych latach cyklu produkcyjnego przekracza 1500 kg z 1 ha powierzchni użytkowej stawów rybnych tego obiektu w jednym roku danego cyklu;

38a) ściekach bytowych – rozumie się przez to ścieki z budynków mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej, powstające w wyniku ludzkiego metabolizmu lub funkcjonowania gospodarstw domowych oraz ścieki o zbliżonym składzie pochodzące z tych budynków;

38b) ściekach komunalnych – rozumie się przez to ścieki bytowe lub mieszaninę ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi będącymi skutkiem opadów atmosferycznych, odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych;

38c) ściekach przemysłowych – rozumie się przez to ścieki niebędące ściekami bytowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi będącymi skutkiem opadów atmosferycznych, powstałe w związku z prowadzoną przez zakład działalnością handlową, przemysłową, składową, transportową lub usługową, a także będące ich mieszaniną ze ściekami innego podmiotu, odprowadzane urządzeniami kanalizacyjnymi tego zakładu;

39) środowisku – rozumie się przez to ogół elementów przyrodniczych, w tym także przekształconych w wyniku działalności człowieka, a w szczególności powierzchnię ziemi, kopaliny, wody, powietrze, krajobraz, klimat oraz pozostałe elementy różnorodności biologicznej, a także wzajemne oddziaływania pomiędzy tymi elementami;

40) terenie zamkniętym – rozumie się przez to teren, a w szczególnych przypadkach obiekt budowlany lub jego część, dostępny wyłącznie dla osób uprawnionych oraz wyznaczony w sposób określony w ustawie z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1151 i 1824);

41) tytule prawnym – rozumie się przez to prawo własności, użytkowanie wieczyste, trwały zarząd, ograniczone prawo rzeczowe albo stosunek zobowiązaniowy;

42) urządzeniu – rozumie się przez to niestacjonarne urządzenie techniczne, w tym środki transportu;

42a) użytkowniku urządzenia – rozumie się przez to podmiot uprawniony na podstawie określonego tytułu prawnego do władania urządzeniem w celu jego eksploatacji zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska, na zasadach wskazanych w ustawie;

43) wielkości emisji – rozumie się przez to rodzaj i ilość wprowadzanych substancji lub energii w określonym czasie oraz stężenia lub poziomy substancji lub energii, w szczególności w gazach odlotowych, wprowadzanych ściekach oraz wytwarzanych odpadach;

44) władającym powierzchnią ziemi – rozumie się przez to właściciela nieruchomości, a jeżeli w ewidencji gruntów i budynków prowadzonej na podstawie ustawy – Prawo geodezyjne i kartograficzne ujawniono inny podmiot władający gruntem – podmiot ujawniony jako władający;

45) właściwym organie Państwowej Straży Pożarnej – rozumie się przez to właściwego miejscowo ze względu na lokalizację zakładu:

a) komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej – w sprawach dotyczących zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,

b) komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej – w sprawach dotyczących zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;

46) wprowadzaniu ścieków do ziemi – rozumie się przez to także wprowadzanie ścieków do gleby;

46a) wskaźniku średniego narażenia dla miasta o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy i aglomeracji – rozumie się przez to średni poziom substancji w powietrzu wyznaczony na podstawie pomiarów przeprowadzonych na obszarach tła miejskiego w miastach o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy i aglomeracjach, wykorzystywany do dotrzymania pułapu stężenia ekspozycji oraz określenia i dotrzymania krajowego celu redukcji narażenia;

47) wykorzystywaniu substancji – rozumie się przez to także ich gromadzenie;

47a) wyłącznej strefie ekonomicznej Rzeczypospolitej Polskiej – rozumie się przez to wyłączną strefę ekonomiczną Rzeczypospolitej Polskiej w rozumieniu ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1125 oraz z 2025 r. poz. 409);

48) zakładzie – rozumie się przez to jedną lub kilka instalacji wraz z terenem, do którego prowadzący instalacje posiada tytuł prawny, oraz znajdującymi się na nim urządzeniami;

48a) zakładzie stwarzającym zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej – rozumie się przez to zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej lub zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, o których mowa w art. 248 ust. 1;

49) zanieczyszczeniu – rozumie się przez to emisję, która może być szkodliwa dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, może powodować szkodę w dobrach materialnych, może pogarszać walory estetyczne środowiska lub może kolidować z innymi, uzasadnionymi sposobami korzystania ze środowiska;

49a) udziale zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł naturalnych – rozumie się przez to tę część emisji zanieczyszczeń, która nie jest spowodowana bezpośrednio lub pośrednio działalnością człowieka, w tym zjawiska naturalne, takie jak wybuchy wulkanów, aktywność sejsmiczna, aktywność geotermiczna, pożary lasów i nieużytków, gwałtowne wichury, aerozole morskie, emisja wtórna lub przenoszenie w powietrzu cząstek pochodzenia naturalnego z regionów suchych;

50) zrównoważonym rozwoju – rozumie się przez to taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.

Art. 4. 1. Powszechne korzystanie ze środowiska przysługuje z mocy ustawy każdemu i obejmuje korzystanie ze środowiska, bez użycia instalacji, w celu zaspokojenia potrzeb osobistych oraz gospodarstwa domowego, w tym wypoczynku oraz uprawiania sportu, w zakresie:

1) wprowadzania do środowiska substancji lub energii;

2) innych niż wymienione w pkt 1 rodzajów powszechnego korzystania z wód w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne.

2. Korzystanie ze środowiska wykraczające poza ramy korzystania powszechnego może być, w drodze ustawy, obwarowane obowiązkiem uzyskania pozwolenia, ustalającego w szczególności zakres i warunki tego korzystania, wydanego przez właściwy organ ochrony środowiska.

3. Zwykłym korzystaniem ze środowiska jest takie korzystanie wykraczające poza ramy korzystania powszechnego, co do którego ustawa nie wprowadza obowiązku uzyskania pozwolenia, oraz zwykłe korzystanie z wody w rozumieniu przepisów ustawy – Prawo wodne.

Art. 5. Ochrona jednego lub kilku elementów przyrodniczych powinna być realizowana z uwzględnieniem ochrony pozostałych elementów.

Art. 6. 1. Kto podejmuje działalność mogącą negatywnie oddziaływać na środowisko, jest obowiązany do zapobiegania temu oddziaływaniu.

2. Kto podejmuje działalność, której negatywne oddziaływanie na środowisko nie jest jeszcze w pełni rozpoznane, jest obowiązany, kierując się przezornością, podjąć wszelkie możliwe środki zapobiegawcze.

Art. 7. 1. Kto powoduje zanieczyszczenie środowiska, ponosi koszty usunięcia skutków tego zanieczyszczenia.

2. Kto może spowodować zanieczyszczenie środowiska, ponosi koszty zapobiegania temu zanieczyszczeniu.

Art. 7a. Do bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku i do szkody w środowisku w rozumieniu ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie stosuje się przepisy tej ustawy.

Art. 8. Polityki, strategie, plany lub programy dotyczące w szczególności przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, gospodarki przestrzennej, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu powinny uwzględniać zasady ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Art. 9. (uchylony)

Art. 10. (uchylony)

Art. 11. (uchylony)

Art. 12. 1. Podmioty korzystające ze środowiska oraz organy administracji są obowiązane do stosowania metodyk referencyjnych, jeżeli metodyki takie zostały określone na podstawie ustaw.

2. Jeżeli na podstawie ustawy wprowadzono obowiązek korzystania z metodyki referencyjnej, jest dopuszczalne stosowanie innej metodyki, pod warunkiem:

1) że umożliwia ona uzyskanie dokładniejszych wyników, a uzasadnieniem jej zastosowania są zjawiska meteorologiczne, mechanizmy fizyczne i procesy chemiczne, jakim podlegają substancje lub energie – w przypadku metodyki modelowania rozprzestrzeniania substancji lub energii w środowisku;

2) udowodnienia pełnej równoważności uzyskiwanych wyników – w przypadku pozostałych metodyk.

DZIAŁ III

Polityka ochrony środowiska[4)]

Art. 13. Polityka ochrony środowiska to zespół działań mających na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Art. 14. 1. Polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2025 r. poz. 198).

2.[5)] Polityka ochrony środowiska jest prowadzona również za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska oraz miejskich planów adaptacji.

Art. 15. (uchylony)

Art. 16. (uchylony)

Art. 17. 1. Organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1.

2. Projekty programów ochrony środowiska podlegają zaopiniowaniu przez:

1) ministra właściwego do spraw klimatu – w przypadku projektów wojewódzkich programów ochrony środowiska;

2) organ wykonawczy województwa – w przypadku projektów powiatowych programów ochrony środowiska;

3) organ wykonawczy powiatu – w przypadku projektów gminnych programów ochrony środowiska.

3. (uchylony)

4. Organ, o którym mowa w ust. 1, zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881 i 1940), w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie programu ochrony środowiska.

---

4) Tytuł działu w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

5) W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

Art. 18. 1. Programy, o których mowa w art. 17 ust. 1, uchwala odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu albo rada gminy.

2. Z wykonania programów organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.

3. Po przedstawieniu raportów odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu albo radzie gminy, raporty są przekazywane przez organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy odpowiednio do ministra właściwego do spraw klimatu, organu wykonawczego województwa i organu wykonawczego powiatu.

Art. 18a.[6)] 1. Dla miasta o liczbie mieszkańców równej 20 tysięcy lub większej, zgodnie z danymi statystycznymi dotyczącymi ludności według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego ogłoszonymi przez Główny Urząd Statystyczny, sporządza się miejski plan adaptacji.

2. Rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia miejskiego planu adaptacji.

3. Rada gminy podejmuje uchwałę z własnej inicjatywy albo na wniosek burmistrza albo prezydenta miasta, o którym mowa w ust. 1.

4. Burmistrz albo prezydent miasta, o którym mowa w ust. 1, po podjęciu przez radę gminy uchwały sporządza projekt miejskiego planu adaptacji w celu realizacji polityki ochrony środowiska, w szczególności wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu, oraz realizacji celów zawartych w strategiach rozwoju, programach i dokumentach programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, oraz w planach, o których mowa w art. 315 pkt 1–3 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne.

5. Miejski plan adaptacji zawiera co najmniej:

1) część analityczną, w tym:
   a) analizę zjawisk meteorologicznych i hydrologicznych w mieście oraz ich pochodnych,
   b) scenariusze zmian klimatu,
   c) opis głównych zagrożeń klimatycznych dla miasta wynikających z analizy i scenariuszy, o których mowa w lit. a oraz b,
   d) ocenę wrażliwości miasta na zmiany klimatu,
   e) ocenę potencjału adaptacyjnego miasta do zmian klimatu,
   f) analizę podatności miasta na zmiany klimatu,
   g) analizę ryzyka związanego ze zmianami klimatu i szans wynikających z tych zmian dla miasta;
2) koncepcję zazieleniania miasta, w tym zwiększania powierzchni terenów zieleni i zadrzewień;
3) koncepcję zagospodarowania na terenie miasta wód opadowych i roztopowych będących skutkiem opadów atmosferycznych;
4) zbiór danych przestrzennych, w tym część graficzną zawierającą przedstawienie wyników analiz, o których mowa w pkt 1 lit. a, f oraz g, oraz zbiór danych przestrzennych z koncepcji, o których mowa w pkt 2 i 3;
5) część programową, w tym:
   a) szczegółowe cele planu, określone na podstawie pkt 1–4, wraz z miernikami monitorowania skuteczności osiągania tych celów,
   b) działania adaptacyjne do zmian klimatu, określone na podstawie pkt 1–4, wraz z opisem tych działań, wskaźnikami monitorowania skuteczności wdrażania tych działań oraz harmonogramem rzeczowo-finansowym tych działań,
   c) wskazanie podmiotów i organów biorących udział w sporządzaniu planu oraz sposobów ich włączenia w sporządzanie tego planu;
6) wskazanie sposobu wdrażania planu, w tym:
   a) wskazanie podmiotów i organów odpowiedzialnych za wdrażanie działań adaptacyjnych do zmian klimatu,
   b) zasady monitorowania skuteczności osiągania szczegółowych celów planu z wykorzystaniem mierników monitorowania oraz wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu z wykorzystaniem wskaźników monitorowania;
7) wnioski i rekomendacje sporządzone na podstawie pkt 5.

---

6) Dodany przez art. 1 pkt 4 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

6. W ramach zasad monitorowania, o których mowa w ust. 5 pkt 6 lit. b, można wskazać również dodatkowe wskaźniki monitorowania i mierniki monitorowania, które nie zostały wymienione w przepisach wydanych na podstawie art. 18c ust. 7.

7. Wszystkie wskaźniki monitorowania i mierniki monitorowania spełniają następujące kryteria:

1) określona liczbowo wartość początkowa;

2) określona liczbowo wartość docelowa;

3) rok osiągnięcia wartości docelowej.

8. Burmistrz albo prezydent miasta, o którym mowa w ust. 1, zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie miejskiego planu adaptacji.

Art. 18b.[6)] 1. Miejski plan adaptacji jest przyjmowany przez radę gminy w drodze uchwały.

2.[7)] **Uchwalenie miejskiego planu adaptacji następuje w terminie 30 miesięcy od dnia ogłoszenia przez Główny Urząd Statystyczny danych statystycznych dotyczących ludności według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, zgodnie z którymi miasto osiągnęło liczbę mieszkańców, o której mowa w art. 18a ust. 1.**

3. Miejski plan adaptacji nie jest aktem prawa miejscowego.

4. Burmistrz albo prezydent miasta, o którym mowa w art. 18a ust. 1, przekazuje Instytutowi Ochrony Środowiska – Państwowemu Instytutowi Badawczemu, zwanemu dalej „Instytutem Ochrony Środowiska”, za pośrednictwem systemu elektronicznego udostępnianego przez ten Instytut, uchwałę w sprawie przyjęcia miejskiego planu adaptacji wraz z tym planem w terminie 30 dni od dnia podjęcia uchwały.

5. Miejski plan adaptacji aktualizuje się, uwzględniając sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu, o których mowa w art. 18c ust. 1 pkt 2, nie rzadziej niż raz na 6 lat.

6. Przepisy dotyczące miejskiego planu adaptacji, o których mowa w ust. 1, 3 i 4 oraz w art. 18a ust. 2–8, stosuje się odpowiednio do jego aktualizacji.

Art. 18c.[6)] 1. Burmistrz albo prezydent miasta, o którym mowa w art. 18a ust. 1:

1) monitoruje wdrażanie działań adaptacyjnych do zmian klimatu, o których mowa w art. 18a ust. 5 pkt 5 lit. b, przez podmioty i organy, o których mowa w art. 18a ust. 5 pkt 6 lit. a;

2) sporządza co 2 lata od dnia przyjęcia miejskiego planu adaptacji sprawozdanie z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu, o którym mowa w pkt 1, zwane dalej „sprawozdaniem z monitorowania”, i przedstawia je radzie gminy;

3) przekazuje sprawozdanie z monitorowania w roku parzystym Instytutowi Ochrony Środowiska w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po okresie, którego ono dotyczy, za pośrednictwem systemu elektronicznego, o którym mowa w ust. 4.

2. Pierwsze sprawozdanie z monitorowania sporządza się za okres od dnia przyjęcia miejskiego planu adaptacji do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok przekazania sprawozdania z monitorowania zgodnie z ust. 1 pkt 3.

3. Sprawozdanie z monitorowania zawiera:

1) dane dotyczące miasta, dla którego jest sporządzane sprawozdanie;

2) informacje o celach i działaniach adaptacyjnych do zmian klimatu, o których mowa w art. 18a ust. 5 pkt 5 lit. a i b;

3) informacje o osiągniętych wartościach mierników monitorowania i wskaźników monitorowania, o których mowa w art. 18a ust. 5 pkt 5 lit. a i b;

4) wnioski i rekomendacje wynikające z monitorowania, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.

4. Sprawozdanie z monitorowania sporządza się w systemie elektronicznym dostępnym na stronie internetowej, której adres Instytut Ochrony Środowiska udostępnia na swojej stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej.

5. Instytut Ochrony Środowiska weryfikuje i analizuje sprawozdanie z monitorowania oraz zgłasza do niego uwagi, a burmistrz albo prezydent miasta, o którym mowa w art. 18a ust. 1, jest obowiązany uwzględnić te uwagi w terminie 60 dni od dnia ich otrzymania.

---

7) Wejdzie w życie z dniem 1 lipca 2025 r.

6. Instytut Ochrony Środowiska sporządza i przekazuje w terminie do dnia 30 listopada roku parzystego ministrowi właściwemu do spraw klimatu podsumowanie sprawozdań z monitorowania.

7. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres sprawozdania z monitorowania oraz mierniki monitorowania i wskaźniki monitorowania, o których mowa w art. 18a ust. 5 pkt 5 lit. a i b, mając na uwadze potrzebę ujednolicenia zakresu informacji przekazywanych przez burmistrzów albo prezydentów miast, o których mowa w art. 18a ust. 1.

Art. 18d.[6)] 1. W systemie elektronicznym, o którym mowa w art. 18c ust. 4, gromadzone są następujące dane użytkowników systemu: imię (imiona), nazwisko, służbowy adres e-mail, służbowy numer telefonu, miejsce zatrudnienia oraz zajmowane stanowisko. W systemie mogą być również gromadzone dane znajdujące się w przekazanych przez użytkowników systemu dokumentach: numer PESEL, numer i seria dowodu osobistego, imię (imiona), nazwisko, stanowisko, miejsce zatrudnienia.

2. Administratorem danych osobowych, o których mowa w ust. 1, jest Instytut Ochrony Środowiska.

3. Dane osobowe, o których mowa w ust. 1, są przetwarzane w celu realizacji zadań związanych ze sprawozdawczością, o których mowa w art. 18b ust. 4 oraz art. 18c ust. 4–6, przez okres nie dłuższy niż 10 lat od końca roku kalendarzowego, w którym zakończono realizację tych zadań.

DZIAŁ IV
Informacje o środowisku

Rozdział 1
(uchylony)

Rozdział 2
(uchylony)

DZIAŁ V
(uchylony)

DZIAŁ VI
(uchylony)

DZIAŁ VII
Ochrona środowiska w zagospodarowaniu przestrzennym i przy realizacji inwestycji

Art. 71. 1. Zasady zrównoważonego rozwoju, a także ochrony środowiska, w tym złóż kopalin, stanowią podstawę do sporządzania i aktualizacji koncepcji rozwoju kraju, średniookresowej strategii rozwoju kraju, strategii rozwoju województw, planów zagospodarowania przestrzennego województw, strategii rozwoju ponadlokalnego, strategii rozwoju gmin, planów ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

2. W koncepcji, strategiach i planach, o których mowa w ust. 1, w szczególności:

1) określa się rozwiązania niezbędne do zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń, zapewnienia ochrony przed powstającymi zanieczyszczeniami, przywracania środowiska do właściwego stanu oraz zachowania dostępności do złóż kopalin;

2) ustala się warunki realizacji przedsięwzięć, umożliwiające uzyskanie optymalnych efektów w zakresie ochrony środowiska.

2a.[8)] W gminach, które posiadają miejski plan adaptacji, przy sporządzaniu i aktualizacji strategii rozwoju gminy, strategii rozwoju ponadlokalnego, planów ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się wnioski i rekomendacje, o których mowa w art. 18a ust. 5 pkt 7.

3. Przeznaczenie i sposób zagospodarowania terenu powinny w jak największym stopniu zapewniać zachowanie jego walorów krajobrazowych.

---

8) Dodany przez art. 1 pkt 5 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

Art. 72. 1. Określając ustalenia planu ogólnego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zapewnia się warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska, w szczególności przez:

1) ustalanie programów racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi, w tym na terenach eksploatacji złóż kopalin, i racjonalnego gospodarowania gruntami;

2) uwzględnianie obszarów występowania złóż kopalin oraz obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż;

3) zapewnianie kompleksowego rozwiązania problemów zabudowy miast i wsi, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodnej, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami, systemów transportowych i komunikacji publicznej oraz urządzania i kształtowania terenów zieleni;

4) uwzględnianie konieczności ochrony wód, gleby i ziemi przed zanieczyszczeniem w związku z prowadzeniem gospodarki rolnej;

5) zapewnianie ochrony walorów krajobrazowych środowiska i warunków klimatycznych;

5a) uwzględnianie potrzeb w zakresie zapobiegania ruchom masowym ziemi i ich skutkom;

6) uwzględnianie innych potrzeb w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi.

2. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, przy przeznaczaniu terenów na poszczególne cele oraz przy określaniu zadań związanych z ich zagospodarowaniem w strukturze wykorzystania terenu, ustala się proporcje pozwalające na zachowanie lub przywrócenie równowagi przyrodniczej i prawidłowych warunków życia.

3. W odniesieniu do obszarów zdegradowanych w wyniku działalności człowieka, klęsk żywiołowych oraz ruchów masowych ziemi w strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego określa się zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego, a w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego – sposób zagospodarowania tych obszarów.

4.[9)] Wymagania, o których mowa w ust. 1–3, określa się na podstawie opracowań ekofizjograficznych, stosownie do rodzaju sporządzanego dokumentu, cech poszczególnych elementów przyrodniczych i ich wzajemnych powiązań, a dla miast, które posiadają miejskie plany adaptacji – także na podstawie wniosków i rekomendacji, o których mowa w art. 18a ust. 5 pkt 7.

5. Przez opracowanie ekofizjograficzne rozumie się dokumentację sporządzaną na potrzeby planu ogólnego gminy, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa, charakteryzującą poszczególne elementy przyrodnicze na obszarze objętym planem i ich wzajemne powiązania.

6. Minister właściwy do spraw klimatu, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska oraz ministrem właściwym do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa, określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje, zakres i sposób wykonania opracowań ekofizjograficznych, o których mowa w ust. 4, uwzględniając odpowiednio potrzeby, dla których sporządzane są te opracowania, konieczność zapewnienia trwałości podstawowych procesów przyrodniczych na obszarze objętym planem zagospodarowania przestrzennego oraz dane będące podstawą sporządzania tych opracowań.

6a. Wymagania w zakresie ochrony przed hałasem określa się z uwzględnieniem programów ochrony środowiska przed hałasem.

7. Przepisy ust. 1 pkt 2 i 4 stosuje się odpowiednio do planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Art. 73. 1. Określając ustalenia planu ogólnego gminy, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, uwzględnia się w szczególności ograniczenia wynikające z:

1) ustanowienia w trybie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 i 1940) parku narodowego, rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu, obszaru Natura 2000, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, użytku ekologicznego, stanowiska dokumentacyjnego, pomników przyrody oraz ich otulin;

2) utworzenia obszarów ograniczonego użytkowania lub stref przemysłowych;

2a) wyznaczenia obszarów cichych w aglomeracji oraz obszarów cichych poza aglomeracją;

2b) strategicznych map hałasu;

---

9) W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 6 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

3) ustalenia w trybie przepisów ustawy – Prawo wodne warunków korzystania z wód regionu wodnego i zlewni oraz ustanowienia stref ochronnych ujęć wód, a także obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych;

4) przepisów ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych (Dz. U. poz. 1719).

2. Linie komunikacyjne, napowietrzne i podziemne rurociągi, linie kablowe oraz inne obiekty liniowe przeprowadza się i wykonuje w sposób zapewniający ograniczenie ich oddziaływania na środowisko, w tym:

1) ochronę walorów krajobrazowych;

2) możliwość przemieszczania się dziko żyjących zwierząt.

3. W obrębie zwartej zabudowy miast i wsi jest zabroniona budowa zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Rozbudowa takich zakładów jest dopuszczalna pod warunkiem, że doprowadzi ona do ograniczenia zagrożenia dla zdrowia ludzi, w tym ograniczenia wystąpienia poważnych awarii przemysłowych.

3a. Przepis ust. 3 nie dotyczy budowy i rozbudowy zakładów na obszarach określanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jako tereny przeznaczone do działalności produkcyjnej, składowania i magazynowania, jeżeli plany te nie zawierają ograniczeń dotyczących zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi.

4. Zakłady stwarzające zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej lokalizuje się w bezpiecznej odległości od siebie, od wielorodzinnych budynków mieszkalnych, od budynków mieszkalnych powstałych na nieruchomościach pochodzących z Zasobu Nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2024 r. poz. 1026 i 1089 oraz z 2025 r. poz. 39), od obiektów użyteczności publicznej, od budynków zamieszkania zbiorowego, od obszarów, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 3, od upraw wieloletnich, od dróg krajowych oraz od linii kolejowych o znaczeniu państwowym.

5. Wielorodzinne budynki mieszkalne, budynki mieszkalne powstałe na nieruchomościach pochodzących z Zasobu Nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości, obiekty użyteczności publicznej, budynki zamieszkania zbiorowego, obszary, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 3, drogi krajowe oraz linie kolejowe o znaczeniu państwowym lokalizuje się w bezpiecznej odległości od zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

6. Istniejącym zakładom, o których mowa w ust. 3 i 4, dla których bezpieczna odległość nie została zachowana, organy Inspekcji Ochrony Środowiska mogą, po uzyskaniu opinii właściwego organu Państwowej Straży Pożarnej, wydać decyzję w zakresie nałożenia dodatkowych zabezpieczeń technicznych, aby zmniejszyć niebezpieczeństwa, na jakie są narażeni ludzie.

7. Dla celów planowania i zagospodarowania przestrzennego, komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej może, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, wydać decyzję nakładającą na prowadzącego zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, obowiązek opracowania i przedłożenia informacji dotyczących:

1) prawdopodobieństwa wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;

2) potencjalnych skutków wystąpienia poważnej awarii przemysłowej oraz jej zasięgu.

8. Koszty opracowania i przedłożenia informacji, o których mowa w ust. 7, pokrywa prowadzący zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Art. 73a. Minister właściwy do spraw klimatu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych i ministrem właściwym do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa może określić, w drodze rozporządzenia:

1) sposób ustalania bezpiecznej odległości, o której mowa w art. 73 ust. 4 i 5,

2) rodzaje poważnych awarii przemysłowych, których potencjalne skutki należy uwzględnić przy ustalaniu bezpiecznej odległości, o której mowa w art. 73 ust. 4 i 5,

3) parametry graniczne oddziaływania potencjalnych skutków poważnych awarii przemysłowych w zakresie palności, wybuchowości i toksyczności substancji niebezpiecznych, których miejsca występowania należy uwzględnić przy ustalaniu bezpiecznej odległości, o której mowa w art. 73 ust. 4 i 5

– kierując się potrzebą zapewnienia wysokiego poziomu ochrony ludzi i środowiska.

Art. 74. 1. W trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji należy zapewnić oszczędne korzystanie z terenu.

2. Wymóg, o którym mowa w ust. 1, uwzględniają w szczególności projektanci oraz organy administracji ustalające warunki zabudowy i zagospodarowania terenu oraz organy administracji właściwe do spraw wywłaszczania nieruchomości.

Art. 75. 1. W trakcie prac budowlanych inwestor realizujący przedsięwzięcie jest obowiązany uwzględnić ochronę środowiska na obszarze prowadzenia prac, a w szczególności ochronę gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych.

2. Przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją konkretnej inwestycji.

3. Jeżeli ochrona elementów przyrodniczych nie jest możliwa, należy podejmować działania mające na celu naprawienie wyrządzonych szkód, w szczególności przez kompensację przyrodniczą.

4. Właściwy organ administracji w pozwoleniu na budowę szczegółowo określa zakres obowiązków, o których mowa w ust. 1 i 3.

5. Wymagany zakres kompensacji przyrodniczej w przypadku przedsięwzięć, dla których była przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, określa decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach oraz inne decyzje, przed wydaniem których została przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Art. 76. 1. Nowo zbudowany lub przebudowany obiekt budowlany, zespół obiektów lub instalacja nie mogą być oddane do użytkowania, jeżeli nie spełniają wymagań ochrony środowiska, o których mowa w ust. 2.

2. Wymaganiami ochrony środowiska dla nowo zbudowanego lub przebudowanego obiektu budowlanego, zespołu obiektów lub instalacji są:

1) wykonanie wymaganych przepisami lub określonych w decyzjach administracyjnych środków technicznych chroniących środowisko;

2) zastosowanie odpowiednich rozwiązań technologicznych, wynikających z ustaw lub decyzji;

3) uzyskanie wymaganych decyzji określających zakres i warunki korzystania ze środowiska.

4) (uchylony)

3. Nowo zbudowany lub przebudowany obiekt budowlany, zespół obiektów lub instalacja nie mogą być eksploatowane, jeżeli w okresie 30 dni od zakończenia rozruchu nie są dotrzymywane wynikające z mocy prawa standardy emisyjne albo określone w pozwoleniu warunki emisji, ustalone dla fazy po zakończeniu rozruchu.

4. Na 30 dni przed terminem oddania do użytkowania nowo zbudowanego lub przebudowanego obiektu budowlanego, zespołu obiektów lub instalacji realizowanych jako przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, inwestor jest obowiązany poinformować wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o planowanym terminie:

1) oddania do użytkowania nowo zbudowanego lub przebudowanego obiektu budowlanego, zespołu obiektów lub instalacji;

2) zakończenia rozruchu instalacji, jeżeli jest on przewidywany.

DZIAŁ VIII

Edukacja ekologiczna, badania z zakresu ochrony środowiska oraz reklama

Art. 77. 1. Problematykę ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju uwzględnia się w podstawach programowych kształcenia ogólnego dla wszystkich typów szkół.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, obejmuje również organizatorów kursów prowadzących do uzyskania kwalifikacji zawodowych.

Art. 78. Środki masowego przekazu są obowiązane kształtować pozytywny stosunek społeczeństwa do ochrony środowiska oraz popularyzować zasady tej ochrony w publikacjach i audycjach.

Art. 79. Organy administracji, instytucje koordynujące oraz kierujące działalnością naukową i naukowo-badawczą, a także szkoły wyższe, placówki naukowe i naukowo-badawcze, obejmujące swym zakresem działania dziedziny nauki lub dyscypliny naukowe wiążące się z ochroną środowiska, są obowiązane uwzględniać w ustalanych programach oraz w swej działalności badania dotyczące zagadnień ochrony środowiska i badania te rozwijać.

Art. 80. Reklama lub inny rodzaj promocji towaru lub usługi nie powinny zawierać treści propagujących model konsumpcji sprzeczny z zasadami ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, a w szczególności wykorzystywać obrazu dzikiej przyrody do promowania produktów i usług negatywnie wpływających na środowisko przyrodnicze.

Art. 80a. 1. Reklama i inny rodzaj promocji, zawierające informację o produkcie w zakresie określonym w art. 167 ust. 1, powinny być czytelne oraz powinny uwzględniać wymagania określone na podstawie art. 167 ust. 4 pkt 3.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw klimatu, kierując się zapewnieniem konsumentom możliwości łatwej oceny cech produktu istotnych z punktu widzenia ochrony środowiska, może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania w zakresie zamieszczania w reklamie i materiałach promocyjnych informacji o produkcie, o której mowa w art. 167 ust. 1, w tym:

1) oznaczenie numeryczne pozwalające na identyfikację produktu lub grupy produktów oraz ich nazwy;

2) wymagania co do czytelności informacji o produkcie.

Art. 80b. Nadzór nad przestrzeganiem wymagań, o których mowa w art. 80a ust. 2, sprawuje Inspekcja Handlowa.

Art. 80c. Organizacje społeczne mogą występować do właściwych organów administracji o zastosowanie środków zmierzających do zaprzestania reklamy lub innego rodzaju promocji towaru lub usługi, jeżeli reklama lub inny rodzaj promocji są sprzeczne z art. 80.

TYTUŁ II
Ochrona zasobów środowiska

DZIAŁ I
Przepisy ogólne

Art. 81. 1. Ochrona zasobów środowiska realizowana jest na podstawie ustawy oraz przepisów szczególnych.

2. Szczegółowe zasady ochrony wód określają przepisy ustawy – Prawo wodne.

3. Szczegółowe zasady gospodarowania złożem kopaliny i związanej z eksploatacją złoża ochrony środowiska określają przepisy ustawy – Prawo geologiczne i górnicze.

4. Szczegółowe zasady:

1) ochrony obszarów i obiektów o wartościach przyrodniczych, krajobrazu, zwierząt i roślin zagrożonych wyginięciem oraz drzew, krzewów i zieleni – określają przepisy ustawy o ochronie przyrody;

2) ochrony lasów – określają przepisy ustawy o lasach;

3) ochrony dziko występujących zwierząt – określają przepisy ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 883), *ustawy z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2001 r. poz. 1079, z późn. zm.*[10])[11], ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2025 r. poz. 539), a także *ustawy z dnia 6 września 2001 r. o rybołówstwie morskim (Dz. U. poz. 1441 oraz z 2002 r. poz. 1514)*[12];

4) ochrony zwierząt gospodarskich i domowych – określają przepisy ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580);

5) ochrony gruntów rolnych i leśnych – określają przepisy ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Art. 82. Ochrona zasobów środowiska jest realizowana w szczególności poprzez:

1) określenie standardów jakości środowiska oraz kontrolę ich osiągania, a także podejmowanie działań służących ich nieprzekraczaniu lub przywracaniu;

2) ograniczanie emisji, na zasadach określonych w tytule III.

---

[10] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. poz. 1085, 1189 i 1623, z 2002 r. poz. 1112 oraz z 2003 r. poz. 717, 1568 i 1966.

[11] Ustawa utraciła moc z dniem 1 maja 2004 r. na podstawie art. 161 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. poz. 880), która weszła w życie z dniem 1 maja 2004 r.

[12] Ustawa utraciła moc z dniem 1 maja 2004 r. na podstawie art. 72 ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o rybołówstwie (Dz. U. poz. 574), która weszła w życie z dniem 1 maja 2004 r.

Art. 83. 1. Określając standardy jakości środowiska, należy kierować się skalą występowania i rodzajem oddziaływania substancji lub energii na środowisko.

2. Standardy jakości środowiska mogą być zróżnicowane w zależności od obszarów i są wyrażane jako poziomy substancji lub energii.

Art. 84. 1. W celu doprowadzenia do przestrzegania standardów jakości środowiska w przypadkach wskazanych ustawą lub przepisami szczególnymi, w drodze aktu prawa miejscowego, tworzone są programy. Programy są publikowane w wojewódzkich dziennikach urzędowych.

2. W programie ustala się:

1) obszar objęty zakresem jego obowiązywania;
2) naruszone standardy jakości środowiska wraz z podaniem zakresu naruszenia;
3) podstawowe kierunki i zakres działań niezbędnych do przywracania standardów jakości środowiska;
4) harmonogram rzeczowo-finansowy planowanych działań;
5) podmioty, do których skierowane są obowiązki ustalone w programie;
6) w razie potrzeby dodatkowe obowiązki podmiotów korzystających ze środowiska, związane z ograniczaniem oddziaływania na środowisko, polegające na:
   a) obowiązku prowadzenia pomiarów wielkości emisji lub poziomów substancji lub energii w środowisku,
   b) obowiązku przekazywania, ze wskazaną częstotliwością, wyników prowadzonych pomiarów oraz informacji dotyczących przestrzegania wymagań określonych w posiadanych pozwoleniach,
   c) ograniczeniu czasu obowiązywania posiadanych przez dany podmiot pozwoleń, nie krócej jednak niż do 2 lat;
7) obowiązki organów administracji, polegające na przekazywaniu organowi przyjmującemu program informacji o wydawanych decyzjach mających wpływ na realizację programu;
8) sposób kontroli oraz dokumentowania realizacji programu i jego efektów.

3. Ustalenie treści programu dokonywane jest w szczególności na podstawie:

1) oceny charakteru i zakresu aktualnego stanu środowiska, dokonanej zwłaszcza na podstawie danych państwowego monitoringu środowiska;
2) analizy możliwych do zastosowania rozwiązań o charakterze organizacyjnym, technicznym lub ekonomicznym planowanych działań, z uwzględnieniem konieczności stosowania technologii, o których mowa w art. 143, albo najlepszych dostępnych technik;
3) analizy kosztów zastosowania proponowanych środków ochronnych, z uwzględnieniem ich optymalizacji;
4) analizy charakteru obszarów ograniczonego użytkowania, istniejących na terenie objętym programem, oraz zakresu wprowadzonych ograniczeń w korzystaniu z tych obszarów.

4. Wyniki ocen i analiz, o których mowa w ust. 3, ujmowane są w uzasadnieniu do programu, podlegającemu udostępnieniu na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

DZIAŁ II

Ochrona powietrza

Art. 84a. Ilekroć w przepisach niniejszego działu jest mowa o:

1) aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 250 tysięcy,
2) mieście o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy

– należy przez to rozumieć, że liczby te zostały ustalone zgodnie z danymi statystycznymi na koniec roku poprzedniego.

Art. 85. Ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności przez:

1) utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach;
2) zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane;
3) zmniejszanie i utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej poziomów docelowych albo poziomów celów długoterminowych lub co najmniej na tych poziomach.

Art. 86. 1. Minister właściwy do spraw klimatu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, kierując się koniecznością ujednolicenia zasad oceny jakości powietrza, określi, w drodze rozporządzenia:

1) poziomy dopuszczalne dla niektórych substancji w powietrzu;

2) poziomy docelowe dla niektórych substancji w powietrzu;

3) poziomy celów długoterminowych dla niektórych substancji w powietrzu;

4) alarmowe poziomy dla niektórych substancji w powietrzu, których nawet krótkotrwałe przekroczenie może powodować zagrożenie dla zdrowia ludzi;

4a) poziomy informowania dla niektórych substancji w powietrzu;

4b) pułap stężenia ekspozycji;

5) warunki, w jakich ustala się poziom substancji, takie jak temperatura i ciśnienie;

6) oznaczenie numeryczne substancji, pozwalające na jednoznaczną jej identyfikację;

7) okresy, dla których uśrednia się wyniki pomiarów.

8) (uchylony)

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, mogą zostać ustalone:

1) dopuszczalna częstość przekraczania poziomów, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2;

2) terminy osiągnięcia poziomów i pułapu, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3 i 4b, dla niektórych substancji w powietrzu;

3) zróżnicowane poziomy, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3 i 4a, ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin;

4) marginesy tolerancji dla niektórych poziomów dopuszczalnych, wyrażone jako malejąca wartość procentowa w stosunku do dopuszczalnego poziomu substancji w powietrzu w kolejnych latach.

3. (uchylony)

4. (uchylony)

5. (uchylony)

6. Przez margines tolerancji rozumie się wartość, o którą przekroczenie dopuszczalnego poziomu substancji w powietrzu nie powoduje obowiązku sporządzenia projektu uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91 ust. 1.

7. Jeżeli dla substancji nie został określony margines tolerancji, to obszar, na którym poziom tej substancji w powietrzu przekracza poziom dopuszczalny, klasyfikuje się do strefy, o której mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1.

Art. 86a. 1. Minister właściwy do spraw klimatu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, kierując się potrzebą dotrzymania pułapu stężenia ekspozycji oraz określenia i dotrzymania krajowego celu redukcji narażenia, określi, w drodze rozporządzenia:

1) sposób obliczania wartości wskaźnika średniego narażenia dla miasta o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy i aglomeracji;

2) sposób obliczania wartości krajowego wskaźnika średniego narażenia;

3) sposób oceny dotrzymania pułapu stężenia ekspozycji.

2. Główny Inspektor Ochrony Środowiska, w terminie do dnia 30 czerwca każdego roku, oblicza wartość wskaźnika średniego narażenia za rok poprzedni dla miasta o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy i aglomeracji dla każdego takiego miasta i aglomeracji oraz wartość krajowego wskaźnika średniego narażenia.

3. Główny Inspektor Ochrony Środowiska niezwłocznie przekazuje ministrowi właściwemu do spraw klimatu informację o wartościach wskaźników, o których mowa w ust. 2.

Art. 86b. Minister właściwy do spraw klimatu ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w terminie do dnia 30 września każdego roku, wykaz miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy i aglomeracji, w których:

1) wartość wskaźnika średniego narażenia dla miasta o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy i aglomeracji przekracza wartość pułapu stężenia ekspozycji;

2) wartość wskaźnika średniego narażenia dla miasta o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy i aglomeracji nie przekracza wartości pułapu stężenia ekspozycji.

Art. 86c. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, krajowy cel redukcji narażenia, kierując się potrzebą ochrony zdrowia ludzi.

Art. 86d. Minister właściwy do spraw klimatu, kierując się potrzebą ujednolicenia zasad dokonywania oceny jakości powietrza oraz uwzględnienia w tych ocenach udziału zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł naturalnych lub solenia i piaskowania dróg w okresie zimowym, może określić, w drodze rozporządzenia, sposób określania udziału zanieczyszczeń pochodzących z tych źródeł w stężeniach zanieczyszczeń w powietrzu.

Art. 87. 1. Oceny jakości powietrza dokonuje się w strefach.

2. Strefy, w których dokonuje się oceny jakości powietrza, stanowią:

1) aglomeracje;

2) miasta;

3) pozostały obszar województwa niewchodzący w skład aglomeracji i miast.

2a. Strefy, w których dokonuje się oceny jakości powietrza, oraz ich nazwy, kody i obszary określa załącznik do ustawy.

3. (uchylony)

Art. 88. 1. Oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska.

2. Na potrzeby ustalenia odpowiedniego sposobu oceny jakości powietrza w poszczególnych strefach Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje przynajmniej co 5 lat, z zastrzeżeniem ust. 4, klasyfikacji stref, odrębnie pod kątem poziomu każdej substancji, wyodrębniając strefy, w których:

1) przekroczone są poziomy dopuszczalne;

1a) przekroczone są poziomy docelowe;

1b) przekroczone są poziomy celów długoterminowych;

2) poziom substancji nie przekracza poziomu dopuszczalnego i jest wyższy od górnego progu oszacowania;

2a) poziom substancji nie przekracza poziomu docelowego i jest wyższy od górnego progu oszacowania;

3) poziom substancji nie przekracza górnego progu oszacowania i jest wyższy od dolnego progu oszacowania;

4) poziom substancji nie przekracza dolnego progu oszacowania.

3. Górny oraz dolny próg oszacowania oznacza procentową część dopuszczalnego albo docelowego poziomu substancji w powietrzu.

4. Klasyfikację pod kątem poziomu określonej substancji przeprowadza się przed upływem 5 lat, jeżeli od poprzedniej klasyfikacji całkowita krajowa ilość tej substancji wprowadzanej do powietrza ulegnie zmianie o co najmniej 20 %.

5. Na potrzeby dokonywania oceny jakości powietrza, analiz rozprzestrzeniania się substancji w powietrzu oraz prognoz zmian jego jakości uzyskiwanych w ramach państwowego monitoringu środowiska wykonuje się modelowanie matematyczne transportu i przemian substancji w powietrzu oraz analizy wyników tego modelowania.

6. Modelowanie matematyczne transportu i przemian substancji w powietrzu oraz analizy wyników tego modelowania wykonuje się na potrzeby:

1) dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, o których mowa w art. 89;

2) ustalenia odpowiedniego sposobu oceny jakości powietrza w poszczególnych strefach, o którym mowa w ust. 2;

3) określania ryzyka przekroczeń poziomów dopuszczalnych albo przekroczeń poziomów docelowych lub dopuszczalnych, powiększonych o margines tolerancji, lub poziomów alarmowych oraz celów długoterminowych, spowodowanych przenoszeniem zanieczyszczeń z terytorium innego państwa, o których mowa w art. 92a ust. 1, dla każdego roku podlegającego ocenie, o której mowa w art. 89;

4) określania ryzyka wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu albo wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji, o których mowa w art. 93 ust. 1;

5) wyznaczania reprezentatywności stanowisk pomiarowych, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 90 ust. 3;

6) prognozowania stężeń substancji w powietrzu na potrzeby opracowania krajowego programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91c.

7.[13)] Modelowanie matematyczne transportu i przemian substancji w powietrzu oraz analizy wyników tego modelowania wykonuje Instytut Ochrony Środowiska.

8. Instytut Ochrony Środowiska współpracuje z ministrem właściwym do spraw klimatu oraz Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska przy rozwijaniu badań naukowych dotyczących modelowania matematycznego transportu i przemian substancji w powietrzu, a także narzędzi do tego modelowania. Warunki i szczegółowy zakres tej współpracy określa porozumienie zawarte pomiędzy tymi podmiotami.

9. Zadania Instytutu Ochrony Środowiska, o których mowa w ust. 7 i 8, są finansowane ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach celu określonego w art. 400a ust. 1 pkt 15.

10. Zadanie, o którym mowa w ust. 8, jest finansowane w wysokości określonej w porozumieniu zawartym pomiędzy Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, ministrem właściwym do spraw klimatu, Instytutem Ochrony Środowiska i Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska.

11. Finansowanie zadań, o których mowa w ust. 7 i 8, następuje z zachowaniem trybu i zasad udzielania i rozliczania dotacji przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, ustalanych na podstawie art. 400h ust. 2 pkt 7.

Art. 89. 1. Główny Inspektor Ochrony Środowiska, w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku, dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni oraz odrębnie dla każdej substancji dokonuje klasyfikacji stref, w których poziom odpowiednio:

1) przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji;

2) mieści się pomiędzy poziomem dopuszczalnym a poziomem dopuszczalnym powiększonym o margines tolerancji;

3) nie przekracza poziomu dopuszczalnego;

4) przekracza poziom docelowy;

5) nie przekracza poziomu docelowego;

6) przekracza poziom celu długoterminowego;

7) nie przekracza poziomu celu długoterminowego.

1a.[14)] Wyniki oceny oraz klasyfikację stref, o których mowa w ust. 1, Główny Inspektor Ochrony Środowiska niezwłocznie przekazuje ministrowi właściwemu do spraw klimatu oraz zarządowi województwa. Jeżeli ocena wykazała przekroczenie średniorocznego poziomu dopuszczalnego dwutlenku azotu w mieście, w którym liczba mieszkańców jest większa niż 100 000, Główny Inspektor Ochrony Środowiska przekazuje niezwłocznie wyniki tej oceny także prezydentowi tego miasta.

1b. W przypadku udokumentowania wpływu zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł naturalnych lub solenia i piaskowania dróg w okresie zimowym na poziom substancji w powietrzu, Główny Inspektor Ochrony Środowiska może, kierując się stopniem wpływu zanieczyszczeń pochodzących z tych źródeł na przekroczenia poziomów dopuszczalnych, uwzględnić w ocenie poziomów substancji w powietrzu wpływ tych zanieczyszczeń.

2. (uchylony)

3. (uchylony)

4. (uchylony)

5. (uchylony)

Art. 90. 1. Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w strefach na podstawie wyników pomiarów lub innych metod oceny jakości powietrza, w tym modelowania matematycznego transportu i przemian substancji w powietrzu.

1a. W przypadku dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu z wykorzystaniem metod modelowania matematycznego transportu i przemian substancji w powietrzu Główny Inspektor Ochrony Środowiska posługuje się wynikami modelowania i analizami, o których mowa w art. 88 ust. 6 pkt 1 i 2.

2. (uchylony)

---

13) W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 7 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

14) W brzmieniu ustalonym przez art. 2 ustawy z dnia 21 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1853), która weszła w życie z dniem 31 grudnia 2024 r.

3. Minister właściwy do spraw klimatu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, kierując się potrzebą ujednolicenia zasad dokonywania oceny jakości powietrza w strefach, określi, w drodze rozporządzenia:

1) metody i zakres dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu;

2) górne i dolne progi oszacowania dla niektórych substancji w powietrzu.

4. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 3, ustalone zostaną:

1) zakresy wymaganych pomiarów, z podziałem na pomiary ciągłe oraz wskaźnikowe;

2) kryteria lokalizacji punktów pomiarowych oraz wymagania dotyczące reprezentatywności stanowisk pomiarowych;

3) minimalna liczba stałych stanowisk pomiarowych z uwzględnieniem źródeł emisji;

4) (uchylony)

5) przypadki, gdy ocena jakości powietrza:

   a) powinna być dokonywana metodami pomiarowymi,

   b) może być dokonywana:

      – przy zastosowaniu kombinacji metod pomiarowych i metod modelowania matematycznego transportu i przemian substancji w powietrzu,

      – metodami modelowania matematycznego transportu i przemian substancji w powietrzu lub innymi metodami szacowania;

6) metodyki referencyjne;

7) wymagania dotyczące jakości pomiarów i innych metod oceny jakości powietrza, w tym modelowania matematycznego transportu i przemian substancji w powietrzu, oraz dokumentacji dotyczącej uzasadnienia lokalizacji punktów pomiarowych, w tym jej zakres;

8) kryteria kontroli poprawności danych dotyczących substancji w powietrzu w trakcie ich agregacji i obliczania parametrów statystycznych dla substancji w powietrzu.

5. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 3, mogą zostać ustalone:

1) dopuszczalna częstość przekraczania progów oszacowania;

2) (uchylony)

3) zakres i cel prowadzenia pomiarów wspomagających ocenę jakości powietrza, w szczególności zakres prowadzenia analiz składu chemicznego pyłu.

6. (uchylony)

Art. 91. 1. Dla stref, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1, zarząd województwa, w terminie 12 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, o których mowa w art. 89 ust. 1, opracowuje i przedstawia do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji.

2. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta i starosta są obowiązani do wydania opinii w terminie miesiąca od dnia otrzymania projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 1.

2a. Niewydanie opinii w terminie, o którym mowa w ust. 2, oznacza akceptację projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza.

2b. Zarząd województwa, w terminie 12 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, o których mowa w art. 89 ust. 1, przedstawia do zaopiniowania ministrowi właściwemu do spraw klimatu projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 1.

2c. Minister właściwy do spraw klimatu opiniuje projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 1, pod względem zgodności z wymaganiami, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 91 ust. 10, w terminie miesiąca od dnia jego otrzymania.

2d. Niewydanie opinii w terminie, o którym mowa w ust. 2c, oznacza akceptację projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza.

3. Sejmik województwa, w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, o których mowa w art. 89 ust. 1, określa, w drodze uchwały, program ochrony powietrza.

3a. Dla stref, w których są przekroczone poziomy dopuszczalne lub docelowe substancji w powietrzu, zarząd województwa opracowuje projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza lub jego aktualizacji, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92.

4. Dla stref, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2, zarząd województwa określa przyczyny przekroczenia poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu i informuje ministra właściwego do spraw klimatu o działaniach podejmowanych w celu zmniejszenia emisji substancji powodujących te przekroczenia.

5. Dla stref, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 4, zarząd województwa, w terminie 12 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, o których mowa w art. 89 ust. 1, opracowuje i przedstawia do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, mającego na celu osiągnięcie poziomów docelowych substancji w powietrzu, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

6. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta i starosta są obowiązani do wydania opinii w terminie miesiąca od dnia otrzymania projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 5.

6a. Niewydanie opinii w terminie, o którym mowa w ust. 6, oznacza akceptację projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza.

7. Dla stref, w których został przekroczony poziom dopuszczalny albo poziom docelowy więcej niż jednej substancji w powietrzu, można sporządzić wspólny program ochrony powietrza dotyczący tych substancji.

7a. Program ochrony powietrza zawiera w szczególności:

1) informację na temat przekroczeń poziomów dopuszczalnych lub docelowych lub pułapu stężenia ekspozycji wraz z podaniem zakresu przekroczeń;
2) podział źródeł zanieczyszczeń;
3) scenariusze wielkości emisji w roku zakończenia realizacji programu;
4) harmonogram realizacji działań naprawczych określający działania:
   a) krótkoterminowe – na okres nie dłuższy niż 2 lata,
   b) średnioterminowe – na okres nie dłuższy niż 4 lata,
   c) długoterminowe – na okres nie dłuższy niż 6 lat;
5) szacunkowe koszty realizacji działań naprawczych;
6) wskaźniki specyficzne dla planowanych działań naprawczych;
7) planowany do osiągnięcia efekt ekologiczny działań naprawczych polegający na redukcji wielkości emisji oraz planowane wielkości zmiany stężeń substancji w powietrzu objętych programem, w poszczególnych latach objętych programem oraz w roku zakończenia realizacji programu;
8) podmioty i organy odpowiedzialne za realizację działań naprawczych;
9) obowiązki i ograniczenia wynikające z programu;
10) uzasadnienie zakresu określonych i ocenionych przez zarząd województwa zagadnień programu.

8. Jeżeli przyczyny wywołujące przekroczenia dopuszczalnych lub docelowych poziomów substancji w powietrzu w strefach, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1 lub 4, występują na terenie innego województwa niż zlokalizowane są strefy, właściwe zarządy województw współdziałają przy sporządzaniu programów ochrony powietrza, o których mowa w ust. 3 lub 5, w zakresie wymiany informacji o ewentualnych źródłach przekroczeń poziomów substancji w powietrzu oraz przykładowych działaniach mających na celu ich ograniczenie.

9. Zarząd województwa, zgodnie z przepisami o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie programu ochrony powietrza.

9a. Opracowany przez zarząd województwa projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza powinien uwzględniać przeprowadzone przez zarząd województwa analizy udziału w przekroczeniach poziomów substancji w powietrzu poszczególnych grup źródeł emisji tych substancji i określać odpowiednie działania naprawcze w przypadku przekroczenia obowiązujących poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych substancji.

9aa. Opracowany przez zarząd województwa projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza powinien uwzględniać przeprowadzoną przez zarząd województwa analizę w zakresie potrzeby ustalenia wielkości dopuszczalnych emisji niższych niż standardy emisyjne określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 dla źródeł spalania paliw objętych tymi standardami emisyjnymi o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW, ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia, o której mowa w art. 157a ust. 2 pkt 3, zlokalizowanych na obszarze, na którym został przekroczony poziom dopuszczalny substancji w powietrzu, wyznaczonym w ocenie poziomów substancji w powietrzu, o której mowa w art. 89, jeżeli emisja niższa od wynikającej ze standardów emisyjnych z tych źródeł przyczyniłaby się do odczuwalnej poprawy jakości powietrza na tym obszarze.

9ab. Przeprowadzając analizę, o której mowa w ust. 9aa, zarząd województwa uwzględnia udostępniane przez Komisję Europejską wyniki wymiany informacji z państwami członkowskimi Unii Europejskiej, zainteresowanymi branżami i organizacjami pozarządowymi na temat poziomów emisji, jakie mogą być osiągnięte przy zastosowaniu najlepszych dostępnych technik i nowo pojawiających się technologii, oraz na temat związanych z tym kosztów.

9ac. Opracowany przez zarząd województwa projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza powinien określać działania naprawcze, tak aby okresy, w których nie są dotrzymane poziomy dopuszczalne lub docelowe lub pułap stężenia ekspozycji, były jak najkrótsze.

9b. Opracowany przez zarząd województwa projekt programu ochrony powietrza powinien uwzględniać cele zawarte w innych dokumentach planistycznych i strategicznych, w tym w krajowym programie ochrony powietrza, wojewódzkich programach ochrony środowiska i regionalnych programach operacyjnych.

9c.[15)] W przypadku stref, dla których programy ochrony powietrza zostały uchwalone, a poziomy dopuszczalne lub docelowe lub pułap stężenia ekspozycji są przekraczane w kolejnych latach, zarząd województwa jest obowiązany opracować projekt aktualizacji programu w terminie 4 lat od dnia wejścia w życie uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza, określając w nim działania ochronne dla grup ludności wrażliwych na przekroczenie, obejmujących w szczególności osoby starsze i dzieci. Sejmik województwa w terminie 3 miesięcy od dnia opracowania projektu aktualizacji programu ochrony powietrza określa, w drodze uchwały, aktualizację programu.

9d. Po określeniu krajowego celu redukcji narażenia, zarząd województwa jest obowiązany opracować projekt aktualizacji programu ochrony powietrza, określając dodatkowe działania mające na celu osiągnięcie krajowego celu redukcji narażenia.

9e. Przepisy dotyczące trybu przyjmowania programu ochrony powietrza stosuje się odpowiednio do jego aktualizacji.

9f. Zarząd województwa monitoruje realizację przez podmioty i organy wskazane w programie ochrony powietrza oraz w planie działań krótkoterminowych działań naprawczych realizowanych na szczeblu gminnym i powiatowym.

10. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać programy ochrony powietrza oraz plany działań krótkoterminowych, formę sporządzania i niezbędne części składowe programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, a także szczegółowy zakres zagadnień, które powinny zostać określone i ocenione w tych programach i planach, biorąc pod uwagę cele programów i planów oraz konieczność zapewnienia ochrony zdrowia ludzi i ochrony środowiska, a także konieczność zapewnienia, że czas trwania przekroczeń poziomów dopuszczalnych lub docelowych lub pułapu stężenia ekspozycji będzie możliwie najkrótszy.

11. (uchylony)

Art. 91a. W przypadku występowania na obszarze województwa stref, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 6, osiągnięcie poziomów celów długoterminowych jest jednym z celów wojewódzkich programów ochrony środowiska, o których mowa w art. 17.

Art. 91b. (uchylony)

Art. 91c. 1. W przypadku gdy przekroczenie poziomów dopuszczalnych lub docelowych substancji w powietrzu występuje na znacznym obszarze kraju, a środki podjęte przez organy samorządu terytorialnego nie wpływają na ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, minister właściwy do spraw klimatu może opracować krajowy program ochrony powietrza, który jest dokumentem o charakterze strategicznym wyznaczającym cele i kierunki działań, jakie powinny zostać uwzględnione w programach ochrony powietrza.

2. Minister właściwy do spraw klimatu, w przypadku opracowania krajowego programu ochrony powietrza, ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat o adresie strony internetowej, na której zamieszczono ten program, oraz o terminie, od którego ma być on stosowany.

---

15) W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 8 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

Art. 91d. W przypadku przekroczenia pułapu stężenia ekspozycji, osiągnięcie krajowego celu redukcji narażenia powinno być jednym z celów wojewódzkich programów ochrony środowiska, do których, przy ich najbliższej aktualizacji, wprowadza się dodatkowe działania w obszarze ochrony powietrza.

Art. 92. 1. W przypadku ryzyka wystąpienia w danej strefie przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu zarząd województwa, w terminie 12 miesięcy od dnia otrzymania informacji o tym ryzyku od Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, opracowuje i przedstawia do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projekt uchwały w sprawie planu działań krótkoterminowych, w którym ustala się działania mające na celu:

1) zmniejszenie ryzyka wystąpienia takich przekroczeń;

2) ograniczenie skutków i czasu trwania zaistniałych przekroczeń.

1a. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta i starosta są obowiązani do wydania opinii w terminie miesiąca od dnia otrzymania projektu uchwały w sprawie planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w ust. 1.

1b. Niewydanie opinii w terminie, o którym mowa w ust. 1a, oznacza akceptację projektu uchwały w sprawie planu działań krótkoterminowych.

1c. Sejmik województwa, w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania informacji o ryzyku, o której mowa w ust. 1, od Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, określa, w drodze uchwały, plan działań krótkoterminowych, o którym mowa w ust. 1.

1d. W przypadku wystąpienia w danej strefie przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu wojewódzkie centrum zarządzania kryzysowego informuje właściwe organy o konieczności podjęcia działań określonych planem działań krótkoterminowych.

2. Plan działań krótkoterminowych powinien w szczególności zawierać:

1) listę podmiotów korzystających ze środowiska, obowiązanych do ograniczenia lub zaprzestania wprowadzania z instalacji gazów lub pyłów do powietrza;

2) sposób organizacji i ograniczeń lub zakazu ruchu pojazdów i innych urządzeń napędzanych silnikami spalinowymi;

3) sposób postępowania organów, instytucji i podmiotów korzystających ze środowiska oraz zachowania się obywateli w przypadku wystąpienia przekroczeń;

4) określenie trybu i sposobu ogłaszania o zaistnieniu przekroczeń.

3. (uchylony)

Art. 92a. 1. W przypadku wystąpienia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ryzyka przekroczeń poziomów dopuszczalnych albo przekroczeń poziomów docelowych lub dopuszczalnych, powiększonych o margines tolerancji, lub poziomów alarmowych oraz celów długoterminowych, spowodowanych przenoszeniem zanieczyszczeń z terytorium innego państwa, minister właściwy do spraw klimatu, po zasięgnięciu opinii Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, za pośrednictwem zarządu województwa właściwego dla obszaru, na którym stwierdzono ryzyko tych przekroczeń lub przekroczenia, prowadzi konsultacje z właściwym organem tego państwa w celu analizy możliwości wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka przekroczeń oraz skutków i czasu trwania zaistniałych przekroczeń.

1a. Ryzyko przekroczeń poziomów dopuszczalnych albo przekroczeń poziomów docelowych lub dopuszczalnych, powiększonych o margines tolerancji, lub poziomów alarmowych oraz celów długoterminowych, spowodowanych przenoszeniem zanieczyszczeń z terytorium innego państwa, ocenia się na podstawie wyników pomiarów lub przy wykorzystaniu wyników modelowania i analiz, o których mowa w art. 88 ust. 6 pkt 3.

2. W przypadku uzyskania od innego państwa informacji o wystąpieniu ryzyka przekroczeń poziomów dopuszczalnych albo przekroczeń poziomów docelowych lub dopuszczalnych, powiększonych o margines tolerancji, lub poziomów alarmowych oraz celów długoterminowych, spowodowanych przenoszeniem zanieczyszczeń z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, konsultacje z właściwym organem innego państwa prowadzi zarząd województwa właściwy dla obszaru, co do którego istnieje podejrzenie przenoszenia zanieczyszczeń.

3. Zarząd województwa niezwłocznie informuje ministra właściwego do spraw klimatu o wynikach konsultacji, o których mowa w ust. 1 i 2.

4. W przypadku konieczności podjęcia działań stwierdzonych po konsultacjach, o których mowa w ust. 1 i 2, na wniosek innego państwa, minister właściwy do spraw klimatu podejmuje współpracę, za pośrednictwem zarządu województwa właściwego dla danego obszaru, mając na celu przygotowanie i realizację wspólnych programów ochrony powietrza lub planów działań krótkoterminowych, obejmujących strefy terytorium innego państwa.

5. Minister właściwy do spraw klimatu może podjąć współpracę z innymi państwami członkowskimi Unii Europejskiej oraz Komisją Europejską w zakresie koordynacji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wspólnych programów ochrony powietrza lub planów działań krótkoterminowych, jeżeli uzna to za celowe ze względu na wagę lub zawiłość sprawy w zakresie, o którym mowa w ust. 6.

6. Minister właściwy do spraw klimatu podejmuje współpracę, za pośrednictwem zarządu województwa właściwego dla obszaru, na którym stwierdzono ryzyko przekroczeń, z innymi państwami członkowskimi Unii Europejskiej oraz Komisją Europejską w zakresie koordynacji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wspólnych programów ochrony powietrza lub planów działań krótkoterminowych, w tym wymiany informacji o ewentualnych źródłach przekroczeń poziomów substancji w powietrzu oraz przykładowych działaniach mających na celu ograniczenie tych przekroczeń.

7. Główny Inspektor Ochrony Środowiska podejmuje współpracę, za pośrednictwem wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska właściwego dla obszaru, na którym stwierdzono ryzyko przekroczeń, z organem właściwym w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej oraz Komisją Europejską w zakresie oceny i zapewnienia pomiarów jakości powietrza.

8. Główny Inspektor Ochrony Środowiska może podjąć współpracę z innymi państwami członkowskimi Unii Europejskiej oraz Komisją Europejską w zakresie wymiany informacji o wykonywaniu oceny i zapewnieniu pomiarów jakości powietrza, jeżeli uzna to za celowe ze względu na wagę lub zawiłość sprawy.

Art. 92b. 1. Informacje o stanie jakości powietrza, w tym lokalizacji wszystkich stref na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w których dokonuje się oceny jakości powietrza i jego stanu, są udostępniane na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Na stronie udostępnia się również informacje o obowiązujących programach ochrony powietrza i ich aktualizacjach, o których mowa w art. 91, lub planach działań krótkoterminowych, o których mowa w art. 92.

2. Minister właściwy do spraw klimatu przekazuje Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska informacje o programach ochrony powietrza i ich aktualizacjach, o których mowa w art. 91, lub planach działań krótkoterminowych, o których mowa w art. 92, w celu ich udostępnienia na stronie internetowej.

Art. 93. 1. Wojewódzkie centrum zarządzania kryzysowego niezwłocznie powiadamia społeczeństwo oraz podmioty, o których mowa w art. 92 ust. 2 pkt 1, w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie, o ryzyku wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu oraz o wystąpieniu przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu.

1a. Ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu oraz wystąpienie przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu ocenia się na podstawie wyników pomiarów lub przy wykorzystaniu wyników modelowania i analiz, o których mowa w art. 88 ust. 6 pkt 4.

2. Powiadomienie powinno zawierać w szczególności:

1) datę, godzinę i obszar, na którym wystąpiło ryzyko przekroczenia albo przekroczenie, oraz przyczyny tego stanu;

2) prognozy zmian poziomów substancji w powietrzu łącznie z przyczynami tych zmian, obszaru, którego dotyczy, oraz czasu trwania przekroczenia albo ryzyka jego wystąpienia;

3) wskazanie grup ludności wrażliwych na przekroczenie, obejmujących w szczególności osoby starsze i dzieci, oraz środki ostrożności, które mają być przez nie podjęte;

4) informację o obowiązujących ograniczeniach i innych środkach zaradczych.

Art. 94. 1. (uchylony)

1a. Główny Inspektor Ochrony Środowiska na podstawie:

1) wyników klasyfikacji stref, o której mowa w art. 88 ust. 2,

2) wyników pomiarów, o których mowa w art. 90 ust. 1,

3) wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i wyników klasyfikacji stref, o których mowa w art. 89,

4) informacji o stwierdzonych przekroczeniach alarmowych poziomów substancji w powietrzu, o których mowa w art. 93

– dokonuje zbiorczej oceny jakości powietrza w skali kraju.

1b. W przypadku ryzyka wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu w danej strefie Główny Inspektor Ochrony Środowiska powiadamia o tym właściwy zarząd województwa.

1c. Główny Inspektor Ochrony Środowiska powiadamia wojewódzkie centrum zarządzania kryzysowego o ryzyku wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu oraz o wystąpieniu przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu.

1d. Główny Inspektor Ochrony Środowiska, w terminie do dnia 31 października każdego roku, udostępnia na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska roczne raporty z oceny jakości powietrza w kraju za rok poprzedni.

1e. Główny Inspektor Ochrony Środowiska, w terminie do dnia 31 października każdego roku, udostępnia na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska informację o wartości wskaźnika średniego narażenia dla miasta o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy i aglomeracji oraz wartości krajowego wskaźnika średniego narażenia za rok poprzedni.

1f. Główny Inspektor Ochrony Środowiska przekazuje Instytutowi Ochrony Środowiska wyniki pomiarów, o których mowa w art. 90 ust. 1, na potrzeby wykonywania przez Instytut Ochrony Środowiska modelowania matematycznego transportu i przemian substancji w powietrzu oraz analiz wyników tego modelowania.

1g. Instytut Ochrony Środowiska przekazuje Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska wyniki modelowania matematycznego transportu i przemian substancji w powietrzu oraz analizy wyników tego modelowania, na potrzeby realizacji zadań, o których mowa w art. 88 ust. 6 pkt 1–5.

1h. Instytut Ochrony Środowiska przekazuje ministrowi właściwemu do spraw klimatu wyniki modelowania matematycznego transportu i przemian substancji w powietrzu oraz analizy wyników tego modelowania, na potrzeby realizacji zadania, o którym mowa w art. 88 ust. 6 pkt 6.

2. Zarząd województwa przekazuje ministrowi właściwemu do spraw klimatu informacje o uchwaleniu przez sejmik województwa programu ochrony powietrza i jego aktualizacji, o których mowa w art. 91, lub planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92, w terminie 7 dni od dnia ich ogłoszenia w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

2a. Zarząd województwa przekazuje ministrowi właściwemu do spraw klimatu oraz właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska:

1) co roku, w terminie do dnia 31 marca, za poprzedni rok kalendarzowy, sprawozdanie okresowe z realizacji programu ochrony powietrza i jego aktualizacji, o których mowa w art. 91, lub planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92;

2) w terminie 6 miesięcy po zakończeniu realizacji programu ochrony powietrza i jego aktualizacji, o których mowa w art. 91, lub planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92, sprawozdanie końcowe z realizacji tego programu i jego aktualizacji lub planu obejmujące cały okres ich realizacji.

2b. (uchylony)

2c. Na potrzeby sporządzenia sprawozdań, o których mowa w ust. 2a, wójt, burmistrz lub prezydent miasta oraz starosta przekazują, w zakresie swojej właściwości, właściwemu zarządowi województwa oraz właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska:

1) co roku, w terminie do dnia 15 lutego, za poprzedni rok kalendarzowy, sprawozdanie okresowe z realizacji programu ochrony powietrza i jego aktualizacji, o których mowa w art. 91, lub planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92;

2) w terminie 5 miesięcy po zakończeniu realizacji programu ochrony powietrza i jego aktualizacji, o których mowa w art. 91, lub planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92, sprawozdanie końcowe z realizacji tego programu i jego aktualizacji lub planu obejmujące cały okres ich realizacji.

3. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, zakres i sposób przekazywania informacji, o których mowa w ust. 1f–2a i 2c, biorąc pod uwagę konieczność ich przekazywania i gromadzenia na potrzeby krajowe i zobowiązań międzynarodowych oraz powiadamiania o wystąpieniu przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu.

4. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 3, ustalone zostaną:

1) terminy przekazywania informacji;

2) forma przekazywanych informacji;

3) układ przekazywanych informacji;

4) wymagane techniki przekazywania informacji.

Art. 95. 1. Na obszarze, na którym istnieje przekroczenie dopuszczalnego poziomu substancji w powietrzu, w odniesieniu do zakładów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, marszałek województwa może, w drodze decyzji, nałożyć na podmiot korzystający ze środowiska, który prowadzi działalność powodującą wprowadzanie substancji do powietrza, obowiązek prowadzenia pomiarów poziomów tej substancji w powietrzu.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, podmiot obowiązany jest przechowywać wyniki pomiarów przez 5 lat od zakończenia roku kalendarzowego, którego dotyczą.

3. Postępowanie w przedmiocie wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, wszczyna się z urzędu.

Art. 96. 1. Sejmik województwa może, w drodze uchwały, w celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi lub na środowisko, wprowadzić ograniczenia lub zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

2. Projekt uchwały, o której mowa w ust. 1, opracowuje zarząd województwa. Zarząd województwa przedstawia projekt uchwały do zaopiniowania właściwym miejscowo wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom.

3. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta i starosta są obowiązani do wydania opinii w terminie miesiąca od dnia otrzymania projektu uchwały, o którym mowa w ust. 2.

4. Niewydanie opinii w terminie, o którym mowa w ust. 3, oznacza akceptację projektu uchwały.

5. W postępowaniu, którego przedmiotem jest opracowanie uchwały, o której mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy działu III rozdziału 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

6. Uchwała, o której mowa w ust. 1, określa:

1) granice obszaru, na którym wprowadza się ograniczenia lub zakazy, o których mowa w ust. 1;

2) rodzaje podmiotów lub instalacji, dla których wprowadza się ograniczenia lub zakazy, o których mowa w ust. 1;

3) rodzaje lub jakość paliw dopuszczonych do stosowania lub których stosowanie jest zakazane na obszarze, o którym mowa w pkt 1, lub parametry techniczne lub rozwiązania techniczne lub parametry emisji instalacji, w których następuje spalanie paliw, dopuszczonych do stosowania na tym obszarze.

7. Uchwała, o której mowa w ust. 1, może także określać:

1) sposób lub cel wykorzystania paliw, który jest objęty ograniczeniami określonymi w uchwale;

2) okres obowiązywania ograniczeń lub zakazów w ciągu roku;

3) obowiązki podmiotów objętych uchwałą w zakresie niezbędnym do kontroli realizacji uchwały.

8. Uchwała, o której mowa w ust. 1, nie ma zastosowania do instalacji, dla których wymagane jest uzyskanie pozwolenia zintegrowanego albo pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, albo dokonanie zgłoszenia.

9. Uchwała, o której mowa w ust. 1, jest aktem prawa miejscowego.

Art. 96a. 1. Wojewoda przy pomocy wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska sprawuje nadzór w zakresie:

1) terminowego uchwalenia programów ochrony powietrza i ich aktualizacji oraz planów działań krótkoterminowych, o których mowa w art. 91 i art. 92;

2) realizacji działań określonych w programach ochrony powietrza i ich aktualizacjach oraz planach działań krótkoterminowych przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, starostę oraz inne podmioty;

3) terminowego przekazania sprawozdań:

   a) okresowych z realizacji programów ochrony powietrza i ich aktualizacji, o których mowa w art. 91, lub planów działań krótkoterminowych, o których mowa w art. 92,

   b) końcowych z realizacji programów ochrony powietrza i ich aktualizacji, o których mowa w art. 91, lub planów działań krótkoterminowych, o których mowa w art. 92.

2. Do wykonywania zadań kontrolnych przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska stosuje się przepisy ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska.

3. (uchylony)

4. (uchylony)

5. (uchylony)

6. (uchylony)

DZIAŁ III

(uchylony)

DZIAŁ IV

Ochrona powierzchni ziemi

Art. 101. Ochrona powierzchni ziemi polega na:

1) racjonalnym gospodarowaniu;

2) zachowaniu funkcji środowiskowych, gospodarczych, społecznych i kulturowych, w tym między innymi:

   a) produkcji żywności oraz biomasy,

   b) magazynowaniu, filtrowaniu i przekształcaniu składników odżywczych, substancji i wody,

   c) podstaw rozwoju życia i różnorodności biologicznej,

   d) źródła surowców,

   e) rezerwuaru pierwiastka węgla,

   f) zbioru dziedzictwa geologicznego, geomorfologicznego i archeologicznego;

3) zapobieganiu zanieczyszczeniu substancjami powodującymi ryzyko oraz na remediacji;

4) zachowaniu jak najlepszego stanu gleby poprzez zapobieganie:

   a) erozji wodnej i wietrznej,

   b) spadkowi zawartości próchnicy glebowej,

   c) zagęszczaniu, przez co rozumie się wzrost gęstości objętościowej i zmniejszanie porowatości gleby,

   d) zasoleniu na skutek gromadzenia się w glebie soli rozpuszczalnych,

   e) działaniom powodującym zakwaszanie;

5) minimalizacji stopnia i łagodzeniu skutków zasklepienia gleby poprzez:

   a) ograniczanie do niezbędnego minimum powierzchni gleby objętej zabudową,

   b) zachowywanie lub tworzenie powierzchni biologicznie czynnych gleby, zdolnych do łagodzenia degradującego działania terenów zabudowanych i zanieczyszczeń środowiska;

6) zapobieganiu ruchom masowym ziemi i ich skutkom;

7) przeciwdziałaniu niekorzystnym zmianom naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi polegającym na:

   a) ograniczaniu tworzenia, powstałych w wyniku przemieszczania lub usuwania mas ziemnych i skalnych oraz odpadów wydobywczych, wykopów, wyrobisk, nasypów i zwałowisk,

   b) zapobieganiu niszczeniu gleby, w tym mieszaniu jej poziomów genetycznych, które nie wynika z uprawy gruntów ornych,

   c) zapobieganiu i ograniczaniu niszczenia pokrycia terenu roślinnością,

   d) zapewnieniu racjonalnego wykorzystania przemieszczanych lub usuwanych mas ziemnych i skalnych,

   e) zapewnieniu racjonalnego wykorzystania warstwy próchnicznej gleb, głównie w kierunku odtworzenia i ulepszania gleb,

   f) ponownym kształtowaniu funkcji lub przygotowaniu do pełnienia nowych funkcji terenów, na których występuje niekorzystne przekształcenie naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Art. 101a. 1. Zanieczyszczenie powierzchni ziemi ocenia się na podstawie przekroczenia dopuszczalnych zawartości substancji powodujących ryzyko w glebie lub w ziemi.

2. Dopuszczalna zawartość w glebie i w ziemi substancji powodującej ryzyko oznacza zawartość, poniżej której żadna z funkcji pełnionych przez powierzchnię ziemi nie jest znacząco naruszona, z uwzględnieniem wpływu tej substancji na zdrowie ludzi i stan środowiska.

3. Funkcję pełnioną przez powierzchnię ziemi ocenia się na podstawie jej faktycznego zagospodarowania i wykorzystania, chyba że inna funkcja wynika z przeznaczenia terenu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego lub decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej.

4. Gleby, ziemi lub wód gruntowych nie uznaje się za zanieczyszczone, jeżeli stwierdzone w niej zawartości substancji są pochodzenia naturalnego.

5. Minister właściwy do spraw klimatu, mając na względzie wpływ niektórych rodzajów działalności na stan powierzchni ziemi, w tym stwarzane przez nie zagrożenie dla zdrowia ludzi i stanu środowiska, oraz kierując się potrzebą ujednolicenia zasad i zminimalizowania kosztów badań zanieczyszczenia gleby i ziemi, określi w drodze rozporządzenia sposób prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi, w tym:

1) substancje powodujące ryzyko szczególnie istotne dla ochrony powierzchni ziemi, ich dopuszczalne zawartości w glebie oraz dopuszczalne zawartości w ziemi, zróżnicowane dla poszczególnych właściwości gleby oraz grup gruntów, wydzielonych w oparciu o sposób ich użytkowania;

2) szczegółowe wymagania dotyczące ustalania dopuszczalnej zawartości w glebie oraz dopuszczalnej zawartości w ziemi substancji powodującej ryzyko, innej niż wskazana w pkt 1, z uwzględnieniem analizy jej wpływu na zdrowie ludzi i stan środowiska;

3) etapy identyfikacji terenów zanieczyszczonych, w szczególności:

   a) sposób ustalenia działalności mogącej być przyczyną zanieczyszczenia na danym terenie obecnie lub w przeszłości,

   b) sposób ustalenia listy substancji powodujących ryzyko, których wystąpienie w glebie lub ziemi jest spodziewane ze względu na działalność, o której mowa w lit. a,

   c) źródła informacji istotne dla oceny zagrożenia zanieczyszczeniem gleby lub ziemi,

   d) warunki uznawania istniejących badań zanieczyszczenia gleby i ziemi za aktualne,

   e) etapy i sposób prowadzenia badań zanieczyszczenia gleby i ziemi;

4) rodzaje działalności mogących z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, wraz ze wskazaniem przykładowych dla tych działalności zanieczyszczeń;

5) referencyjne metodyki wykonywania badań zanieczyszczenia gleby i ziemi;

6) szczegółowe wymagania dotyczące oceny zanieczyszczenia gleby, ziemi lub wód gruntowych na terenie zakładu, gdzie jest lub była w przeszłości eksploatowana instalacja wymagająca uzyskania pozwolenia zintegrowanego, w celu zapewnienia identyfikacji każdego zanieczyszczenia przed uruchomieniem instalacji, w trakcie jej eksploatacji oraz po zamknięciu, w tym wymagania dotyczące zakresu i sposobu sporządzenia raportu początkowego, o którym mowa w art. 208 ust. 2 pkt 4 lit. a, pomiarów, o których mowa w art. 211 ust. 6 pkt 4, i raportu końcowego, o którym mowa w art. 217b ust. 1.

Art. 101b. W ramach państwowego monitoringu środowiska dokonuje się oceny oraz badań i obserwacji stanu gleby i ziemi.

Art. 101c. 1. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska prowadzi rejestr historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

2. W rejestrze gromadzi się informacje:

1) o potencjalnych historycznych zanieczyszczeniach powierzchni ziemi oraz historycznych zanieczyszczeniach powierzchni ziemi, w tym ich charakterystyce, miejscu, czasie wystąpienia oraz aktualnym statusie terenu, na którym występują;

2) o przeprowadzonych remediacjach oraz osiągniętych w ich wyniku efektach ekologicznych;

3) o działalności prowadzonej na terenach, na których wystąpiło potencjalne historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi lub historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, obecnie, a także, o ile takie informacje są dostępne – w przeszłości;

4) imię i nazwisko albo nazwę władającego powierzchnią ziemi oraz adres jego zamieszkania lub siedziby;

5) imię i nazwisko albo nazwę obowiązanego do przeprowadzenia remediacji oraz adres jego zamieszkania lub siedziby;

6) określenie przedmiotu działalności gospodarczej, zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD), wykonywanej na terenie, na którym występuje potencjalne historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi lub historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, przez władającego powierzchnią ziemi;

7) określenie przedmiotu działalności gospodarczej, zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD), wykonywanej na terenie, na którym występuje historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, przez obowiązanego do przeprowadzenia remediacji;

8) inne, niż wskazane w pkt 1–7, istotne informacje dotyczące historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, w szczególności o prowadzonych postępowaniach administracyjnych i sądowo-administracyjnych w sprawach historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

3. Regionalny dyrektor ochrony środowiska, w drodze decyzji skierowanej do władającego powierzchnią ziemi, dokonuje do rejestru wpisu o potencjalnym historycznym zanieczyszczeniu powierzchni ziemi, nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia otrzymania odpowiednio:

1) wykazu, o którym mowa w art. 101d ust. 6;

2) aktualizacji wykazu, o której mowa w art. 101d ust. 8;

3) zgłoszenia, o którym mowa w art. 101e ust. 1.

4. Decyzja, o której mowa w ust. 3, zawiera wskazanie miejsca, na którym występuje potencjalne historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi.

5. Regionalny dyrektor ochrony środowiska aktualizuje i uzupełnia rejestr na podstawie:

1) aktualizacji wykazu, o której mowa w art. 101d ust. 8,

2) badań, o których mowa w art. 101f ust. 1 lub art. 101g ust. 1,

3) planu remediacji, o którym mowa w art. 101l ust. 1,

4) oceny przeprowadzenia remediacji, o której mowa w art. 101n ust. 1

– nie później niż w terminie 6 miesięcy odpowiednio od dnia ich otrzymania, wykonania, ustalenia lub dokonania.

6. Regionalny dyrektor ochrony środowiska, dokonując wpisu do rejestru, aktualizując lub uzupełniając rejestr, oznacza aktualny status terenu jako teren, na którym:

1) występuje potencjalne historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi – jeżeli informacje na temat terenu zawarto w wykazie, o którym mowa w art. 101d ust. 6, lub w zgłoszeniu, o którym mowa w art. 101e ust. 1;

2) występuje historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi – jeżeli na terenie przeprowadzono badania, o których mowa w art. 101f ust. 1 lub w art. 101g ust. 1, które potwierdzają historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi;

3) występuje historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi w trakcie remediacji – jeżeli dla danego terenu ustalono plan remediacji, o którym mowa w art. 101l ust. 1;

4) zakończono remediację – jeżeli ocena przeprowadzenia remediacji, o której mowa w art. 101n ust. 1, wykaże, że remediacja została przeprowadzona zgodnie z ustalonym planem remediacji.

7. Regionalny dyrektor ochrony środowiska, w drodze decyzji skierowanej do władającego powierzchnią ziemi, dokonuje wykreślenia wpisu do rejestru, jeżeli nie potwierdzono historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi, w szczególności gdy badania zanieczyszczenia gleby i ziemi, o których mowa w art. 101f ust. 1 lub w art. 101g ust. 1, albo badania wykonywane przy opracowaniu planu remediacji, o którym mowa w art. 101l ust. 1, nie potwierdziły występowania na danym terenie historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi.

8. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska może dokonywać zmian w rejestrze, jeżeli stwierdzi niezgodność zawartych w nim danych z posiadanymi informacjami, w szczególności wynikającymi z prowadzonych postępowań administracyjnych w zakresie historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi.

9. Rejestr prowadzi się:

1) przy użyciu systemu teleinformatycznego;

2) w podziale na województwa, w sposób umożliwiający zestawianie danych dla obszaru całego kraju;

3) w sposób umożliwiający sortowanie danych.

10. Bezpośredni dostęp do wszystkich danych zawartych w rejestrze posiadają za pośrednictwem systemu teleinformatycznego organy ochrony środowiska oraz organy Inspekcji Ochrony Środowiska.

11. Brak wpisu do rejestru nie wstrzymuje postępowania w sprawie wydania decyzji, o której mowa w art. 101f ust. 1, art. 101k ust. 2 lub 3, art. 101l ust. 4, art. 101m ust. 1 pkt 2 lub art. 101o ust. 2.

12. Minister właściwy do spraw klimatu, biorąc pod uwagę potrzebę zapewnienia dostępu do informacji o środowisku, a także użyteczność i zapewnienie sprawnego funkcjonowania rejestru określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres informacji, które są gromadzone w rejestrze.

Art. 101d. 1. Starosta dokonuje identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, poprzez:

1) ustalenie działalności mogącej z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, która była prowadzona na danym terenie przed dniem 30 kwietnia 2007 r.;

2) ustalenie listy substancji powodujących ryzyko, których wystąpienie w glebie lub ziemi jest spodziewane ze względu na działalność, o której mowa w pkt 1;

3) analizę dostępnych informacji na temat zagrożenia zanieczyszczeniem gleby lub ziemi;

4) w razie potrzeby – wykonanie pierwszego etapu badań zanieczyszczenia gleby i ziemi przez laboratorium, o którym mowa w art. 147a ust. 1 pkt 1 lub ust. 1a.

2. Identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi nie dokonuje się na terenach, na których jest prowadzona działalność, której głównym celem jest obronność i bezpieczeństwo państwa lub bezpieczeństwo międzynarodowe.

3. Starosta lub upoważniona przez niego osoba, są uprawnieni do wstępu na teren władającego powierzchnią ziemi w celu wykonywania badań zanieczyszczenia gleby i ziemi.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, władający powierzchnią ziemi jest obowiązany umożliwić wykonywanie badań na terenie będącym w jego władaniu.

5. Władający powierzchnią ziemi, na wniosek starosty, przekazuje wszelkie znajdujące się w jego posiadaniu informacje dotyczące potencjalnego historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi oraz jego możliwych źródłach.

6. Starosta sporządza wykaz potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

7. Wykaz zawiera:

1) adres, numery działek ewidencyjnych i informacje o ich powierzchni;

2) informacje o aktualnym i, o ile jest to możliwe, planowanym sposobie użytkowania gruntów;

3) informacje o działalności prowadzonej na terenie;

4) informacje o działalności prowadzonej na terenie w przeszłości, o ile takie informacje są dostępne;

5) informacje o właściwościach gleby na terenie;

6) nazwy substancji powodujących ryzyko oraz informacje o ich zawartości w glebie i w ziemi;

7) informacje o remediacji prowadzonej obecnie i w przeszłości na terenie;

8) imię i nazwisko albo nazwę obowiązanego do przeprowadzenia remediacji oraz adres jego zamieszkania lub siedziby;

9) imię i nazwisko albo nazwę władającego powierzchnią ziemi oraz adres jego zamieszkania lub siedziby.

8. Starosta dokonuje aktualizacji wykazu raz na 2 lata.

9. Starosta przekazuje wykaz oraz – raz na 2 lata – jego aktualizację regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej lub na informatycznych nośnikach danych.

Art. 101e. 1. Władający powierzchnią ziemi, który stwierdził historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi na terenie będącym w jego władaniu, jest obowiązany niezwłocznie zgłosić ten fakt regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska.

2. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

1) imię i nazwisko albo nazwę podmiotu zgłaszającego oraz adres jego zamieszkania lub siedziby;

2) adres i numer działki ewidencyjnej;

3) informacje na temat czasu wystąpienia zanieczyszczenia powierzchni ziemi, w tym, w miarę możliwości, dokumenty uprawdopodobniające, że zgłoszenie dotyczy historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi;

4) dokumentację potwierdzającą wystąpienie zanieczyszczenia powierzchni ziemi, w tym nazwy substancji powodujących ryzyko oraz wyniki badań zanieczyszczenia gleby i ziemi tymi substancjami, wykonanych przez laboratorium, o którym mowa w art. 147a ust. 1 pkt 1 lub ust. 1a.

3. Każdy, kto stwierdził potencjalne historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, może zgłosić ten fakt staroście.

4. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 3, zawiera:

1) imię i nazwisko albo nazwę podmiotu zgłaszającego oraz adres jego zamieszkania lub siedziby;

2) wskazanie miejsca, w miarę możliwości poprzez podanie adresu lub numeru działki ewidencyjnej;

3) informacje na temat czasu wystąpienia zanieczyszczenia powierzchni ziemi, w tym, w miarę możliwości, dokumenty uprawdopodobniające, że zgłoszenie dotyczy historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi;

4) opis stwierdzonej sytuacji wskazującej na występowanie potencjalnego historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi, dokumentację, która uprawdopodobni jej wystąpienie, w tym, w miarę możliwości, nazwy substancji powodujących ryzyko oraz wyniki badań zanieczyszczenia gleby i ziemi tymi substancjami, wykonanych przez laboratorium, o którym mowa w art. 147a ust. 1 pkt 1 lub ust. 1a.

5. Do zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1 i 3, składanego w postaci elektronicznej dołącza się zeskanowane dokumenty lub dokumentację, o których mowa odpowiednio w ust. 2 pkt 3 i 4 oraz w ust. 4 pkt 3 i 4.

Art. 101f. 1. Na terenie, na którym była prowadzona przed dniem 30 kwietnia 2007 r. działalność mogąca z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi oraz istnieją przesłanki wskazujące na występowanie historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi, takie jak umieszczenie terenu w wykazie, o którym mowa w art. 101d ust. 6, lub zgłoszenie, o którym mowa w art. 101e ust. 1, regionalny dyrektor ochrony środowiska może, w drodze decyzji, nałożyć na władającego powierzchnią ziemi będącego podmiotem korzystającym ze środowiska, obowiązek wykonania badań zanieczyszczenia gleby i ziemi oraz wyznaczyć termin przedłożenia wyników tych badań.

2. Badania zanieczyszczenia gleby i ziemi, o których mowa w ust. 1, wykonuje laboratorium, o którym mowa w art. 147a ust. 1 pkt 1 lub ust. 1a.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy podmiot korzystający ze środowiska posiada pozwolenie zintegrowane, w którym określono sposób wykonywania badań zanieczyszczenia gleby i ziemi.

4. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany przechowywać wyniki badań przez okres 5 lat od zakończenia roku kalendarzowego, którego dotyczą, oraz przedkładać je regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska na ich żądanie.

5. Postępowanie w przedmiocie wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, wszczyna się z urzędu.

Art. 101g. 1. Regionalny dyrektor ochrony środowiska może wykonywać badania zanieczyszczenia gleby i ziemi w celu potwierdzenia występowania historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi lub w celu opracowania planu remediacji, w przypadku innym niż wskazany w art. 101f ust. 1.

2. Badania zanieczyszczenia gleby i ziemi, o których mowa w ust. 1, wykonuje laboratorium, o którym mowa w art. 147a ust. 1 pkt 1 lub ust. 1a.

3. Zamówienie publiczne na wykonywanie badań zanieczyszczenia gleby i ziemi, o których mowa w ust. 1, obejmuje jednorazowe badania lub dokonywanie wszystkich badań we wskazanym okresie.

4. Regionalny dyrektor ochrony środowiska lub upoważniona przez niego osoba, są uprawnieni do wstępu na teren władającego powierzchnią ziemi w celu wykonywania badań zanieczyszczenia gleby i ziemi.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, władający powierzchnią ziemi jest obowiązany umożliwić wykonywanie badań na terenie będącym w jego władaniu.

Art. 101h. 1. Władający powierzchnią ziemi, na której występuje historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, jest obowiązany do przeprowadzenia remediacji.

2. Jeżeli władający powierzchnią ziemi wykaże, że historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi dokonane po dniu objęcia przez niego władania spowodował inny wskazany podmiot, zwany dalej „innym sprawcą”, obowiązek przeprowadzenia remediacji spoczywa na innym sprawcy.

3. Jeżeli zanieczyszczenie zostało spowodowane przez innego sprawcę za zgodą lub wiedzą władającego powierzchnią ziemi, władający powierzchnią ziemi jest obowiązany do przeprowadzenia remediacji solidarnie z innym sprawcą.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, decyzję, o której mowa w art. 101l ust. 4 i art. 101m ust. 1 pkt 2, kieruje się także do władającego powierzchnią ziemi.

Art. 101i. Regionalny dyrektor ochrony środowiska, w przypadku historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi, przeprowadza remediację, jeżeli:

1) nie można wszcząć wobec władającego powierzchnią ziemi postępowania egzekucyjnego dotyczącego obowiązku przeprowadzenia remediacji albo egzekucja okazała się bezskuteczna;

2) władający powierzchnią ziemi wykaże, że zanieczyszczenie, dokonane po dniu objęcia przez niego władania, spowodował inny sprawca, wobec którego nie można wszcząć postępowania egzekucyjnego dotyczącego obowiązku przeprowadzenia remediacji, lub egzekucja okazała się bezskuteczna;

3) władający powierzchnią ziemi dokonał zgłoszenia na podstawie art. 12 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. poz. 1085, z późn. zm.[16)]) oraz starosta uwzględnił zgłoszenie w rejestrze zawierającym informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie standardów jakości gleby lub ziemi, z wyszczególnieniem terenów, na których obowiązek rekultywacji obciążał starostę;

4) z uwagi na zagrożenie dla zdrowia ludzi lub możliwość zaistnienia nieodwracalnych szkód w środowisku jest konieczne niezwłoczne jej przeprowadzenie.

Art. 101j. 1. Regionalny dyrektor ochrony środowiska ustala harmonogram swoich zadań w zakresie historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz co najmniej raz na 5 lat dokonuje jego aktualizacji.

2. Harmonogram obejmuje:

1) badania zanieczyszczenia gleby i ziemi na terenach, na których występuje potencjalne historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi;

2) opracowywanie planów remediacji dla terenów, dla których potwierdzono historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi;

3) przeprowadzanie remediacji historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, o których mowa w art. 101i.

3. Ustalając i aktualizując harmonogram uwzględnia się potrzebę przeprowadzenia w pierwszej kolejności remediacji terenów, które stanowią największe zagrożenie dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska oraz uwzględnia się możliwość finansowania zadań regionalnego dyrektora ochrony środowiska w kolejnych latach.

4. W trakcie opracowywania lub aktualizacji harmonogramu regionalny dyrektor ochrony środowiska zasięga opinii Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz zarządu właściwego wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej w zakresie możliwości wspomagania ze środków tych funduszy zadań objętych harmonogramem.

5. Regionalny dyrektor ochrony środowiska opracowuje i przekazuje Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska, co 5 lat, sprawozdanie z realizacji zadań objętych harmonogramem.

Art. 101k. 1. Koszty remediacji obejmują koszty:

1) badań zanieczyszczenia gleby i ziemi;

2) opracowania projektu planu remediacji;

3) przeprowadzenia remediacji.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 101i pkt 4, regionalny dyrektor ochrony środowiska nakłada, w drodze decyzji, na władającego powierzchnią ziemi obowiązek zwrotu poniesionych kosztów remediacji, określając w niej wysokość, sposób i termin ich uiszczenia.

3. Jeżeli władający powierzchnią ziemi wykaże, że historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi dokonane po dniu objęcia przez niego władania, której remediacja spowodowała poniesienie kosztów, o których mowa w ust. 1, spowodował inny sprawca, regionalny dyrektor ochrony środowiska nakłada, w drodze decyzji, obowiązek zwrotu tych kosztów na innego sprawcę, określając w niej wysokość, sposób i termin ich uiszczenia.

---

16) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. poz. 1196, z 2003 r. poz. 78 i 1865, z 2004 r. poz. 464, z 2005 r. poz. 954, z 2006 r. poz. 360 i 935 oraz z 2014 r. poz. 1101.

4. Regionalny dyrektor ochrony środowiska może odstąpić od żądania zwrotu całości albo części kosztów remediacji, jeżeli:

1) władający powierzchnią ziemi lub inny sprawca nie został zidentyfikowany lub nie można wszcząć wobec niego postępowania egzekucyjnego, lub egzekucja okazała się bezskuteczna;

2) koszty postępowania egzekucyjnego są wyższe niż kwota możliwa do odzyskania.

5. Roszczenia względem władającego powierzchnią ziemi lub innego sprawcy o zwrot kosztów remediacji przedawniają się z upływem 5 lat od dnia, w którym odpowiednio decyzja, o której mowa w ust. 2 albo 3, stała się ostateczna.

6. Do należności z tytułu obowiązku zwrotu kosztów remediacji stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2025 r. poz. 111 i 497), z tym że uprawnienia organów podatkowych przysługują regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska.

Art. 101l. 1. Remediację historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi przeprowadza się zgodnie z ustalonym planem remediacji.

2. Władający powierzchnią ziemi lub inny sprawca, obowiązany do przeprowadzenia remediacji historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi, jest obowiązany do przedłożenia regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska wniosku o wydanie decyzji ustalającej plan remediacji, który zawiera projekt planu remediacji; do pisemnego wniosku dołącza się jego zapis w postaci elektronicznej na informatycznych nośnikach danych.

3. Projekt planu remediacji zawiera informacje o:

1) terenie wymagającym przeprowadzenia remediacji, poprzez wskazanie adresu i numerów działek ewidencyjnych oraz jego powierzchni;

2) aktualnym i, o ile jest to możliwe, planowanym sposobie użytkowania zanieczyszczonego terenu;

3) właściwościach gleby oraz rodzaju pokrycia terenu, w tym roślinności i zabudowie;

4) nazwach substancji powodujących ryzyko, wraz z wynikami badań zanieczyszczenia gleby i ziemi tymi substancjami, wykonanych przez laboratorium, o którym mowa w art. 147a ust. 1 pkt 1 lub ust. 1a;

5) nazwach substancji powodujących ryzyko oraz ich zawartości w glebie i w ziemi, do jakich doprowadzi remediacja;

6) ocenie występowania znaczącego zagrożenia dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska;

7) budowie geologicznej i warunkach hydrogeologicznych niezbędnych do dokonania oceny, o której mowa w pkt 6 – jeżeli zachodzi taka potrzeba;

8) planowanym sposobie przeprowadzenia remediacji;

9) planowanym terminie rozpoczęcia i zakończenia remediacji;

10) sposobie potwierdzenia przeprowadzenia remediacji oraz terminie przedłożenia dokumentacji z jej przeprowadzenia, w tym wyników badań zanieczyszczenia gleby i ziemi wykonanych przez laboratorium, o którym mowa w art. 147a ust. 1 pkt 1 lub ust. 1a.

4. Plan remediacji ustala regionalny dyrektor ochrony środowiska w drodze decyzji określającej:

1) teren wymagający przeprowadzenia remediacji, poprzez wskazanie adresu i numerów działek ewidencyjnych oraz jego powierzchni;

2) nazwy substancji powodujących ryzyko oraz ich zawartości w glebie i w ziemi, do jakich doprowadzi remediacja;

3) sposób przeprowadzenia remediacji;

4) termin rozpoczęcia i zakończenia remediacji;

5) sposób potwierdzenia przeprowadzenia remediacji oraz termin przedłożenia dokumentacji z jej przeprowadzenia, w tym wyników badań zanieczyszczenia gleby i ziemi wykonanych przez laboratorium, o którym mowa w art. 147a ust. 1 pkt 1 lub ust. 1a.

5. Regionalny dyrektor ochrony środowiska wydaje decyzję, o której mowa w ust. 4, po zasięgnięciu opinii dotyczącej projektu planu remediacji:

1) państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego – w odniesieniu do oceny występowania znaczącego zagrożenia dla zdrowia ludzi na danym terenie;

2) państwowego powiatowego inspektora sanitarnego – w odniesieniu do zanieczyszczenia w ujęciach wody przeznaczonej do spożycia;

3) dyrektora okręgowego urzędu górniczego – w odniesieniu do zanieczyszczenia spowodowanego ruchem zakładu górniczego;

4) dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych – w odniesieniu do zanieczyszczenia na gruntach będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe;

5) dyrektora parku narodowego – w odniesieniu do zanieczyszczenia na obszarze parku narodowego i jego otuliny;

6) dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie – w odniesieniu do zanieczyszczenia w strefach ochronnych ujęć wody;

7) starosty – w odniesieniu do zanieczyszczenia gruntów wykorzystywanych na cele rolne.

6. Jeżeli zanieczyszczenie wystąpiło na terenie, do którego inny sprawca nie posiada tytułu prawnego, władający powierzchnią ziemi jest obowiązany umożliwić wykonanie badań zanieczyszczenia gleby i ziemi, a także przeprowadzenie remediacji zgodnie z planem remediacji ustalonym w drodze decyzji, o której mowa w ust. 4.

Art. 101m. 1. W przypadku gdy władający powierzchnią ziemi lub inny sprawca nie przeprowadza remediacji, pomimo że zgodnie z art. 101h jest do tego obowiązany, regionalny dyrektor ochrony środowiska:

1) wzywa go do przedłożenia wniosku, o którym mowa w art. 101l ust. 2, w wyznaczonym terminie;

2) jeżeli nie przedłożył wniosku zgodnie z wezwaniem – nakłada na władającego powierzchnią ziemi lub innego sprawcę, w drodze decyzji, obowiązek przeprowadzenia remediacji na podstawie ustalonego przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska planu remediacji.

2. W decyzji, o której mowa w ust. 1 pkt 2, ustala się obowiązek zwrotu kosztów opracowania projektu planu remediacji, ich wysokość, sposób i termin uiszczenia oraz ustala się plan remediacji:

1) zawierający informacje o:

   a) aktualnym i, o ile jest to możliwe, planowanym sposobie użytkowania zanieczyszczonego terenu,

   b) właściwościach gleby oraz rodzaju pokrycia terenu, w tym roślinności i zabudowie,

   c) nazwach substancji powodujących ryzyko, wraz z wynikami badań zanieczyszczenia gleby i ziemi tymi substancjami, wykonanych przez laboratorium, o którym mowa w art. 147a ust. 1 pkt 1 lub ust. 1a,

   d) ocenie występowania znaczącego zagrożenia dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska,

   e) budowie geologicznej i warunkach hydrogeologicznych niezbędnych do dokonania oceny, o której mowa w lit. d – jeżeli zachodzi taka potrzeba;

2) określający:

   a) teren wymagający przeprowadzenia remediacji, poprzez wskazanie adresu i numerów działek ewidencyjnych oraz jego powierzchni,

   b) nazwy substancji powodujących ryzyko oraz ich zawartości w glebie i w ziemi, do jakich doprowadzi remediacja,

   c) sposób przeprowadzenia remediacji,

   d) termin rozpoczęcia i zakończenia remediacji,

   e) sposób potwierdzenia przeprowadzenia remediacji oraz termin przedłożenia dokumentacji z jej przeprowadzenia, w tym wyników badań zanieczyszczenia gleby i ziemi wykonanych przez laboratorium, o którym mowa w art. 147a ust. 1 pkt 1 lub ust. 1a.

3. Przy wydawaniu decyzji, o której mowa w ust. 1 pkt 2, stosuje się odpowiednio przepisy art. 101l ust. 5.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie stosuje się przepisów art. 362.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, opracowanie projektu planu remediacji regionalny dyrektor ochrony środowiska może zlecić wykonawcy, który ze względu na posiadane kompetencje, doświadczenie oraz warunki techniczne i organizacyjne będzie gwarantował należyte jego opracowanie.

6. Do należności z tytułu obowiązku zwrotu kosztów opracowania projektu planu remediacji stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, z tym że uprawnienia organów podatkowych przysługują regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska.

7. Jeżeli zanieczyszczenie wystąpiło na terenie, do którego inny sprawca nie posiada tytułu prawnego, władający powierzchnią ziemi jest obowiązany umożliwić wykonanie badań zanieczyszczenia gleby i ziemi, a także przeprowadzenie remediacji zgodnie z planem remediacji ustalonym w decyzji, o której mowa w ust. 1 pkt 2.

Art. 101n. 1. Regionalny dyrektor ochrony środowiska dokonuje oceny przeprowadzenia remediacji, która polega na stwierdzeniu zgodności remediacji z ustalonym planem remediacji.

2. W przypadku gdy stwierdzono niezgodność przeprowadzonej remediacji z ustalonym planem remediacji, stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 101o. 1. Jeżeli regionalny dyrektor ochrony środowiska przeprowadza remediację, o której mowa w art. 101i, władający powierzchnią ziemi jest obowiązany umożliwić jej przeprowadzenie z zachowaniem warunków określonych w decyzji, o której mowa w ust. 2, a także umożliwić prowadzenie badań zanieczyszczenia gleby i ziemi.

2. Regionalny dyrektor ochrony środowiska, w celu przeprowadzenia remediacji, określa, w drodze decyzji skierowanej do władającego powierzchnią ziemi, zakres udostępnienia przez niego powierzchni ziemi oraz ustala plan remediacji:

1) zawierający informacje o:
   a) aktualnym i, o ile jest to możliwe, planowanym sposobie użytkowania zanieczyszczonego terenu,
   b) właściwościach gleby oraz rodzaju pokrycia terenu, w tym roślinności i zabudowie,
   c) nazwach substancji powodujących ryzyko, wraz z wynikami badań zanieczyszczenia gleby i ziemi tymi substancjami, wykonanych przez laboratorium, o którym mowa w art. 147a ust. 1 pkt 1 lub ust. 1a,
   d) ocenie występowania znaczącego zagrożenia dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska,
   e) budowie geologicznej i warunkach hydrogeologicznych niezbędnych do dokonania oceny, o której mowa w lit. d – jeżeli zachodzi taka potrzeba;
2) określający:
   a) teren wymagający przeprowadzenia remediacji, poprzez wskazanie adresu i numerów działek ewidencyjnych oraz jego powierzchni,
   b) nazwy substancji powodujących ryzyko oraz ich zawartości w glebie i w ziemi, do jakich doprowadzi remediacja,
   c) sposób przeprowadzenia remediacji,
   d) termin rozpoczęcia i zakończenia remediacji,
   e) sposób potwierdzenia przeprowadzenia remediacji oraz termin przedłożenia dokumentacji z jej przeprowadzenia, w tym wyników badań zanieczyszczenia gleby i ziemi wykonanych przez laboratorium, o którym mowa w art. 147a ust. 1 pkt 1 lub ust. 1a.

3. Postępowanie w sprawie wydania decyzji, o której mowa w ust. 2, wszczyna się z urzędu.

4. Przy wydawaniu decyzji, o której mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy art. 101l ust. 5.

5. W przypadku, o którym mowa w art. 101i, opracowanie projektu planu remediacji lub przeprowadzenie remediacji regionalny dyrektor ochrony środowiska może zlecić wykonawcy, który ze względu na posiadane kompetencje, doświadczenie oraz warunki techniczne i organizacyjne będzie gwarantował odpowiednio należyte ich opracowanie lub przeprowadzenie.

Art. 101p. 1. Dokonując oceny występowania znaczącego zagrożenia dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, o której mowa w art. 101l ust. 3 pkt 6, art. 101m ust. 2 pkt 1 lit. d oraz art. 101o ust. 2 pkt 1 lit. d, uwzględnia się w szczególności:

1) postać chemiczną, w jakiej występuje zanieczyszczenie i jego biodostępność;
2) możliwość rozprzestrzeniania się zanieczyszczenia;
3) potencjalne drogi narażenia, z uwzględnieniem rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w zależności od właściwości gleby, ukształtowania, budowy geologicznej i warunków hydrogeologicznych, a także pokrycia terenu;
4) środowisko oraz ludzi, którzy mogliby ucierpieć w wyniku zanieczyszczenia;
5) występowanie na terenie zanieczyszczonym i w jego okolicy zwłaszcza gruntów uprawnych, ogrodów, parków, placów zabaw, terenów sportowych, budynków mieszkalnych i użytkowych, form ochrony przyrody, zasobów wody pitnej i ujęć wody.

2. Jeżeli ocena występowania znaczącego zagrożenia dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska wykaże, że nie występuje znaczące zagrożenie dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, regionalny dyrektor ochrony środowiska może zwolnić władającego powierzchnią ziemi lub innego sprawcę, w drodze decyzji, z obowiązku przeprowadzenia remediacji albo nie przeprowadzać remediacji, o której mowa w art. 101i.

3. Minister właściwy do spraw klimatu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, kierując się potrzebą ujednolicenia sposobu wykonywania oceny występowania znaczącego zagrożenia dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, może określić, w drodze rozporządzenia, sposób wykonywania oceny występowania znaczącego zagrożenia dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska oraz referencyjne metodyki modelowania rozprzestrzeniania substancji w glebie, ziemi i wodach gruntowych.

Art. 101q. 1. Dopuszcza się następujące sposoby przeprowadzenia remediacji:

1) usunięcie zanieczyszczenia, przynajmniej do dopuszczalnej zawartości w glebie i w ziemi substancji powodujących ryzyko;

2) inne, niż wskazany w pkt 1, prowadzące do usunięcia znaczącego zagrożenia dla zdrowia ludzi i stanu środowiska, z uwzględnieniem obecnego i, o ile jest to możliwe, planowanego sposobu użytkowania terenu, takie jak:

   a) zmniejszenie ilości zanieczyszczeń lub

   b) ograniczenie możliwości rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń i kontrolowanie zanieczyszczenia poprzez okresowe prowadzenie badań zanieczyszczenia gleby i ziemi w określonym czasie, lub

   c) przeprowadzenie samooczyszczania powierzchni ziemi, ewentualne działania wspomagające samooczyszczanie, kontrolowanie zanieczyszczenia poprzez okresowe prowadzenie badań zanieczyszczenia gleby i ziemi w określonym czasie, ewentualne ograniczenie dostępu ludzi do zanieczyszczonego terenu i ewentualna konieczność zmiany sposobu użytkowania zanieczyszczonego terenu.

2. Przy planowaniu lub określaniu sposobu przeprowadzenia remediacji w pierwszej kolejności należy rozważyć usunięcie zanieczyszczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.

3. Odstąpienie od usunięcia zanieczyszczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, i przeprowadzenie remediacji w sposób, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, dopuszcza się, jeżeli:

1) nie są znane technologie lub sposoby pozwalające na usunięcie zanieczyszczenia lub

2) negatywne dla środowiska skutki działań prowadzonych w celu usunięcia zanieczyszczenia byłyby niewspółmiernie wysokie do korzyści osiągniętych w środowisku, lub

3) koszty oczyszczania doprowadzające do usunięcia zanieczyszczenia byłyby nieproporcjonalnie wysokie w stosunku do korzyści osiągniętych w środowisku i zasadne jest przeprowadzenie remediacji w sposób, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, co zostało wykazane w analizie kosztów i korzyści przeprowadzonej dla kilku wariantów sposobu przeprowadzenia remediacji, lub

4) obowiązany do przeprowadzenia remediacji wykaże, że zanieczyszczenie nastąpiło przed dniem 1 września 1980 r.

Art. 101r. Zabrania się używania do prac ziemnych gleby lub ziemi, w tym używanych do tych prac osadów pochodzących z dna zbiorników powierzchniowych wód stojących lub wód płynących, jeżeli jest przekroczona w nich dopuszczalna zawartość substancji powodującej ryzyko, określona w przepisach wydanych na podstawie art. 101a ust. 5, dla gruntów występujących w miejscu użycia tej gleby lub ziemi.

Art. 102. (uchylony)

Art. 103. (uchylony)

Art. 104. (uchylony)

Art. 105. (uchylony)

Art. 106. (uchylony)

Art. 107. (uchylony)

Art. 108. (uchylony)

Art. 109. (uchylony)

Art. 110. (uchylony)

Art. 110a. 1. Starosta prowadzi obserwację terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także rejestr zawierający informacje o tych terenach.

2. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa oraz ministrem właściwym do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

1) metody, zakres i częstotliwość prowadzenia obserwacji terenów, o których mowa w ust. 1, oraz sposób ustalania tych terenów, kierując się potrzebą ograniczenia występowania szkód powodowanych przez ruchy masowe ziemi;

2) informacje, jakie powinien zawierać rejestr, o którym mowa w ust. 1, a także sposób prowadzenia oraz formę i układ tego rejestru, kierując się potrzebą dostarczenia wyczerpujących informacji o terenach zagrożonych ruchami masowymi ziemi i terenach, na których występują te ruchy, oraz uwzględniając lokalizację, warunki geologiczne i glebowe tych terenów, a także opis zagrożeń ruchami masowymi ziemi.

Art. 111. (uchylony)

DZIAŁ V
Ochrona przed hałasem

Art. 112. Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez:

1) utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie;

2) zmniejszanie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Art. 112a. Ilekroć w przepisach niniejszego działu jest mowa o:

1) wskaźnikach hałasu – rozumie się przez to wskaźniki hałasu mające zastosowanie do:
   a) sporządzania strategicznych map hałasu oraz programów ochrony środowiska przed hałasem:
      – L_{DWN} – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony zgodnie z ISO 1996-2: 1987 w ciągu wszystkich dób w roku (rozumianym jako dany rok kalendarzowy w odniesieniu do emisji dźwięku i średni rok w odniesieniu do warunków meteorologicznych), z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6^{00} do godz. 18^{00}), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18^{00} do godz. 22^{00}) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22^{00} do godz. 6^{00}); wskaźnik ten służy do określenia ogólnej dokuczliwości hałasu,
      – L_N – długookresowy średni poziom dźwięku A, wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony zgodnie z ISO 1996-2: 1987 w ciągu wszystkich pór nocy (rozumianych jako przedział czasu od godz. 22^{00} do godz. 6^{00}) w roku (rozumianym jako dany rok kalendarzowy w odniesieniu do emisji dźwięku i średni rok w odniesieniu do warunków meteorologicznych); wskaźnik ten służy do określenia zaburzenia snu,
   b) ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby:
      – $L_{Aeq\,D}$ – równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6^{00} do godz. 22^{00}),
      – $L_{Aeq\,N}$ – równoważny poziom dźwięku A dla pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22^{00} do godz. 6^{00});
2) głównej drodze – rozumie się przez to drogę, po której przejeżdża rocznie więcej niż 3 miliony pojazdów;
3) głównej linii kolejowej – rozumie się przez to linię kolejową, po której przejeżdża rocznie więcej niż 30 tysięcy pociągów;
4) głównym lotnisku – rozumie się przez to lotnisko cywilne, na którym rocznie odbywa się więcej niż 50 tysięcy operacji (startów lub lądowań), z wyłączeniem operacji dokonywanych wyłącznie w celach szkoleniowych przy użyciu samolotów o masie startowej poniżej 5700 kg.

Art. 112b. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania wartości wskaźnika hałasu, o którym mowa w art. 112a pkt 1 lit. a tiret pierwsze, uwzględniając potrzebę jego wykorzystania przy sporządzaniu strategicznych map hałasu oraz obowiązujące w tym zakresie dokumenty normalizacyjne w rozumieniu ustawy z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1483).

Art. 112c. Metody oceny hałasu na potrzeby sporządzania strategicznych map hałasu określa załącznik II do dyrektywy 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnoszącej się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku (Dz. Urz. UE L 189 z 18.07.2002, str. 12, z późn. zm.[17)] – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 7, str. 101).

---

17) Zmiany wymienionej dyrektywy zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 311 z 21.11.2008, str. 1, Dz. Urz. UE L 168 z 01.07.2015, str. 1, Dz. Urz. UE L 5 z 10.01.2018, str. 35, Dz. Urz. UE L 170 z 25.06.2019, str. 115, Dz. Urz. UE L 198 z 25.07.2019, str. 241, Dz. Urz. UE L 67 z 05.03.2020, str. 132 i Dz. Urz. UE L 269 z 28.07.2021, str. 65.

Art. 112d. Metody oceny szkodliwych skutków hałasu na potrzeby sporządzania strategicznych map hałasu określa załącznik III do dyrektywy 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnoszącej się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku.

Art. 113. 1. Minister właściwy do spraw klimatu, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, określi, w drodze rozporządzenia, dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku kierując się potrzebą zapewnienia należytej ochrony środowiska przed hałasem oraz mając na uwadze przepisy prawa Unii Europejskiej odnoszące się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, zostaną ustalone:

1) zróżnicowane dopuszczalne poziomy hałasu określone wskaźnikami hałasu L_{DWN}, L_N, $L_{Aeq\,D}$ i $L_{Aeq\,N}$ dla następujących rodzajów terenów faktycznie zagospodarowanych:
   a) pod zabudowę mieszkaniową,
   b) pod szpitale i domy pomocy społecznej,
   c) pod budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
   d) na cele uzdrowiskowe,
   e) na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
   f) pod zabudowę mieszkaniowo-usługową;
2) dopuszczalne poziomy hałasu z uwzględnieniem rodzaju obiektu lub działalności będącej źródłem hałasu;
3) okresy, do których odnoszą się poziomy hałasu, jako czas odniesienia.

3. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, mogą zostać ustalone poziomy hałasu z uwzględnieniem:

1) zmienności działania źródeł hałasu w czasie;
2) charakterystyki częstotliwościowej hałasu;
3) zawartości impulsów akustycznych.

Art. 114. 1. Przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się tereny, o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 1.

2. Jeżeli teren może być zaliczony do kilku rodzajów terenów, o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 1, uznaje się, że dopuszczalne poziomy hałasu powinny być ustalone jak dla przeważającego rodzaju terenu.

3. Jeżeli na terenach zamkniętych oraz na terenach przeznaczonych do działalności produkcyjnej, składowania i magazynowania znajduje się zabudowa mieszkaniowa, szpitale, domy pomocy społecznej lub budynki związane ze stałym albo czasowym pobytem dzieci i młodzieży, ochrona przed hałasem polega na stosowaniu rozwiązań technicznych zapewniających właściwe warunki akustyczne w budynkach.

4. W przypadku zabudowy mieszkaniowej, szpitali, domów pomocy społecznej lub budynków związanych ze stałym albo czasowym pobytem dzieci i młodzieży, zlokalizowanych na granicy pasa drogowego lub przyległego pasa gruntu w rozumieniu ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 697 i 731), ochrona przed hałasem polega na stosowaniu rozwiązań technicznych zapewniających właściwe warunki akustyczne w budynkach.

Art. 115. W razie braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oceny, czy teren należy do rodzajów terenów, o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 1, właściwe organy dokonują na podstawie faktycznego zagospodarowania i wykorzystywania tego i sąsiednich terenów; przepis art. 114 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 115a. 1. W przypadku stwierdzenia przez organ ochrony środowiska, na podstawie pomiarów własnych lub pomiarów podmiotu obowiązanego do ich prowadzenia, że poza zakładem, w wyniku jego działalności, są przekroczone dopuszczalne poziomy hałasu, organ ten wydaje decyzję o dopuszczalnym poziomie hałasu. Za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu uważa się przekroczenie wskaźnika hałasu $L_{Aeq\,D}$ lub $L_{Aeq\,N}$.

2. Jeżeli hałas powstaje w związku z eksploatacją dróg, linii kolejowych, linii tramwajowych, kolei linowych, portów oraz lotnisk lub z działalnością osoby fizycznej niebędącej przedsiębiorcą, decyzji, o której mowa w ust. 1, nie wydaje się.

3. W decyzji, o której mowa w ust. 1, określa się dopuszczalne poziomy hałasu poza zakładem przy zastosowaniu wskaźników hałasu $L_{Aeq\,D}$ i $L_{Aeq\,N}$ w odniesieniu do rodzajów terenów, o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 1, na które oddziałuje zakład.

4. W decyzji, o której mowa w ust. 1, mogą być określone wymagania mające na celu nieprzekraczanie poza zakładem dopuszczalnych poziomów hałasu, a w szczególności:

1) rozkład czasu pracy źródeł hałasu dla całej doby, wraz z przewidywanymi wariantami;

2) zakres, sposób i częstotliwość prowadzenia pomiarów poziomu hałasu w zakresie, w jakim wykraczają one poza wymagania, o których mowa w art. 147 i 148;

3) (uchylony)

4) formę, układ, techniki i termin przedkładania wyników pomiarów, o których mowa w pkt 2, organowi właściwemu do wydania decyzji i Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska; do wyników przeprowadzonych pomiarów stosuje się odpowiednio przepis art. 147 ust. 6.

5. Postępowanie w przedmiocie wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, wszczyna się z urzędu.

6. (uchylony)

7. Decyzja, o której mowa w ust. 1, może ulec zmianie w przypadku:

1) uchwalenia albo utraty mocy obowiązującej miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dotyczącego terenów objętych oddziaływaniem hałasu z zakładu;

2) zmiany faktycznego zagospodarowania i wykorzystania nieruchomości, na które oddziałuje hałas z zakładu, nieobjętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego;

3) zmiany obowiązujących dopuszczalnych poziomów hałasu.

Art. 116. 1. Rada powiatu, w drodze uchwały, z zastrzeżeniem ust. 2 i 4, ograniczy lub zakaże używania jednostek pływających lub niektórych ich rodzajów na określonych zbiornikach powierzchniowych wód stojących oraz wodach płynących, jeżeli jest to konieczne do zapewnienia odpowiednich warunków akustycznych na terenach przeznaczonych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

2. Na śródlądowych wodach żeglownych ograniczenia i zakazy wprowadza, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw klimatu, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu.

3. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 2, zostaną ustalone:

1) nazwa lub inne określenie cieku lub zbiornika wodnego albo jego części, na których obowiązują ograniczenia lub zakazy;

2) rodzaje jednostek pływających, których dotyczą zakazy lub ograniczenia, które mogą być charakteryzowane poprzez:

a) przeznaczenie jednostki,

b) parametry techniczne, takie jak wielkość i rodzaj napędu;

3) zakazy i ograniczenia dotyczące używania jednostek odpowiednio w okresie roku, dni tygodnia lub doby.

4. Ograniczenia nie mogą dotyczyć jednostek pływających, których użycie jest konieczne do celów bezpieczeństwa publicznego lub do utrzymania cieków i zbiorników wodnych.

Art. 117. 1. Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje Główny Inspektor Ochrony Środowiska w ramach państwowego monitoringu środowiska dla terenów:

1) o których mowa w art. 118 ust. 2 – na podstawie strategicznych map hałasu lub wyników pomiarów poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikami hałasu $L_{Aeq\,D}$, $L_{Aeq\,N}$, L_{DWN} i L_N, z uwzględnieniem w szczególności danych demograficznych oraz dotyczących sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu;

2) innych niż tereny, o których mowa w art. 118 ust. 2 – na podstawie wyników pomiarów poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikami hałasu $L_{Aeq\,D}$, $L_{Aeq\,N}$, L_{DWN} i L_N lub innych metod oceny poziomu hałasu.

2. (uchylony)

3. (uchylony)

4. Pomiarów dla potrzeb oceny stanu akustycznego środowiska dokonuje się z uwzględnieniem wymagań, o których mowa w art. 148 ust. 1 i art. 176 ust. 1.

5. (uchylony)

Art. 117a. 1. Zarządzający drogą, linią kolejową lub lotniskiem, z wyłączeniem zarządzających drogami gminnymi, dokonują identyfikacji głównych dróg, głównych linii kolejowych lub głównych lotnisk i przekazują, w zakresie swojej właściwości, Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska następujące dane:

1) w przypadku głównych dróg:
   a) europejski numer drogi (EU),
   b) krajowy numer drogi,
   c) nazwę drogi, o ile została nadana,
   d) unikalny kod odcinka drogi, zgodny z wymaganiami dotyczącymi raportowania do Komisji Europejskiej,
   e) roczne natężenie ruchu,
   f) długość odcinka drogi,
   g) współrzędne punktów początku i końca odcinka drogi wraz z nazwą układu współrzędnych, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ust. 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne,
   h) graficzne odwzorowanie przebiegu odcinka drogi wraz z nazwą układu współrzędnych, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ust. 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne;
2) w przypadku głównych linii kolejowych:
   a) krajowy numer linii kolejowej,
   b) unikalny kod odcinka linii kolejowej, zgodny z wymaganiami dotyczącymi raportowania do Komisji Europejskiej,
   c) roczną liczbę przejazdów pociągów,
   d) długość odcinka linii kolejowej,
   e) współrzędne punktów początku i końca odcinka linii kolejowej wraz z nazwą układu współrzędnych, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ust. 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne,
   f) graficzne odwzorowanie przebiegu odcinka linii kolejowej wraz z nazwą układu współrzędnych, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ust. 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne;
3) w przypadku głównych lotnisk:
   a) nazwę lotniska,
   b) unikalny kod lotniska,
   c) roczną liczbę operacji lotniczych,
   d) współrzędne punktu odniesienia lotniska wraz z nazwą układu współrzędnych, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ust. 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne.

2. Prezydent miasta o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy przekazuje Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska następujące dane:

1) nazwę miasta;
2) unikalny kod miasta zgodny z wymaganiami dotyczącymi raportowania do Komisji Europejskiej;
3) liczbę mieszkańców miasta zgodnie z danymi statystycznymi z roku poprzedzającego rok raportowania do Komisji Europejskiej;
4) powierzchnię miasta;
5) unikalny kod statystyczny miasta;
6) graficzne odwzorowanie przebiegu granicy miasta wraz z nazwą układu współrzędnych, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ust. 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne.

3. Dane, o których mowa w ust. 1 i 2, zwane dalej „danymi identyfikującymi”, są przekazywane Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska co 5 lat, do dnia 31 stycznia, za rok poprzedni, w postaci arkuszy kalkulacyjnych i zbiorów danych przestrzennych za pomocą elektronicznego formularza udostępnionego w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. W przypadku głównych dróg uwzględnia się dane identyfikujące z ostatniego pomiaru ruchu na drogach.

4. W przypadku niezidentyfikowania w zakresie swojej właściwości głównych dróg, głównych linii kolejowych lub głównych lotnisk podmioty, o których mowa w ust. 1, przekazują w terminie, o którym mowa w ust. 3, Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska informację w tym zakresie.

5. Główny Inspektor Ochrony Środowiska w terminie 30 dni od dnia upływu terminu, o którym mowa w ust. 3, sporządza wykazy:

1) zarządzających drogami, liniami kolejowymi lub lotniskami, którzy nie przekazali danych identyfikujących albo informacji, o której mowa w ust. 4, w terminie, o którym mowa w ust. 3;

2) prezydentów miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy, którzy nie przekazali danych identyfikujących w terminie, o którym mowa w ust. 3.

6. Wykazy, o których mowa w ust. 5, są przekazywane niezwłocznie właściwym wojewódzkim inspektorom ochrony środowiska.

7. Za nieprzekazanie danych identyfikujących albo informacji, o której mowa w ust. 4, uznaje się również przekazanie niekompletnych, nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd danych albo informacji.

8. Dane identyfikujące aktualizuje się, jeżeli uległy one zmianie w okresie między datą ich przekazania i datą sporządzenia strategicznej mapy hałasu.

9. W przypadku przekazania przez podmiot lub organ, o którym mowa w ust. 5, danych identyfikujących albo informacji, o której mowa w ust. 4, po przekazaniu wykazu, o którym mowa w ust. 5, Główny Inspektor Ochrony Środowiska informuje niezwłocznie właściwych wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska o dacie tego przekazania.

Art. 117b. 1. Na podstawie danych identyfikujących Główny Inspektor Ochrony Środowiska sporządza arkusze sprawozdawcze według formatów określonych przez Europejską Agencję Środowiska i przekazuje je co 5 lat, do dnia 30 czerwca, Komisji Europejskiej i właściwym marszałkom województw.

2. W terminie 7 dni od dnia przekazania arkuszy sprawozdawczych Główny Inspektor Ochrony Środowiska przekazuje ministrowi właściwemu do spraw klimatu informację o przekazaniu tych arkuszy Komisji Europejskiej.

Art. 118. 1. Strategiczne mapy hałasu stanowią podstawowe źródło danych wykorzystywanych do:

1) informowania społeczeństwa o zagrożeniach środowiska hałasem;

2) opracowania danych dla państwowego monitoringu środowiska;

3) tworzenia i aktualizacji programów ochrony środowiska przed hałasem;

4) planowania strategicznego;

5) planowania i zagospodarowania przestrzennego.

2. Strategiczne mapy hałasu sporządza się dla:

1) miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy;

2) głównych dróg;

3) głównych linii kolejowych;

4) głównych lotnisk.

3. Strategiczne mapy hałasu są sporządzane przez zarządzających głównymi drogami, głównymi liniami kolejowymi lub głównymi lotniskami oraz prezydentów miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy, w oparciu o dane dotyczące poprzedniego roku kalendarzowego oraz są niezwłocznie zamieszczane na ich stronach internetowych.

4. Strategiczne mapy hałasu sporządza się co 5 lat, w terminie do dnia 30 czerwca.

5. Strategiczne mapy hałasu składają się z części opisowej i części graficznej.

6. Część opisowa zawiera w szczególności:

1) dane podmiotu lub organu, o którym mowa w ust. 3, i wykonawcy mapy;

2) charakterystykę terenu, dla którego jest sporządzana mapa;

3) identyfikację i charakterystykę źródeł hałasu;

4) uwarunkowania akustyczne wynikające z aktów planowania przestrzennego, w szczególności z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;

5) metody i dane wykorzystane do wykonania obliczeń akustycznych;

6) zestawienie wyników pomiarów wykonanych na potrzeby sporządzenia mapy;

7) wskazanie terenów zagrożonych hałasem;

8) wskazanie danych liczbowych dotyczących ludności narażonej na hałas;

9) analizę kierunków zmian stanu akustycznego środowiska;

10) wyniki analiz rozkładu hałasu;

10a) ocenę szkodliwych skutków hałasu;

11) propozycje działań w zakresie ochrony przed hałasem;

12) oszacowanie efektów planowanych działań w zakresie ochrony przed hałasem;

13) informacje o opracowanych i wdrożonych programach ochrony środowiska przed hałasem oraz oszacowanie efektów zrealizowanych działań w zakresie ochrony przed hałasem;

14) streszczenie części opisowej sporządzone w języku niespecjalistycznym.

7. Część graficzna jest sporządzana w postaci zbiorów danych przestrzennych i zawiera w szczególności mapę:

1) emisyjną, która charakteryzuje hałas emitowany z poszczególnych źródeł hałasu;

2) imisyjną, która charakteryzuje stan akustyczny środowiska;

3) terenów zagrożonych hałasem, która charakteryzuje tereny, na których są przekroczone dopuszczalne poziomy hałasu określone wskaźnikami L_{DWN} lub L_N;

4) przedstawiającą przewidywane rezultaty działań, o których mowa w ust. 6 pkt 11.

8. Strategiczne mapy hałasu, o których mowa w ust. 2 pkt 1, zawierają odrębne mapy dotyczące dróg, linii tramwajowych, linii kolejowych, portów, lotnisk oraz miejsc prowadzenia działalności przemysłowej.

9. Strategiczne mapy hałasu sporządza się z wykorzystaniem materiałów i zbiorów danych pochodzących z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego oraz z zastosowaniem metod oceny hałasu i metod oceny szkodliwych skutków hałasu określonych w załącznikach II i III do dyrektywy 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnoszącej się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku.

10. Granice terenów objętych strategicznymi mapami hałasu w związku z eksploatacją głównych dróg, głównych linii kolejowych i głównych lotnisk określa się liniami rozgraniczającymi pokrywającymi się z izoliniami odpowiadającymi wartościom długookresowego średniego poziomu dźwięku A wyrażonego w decybelach (dB), wyznaczonego w ciągu wszystkich:

1) dób w roku – L_{DWN} równy 55;

2) pór nocy w roku – L_N równy 50.

11. Strategiczne mapy hałasu mogą być aktualizowane przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 4.

12. Do aktualizacji strategicznych map hałasu stosuje się odpowiednio przepisy ust. 1–10 oraz przepisy wydane na podstawie ust. 13.

13. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres danych ujętych na strategicznych mapach hałasu, sposób ich prezentacji i formę ich przekazywania, uwzględniając charakter terenu objętego strategiczną mapą hałasu.

Art. 118a. 1. Strategiczne mapy hałasu są przekazywane Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska oraz właściwemu marszałkowi województwa w terminie, o którym mowa w art. 118 ust. 4.

2. Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska wraz ze strategicznymi mapami hałasu przekazuje się zaktualizowane dane identyfikujące, o których mowa w art. 117a ust. 8, oraz dane ze strategicznych map hałasu, w postaci arkuszy kalkulacyjnych i zbiorów danych przestrzennych, za pomocą elektronicznego formularza udostępnionego w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

3. Główny Inspektor Ochrony Środowiska w terminie 45 dni od dnia upływu terminu, o którym mowa w art. 118 ust. 4, sporządza wykazy zarządzających głównymi drogami, głównymi liniami kolejowymi lub głównymi lotniskami lub prezydentów miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy, którzy:

1) nie przekazali strategicznych map hałasu, zaktualizowanych danych identyfikujących, o których mowa w art. 117a ust. 8, ani danych ze strategicznych map hałasu w terminie,

2) przekazali strategiczne mapy hałasu, zaktualizowane dane identyfikujące, o których mowa w art. 117a ust. 8, oraz dane ze strategicznych map hałasu w terminie 30 dni od dnia upływu terminu

– o którym mowa w art. 118 ust. 4.

4. Wykazy, o których mowa w ust. 3, są przekazywane niezwłocznie właściwym wojewódzkim inspektorom ochrony środowiska. Przepis art. 117a ust. 7 stosuje się odpowiednio.

5. Główny Inspektor Ochrony Środowiska co 5 lat przekazuje Komisji Europejskiej zaktualizowane arkusze sprawozdawcze, o których mowa w art. 117b ust. 1, oraz dane ze strategicznych map hałasu w terminie 6 miesięcy od dnia upływu terminów ich sporządzenia.

6. W terminie 7 dni od dnia upływu terminu przekazania danych, o którym mowa w ust. 5, Główny Inspektor Ochrony Środowiska przekazuje ministrowi właściwemu do spraw klimatu informacje o przekazaniu tych danych do Komisji Europejskiej.

Art. 118b. 1. Rada powiatu może, w drodze uchwały, wyznaczyć obszary ciche w aglomeracji lub obszary ciche poza aglomeracją, uwzględniając szczególne potrzeby ochrony przed hałasem tych obszarów i podając wymagania zapewniające utrzymanie poziomu hałasu co najmniej na istniejącym poziomie.

2. Projekt uchwały, o której mowa w ust. 1, podlega uzgodnieniu z właściwym miejscowo wójtem, burmistrzem lub prezydentem miasta w terminie 30 dni; niezajęcie przez organ stanowiska w tym terminie uznaje się za brak zastrzeżeń do projektu uchwały.

3. Starosta przy opracowywaniu projektu uchwały, o której mowa w ust. 1, zapewnia udział społeczeństwa na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Art. 118c. Wielkość emisji hałasu wyznacza się i ocenia na podstawie pomiarów poziomu hałasu w środowisku.

Art. 119. (uchylony)

Art. 119a. 1. Na podstawie strategicznych map hałasu marszałek województwa opracowuje dla obszaru województwa projekt uchwały w sprawie programu ochrony środowiska przed hałasem.

2. Marszałek województwa sporządza wraz z projektem uchwały streszczenie programu ochrony środowiska przed hałasem zawierające dane o programie niezbędne do przekazania Komisji Europejskiej, na formularzu udostępnionym w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

3. W programie ochrony środowiska przed hałasem wskazuje się działania ograniczające poziom hałasu w środowisku przedstawiony na strategicznych mapach hałasu:

1) zrealizowane,

2) planowane do realizacji w ciągu pięciu lat oraz

3) planowane do realizacji długoterminowej

– z uwzględnieniem liczby mieszkańców na terenie objętym programem oraz efektywności ekologicznej i ekonomicznej działań programu.

4. Program ochrony środowiska przed hałasem jest sporządzany w formie pisemnej i składa się z następujących części:

1) wstępu zawierającego informacje ogólne o tym programie;

2) uzasadnienia zakresu zagadnień objętych tym programem, w tym:

   a) danych i wniosków wynikających ze sporządzonych strategicznych map hałasu,

   b) oceny realizacji poprzedniego programu, o ile został sporządzony,

   c) analizy materiałów, dokumentów i publikacji wykorzystanych do opracowania programu;

3) opisu działań w zakresie ograniczenia poziomu hałasu w środowisku, w tym harmonogramu ich realizacji, oraz obowiązków i ograniczeń wynikających z realizacji tego programu;

4) streszczenia tego programu sporządzonego w języku niespecjalistycznym.

5. Marszałek województwa przy opracowywaniu programu ochrony środowiska przed hałasem zapewnia udział społeczeństwa na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

6. Marszałek województwa przedstawia projekt uchwały do zaopiniowania:

1) prezydentom miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy;

2) zarządzającym głównymi drogami;

3) zarządzającym głównymi liniami kolejowymi lub liniami kolejowymi innymi niż główne linie kolejowe położonymi na terenie miasta o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy;

4) zarządzającym głównymi lotniskami lub lotniskami, które zasięgiem emisji hałasu oddziałują na miasto o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy;

5) Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska – w zakresie zgodności programu ochrony środowiska przed hałasem ze strategicznymi mapami hałasu.

7. Podmioty i organy, o których mowa w ust. 6, przedstawiają opinię o projekcie w terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu uchwały.

8. Niewydanie opinii w terminie, o którym mowa w ust. 7, oznacza akceptację projektu uchwały.

9. Program ochrony środowiska przed hałasem jest uchwalany przez sejmik województwa co 5 lat, w terminie do dnia 18 lipca.

10. Programy ochrony środowiska przed hałasem mogą być aktualizowane przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 9.

11. Do aktualizacji programów ochrony środowiska przed hałasem stosuje się odpowiednio przepisy ust. 1–9, przepisy wydane na podstawie ust. 12 oraz przepis art. 120 ust. 3, z tym że streszczenia, o którym mowa w ust. 2, nie sporządza się.

12. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres programu ochrony środowiska przed hałasem oraz sposób ustalania harmonogramu planowanych działań ograniczających poziom hałasu w środowisku, kierując się koniecznością zapewnienia skuteczności działań w dziedzinie zarządzania hałasem.

Art. 120. 1. (uchylony)

2. (uchylony)

3. Marszałek województwa nie później niż w terminie 14 dni od dnia uchwalenia programu ochrony środowiska przed hałasem przekazuje:

1) wojewódzkim inspektorom ochrony środowiska,

2) podmiotom i organom, o których mowa w art. 119a ust. 6,

3) ministrowi właściwemu do spraw klimatu

– informację o uchwaleniu przez sejmik województwa programu ochrony środowiska przed hałasem.

4. Wraz z informacją, o której mowa w ust. 3, marszałek województwa przekazuje Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska, na formularzu udostępnionym w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, streszczenie, o którym mowa w art. 119a ust. 2.

5. Główny Inspektor Ochrony Środowiska w terminie 30 dni od dnia upływu terminu, o którym mowa w ust. 3, powiadamia właściwego wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o nieprzekazaniu przez marszałka województwa informacji, o której mowa w ust. 3, i streszczenia, o którym mowa w art. 119a ust. 2.

6. Główny Inspektor Ochrony Środowiska przekazuje Komisji Europejskiej streszczenie, o którym mowa w art. 119a ust. 2, w terminie 6 miesięcy od dnia upływu terminu na uchwalenie programów ochrony środowiska przed hałasem i informuje o tym ministra właściwego do spraw klimatu w terminie 7 dni od dnia przekazania Komisji Europejskiej tego streszczenia.

Art. 120a. 1. Główny Inspektor Ochrony Środowiska prowadzi rejestr zawierający informacje o stanie akustycznym środowiska, na podstawie pomiarów, badań i analiz wykonywanych w ramach państwowego monitoringu środowiska.

2. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania dotyczące rejestru, o którym mowa w ust. 1, w tym:

1) rodzaje wyników pomiarów, badań i analiz podlegających rejestracji,

2) układ rejestru,

3) formę rejestracji wyników pomiarów, badań i analiz

– kierując się potrzebą dostarczenia wyczerpujących informacji o stanie akustycznym środowiska.

3. (uchylony)

DZIAŁ VI

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi

Art. 121. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez:

1) utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach;

2) zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Art. 122. 1. Minister właściwy do spraw zdrowia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, określi, w drodze rozporządzenia, zróżnicowane dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i miejsc dostępnych dla ludności poprzez wskazanie:

1) zakresów częstotliwości pól elektromagnetycznych, dla których określa się parametry fizyczne, charakteryzujących oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko, do których odnoszą się poziomy pól elektromagnetycznych,

2) dopuszczalnych wartości parametrów fizycznych, o których mowa w pkt 1, dla poszczególnych zakresów częstotliwości, do których odnoszą się poziomy pól elektromagnetycznych

– mając na względzie właściwości fizyczne częstotliwości pól elektromagnetycznych oraz zapewnienie ochrony zdrowia publicznego.

2. Minister właściwy do spraw klimatu, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji oraz ministrem właściwym do spraw energii, określi, w drodze rozporządzenia, sposoby sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku poprzez wskazanie metod:

1) wyznaczania poziomów pól elektromagnetycznych, jeżeli w środowisku występują pola elektromagnetyczne, o których mowa w ust. 1, z różnych zakresów częstotliwości,

2) wykonywania pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku dla poszczególnych zakresów częstotliwości, o których mowa w ust. 1

– mając na celu prawidłowe i obiektywne przeprowadzenie pomiarów poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku, odpowiednie do rodzajów instalacji, co do których sprawdzane jest dotrzymanie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych.

Art. 122a. 1. Prowadzący instalację oraz użytkownik urządzenia emitującego pola elektromagnetyczne, które są stacjami elektroenergetycznymi lub napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi o napięciu znamionowym nie niższym niż 110 kV, lub instalacjami radiokomunikacyjnymi, radionawigacyjnymi lub radiolokacyjnymi, emitującymi pola elektromagnetyczne, których równoważna moc promieniowana izotropowo wynosi nie mniej niż 15 W, emitującymi pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od 30 kHz do 300 GHz, są obowiązani do wykonania pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku:

1) bezpośrednio przed rozpoczęciem użytkowania instalacji lub urządzenia;

2) każdorazowo w przypadku zmiany warunków pracy instalacji lub urządzenia, w tym zmiany spowodowanej zmianami w wyposażeniu instalacji lub urządzenia, o ile zmiany te mogą mieć wpływ na zmianę poziomów pól elektromagnetycznych, których źródłem jest instalacja lub urządzenie;

3) każdorazowo w przypadku zmiany istniejącego stanu zagospodarowania i zabudowy nieruchomości skutkującej zmianami w występowaniu miejsc dostępnych dla ludności w otoczeniu instalacji lub urządzenia – na pisemny wniosek właściciela lub zarządcy nieruchomości, na której nastąpiła ta zmiana.

1a. Pomiarów, o których mowa w ust. 1 pkt 3, nie przeprowadza się, o ile ostatnie pomiary nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych na terenie objętym wnioskiem. O wynikach ostatnich pomiarów informuje się wnioskodawcę.

1b. W przypadku wprowadzenia na części albo całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanu nadzwyczajnego, o którym mowa w art. 228 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. poz. 483, z 2001 r. poz. 319, z 2006 r. poz. 1471 oraz z 2009 r. poz. 946), lub stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, o których mowa w art. 46 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2024 r. poz. 924 i 1897), pomiarów, o których mowa w ust. 1, nie przeprowadza się w lokalach mieszkalnych oraz w lokalach użytkowych zlokalizowanych na terytorium objętym stanem nadzwyczajnym, stanem zagrożenia epidemicznego lub stanem epidemii.

2. Wyniki pomiarów, o których mowa w ust. 1, przekazuje się w postaci elektronicznej wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska i państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu w terminie 30 dni od dnia wykonania pomiarów.

3. Minister właściwy do spraw klimatu może określić, w drodze rozporządzenia, wymagania dotyczące wyników pomiarów, o których mowa w ust. 1, kierując się potrzebą ujednolicenia wyników pomiarów oraz zapewnienia właściwego ich wykonywania.

Art. 123. 1. Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska.

2. Główny Inspektor Ochrony Środowiska prowadzi okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

3. Minister właściwy do spraw klimatu może określić, w drodze rozporządzenia, zakres i sposób prowadzenia badań, o których mowa w ust. 2.

4. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 3, zostaną ustalone:

1) sposób wyboru punktów pomiarowych;

2) wymagana częstotliwość prowadzenia pomiarów.

5. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 3, mogą zostać ustalone sposoby prezentacji wyników pomiarów.

Art. 124. 1. Główny Inspektor Ochrony Środowiska prowadzi, aktualizowany corocznie, rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, z wyszczególnieniem przekroczeń dotyczących:

1) terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową;

2) miejsc dostępnych dla ludności.

2. Przez miejsca dostępne dla ludności rozumie się wszelkie miejsca, z wyjątkiem miejsc, do których dostęp ludności jest zabroniony lub niemożliwy bez użycia sprzętu technicznego, ustalane według istniejącego stanu zagospodarowania i zabudowy nieruchomości.

DZIAŁ VII

Ochrona kopalin

Art. 125. 1. Złoża kopalin podlegają ochronie polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniu kopalin, w tym kopalin towarzyszących.

2. Zasady ochrony udokumentowanych złóż kopalin określają przepisy ustawy – Prawo geologiczne i górnicze.

3. Nie narusza ochrony złóż kopalin lokalizowanie na obszarach występowania udokumentowanych złóż kopalin morskich farm wiatrowych w rozumieniu ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 498) oraz instalacji odnawialnych źródeł energii w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2024 r. poz. 1361, 1847 i 1881 oraz z 2025 r. poz. 303), jeżeli te instalacje nie są trwale związane z gruntem w sposób uniemożliwiający eksploatację złoża w przyszłości.

Art. 126. 1. Eksploatację złoża kopaliny prowadzi się w sposób gospodarczo uzasadniony, przy zastosowaniu środków ograniczających szkody w środowisku i przy zapewnieniu racjonalnego wydobycia i zagospodarowania kopaliny.

2. Podejmujący eksploatację złóż kopaliny lub prowadzący tę eksploatację jest obowiązany przedsiębrać środki niezbędne do ochrony zasobów złoża, jak również do ochrony powierzchni ziemi oraz wód powierzchniowych i podziemnych, sukcesywnie prowadzić rekultywację terenów poeksploatacyjnych oraz przywracać do właściwego stanu inne elementy przyrodnicze.

DZIAŁ VIII

Ochrona zwierząt oraz roślin

Art. 127. 1. Ochrona zwierząt oraz roślin polega na:

1) zachowaniu cennych ekosystemów, różnorodności biologicznej i utrzymaniu równowagi przyrodniczej;

2) tworzeniu warunków prawidłowego rozwoju i optymalnego spełniania przez zwierzęta i roślinność funkcji biologicznej w środowisku;

3) zapobieganiu lub ograniczaniu negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogłyby niekorzystnie wpływać na zasoby oraz stan zwierząt oraz roślin;

4) zapobieganiu zagrożeniom naturalnych kompleksów i tworów przyrody.

2. Ochrona, o której mowa w ust. 1, jest realizowana w szczególności poprzez:

1) obejmowanie ochroną obszarów i obiektów cennych przyrodniczo;

2) ustanawianie ochrony gatunków zwierząt oraz roślin;

3) ograniczanie możliwości pozyskiwania dziko występujących zwierząt oraz roślin;

4) odtwarzanie populacji zwierząt i stanowisk roślin oraz zapewnianie reprodukcji dziko występujących zwierząt oraz roślin;

5) zabezpieczanie lasów i zadrzewień przed zanieczyszczeniem i pożarami;

6) ograniczanie możliwości wycinania drzew i krzewów oraz likwidacji terenów zieleni;

7) zalesianie, zadrzewianie lub tworzenie skupień roślinności, zwłaszcza gdy przemawiają za tym potrzeby ochrony gleby, zwierząt, kształtowania klimatu oraz inne potrzeby związane z zapewnieniem różnorodności biologicznej, równowagi przyrodniczej i zaspokajania potrzeb rekreacyjno-wypoczynkowych ludzi;

8) nadzorowanie zamierzonego uwolnienia GMO do środowiska i wprowadzenia do obrotu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych (Dz. U. z 2022 r. poz. 546).

Art. 128. 1. Ochronę zwierząt oraz roślin na poligonach w toku szkolenia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, zwanych dalej „Siłami Zbrojnymi”, zapewnia się poprzez:

1) sytuowanie obiektów poligonowych na terenach o małej wartości przyrodniczej;

2) oznaczanie na terenach szkoleniowych obszarów o walorach przyrodniczych, takich jak miejsca lęgowe zwierząt oraz ptaków, stanowiska roślin poddanych ochronie, oraz wprowadzanie na nich stosownych ograniczeń działalności szkoleniowej;

3) stosowanie rozwiązań organizacyjnych i technicznych ograniczających szkody oraz sukcesywne usuwanie szkód;

4) przeprowadzanie instruktażu szkolonych żołnierzy co do zasad postępowania na terenie poligonu w związku z ograniczeniami wynikającymi z ochrony zwierząt oraz roślin.

2. Zasady ochrony zwierząt oraz roślin na terenach poligonów uwzględnia się w instrukcjach szkoleniowych dla poligonów.

3. Minister Obrony Narodowej, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady sporządzania instrukcji szkoleniowej w zakresie zapewnienia wymogów ochrony zwierząt oraz roślin w toku szkolenia Sił Zbrojnych na poligonach.

4. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 3, zostaną uwzględnione:

1) zagadnienia zawarte w instrukcji szkoleniowej, w ramach których należy uwzględnić wymagania ochrony zwierząt oraz roślin;

2) sposób uwzględniania poszczególnych wymagań ochrony zwierząt oraz roślin;

3) uwarunkowania dotyczące usytuowania poligonów oraz specyfiki ich funkcjonowania, które należy uwzględnić przy określaniu wymagań ochrony zwierząt oraz roślin.

5. W razie udostępniania poligonów jednostkom sił zbrojnych państw obcych przepisy ust. 1–4 stosuje się odpowiednio.

DZIAŁ IX

Ograniczanie sposobu korzystania z nieruchomości w związku z ochroną środowiska

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 129. 1. Jeżeli w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości korzystanie z niej lub z jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone, właściciel nieruchomości może żądać wykupienia nieruchomości lub jej części.

2. W związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości jej właściciel może żądać odszkodowania za poniesioną szkodę; szkoda obejmuje również zmniejszenie wartości nieruchomości.

3. Roszczenie, o którym mowa w ust. 1 i 2, przysługuje również użytkownikowi wieczystemu nieruchomości, a roszczenie, o którym mowa w ust. 2, także osobie, której przysługuje prawo rzeczowe do nieruchomości.

4. Z roszczeniem, o którym mowa w ust. 1–3, można wystąpić w okresie 3 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości.

4a. W przypadku, o którym mowa w art. 130 ust. 1 pkt 4, z roszczeniem, o którym mowa w ust. 1–3, można wystąpić w okresie 3 lat od dnia uprawomocnienia się decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym, o której mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych.

5. W sprawach, o których mowa w ust. 1–4, nie stosuje się przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, dotyczących roszczeń z tytułu ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości.

Rozdział 2

Ograniczenia związane z ochroną zasobów środowiska

Art. 130. 1. Ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości w związku z ochroną zasobów środowiska może nastąpić przez:

1) poddanie ochronie obszarów lub obiektów na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody;

2) (uchylony)

3) wyznaczenie obszarów cichych w aglomeracji oraz obszarów cichych poza aglomeracją;

4) wydanie na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym obejmującej ograniczenie sposobu użytkowania nieruchomości, na której znajduje się składowisko historycznych odpadów przemysłowych lub miejsce gromadzenia historycznych odpadów przemysłowych, lub nieruchomości, na której przeprowadza się remediację powierzchni ziemi, lub nieruchomości, na której są zlokalizowane instalacje lub urządzenia służące oczyszczaniu środowiska.

2. Przepis ust. 1 nie wyklucza możliwości ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości w celu ochrony zasobów środowiska na podstawie przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Art. 131. 1. W razie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości, o którym mowa w art. 130 ust. 1, na żądanie poszkodowanego właściwy starosta ustala, w drodze decyzji, wysokość odszkodowania; decyzja jest niezaskarżalna.

2. Strona niezadowolona z przyznanego odszkodowania może w terminie 30 dni od dnia doręczenia jej decyzji, o której mowa w ust. 1, wnieść powództwo do sądu powszechnego. Droga sądowa przysługuje także w razie niewydania decyzji przez właściwy organ w terminie 3 miesięcy od dnia zgłoszenia żądania przez poszkodowanego.

3. Wystąpienie na drogę sądową nie wstrzymuje wykonania decyzji, o której mowa w ust. 1.

Art. 132. Do żądania wykupu nieruchomości w przypadkach ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości, o których mowa w art. 130 ust. 1, stosuje się odpowiednio zasady i tryb określone w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145, 1222, 1717 i 1881).

Art. 133. Ustalenie wysokości odszkodowania oraz ceny wykupu nieruchomości następuje po uzyskaniu opinii rzeczoznawcy majątkowego, określającej wartość nieruchomości według zasad i trybu określonych w przepisach ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Art. 134. Obowiązanymi do wypłaty odszkodowania lub wykupu nieruchomości są:

1) właściwa jednostka samorządu terytorialnego – jeżeli ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości nastąpiło w wyniku uchwalenia aktu prawa miejscowego przez organ samorządu terytorialnego;

2) reprezentowany przez wojewodę Skarb Państwa – jeżeli ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości nastąpiło w wyniku wydania rozporządzenia Rady Ministrów, właściwego ministra albo wojewody.

3) (uchylony)

Rozdział 3

Obszary ograniczonego użytkowania

Art. 135. 1. Jeżeli z przeglądu ekologicznego albo z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wymaganej przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, albo z analizy porealizacyjnej wynika, że mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska poza terenem zakładu lub innego obiektu, to dla oczyszczalni ścieków, składowiska odpadów komunalnych, kompostowni, trasy komunikacyjnej, lotniska, linii i stacji elektroenergetycznej, obiektów sieci gazowej oraz instalacji radiokomunikacyjnej, radionawigacyjnej i radiolokacyjnej tworzy się obszar ograniczonego użytkowania.

2. Obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako takie przedsięwzięcie, tworzy sejmik województwa, w drodze uchwały.

3. Obszar ograniczonego użytkowania dla zakładów lub innych obiektów, niewymienionych w ust. 2, tworzy rada powiatu w drodze uchwały.

3a. Organy, o których mowa w ust. 2 i 3, tworząc obszar ograniczonego użytkowania, określają granice obszaru, ograniczenia w zakresie przeznaczenia terenu, wymagania techniczne dotyczące budynków oraz sposób korzystania z terenów wynikające z postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko lub analizy porealizacyjnej albo przeglądu ekologicznego.

3b. Obszar ograniczonego użytkowania tworzy się na podstawie poświadczonej przez właściwy organ kopii mapy ewidencyjnej z zaznaczonym przebiegiem granic obszaru, na którym konieczne jest utworzenie tego obszaru.

4. Jeżeli obowiązek utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania wynika z postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, przed utworzeniem tego obszaru nie wydaje się pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego oraz nie rozpoczyna się jego użytkowania, gdy pozwolenie na użytkowanie nie jest wymagane, z zastrzeżeniem ust. 5. Obowiązek utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla określonego zakładu lub innego obiektu stwierdza się w pozwoleniu na budowę.

5. Jeżeli obowiązek utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania wynika z postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, dla przedsięwzięcia polegającego na budowie lub przebudowie drogi, linii kolejowej, lotniska użytku publicznego lub obiektów sieci gazowej, obszar ograniczonego użytkowania wyznacza się na podstawie analizy porealizacyjnej.

5a. (uchylony)

5b. (uchylony)

6. Obszar ograniczonego użytkowania tworzy się także dla instalacji wymagających pozwolenia zintegrowanego, innych niż wymienione w ust. 1, dla których pozwolenie na budowę zostało wydane przed dniem 1 października 2001 r., a których użytkowanie rozpoczęło się nie później niż do dnia 30 czerwca 2003 r., jeżeli, pomimo zastosowania najlepszych dostępnych technik, nie mogą być dotrzymane dopuszczalne poziomy hałasu poza terenem zakładu.

Art. 136. 1. W razie ograniczenia sposobu korzystania ze środowiska w wyniku ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania właściwymi w sprawach spornych dotyczących wysokości odszkodowania lub wykupu nieruchomości są sądy powszechne.

2. Obowiązany do wypłaty odszkodowania lub wykupu nieruchomości jest ten, którego działalność spowodowała wprowadzenie ograniczeń w związku z ustanowieniem obszaru ograniczonego użytkowania.

3. W razie określenia na obszarze ograniczonego użytkowania wymagań technicznych dotyczących budynków szkodą, o której mowa w art. 129 ust. 2, są także koszty poniesione w celu wypełnienia tych wymagań przez istniejące budynki, nawet w przypadku braku obowiązku podjęcia działań w tym zakresie.

Rozdział 4

Strefy przemysłowe

Art. 136a. 1. Na obszarach określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego jako tereny przeznaczone do działalności produkcyjnej, składowania oraz magazynowania i równocześnie użytkowanych zgodnie z przeznaczeniem może być utworzona strefa przemysłowa.

2. W granicach strefy przemysłowej jest dozwolone, z zastrzeżeniem art. 136d ust. 3, przekraczanie standardów jakości środowiska w zakresie dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu i dopuszczalnych poziomów hałasu oraz wartości odniesienia, o których mowa w art. 222, jeżeli nie zagraża to życiu lub zdrowiu ludzi, w szczególności nie narusza wymagań norm bezpieczeństwa i higieny pracy.

3. Strefę przemysłową tworzy się, jeżeli, mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska oraz wartości odniesienia, o których mowa w art. 222, poza terenem zakładu lub innego obiektu.

Art. 136b. 1. Objęcie nieruchomości granicami strefy przemysłowej wymaga pisemnej zgody władającego powierzchnią ziemi.

2. Zgoda, o której mowa w ust. 1, wyłącza roszczenia o odszkodowanie lub o wykup nieruchomości, o których mowa w art. 129 ust. 1–3, w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości w zakresie wynikającym z utworzenia strefy przemysłowej.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do szkody powstałej w związku:

1) z podjęciem uchwały o utworzeniu strefy przemysłowej, której przepisy są w istotnym zakresie niezgodne z propozycjami, o których mowa w art. 136c ust. 2 pkt 5;

2) ze zmianą uchwały o utworzeniu strefy przemysłowej.

Art. 136c. 1. Strefa przemysłowa jest tworzona, na wniosek władającego powierzchnią ziemi, na terenach, które mają być objęte strefą przemysłową.

2. Wniosek o utworzenie strefy przemysłowej powinien zawierać:

1) uzasadnienie potrzeby utworzenia strefy przemysłowej, w którym jest wykazane, że są spełnione warunki, o których mowa w art. 136a ust. 3;

2) uzasadnienie możliwości utworzenia strefy przemysłowej, w którym jest wykazane, że nie zagraża to życiu lub zdrowiu ludzi, a w szczególności nie narusza wymagań norm bezpieczeństwa i higieny pracy;

3) projekt granic strefy przemysłowej i plan sytuacyjny obszaru tej strefy;

4) przegląd ekologiczny instalacji eksploatowanych w granicach proponowanej strefy przemysłowej w zakresie, o którym mowa w art. 238 pkt 1–3, 6 i 7;

5) propozycje dotyczące funkcjonowania strefy przemysłowej istotne z punktu widzenia podjęcia uchwały o utworzeniu strefy przemysłowej w zakresie, o którym mowa w art. 136d ust. 3 pkt 2 i ust. 4.

3. Do wniosku dołącza się:

1) wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;

2) pisemną zgodę wszystkich władających powierzchnią ziemi na obszarze proponowanej strefy przemysłowej na objęcie ich nieruchomości strefą przemysłową;

3) kopię mapy zasadniczej proponowanej strefy przemysłowej określającej granice działek ewidencyjnych, budynki, sieć uzbrojenia terenu i ulice.

Art. 136d. 1. Strefę przemysłową tworzy, w drodze uchwały, sejmik województwa.

2. Projekt uchwały, o której mowa w ust. 1, podlega uzgodnieniu z państwowym wojewódzkim inspektorem sanitarnym oraz regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

3. Uchwała o utworzeniu strefy przemysłowej określa:

1) granice i obszar strefy przemysłowej;

2) rodzaje działalności, których prowadzenie jest dopuszczalne na terenie strefy przemysłowej z uwagi na możliwość występowania przekroczeń standardów jakości środowiska lub przekroczeń wartości odniesienia, o których mowa w art. 222.

4. Uchwała o utworzeniu strefy przemysłowej może określać:

1) niektóre standardy jakości środowiska lub wartości odniesienia, o których mowa w art. 222, których przekraczanie na terenie strefy przemysłowej jest dozwolone;

2) warunki prowadzenia działalności na terenie strefy przemysłowej istotne z punktu widzenia nieprzekraczania standardów jakości środowiska lub wartości odniesienia, o których mowa w art. 222, poza jej terenem oraz z uwagi na ochronę życia lub zdrowia ludzi, w szczególności wymagań norm bezpieczeństwa i higieny pracy.

TYTUŁ III

Przeciwdziałanie zanieczyszczeniom

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 137. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniom polega na zapobieganiu lub ograniczaniu wprowadzania do środowiska substancji lub energii.

Art. 138. 1. Eksploatacja instalacji oraz urządzenia zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska jest, z zastrzeżeniem art. 139, obowiązkiem ich właściciela, chyba że wykaże on, iż władającym instalacją lub urządzeniem jest na podstawie tytułu prawnego inny podmiot.

2. (uchylony)

Art. 139. Przestrzeganie wymagań ochrony środowiska związanych z eksploatacją dróg, linii kolejowych, linii tramwajowych, lotnisk oraz portów zapewniają zarządzający tymi obiektami.

Art. 140. 1. Podmiot korzystający ze środowiska jest obowiązany zapewnić przestrzeganie wymagań ochrony środowiska, w szczególności przez:

1) odpowiednią organizację pracy;

2) powierzanie funkcji związanych z zapewnieniem ochrony środowiska osobom posiadającym odpowiednie kwalifikacje zawodowe;

3) zapoznanie pracowników, których zakres czynności wiąże się z kwestiami ochrony środowiska, z wymaganiami w tym zakresie, gdy nie jest konieczne odpowiednie przygotowanie zawodowe w tym zakresie;

4) podejmowanie działań w celu wyeliminowania lub ograniczenia szkód w środowisku wynikających z nieprzestrzegania wymagań ochrony środowiska przez pracowników, a także podejmowania właściwych środków w celu wyeliminowania takich przypadków w przyszłości.

2. Pracownicy są obowiązani postępować w sposób zapewniający ochronę środowiska.

3. Minister właściwy do spraw klimatu może określić, w drodze rozporządzenia, rodzaje czynności, instalacje lub urządzenia, których wykonywanie lub obsługa wymaga szczególnych kwalifikacji ze względu na możliwe skutki tych działań dla środowiska.

4. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 3, zostaną ustalone:

1) odrębne listy rodzajów czynności, instalacji i urządzeń;

2) wymagania dotyczące osób odpowiedzialnych za wykonywanie określonych czynności w zakresie:

   a) kwalifikacji zawodowych,

   b) przeszkolenia pracowników.

DZIAŁ II

Instalacje, urządzenia, substancje oraz produkty

Rozdział 1

Instalacje i urządzenia

Art. 141. 1. Eksploatacja instalacji lub urządzenia nie powinna powodować przekroczenia standardów emisyjnych.

2. Oddziaływanie instalacji lub urządzenia nie powinno powodować pogorszenia stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrożenia życia lub zdrowia ludzi.

Art. 142. 1. Wielkość emisji z instalacji lub urządzenia w warunkach odbiegających od normalnych powinna wynikać z uzasadnionych potrzeb technicznych i nie może występować dłużej niż jest to konieczne.

2. Warunkami odbiegającymi od normalnych są w szczególności okres rozruchu, awarii i likwidacji instalacji lub urządzenia.

Art. 143. Technologia stosowana w nowo uruchamianych lub zmienianych w sposób istotny instalacjach i urządzeniach powinna spełniać wymagania, przy których określaniu uwzględnia się w szczególności:

1) stosowanie substancji o małym potencjale zagrożeń;

2) efektywne wytwarzanie oraz wykorzystanie energii;

3) zapewnienie racjonalnego zużycia wody i innych surowców oraz materiałów i paliw;

4) stosowanie technologii bezodpadowych i małoodpadowych oraz możliwość odzysku powstających odpadów;

5) rodzaj, zasięg oraz wielkość emisji;

6) wykorzystywanie porównywalnych procesów i metod, które zostały skutecznie zastosowane w skali przemysłowej;

7) (uchylony)

8) postęp naukowo-techniczny.

Art. 144. 1. Eksploatacja instalacji nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska.

2. Eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisję hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych nie powinna, z zastrzeżeniem ust. 3, powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację posiada tytuł prawny lub decyzję ustanawiającą ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości przez udzielenie zezwolenia na zakładanie i przeprowadzenie na tej nieruchomości ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania lub dystrybucji płynów, pary, gazów i energii elektrycznej oraz urządzeń łączności publicznej i sygnalizacji, a także innych podziemnych, naziemnych lub nadziemnych obiektów i urządzeń technicznych niezbędnych do założenia, przeprowadzenia oraz korzystania z tych przewodów i urządzeń.

3. Jeżeli w związku z funkcjonowaniem instalacji utworzono obszar ograniczonego użytkowania, eksploatacja instalacji nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza tym obszarem.

3a. Jeżeli utworzono strefę przemysłową, eksploatacja instalacji na jej obszarze nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska oraz wartości odniesienia poza granicami strefy przemysłowej.

3b. W przypadku, o którym mowa w art. 135 ust. 6, przepis ust. 3 stosuje się jedynie w odniesieniu do przekroczenia standardów ochrony środowiska powodowanego przez emisję hałasu.

3c. W razie realizacji nowych przedsięwzięć na terenie zakładu, dla którego utworzono obszar ograniczonego użytkowania, o którym mowa w art. 135 ust. 6, przewidywane oddziaływanie na środowisko w zakresie emitowania hałasu do środowiska ocenia się z uwzględnieniem istniejącego obszaru ograniczonego użytkowania.

4. Zastosowanie technologii spełniającej wymagania, o których mowa w art. 143, a także dotrzymanie standardów emisyjnych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 oraz w przepisach odrębnych, nie zwalnia z obowiązku zachowania standardów jakości środowiska.

Art. 145. Prowadzący instalację oraz użytkownik urządzenia są obowiązani do:

1) dotrzymywania standardów emisyjnych, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 pkt 3 i 4, z uwzględnieniem warunków uznawania ich za dotrzymane, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 pkt 5 lit. a, oraz stałych lub przejściowych odstępstw od standardów emisyjnych, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 pkt 5 lit. c;

2) dotrzymywania standardów emisyjnych, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 169 ust. 3 pkt 3 lit. a;

3) zapewnienia ich prawidłowej eksploatacji, polegającej w szczególności na:

   a) stosowaniu paliw, surowców lub materiałów zapewniających ograniczanie ich negatywnego oddziaływania na środowisko,

b) podejmowaniu odpowiednich działań w przypadku powstania zakłóceń w procesach technologicznych i operacjach technicznych lub w pracy urządzeń ochronnych ograniczających emisję, w celu ograniczenia ich skutków dla środowiska,

c) podejmowaniu odpowiednich działań niezwłocznie po stwierdzeniu niedotrzymania standardów emisyjnych, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 pkt 3 i 4, z uwzględnieniem warunków i odstępstw, o których mowa w pkt 1, w celu przywrócenia zgodności z tymi standardami w jak najkrótszym czasie;

4) postępowania w sposób, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 pkt 5 lit. e, w przypadku zakłóceń w pracy urządzeń ochronnych ograniczających emisję;

5) wstrzymania podawania odpadów do spalania lub współspalania lub zatrzymania instalacji i urządzenia spalania lub współspalania odpadów, w przypadkach, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 pkt 5 lit. f;

6) stosowania paliw, surowców lub materiałów, w tym substancji lub mieszanin, zgodnie z wymaganiami lub ograniczeniami, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 pkt 5 lit. g;

7) stosowania rozwiązań technicznych, zgodnie z wymaganiami, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 pkt 5 lit. h;

8) przekazywania organowi właściwemu do wydania pozwolenia, wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska lub ministrowi właściwemu do spraw klimatu:

a) informacji o niedotrzymaniu standardów emisyjnych oraz o odstępstwach od standardów emisyjnych,

b) informacji lub danych dotyczących warunków lub wielkości emisji, a także działań zmierzających do ograniczenia emisji, w tym realizacji planu obniżenia emisji

– w przypadkach, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 pkt 5 lit. i.

Art. 145a. 1. Organ właściwy do wydania pozwolenia lub do przyjęcia zgłoszenia, który otrzymał informacje lub dane zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 146 ust. 3 pkt 5 lit. i albo deklaracje, dokumenty lub dane, o których mowa w art. 146a ust. 1, art. 146b ust. 1, art. 146j ust. 1 lub art. 146k ust. 1, przekazuje niezwłocznie te informacje, dane, deklaracje lub dokumenty wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska oraz ministrowi właściwemu do spraw klimatu.

2. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska, który otrzymał od użytkownika urządzenia informacje lub dane w trybie art. 146 ust. 3 pkt 5 lit. i, przekazuje niezwłocznie te informacje lub dane ministrowi właściwemu do spraw klimatu.

Art. 146. 1. Standardy emisyjne w zakresie wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza ustala się dla niektórych rodzajów instalacji, źródeł spalania paliw oraz urządzeń spalania lub współspalania odpadów, odpowiednio jako:

1) stężenie gazów lub pyłów w gazach odlotowych lub

2) masa gazów lub pyłów wprowadzana w określonym czasie, lub

3) stosunek masy gazów lub pyłów do jednostki wykorzystywanego surowca, materiału, paliwa lub powstającego produktu.

2. Standardy emisyjne w zakresie wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza mogą zostać zróżnicowane w zależności od:

1) rodzaju lub skali działalności, procesu technologicznego lub operacji technicznej, terminu wydania pozwolenia na budowę lub pozwolenia na użytkowanie, terminu złożenia wniosku o wydanie pozwolenia na budowę lub pozwolenia na użytkowanie, terminu oddania do użytkowania lub zakończenia użytkowania, terminu dalszego łącznego czasu użytkowania – w przypadku instalacji i źródeł spalania paliw;

2) skali działalności lub roku produkcji – w przypadku urządzeń spalania lub współspalania odpadów.

3. Minister właściwy do spraw klimatu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw energii, mając na uwadze potrzebę ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko niektórych rodzajów instalacji, źródeł spalania paliw oraz urządzeń spalania lub współspalania odpadów, w związku z wprowadzaniem gazów lub pyłów do powietrza, oraz mając na uwadze przepisy prawa Unii Europejskiej określające dopuszczalne wielkości emisji substancji do powietrza ze źródeł spalania paliw, instalacji i urządzeń spalania lub współspalania odpadów, instalacji przetwarzania azbestu lub produktów zawierających azbest, instalacji do produkcji dwutlenku tytanu, instalacji, w których używane są rozpuszczalniki organiczne i z urządzeń spalania lub współspalania odpadów, określi, w drodze rozporządzenia:

1) rodzaje instalacji, dla których określa się standardy emisyjne w zakresie wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza;

2) rodzaje źródeł spalania paliw, dla których określa się standardy emisyjne w zakresie wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza;

3) standardy emisyjne w zakresie wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza dla instalacji i źródeł spalania paliw, o których mowa w pkt 1 i 2;

4) standardy emisyjne w zakresie wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza dla urządzeń spalania lub współspalania odpadów;

5) dla niektórych z rodzajów instalacji i źródeł spalania paliw oraz dla urządzeń spalania lub współspalania odpadów:

   a) warunki uznawania standardów emisyjnych za dotrzymane, w tym stopień odsiarczania, lub

   b) sposób sprawdzania dotrzymywania standardów emisyjnych, lub

   c) stałe lub przejściowe odstępstwa od standardów emisyjnych, lub

   d) warunki odstępstw, granice odstępstw lub warunki zastosowania planu obniżenia emisji, lub

   e) sposoby postępowania w przypadku zakłóceń w pracy urządzeń ochronnych ograniczających emisję, lub

   f) przypadki, w których jest wymagane wstrzymanie podawania odpadów do spalania lub współspalania lub zatrzymanie instalacji i urządzenia spalania lub współspalania odpadów, lub

   g) wymagania lub ograniczenia w zakresie stosowania paliw, surowców lub materiałów, w tym substancji lub mieszanin, o określonych właściwościach, cechach lub parametrach, lub

   h) wymagania w zakresie stosowania określonych rozwiązań technicznych zapewniających ograniczanie emisji, lub

   i) przypadki, w których prowadzący instalacje lub użytkownik urządzenia spalania lub współspalania odpadów przekazuje organowi właściwemu do wydania pozwolenia, wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska lub ministrowi właściwemu do spraw klimatu:

      – informacje o niedotrzymaniu standardów emisyjnych oraz o odstępstwach od standardów emisyjnych,

      – informacje lub dane dotyczące warunków lub wielkości emisji, a także działań zmierzających do ograniczenia emisji, w tym realizacji planu obniżenia emisji, lub

   j) termin i formę przekazania informacji lub danych, o których mowa w lit. i.

Art. 146a. 1. Dla źródła spalania paliw, w przypadku którego prowadzący instalację złożył organowi właściwemu do wydania pozwolenia, w terminie do dnia 1 stycznia 2014 r., pisemną deklarację, że źródło będzie użytkowane nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2023 r., a czas użytkowania źródła, w okresie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2023 r., nie przekroczy 17 500 godzin, jeżeli spełnia ono następujące warunki:

1) pozwolenie na budowę źródła wydano przed dniem 7 stycznia 2013 r. lub wniosek o wydanie takiego pozwolenia został złożony przed tym dniem, i źródło zostało oddane do użytkowania nie później niż w dniu 7 stycznia 2014 r.,

2) całkowita nominalna moc cieplna źródła, ustalona z uwzględnieniem pierwszej i drugiej zasady łączenia, jest nie mniejsza niż 50 MW,

3) źródło ani żadna z jego części, które będą eksploatowane po dniu 31 grudnia 2015 r., nie zostały zgłoszone, do dnia 30 czerwca 2004 r., w pisemnej deklaracji złożonej organowi właściwemu do wydania pozwolenia, jako źródło, które będzie użytkowane nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2015 r., i którego czas użytkowania w okresie od dnia 1 stycznia 2008 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. nie przekroczy 20 000 godzin

– obowiązują – w okresie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. lub w okresie krótszym, jeżeli limit czasu użytkowania źródła wynoszący 17 500 godzin zostanie wykorzystany przed dniem 31 grudnia 2023 r. – wielkości dopuszczalnej emisji tlenku azotu i dwutlenku azotu w przeliczeniu na dwutlenek azotu, wielkości dopuszczalnej emisji pyłu i wielkości dopuszczalnej emisji dwutlenku siarki lub stopnie odsiarczania, które zostały określone w pozwoleniu zintegrowanym jako obowiązujące w dniu 31 grudnia 2015 r.

2. Czas użytkowania 17 500 godzin, o którym mowa w ust. 1, wynosi 32 000 godzin, w przypadku źródła spalania paliw o całkowitej nominalnej mocy cieplnej większej niż 1500 MW, ustalonej z uwzględnieniem pierwszej zasady łączenia, którego użytkowanie rozpoczęto przed dniem 31 grudnia 1986 r. i które jest opalane lokalnymi paliwami stałymi o wartości opałowej poniżej 5800 kJ/kg, zawartości wilgoci powyżej 45 % wagowo, połączonej zawartości wilgoci i popiołu powyżej 60 % wagowo i zawartości tlenku wapnia w popiele powyżej 10 %.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, dla źródła spalania paliw o całkowitej nominalnej mocy cieplnej większej niż 500 MW, ustalonej z uwzględnieniem pierwszej i drugiej zasady łączenia, opalanego paliwem stałym, dla którego pierwsze pozwolenie na budowę wydano po dniu 1 lipca 1987 r., wielkość dopuszczalnej emisji tlenku azotu i dwutlenku azotu w przeliczeniu na dwutlenek azotu w okresie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. nie może być wyższa niż 200 mg/m^3_u.

4. Jeżeli źródło spalania paliw, o którym mowa w ust. 1 i 2, lub część tego źródła, będą eksploatowane po dniu 31 grudnia 2023 r. lub po dniu, w którym wykorzystany zostanie limit czasu użytkowania odpowiednio 17 500 albo 32 000 godzin, to przy określaniu wielkości dopuszczalnej emisji na okres po tych dniach źródło to uznaje się za źródło oddane do użytkowania po dniu 7 stycznia 2014 r.

5. W źródle spalania paliw, o którym mowa w ust. 1, nie mogą być spalane odpady niezaliczone do biomasy w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 146 ust. 3.

Art. 146b. 1. Dla źródła spalania paliw, w przypadku którego prowadzący instalację złożył organowi właściwemu do wydania pozwolenia, w terminie do dnia 30 czerwca 2015 r., dokumenty potwierdzające spełnianie przez źródło spalania paliw następujących warunków:

1) pierwsze pozwolenie na budowę źródła wydano przed dniem 27 listopada 2002 r. lub wniosek o wydanie takiego pozwolenia został złożony przed tym dniem, i źródło zostało oddane do użytkowania nie później niż w dniu 27 listopada 2003 r.,

2) całkowita nominalna moc cieplna, ustalona z uwzględnieniem pierwszej i drugiej zasady łączenia, jest nie mniejsza niż 50 MW i nie większa niż 200 MW,

3) co najmniej 50 % produkcji ciepła użytkowego wytwarzanego w tym źródle, stanowi ciepło dostarczone do publicznej sieci ciepłowniczej w postaci pary lub gorącej wody

– obowiązują – w okresie od dnia 1 stycznia 2016 r. do czasu spełniania warunków, o których mowa w pkt 2 i 3, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2022 r. – wielkości dopuszczalnej emisji tlenku azotu i dwutlenku azotu w przeliczeniu na dwutlenek azotu, wielkości dopuszczalnej emisji pyłu i wielkości dopuszczalnej emisji dwutlenku siarki lub stopnie odsiarczania, które zostały określone w pozwoleniu zintegrowanym jako obowiązujące w dniu 31 grudnia 2015 r.

2. Dokumenty potwierdzające spełnianie warunków, o których mowa w ust. 1, zawierają informacje lub dane dotyczące w szczególności:

1) całkowitej nominalnej mocy cieplnej źródła spalania paliw;

2) obowiązujących standardów emisyjnych lub stopni odsiarczania;

3) określonych w pozwoleniu zintegrowanym wielkości dopuszczalnych emisji tlenku azotu i dwutlenku azotu w przeliczeniu na dwutlenek azotu, pyłu i dwutlenku siarki lub stopni odsiarczania;

4) rodzaju stosowanego paliwa;

5) udziału ciepła dostarczonego do publicznej sieci ciepłowniczej w postaci pary lub gorącej wody w produkcji ciepła użytkowego wytwarzanego w źródle spalania paliw, wyrażonego w procentach.

3. Prowadzący instalację, o którym mowa w ust. 1, przekazuje organowi właściwemu do wydania pozwolenia, w terminie do końca lutego każdego roku, dane dotyczące udziału ciepła dostarczonego do publicznej sieci ciepłowniczej w postaci pary lub gorącej wody w produkcji ciepła użytkowego wytwarzanego w źródle spalania paliw, wyrażonego w procentach.

4. W źródle spalania paliw, o którym mowa w ust. 1, nie mogą być spalane odpady niezaliczone do biomasy w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 146 ust. 3.

Art. 146c. 1. Dla źródła spalania paliw, w przypadku którego prowadzący instalację wystąpił w 2012 r. do ministra właściwego do spraw klimatu, z wnioskiem o objęcie Przejściowym Planem Krajowym, które zostało uwzględnione w wykazie, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 146h, i które spełnia następujące warunki:

1) pierwsze pozwolenie na budowę źródła wydano przed dniem 27 listopada 2002 r. lub wniosek o wydanie takiego pozwolenia został złożony przed tym dniem, i źródło zostało oddane do użytkowania nie później niż w dniu 27 listopada 2003 r.,

2) całkowita nominalna moc cieplna źródła, ustalona z uwzględnieniem pierwszej i drugiej zasady łączenia, jest nie mniejsza niż 50 MW,

3) źródło ani żadna z jego części, które będą eksploatowane po dniu 31 grudnia 2015 r., nie zostały zgłoszone, do dnia 30 czerwca 2004 r., w pisemnej deklaracji złożonej organowi właściwemu do wydania pozwolenia, jako źródło, które będzie użytkowane nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2015 r., i którego czas użytkowania w okresie od dnia 1 stycznia 2008 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. nie przekroczy 20 000 godzin,

4) (uchylony)

5) źródło nie jest opalane gazami o niskiej wartości opałowej pozyskiwanymi z pozostałości po procesach zgazowania lub rafinacji albo z pozostałości po destylacji i konwersji w procesie rafinacji ropy naftowej – jeżeli jest eksploatowane w rafinerii ropy naftowej

– obowiązują – w okresie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia spełniania warunków, o których mowa w pkt 2–5, jednak nie dłużej niż do dnia 30 czerwca 2020 r. – w odniesieniu do substancji, ze względu na które źródło zostało objęte Przejściowym Planem Krajowym, wielkości dopuszczalnej emisji lub stopnie odsiarczania, które zostały określone w pozwoleniu zintegrowanym jako obowiązujące w dniu 31 grudnia 2015 r.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, dla źródła spalania paliw o całkowitej nominalnej mocy cieplnej większej niż 500 MW, ustalonej z uwzględnieniem pierwszej i drugiej zasady łączenia, opalanego paliwem stałym, dla którego pierwsze pozwolenie na budowę wydano po dniu 1 lipca 1987 r., wielkość dopuszczalnej emisji tlenku azotu i dwutlenku azotu w przeliczeniu na dwutlenek azotu, w okresie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 30 czerwca 2020 r., nie może być wyższa niż 200 mg/m^3_u.

3. W źródle spalania paliw, o którym mowa w ust. 1, nie mogą być spalane odpady niezaliczone do biomasy w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 146 ust. 3.

Art. 146d. Do źródeł spalania paliw określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 146h nie stosuje się przepisów art. 146a i art. 146b.

Art. 146e. 1. Prowadzący instalację może cofnąć wniosek, o którym mowa w art. 146c ust. 1; o cofnięciu wniosku prowadzący instalację informuje ministra właściwego do spraw klimatu oraz organ właściwy do wydania pozwolenia.

2. Informację o cofnięciu wniosku, o którym mowa w art. 146c ust. 1, albo o uzasadnionej potrzebie zmiany Przejściowego Planu Krajowego w innym zakresie prowadzący instalację przekazuje do ministra właściwego do spraw klimatu oraz organu właściwego do wydania pozwolenia w terminie do dnia 1 czerwca roku poprzedzającego rok, w którym zmiana ma być uwzględniona.

Art. 146f. 1. Projekt Przejściowego Planu Krajowego jest opracowywany przez ministra właściwego do spraw klimatu, przyjmowany w drodze uchwały Rady Ministrów i przedkładany do zaakceptowania przez Komisję Europejską.

2. Po zaakceptowaniu projektu Przejściowego Planu Krajowego przez Komisję Europejską, Rada Ministrów przyjmuje w drodze uchwały Przejściowy Plan Krajowy.

3. Przejściowy Plan Krajowy obejmuje okres od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 30 czerwca 2020 r.

4. Przejściowy Plan Krajowy zawiera:

1) wykaz źródeł spalania paliw wraz z danymi dotyczącymi ich parametrów eksploatacyjnych;

2) maksymalne emisje substancji dla źródła spalania paliw – roczne dla lat 2016–2019 i na pierwsze półrocze 2020 r.;

3) łączne maksymalne emisje substancji dla wszystkich źródeł spalania paliw – roczne dla lat 2016–2019 i na pierwsze półrocze 2020 r.;

4) działania, które prowadzący instalację ma zrealizować w celu nieprzekraczania maksymalnych emisji substancji, o których mowa w pkt 2;

5) sposób monitorowania realizacji Przejściowego Planu Krajowego i sprawozdawania do Komisji Europejskiej.

5. Projekt zmiany Przejściowego Planu Krajowego nie wymaga akceptacji Komisji Europejskiej.

6. Projekt zmiany Przejściowego Planu Krajowego jest opracowywany przez ministra właściwego do spraw klimatu.

7. Zmiana Przejściowego Planu Krajowego jest przyjmowana w drodze uchwały Rady Ministrów.

8. Po podjęciu uchwały, o której mowa w ust. 7, minister właściwy do spraw klimatu informuje Komisję Europejską o zmianie Przejściowego Planu Krajowego.

Art. 146g. Prowadzący instalację spalania paliw, której częścią jest źródło spalania paliw, uwzględnione w wykazie, o którym mowa w art. 146h pkt 1, jest obowiązany do:

1) dotrzymywania maksymalnych emisji substancji, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 146h pkt 2, z uwzględnieniem warunków uznawania ich za dotrzymane, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 146h pkt 4;

2) realizacji działań w celu nieprzekraczania maksymalnych emisji substancji, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 146h pkt 5;

3) przekazywania organowi właściwemu do wydania pozwolenia i ministrowi właściwemu do spraw klimatu:

   a) w terminie do końca miesiąca po upływie każdego kwartału – aktualizowanej co kwartał informacji o wielkości emisji substancji, dla których dla danego źródła spalania paliw są określone maksymalne emisje substancji, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 146h pkt 2,

   b) w terminie dwóch miesięcy po upływie każdego roku – informacji o realizacji działań, o których mowa w pkt 2,

   c) informacji o każdej planowanej zmianie dotyczącej źródła spalania paliw, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 146h, która może mieć wpływ na zmianę wielkości emisji substancji z tego źródła, w szczególności o planowanym wyłączeniu źródła spalania paliw z eksploatacji oraz o rozpoczęciu współspalania odpadów w źródle spalania paliw;

4) przestrzegania wymagań, o których mowa w art. 146i.

Art. 146ga. Minister właściwy do spraw klimatu, po otrzymaniu informacji, o których mowa w art. 146g pkt 3 lit. a oraz c, przekazuje je niezwłocznie Krajowemu ośrodkowi bilansowania i zarządzania emisjami.

Art. 146h. Minister właściwy do spraw klimatu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw energii, mając na uwadze art. 146f ust. 2, przepisy prawa Unii Europejskiej w sprawie emisji przemysłowych oraz cofnięte wnioski prowadzących instalacje, o których mowa w art. 146e, określi, w drodze rozporządzenia:

1) wykaz źródeł spalania paliw wraz z danymi dotyczącymi ich parametrów eksploatacyjnych;

2) maksymalne emisje substancji dla źródła spalania paliw na okres, o którym mowa w art. 146f ust. 3 – roczne dla lat 2016–2019 i na pierwsze półrocze 2020 r.;

3) łączne maksymalne emisje substancji dla wszystkich źródeł spalania paliw na okres, o którym mowa w art. 146f ust. 3 – roczne dla lat 2016–2019 i na pierwsze półrocze 2020 r.;

4) warunki uznawania za dotrzymane maksymalnych emisji substancji, o których mowa w pkt 2;

5) działania, które prowadzący instalację ma zrealizować w celu nieprzekraczania maksymalnych emisji substancji, o których mowa w pkt 2.

Art. 146i. Minister właściwy do spraw klimatu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw energii, mając na uwadze art. 146f ust. 2 oraz przepisy prawa Unii Europejskiej w sprawie emisji przemysłowych, może określić, w drodze rozporządzenia, inne wymagania istotne dla realizacji Przejściowego Planu Krajowego.

Art. 146j. 1. Dla źródła spalania paliw, w przypadku którego prowadzący instalację złożył organowi właściwemu do wydania pozwolenia lub do przyjęcia zgłoszenia, w terminie do dnia 1 stycznia 2024 r., dokumenty potwierdzające spełnianie przez źródło spalania paliw następujących warunków:

1) źródło zostało oddane do użytkowania przed dniem 20 grudnia 2018 r., a w przypadku gdy pozwolenie na budowę źródła wydano przed dniem 19 grudnia 2017 r. – zostało oddane do użytkowania nie później niż w dniu 20 grudnia 2018 r.,

2) nominalna moc cieplna źródła jest większa niż 5 MW i mniejsza niż 50 MW,

3) co najmniej 50 % produkcji ciepła użytkowego wytwarzanego w źródle, określone jako średnia krocząca z pięciu lat, stanowi ciepło dostarczone do publicznej sieci ciepłowniczej w postaci pary lub gorącej wody

– obowiązują – w okresie od dnia 1 stycznia 2025 r. do czasu spełniania warunków, o których mowa w pkt 2 i 3, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2029 r., w przypadku źródła będącego częścią instalacji wymagającej pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza albo pozwolenia zintegrowanego – określone w tym pozwoleniu wielkości dopuszczalnej emisji tlenku azotu i dwutlenku azotu w przeliczeniu na dwutlenek azotu oraz pyłu, nie wyższe niż wielkości dopuszczalnej emisji tych substancji obowiązujące w dniu 31 grudnia 2024 r., a także wielkość dopuszczalnej emisji dwutlenku siarki nie wyższa niż wielkość dopuszczalnej emisji tej substancji obowiązująca w dniu 31 grudnia 2024 r. albo wartość 1100 mg/m^3_u, w zależności od tego, która z tych wartości jest niższa, a w przypadku źródła będącego częścią instalacji wymagającej zgłoszenia, o którym mowa w art. 152 ust. 1 – określone w decyzji, o której mowa w art. 154 ust. 1a, wielkości emisji tlenku azotu i dwutlenku azotu w przeliczeniu na dwutlenek azotu oraz pyłu, nie wyższe niż standardy emisyjne tych substancji obowiązujące w dniu 31 grudnia 2024 r., a także wielkość emisji dwutlenku siarki nie wyższa niż standard emisyjny tej substancji obowiązujący w dniu 31 grudnia 2024 r. albo wartość 1100 mg/m^3_u, w zależności od tego, która z tych wartości jest niższa.

2. Dokumenty potwierdzające spełnianie warunków, o których mowa w ust. 1, zawierają informacje lub dane dotyczące w szczególności:

1) nominalnej mocy cieplnej źródła spalania paliw;

2) obowiązujących dane źródło spalania paliw standardów emisyjnych;

3) w przypadku źródła spalania paliw będącego częścią instalacji wymagającej pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza albo pozwolenia zintegrowanego – wielkości dopuszczalnych emisji tlenku azotu i dwutlenku azotu w przeliczeniu na dwutlenek azotu, dwutlenku siarki oraz pyłu określonych w tym pozwoleniu;

4) rodzaju stosowanego paliwa;

5) udziałów ciepła dostarczonego do publicznej sieci ciepłowniczej w postaci pary lub gorącej wody w produkcji ciepła użytkowego wytwarzanego w źródle spalania paliw, w okresie ostatnich pięciu lat, wyrażonych w procentach.

3. Organ właściwy do wydania pozwolenia lub do przyjęcia zgłoszenia sprawdza dokumenty, o których mowa w ust. 1, i:

1) w terminie do dnia 1 lipca 2024 r.:

   a) informuje w formie pisemnej prowadzącego instalację o spełnieniu przez źródło spalania paliw warunków, o których mowa w ust. 1 i 5,

   b) w przypadku źródła spalania paliw będącego częścią instalacji wymagającej pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza albo pozwolenia zintegrowanego – wzywa prowadzącego instalację do wystąpienia z wnioskiem o wydanie albo zmianę pozwolenia w terminie miesiąca od dnia doręczenia wezwania,

   c) w przypadku źródła spalania paliw będącego częścią instalacji wymagającej zgłoszenia, o którym mowa w art. 152 ust. 1 – wszczyna postępowanie o wydanie decyzji, o której mowa w art. 154 ust. 1a;

2) w terminie do dnia 31 grudnia 2024 r. ustala w pozwoleniu na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza albo w pozwoleniu zintegrowanym, albo w decyzji, o której mowa w art. 154 ust. 1a, warunki oraz odpowiednio wielkości dopuszczalnej emisji albo wielkości emisji, uwzględniając wymagania, o których mowa w ust. 1, oraz potrzebę zapewnienia w okresie, o którym mowa w ust. 1, dotrzymywania dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu poza terenem, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny, a także osiągnięcia wysokiego poziomu ochrony środowiska jako całości.

4. Prowadzący instalację, o którym mowa w ust. 1, przekazuje organowi właściwemu do wydania pozwolenia lub do przyjęcia zgłoszenia, w terminie do końca lutego każdego roku, dane dotyczące udziału ciepła dostarczonego do publicznej sieci ciepłowniczej w postaci pary lub gorącej wody w produkcji ciepła użytkowego wytwarzanego w źródle spalania paliw, określonego jako średnia krocząca z pięciu lat i wyrażonego w procentach.

5. W źródle spalania paliw, o którym mowa w ust. 1, nie mogą być spalane odpady niezaliczone do biomasy w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 146 ust. 3.

Art. 146k. 1. Dla źródła spalania paliw, w przypadku którego prowadzący instalację złożył organowi właściwemu do wydania pozwolenia lub do przyjęcia zgłoszenia, w terminie do dnia 1 stycznia 2024 r., dokumenty potwierdzające spełnianie przez źródło spalania paliw następujących warunków:

1) źródło zostało oddane do użytkowania przed dniem 20 grudnia 2018 r., a w przypadku gdy pozwolenie na budowę źródła wydano przed dniem 19 grudnia 2017 r. – zostało oddane do użytkowania nie później niż w dniu 20 grudnia 2018 r.,

2) nominalna moc cieplna źródła jest większa niż 5 MW i mniejsza niż 50 MW,

3) źródło jest wykorzystywane do napędzania tłoczni gazu niezbędnej do zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony krajowego systemu przesyłu gazu rozumianej jako tłocznia eksploatowana na potrzeby sieci gazowej wysokich ciśnień, z wyłączeniem gazociągów kopalnianych i bezpośrednich, za której ruch sieciowy jest odpowiedzialny operator systemu przesyłowego wyznaczony na podstawie art. 9h ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 266, 834, 859, 1847 i 1881 oraz z 2025 r. poz. 303)

– obowiązują – w okresie od dnia 1 stycznia 2025 r. do czasu spełniania warunków, o których mowa w pkt 2 i 3, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2029 r., w przypadku źródła będącego częścią instalacji wymagającej pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza albo pozwolenia zintegrowanego – określone w tym pozwoleniu wielkości dopuszczalnej emisji dwutlenku siarki i pyłu, nie wyższe niż obowiązujące w tym okresie standardy emisyjne tych substancji oraz wielkość dopuszczalnej emisji tlenku azotu i dwutlenku azotu w przeliczeniu na dwutlenek azotu nie wyższa niż wielkość dopuszczalnej emisji tych substancji określona w pozwoleniu jako obowiązująca w dniu 31 grudnia 2024 r., a w przypadku źródła będącego częścią instalacji wymagającej zgłoszenia, o którym mowa w art. 152 ust. 1 – określone w decyzji, o której mowa w art. 154 ust. 1a, wielkości emisji dwutlenku siarki i pyłu, nie wyższe niż standardy emisyjne tych substancji obowiązujące w tym okresie oraz wielkość emisji tlenku azotu i dwutlenku azotu w przeliczeniu na dwutlenek azotu nie wyższa niż standard emisyjny tych substancji obowiązujący w dniu 31 grudnia 2024 r.

2. Dokumenty potwierdzające spełnianie warunków, o których mowa w ust. 1, zawierają w szczególności informacje lub dane:

1) o których mowa w art. 146j ust. 2 pkt 1–4;

2) potwierdzające, że prowadzący tłocznię gazu niezbędną do zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony krajowego systemu przesyłu gazu świadczy usługę na podstawie decyzji, o której mowa w art. 9h ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne.

3. Organ właściwy do wydania pozwolenia lub do przyjęcia zgłoszenia sprawdza dokumenty, o których mowa w ust. 1, i:

1) w terminie do dnia 1 lipca 2024 r.:

   a) informuje w formie pisemnej prowadzącego instalację o spełnieniu przez źródło spalania paliw warunków, o których mowa w ust. 1 i 4,

   b) w przypadku źródła spalania paliw będącego częścią instalacji wymagającej pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza albo pozwolenia zintegrowanego – wzywa prowadzącego instalację do wystąpienia z wnioskiem o wydanie albo zmianę pozwolenia, w terminie miesiąca od dnia doręczenia wezwania,

   c) w przypadku źródła spalania paliw będącego częścią instalacji wymagającej zgłoszenia, o którym mowa w art. 152 ust. 1 – wszczyna postępowanie o wydanie decyzji, o której mowa w art. 154 ust. 1a;

2) w terminie do dnia 31 grudnia 2024 r. ustala w pozwoleniu na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza albo w pozwoleniu zintegrowanym, albo w decyzji, o której mowa w art. 154 ust. 1a, warunki oraz odpowiednio wielkości dopuszczalnej emisji albo wielkości emisji obowiązujące w okresie, o którym mowa w ust. 1, oraz po zakończeniu tego okresu, uwzględniając wymagania, o których mowa w ust. 1.

4. W źródle spalania paliw, o którym mowa w ust. 1, nie mogą być spalane odpady niezaliczone do biomasy w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 146 ust. 3.

Art. 147. 1. Prowadzący instalację oraz użytkownik urządzenia są obowiązani do okresowych pomiarów wielkości emisji.

2. Prowadzący instalację oraz użytkownik urządzenia są obowiązani do ciągłych pomiarów wielkości emisji w razie wprowadzania do środowiska znacznych ilości substancji lub energii.

3. Zakres obowiązku prowadzenia pomiarów, o których mowa w ust. 1 i 2, może być związany z parametrami charakteryzującymi wydajność lub moc instalacji albo urządzenia.

3a. Jeżeli wykonane przez prowadzącego instalację do termicznego przekształcania odpadów pomiary wykażą, że zostały przekroczone dopuszczalne wielkości emisji do wód, ustanowione w odrębnych przepisach, prowadzący instalację jest obowiązany w ciągu 24 godzin od momentu stwierdzenia przekroczenia tych emisji powiadomić o tym organ ochrony środowiska właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego albo pozwolenia zintegrowanego.

4. Prowadzący instalację nowo zbudowaną lub zmienioną w istotny sposób, z której emisja wymaga pozwolenia, jest obowiązany do przeprowadzenia wstępnych pomiarów wielkości emisji z tej instalacji.

4a. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio do nowo zbudowanego lub zmienionego w sposób istotny źródła spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW, ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia, dla którego standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3, będącego częścią instalacji wymagającej zgłoszenia, o którym mowa w art. 152 ust. 1.

5. Obowiązek, o którym mowa w ust. 4, należy zrealizować najpóźniej w ciągu 14 dni od zakończenia rozruchu instalacji lub uruchomienia urządzenia, chyba że organ właściwy do wydania pozwolenia określił w pozwoleniu inny termin.

5a. Obowiązek, o którym mowa w ust. 4, w odniesieniu do źródła spalania paliw, o którym mowa w ust. 4a, należy zrealizować najpóźniej w ciągu 4 miesięcy od dnia zakończenia rozruchu tego źródła.

6. Prowadzący instalację oraz użytkownik urządzenia są obowiązani do ewidencjonowania wyników przeprowadzonych pomiarów oraz ich przechowywania przez 5 lat od zakończenia roku kalendarzowego, którego dotyczą.

Art. 147a. 1. Prowadzący instalację oraz użytkownik urządzenia są obowiązani zapewnić wykonanie pomiarów wielkości emisji lub innych warunków korzystania ze środowiska, w tym pobieranie próbek przez:

1) akredytowane laboratorium w rozumieniu ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2023 r. poz. 215) lub

2) certyfikowane jednostki badawcze, o których mowa w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1816)

– w zakresie badań, do których wykonywania są obowiązani.

1a. Prowadzący instalację oraz użytkownik urządzenia, posiadający certyfikat systemu zarządzania jakością, mogą wykonywać pomiary wielkości emisji lub innych warunków korzystania ze środowiska, do których wykonania są obowiązani, w tym pobieranie próbek, we własnym laboratorium, pod warunkiem że laboratorium to jest również objęte systemem zarządzania jakością lub jest zapewniony automatyczny pobór prób przy użyciu próbobierni objętej nadzorem metrologicznym.

1b. Przepisów ust. 1 i 1a nie stosuje się do wykonywania pomiarów:

1) ilości pobieranej wody, do których są obowiązani prowadzący instalację oraz użytkownik urządzenia;

2)[18] wielkości emisji, do których jest obowiązana służba radiokomunikacyjna amatorska w rozumieniu art. 2 pkt 60 ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej (Dz. U. poz. 1221).

2. Jeżeli prowadzący instalację jest obowiązany do prowadzenia ciągłych pomiarów wielkości emisji, powinien zapewnić możliwość automatycznego ciągłego zapisu wyników przez przyrząd pomiarowy.

Art. 148. 1. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, wymagania w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji, o których mowa w art. 147 ust. 1 i 2, mając na uwadze potrzebę zapewnienia systematycznej kontroli wielkości emisji z niektórych instalacji, źródeł spalania paliw oraz urządzeń spalania lub współspalania odpadów.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, zostaną ustalone:

1) przypadki, w których są wymagane ciągłe pomiary emisji z instalacji, źródła spalania paliw albo z urządzenia spalania lub współspalania odpadów;

2) przypadki, w których są wymagane okresowe pomiary emisji z instalacji, źródła spalania paliw albo z urządzenia spalania lub współspalania odpadów, oraz częstotliwości prowadzenia tych pomiarów;

3) zakres wykonywania niektórych pomiarów;

4) referencyjne metodyki wykonywania pomiarów;

5) sposób ewidencjonowania przeprowadzonych pomiarów.

3. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, zostanie zawarte wymaganie prowadzenia pomiarów w zależności odpowiednio od:

1) rodzaju instalacji albo urządzenia;

2) nominalnej wielkości emisji z instalacji albo urządzenia;

3) parametrów charakteryzujących wydajność lub moc instalacji albo urządzenia.

4. Jeżeli obowiązek prowadzenia pomiarów nie wynika z nominalnej wielkości emisji, rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, określa substancje albo energie, których pomiar jest obowiązkowy.

5. Wymagań dotyczących okresowych pomiarów emisji nie ustanawia się, gdy są one określone w przepisach odrębnych.

Art. 149. 1. Wyniki pomiarów, o których mowa w art. 147 ust. 1, 2 i 4, prowadzący instalację i użytkownik urządzenia przedstawiają organowi ochrony środowiska oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska, jeżeli pomiary te mają szczególne znaczenie ze względu na potrzebę zapewnienia systematycznej kontroli wielkości emisji lub innych warunków korzystania ze środowiska.

2. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia:

1) rodzaje wyników pomiarów prowadzonych w związku z eksploatacją instalacji lub urządzenia, które ze względu na szczególne znaczenie dla zapewnienia systematycznej kontroli wielkości emisji lub innych warunków korzystania ze środowiska przekazuje się właściwym organom ochrony środowiska oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska,

2) terminy i sposób prezentacji danych, o których mowa w pkt 1

– kierując się potrzebą zapewnienia systematycznej kontroli wielkości emisji lub innych warunków korzystania ze środowiska.

3. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 2, zostaną ustalone:

1) przypadki, w których wymagane jest przedkładanie wyników pomiarów z uwagi na:

   a) rodzaj instalacji lub urządzenia,

   b) nominalną wielkość emisji,

   c) parametry charakteryzujące wydajność lub moc instalacji lub urządzenia;

[18] Ze zmianą wprowadzoną przez art. 21 ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo komunikacji elektronicznej (Dz. U. poz. 1222), która weszła w życie z dniem 10 listopada 2024 r.

2) formy przedkładanych wyników pomiarów;

3) układy przekazywanych wyników pomiarów;

4) wymagane techniki przedkładania wyników pomiarów;

5) terminy przedkładania wyników pomiarów w zależności od ich rodzajów.

4. Minister właściwy do spraw klimatu może określić, w drodze rozporządzenia:

1) inne niż wyniki pomiarów, o których mowa w art. 147 ust. 1, 2 i 4, dane zbierane w wyniku monitorowania procesów technologicznych w związku z wymaganiami pozwolenia, które ze względu na szczególne znaczenie dla zapewnienia systematycznej kontroli wielkości emisji lub innych warunków korzystania ze środowiska powinny być przekazywane właściwym organom ochrony środowiska oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska,

2) terminy i sposób prezentacji danych, o których mowa w pkt 1

– kierując się potrzebą zapewnienia właściwym organom wyników monitorowania procesów technologicznych przez podmioty korzystające ze środowiska.

Art. 150. 1. Organ ochrony środowiska może, w drodze decyzji, nałożyć na prowadzącego instalację lub użytkownika urządzenia obowiązek prowadzenia w określonym czasie pomiarów wielkości emisji wykraczających poza obowiązki, o których mowa w art. 147 ust. 1, 2 i 4, jeżeli z przeprowadzonej kontroli wynika, że nastąpiło przekroczenie standardów emisyjnych; do wyników przeprowadzonych pomiarów stosuje się odpowiednio przepis art. 147 ust. 6.

2. Wydając decyzję, o której mowa w ust. 1, właściwy organ może nałożyć obowiązek przedkładania mu wyników pomiarów, określając zakres i terminy ich przedkładania, a także wymagania w zakresie formy, układu i wymaganych technik ich przedkładania.

3. Jeżeli z przeprowadzonej kontroli wynika, że nastąpiło przekroczenie standardów emisyjnych, organ ochrony środowiska może, w drodze decyzji, nałożyć na prowadzącego instalację lub użytkownika urządzenia obowiązek przedkładania mu wyników pomiarów wielkości emisji wykraczających poza obowiązki, o których mowa w art. 149 ust. 1, określając zakres i terminy ich przedkładania, a także wymagania w zakresie formy, układu i wymaganych technik ich przedkładania.

4. Postępowanie w przedmiocie wydania decyzji nakładającej obowiązek prowadzenia pomiarów lub ich przedkładania wszczyna się z urzędu.

Art. 151. Jeżeli wymagane jest pozwolenie na emisję z instalacji, organ właściwy do jego wydania może nałożyć dodatkowe wymagania wykraczające poza wymagania, o których mowa w art. 147 i przepisach wydanych na podstawie art. 148, a także określić dodatkowe wymagania w zakresie prowadzenia pomiarów, jeżeli przemawiają za tym szczególne względy ochrony środowiska.

Art. 152. 1. Instalacja, z której emisja nie wymaga pozwolenia, mogąca negatywnie oddziaływać na środowisko, podlega zgłoszeniu organowi ochrony środowiska, z zastrzeżeniem ust. 8.

2. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać:

1) oznaczenie prowadzącego instalację, jego adres zamieszkania lub siedziby;

2) adres zakładu, na którego terenie prowadzona jest eksploatacja instalacji;

3) rodzaj i zakres prowadzonej działalności, w tym wielkość produkcji lub wielkość świadczonych usług;

4) czas funkcjonowania instalacji (dni tygodnia i godziny);

5) wielkość i rodzaj emisji;

6) opis stosowanych metod ograniczania wielkości emisji;

7) informację, czy stopień ograniczania wielkości emisji jest zgodny z obowiązującymi przepisami;

8) (uchylony)

9) sprawozdanie z wykonanych pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych, o których mowa w art. 122a ust. 1 pkt 1.

2a. (uchylony)

2b. W przypadku źródła spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW, ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia, dla którego standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3, będącego częścią instalacji wymagającej zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, zgłoszenie powinno zawierać także informacje o:

1) sektorze, w którym działa dane źródło spalania paliw lub zakład, w którym to źródło jest eksploatowane (kod Polskiej Klasyfikacji Działalności);

2) numerze REGON prowadzącego instalację;

3) nominalnej mocy cieplnej źródła spalania paliw wyrażonej w MW;

4) rodzaju źródła spalania paliw, z uwzględnieniem rodzajów źródeł spalania paliw, dla których w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 są zróżnicowane standardy emisyjne;

5) rodzaju i przewidywanym udziale procentowym wykorzystywanych paliw, z uwzględnieniem rodzajów paliw, dla których w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 są zróżnicowane standardy emisyjne;

6) obowiązujących dane źródło spalania paliw standardach emisyjnych;

7) dacie oddania źródła spalania paliw do użytkowania, a jeżeli ta data nie jest znana – dowód na to, że użytkowanie źródła spalania paliw rozpoczęto przed dniem 20 grudnia 2018 r. albo po dniu 19 grudnia 2018 r.;

8) przewidywanym czasie użytkowania źródła spalania paliw w ciągu roku oraz przewidywanym średnim obciążeniu podczas użytkowania wyrażonym w procentach.

2c. W przypadku źródła spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW, ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia, dla którego standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3, będącego częścią instalacji wymagającej zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, którego czas użytkowania liczony jako średnia krocząca:

1) z pięciu lat – dla źródła spalania paliw oddanego do użytkowania przed dniem 20 grudnia 2018 r., a w przypadku gdy pozwolenie na budowę źródła wydano przed dniem 19 grudnia 2017 r., oddanego do użytkowania nie później niż w dniu 20 grudnia 2018 r. – wynosi nie więcej niż 500 godzin w ciągu roku, a jeżeli jest to źródło służące wyłącznie do wytwarzania ciepła w razie wystąpienia nadzwyczajnie niskich temperatur, nie więcej niż 1000 godzin w ciągu roku,

2) z trzech lat – dla źródła spalania paliw oddanego do użytkowania po dniu 19 grudnia 2018 r., a w przypadku gdy pozwolenie na budowę źródła wydano po dniu 18 grudnia 2017 r., oddanego do użytkowania po dniu 20 grudnia 2018 r. – wynosi nie więcej niż 500 godzin w ciągu roku

– do zgłoszenia należy dołączyć także oświadczenie o nieprzekraczaniu tego czasu użytkowania.

3. Prowadzący instalację, o której mowa w ust. 1, jest obowiązany do dokonania zgłoszenia przed rozpoczęciem jej eksploatacji, z zastrzeżeniem ust. 5. Przepis art. 64 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.

4. Do rozpoczęcia eksploatacji instalacji nowo zbudowanej lub zmienionej w sposób istotny można przystąpić, jeżeli organ właściwy do przyjęcia zgłoszenia w terminie 30 dni od dnia doręczenia zgłoszenia nie wniesie sprzeciwu w drodze decyzji.

4a. Sprzeciw, o którym mowa w ust. 4, jest wnoszony, jeżeli:

1) eksploatacja instalacji objętej zgłoszeniem powodowałaby przekroczenie standardów emisyjnych lub standardów jakości środowiska;

2) instalacja nie spełnia wymagań ochrony środowiska, o których mowa w art. 76 ust. 2 pkt 1 i 2.

4b. Organ właściwy do przyjęcia zgłoszenia może z urzędu, przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 4, wydać zaświadczenie o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu. Wydanie zaświadczenia wyłącza możliwość wniesienia sprzeciwu, o którym mowa w ust. 4, oraz uprawnia zgłaszającego do rozpoczęcia eksploatacji instalacji.

4c. Do rozpoczęcia eksploatacji instalacji lub urządzenia, o którym mowa w art. 122a ust. 1, zmienionego w sposób istotny lub będącego przenośnym wolnostojącym masztem antenowym w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2025 r. poz. 418) można przystąpić bezpośrednio po doręczeniu zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1. W przypadku gdy organ właściwy do przyjęcia zgłoszenia w terminie 30 dni od dnia doręczenia zgłoszenia wniesie sprzeciw w drodze decyzji w zakresie, o którym mowa w ust. 4a, prowadzący tę instalację lub użytkownik tego urządzenia wstrzymuje jego eksploatację.

5. Instalację, o której mowa w ust. 1, objętą obowiązkiem zgłoszenia w okresie, gdy jest już ona eksploatowana, prowadzący ją jest obowiązany zgłosić w terminie 6 miesięcy od dnia, w którym została ona objęta tym obowiązkiem.

6. Prowadzący instalację, o której mowa w ust. 1, jest obowiązany:

1) przedłożyć organowi właściwemu do przyjęcia zgłoszenia informacje o:

   a) rezygnacji z rozpoczęcia eksploatacji instalacji,

   b) zakończeniu eksploatacji instalacji,

   c) zmianie w zakresie danych lub informacji, o których mowa w ust. 2 i 2b, albo objętych oświadczeniem, o którym mowa w ust. 2c;

2) dokonać ponownego zgłoszenia instalacji, jeżeli zmiana wprowadzona w instalacji ma charakter istotnej zmiany lub w przypadku nierozpoczęcia eksploatacji instalacji przed upływem 12 miesięcy od dnia upływu terminu do wniesienia sprzeciwu, o którym mowa w ust. 4, albo od dnia wydania zaświadczenia, o którym mowa w ust. 4b.

6a. W przypadku źródła spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW, ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia, dla którego standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3, będącego częścią instalacji wymagającej zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, prowadzący instalację jest obowiązany do przechowywania:

1) informacji, o których mowa w ust. 6 pkt 1 i art. 152a ust. 1 pkt 1, oraz decyzji, o której mowa w art. 154 ust. 1a – przez okres eksploatacji źródła spalania paliw;

2) informacji lub dokumentów dotyczących:

   a) wyników pomiarów wielkości emisji, umożliwiających ocenę dotrzymywania standardów emisyjnych określonych dla tego źródła w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3,

   b) przypadków niedotrzymania standardów emisyjnych określonych dla tego źródła w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 oraz działań podjętych w celu przywrócenia zgodności z tymi standardami,

   c) rodzaju i ilości paliw wykorzystywanych w tym źródle,

   d) potwierdzenia utrzymywania w eksploatacji urządzeń ochronnych ograniczających emisję, zainstalowanych w celu dotrzymywania standardów emisyjnych określonych dla tego źródła w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3, oraz przypadków każdej niesprawności i awarii urządzeń ochronnych,

   e) czasu użytkowania źródła spalania paliw – w przypadku gdy jest to źródło, o którym mowa w ust. 2c

   – przez 6 lat po upływie roku, którego te informacje lub dokumenty dotyczą.

6b. Informacje, decyzje lub dokumenty, o których mowa w ust. 6a, prowadzący instalację udostępnia organowi właściwemu do przyjęcia zgłoszenia na każde żądanie.

6c. Jeżeli wniosek o udostępnienie informacji o środowisku i jego ochronie dotyczy informacji, decyzji lub dokumentów, o których mowa w ust. 6a, nie stosuje się art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. W takim przypadku organ właściwy do przyjęcia zgłoszenia wzywa prowadzącego instalację do przekazania mu tych informacji, decyzji lub dokumentów.

7. Informacje, o których mowa w ust. 6 pkt 1, należy przedłożyć w terminie 14 dni odpowiednio od dnia:

1) rezygnacji z rozpoczęcia eksploatacji instalacji;

2) zakończenia eksploatacji instalacji;

3) zmiany w zakresie danych lub informacji, o których mowa w ust. 2 i 2b, albo objętych oświadczeniem, o którym mowa w ust. 2c.

7a. Organ ochrony środowiska niezwłocznie przedkłada wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska oraz państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu informacje zawarte w zgłoszeniu, o którym mowa w ust. 1 i 6 pkt 2, oraz informacje, o których mowa w ust. 6 pkt 1, dla instalacji objętych obowiązkiem zgłoszenia z uwagi na wytwarzanie pól elektromagnetycznych, dla których nie wniesiono sprzeciwu lub dla których wydano zaświadczenie o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu.

8. Zasady zgłaszania instalacji mogącej negatywnie oddziaływać na środowisko z uwagi na wytwarzanie odpadów określają przepisy ustawy o odpadach.

8a. Zgłoszenia oraz informacje, o których mowa w ust. 1, 6 i 7a, dokonuje się lub przekazuje w postaci papierowej lub elektronicznej.

9. Minister właściwy do spraw klimatu może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania dotyczące zakresu danych ujętych w zgłoszeniu, o których mowa w ust. 2, oraz wzór formularza tego zgłoszenia, dla wybranych rodzajów instalacji, uwzględniając znaczenie tych danych dla określenia ewentualnego negatywnego oddziaływania instalacji na środowisko.

Art. 152a. 1. Organ właściwy do przyjęcia zgłoszenia, w terminie 30 dni od dnia doręczenia zgłoszenia dotyczącego źródła spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW, ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia, dla którego standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3:

1) informuje w formie pisemnej prowadzącego instalację o przyjęciu zgłoszenia oraz wszczyna postępowanie o wydanie decyzji, o której mowa w art. 154 ust. 1a;

2) przekazuje w postaci elektronicznej informacje, o których mowa w art. 152 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 2b, a także wynikające z oświadczenia, o którym mowa w art. 152 ust. 2c, do Krajowego ośrodka bilansowania i zarządzania emisjami, o którym mowa w art. 3 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. z 2022 r. poz. 673 oraz z 2024 r. poz. 834 i 1940).

2. W przypadku instalacji nowo zbudowanej lub zmienionej w sposób istotny termin, o którym mowa w ust. 1, jest liczony od upływu terminu do wniesienia sprzeciwu, o którym mowa w art. 152 ust. 4.

3. Organ właściwy do przyjęcia zgłoszenia przekazuje niezwłocznie w postaci elektronicznej do Krajowego ośrodka bilansowania i zarządzania emisjami także informacje, o których mowa w art. 152 ust. 6 pkt 1.

Art. 152b. 1. Organ ochrony środowiska udostępnia na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ten organ następujące informacje o instalacjach wytwarzających pole elektromagnetyczne, objętych obowiązkiem zgłoszenia:

1) zgłoszenie, o którym mowa w art. 152 ust. 1 lub 6 pkt 2;

2) informacje, o których mowa w art. 152 ust. 6 pkt 1;

3) sprzeciw, o którym mowa w art. 152 ust. 4 lub 4c, a w przypadku jego braku zaświadczenie, o którym mowa w art. 152 ust. 4b;

4) uwagi, o których mowa w ust. 3, oraz odpowiedzi na wniesione uwagi, o których mowa w ust. 6.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, udostępnia się nie później niż w terminie 3 dni roboczych od dnia dokonania zgłoszenia, przedłożenia informacji, wniesienia sprzeciwu, upływu terminu do wniesienia sprzeciwu, wydania zaświadczenia, wniesienia uwag oraz odpowiedzi na uwagi.

3. Organizacja pozarządowa w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491, 1761 i 1940) prowadząca działalność w zakresie, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 6 lub 18 tej ustawy, lub osoba zamieszkała w gminie, na terenie której ma być lub jest eksploatowana instalacja, o której mowa w ust. 1, może wnieść do organu ochrony środowiska właściwego do przyjęcia zgłoszenia uwagi dotyczące okoliczności, o których mowa w art. 152 ust. 4a, wraz z ich szczegółowym uzasadnieniem uprawdopodabniającym zasadność ich wniesienia.

4. Uwagi, o których mowa w ust. 3, wnosi się w terminie 14 dni od dnia udostępnienia zgłoszenia lub informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2.

5. Treść uwag wniesionych w terminie przekazywana jest niezwłocznie prowadzącemu instalację lub użytkownikowi urządzenia, którego uwagi dotyczą.

6. Podmioty, o których mowa w ust. 5, mogą wnieść za pośrednictwem organu właściwego do przyjęcia uwag odpowiedź na wniesione uwagi w terminie 14 dni od dnia ich otrzymania.

Art. 153. 1. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje instalacji, z których emisja nie wymaga pozwolenia, a których eksploatacja wymaga zgłoszenia, uwzględniając ich negatywne oddziaływanie na środowisko.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, zostaną ustalone rodzaje instalacji, których eksploatacja wymaga zgłoszenia z uwagi na:

1) wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza;

2) wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi;

3) (uchylony)

4) wytwarzanie pól elektromagnetycznych.

3. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, wymóg zgłoszenia dla danego rodzaju instalacji może być uzależniony od:

1) stosowanej techniki;

2) parametrów charakteryzujących wydajność lub moc instalacji.

Art. 154. 1. Organ ochrony środowiska może ustalić, w drodze decyzji, wymagania w zakresie ochrony środowiska dotyczące eksploatacji instalacji, z której emisja nie wymaga pozwolenia, o ile jest to uzasadnione koniecznością ochrony środowiska.

1a. W przypadku instalacji wymagającej zgłoszenia, o którym mowa w art. 152 ust. 1, której częścią jest źródło spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW, ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia, dla którego standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3, organ właściwy do przyjęcia zgłoszenia ustala, w drodze decyzji, wymagania w zakresie ochrony środowiska dotyczące eksploatacji tej instalacji, w szczególności warunki i wielkości emisji.

2. Do decyzji, o których mowa w ust. 1 i 1a, przepisy art. 188 stosuje się odpowiednio.

3. Postępowanie o wydanie decyzji, o których mowa w ust. 1 i 1a, wszczyna się z urzędu.

Art. 155. Środki transportu powinny spełniać wymagania ochrony środowiska określone w ustawie oraz w przepisach odrębnych.

Art. 156. 1. Zabrania się używania instalacji lub urządzeń nagłaśniających na publicznie dostępnych terenach miast, terenach zabudowanych oraz na terenach przeznaczonych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do okazjonalnych uroczystości oraz uroczystości i imprez związanych z kultem religijnym, imprez sportowych, handlowych, rozrywkowych i innych legalnych zgromadzeń, a także podawania do publicznej wiadomości informacji i komunikatów służących bezpieczeństwu publicznemu.

Art. 157. 1. Rada gminy może, w drodze uchwały, ustanawiać ograniczenia co do czasu funkcjonowania instalacji lub korzystania z urządzeń, z których emitowany hałas może negatywnie oddziaływać na środowisko, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Ograniczenia, o których mowa w ust. 1, nie dotyczą instalacji lub urządzeń znajdujących się w miejscach kultu religijnego.

Art. 157a. 1. Ilekroć w niniejszym rozdziale jest mowa o:

1) cieple użytkowym – rozumie się przez to ilość ciepła wytwarzanego w źródle spalania paliw obejmującą ciepło zużywane w zakładzie, w którym jest zlokalizowane źródło spalania paliw, na cele grzewcze lub przemysłowe niezwiązane z produkcją energii elektrycznej i ciepła oraz ciepło przeznaczone dla odbiorców zewnętrznych na cele grzewcze lub przemysłowe;

2) cieple dostarczanym do publicznej sieci ciepłowniczej – rozumie się przez to tę część ciepła użytkowego, która jest przekazywana poza teren zakładu, w którym jest zlokalizowane źródło spalania paliw, z wyjątkiem ciepła, które jest dostarczane do innych zakładów mających bezpośrednie połączenie ze źródłem spalania paliw;

3) czasie użytkowania źródła spalania paliw – rozumie się przez to wyrażony w godzinach czas, w którym pracuje źródło spalania paliw lub część źródła spalania paliw, odprowadzając substancje do powietrza, z wyłączeniem okresów rozruchu i wyłączania, które są ustalane z uwzględnieniem specyficznych procesów oraz parametrów operacyjnych pozwalających na określenie momentu zakończenia rozruchu i rozpoczęcia wyłączania źródła spalania paliw oraz decyzji wykonawczej Komisji z dnia 7 maja 2012 r. dotyczącej określenia okresów rozruchu i wyłączania do celów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE w sprawie emisji przemysłowych (Dz. Urz. UE L 123 z 09.05.2012, str. 44);

4) lokalnych paliwach stałych – rozumie się przez to naturalnie występujące paliwa stałe wydobywane lokalnie i spalane w źródle spalania paliw specjalnie zaprojektowanym dla tego rodzaju paliw;

5) nominalnej mocy cieplnej – rozumie się przez to ilość energii wprowadzanej w paliwie do źródła spalania paliw w jednostce czasu przy jego nominalnym obciążeniu;

6) stopniu odsiarczania – rozumie się przez to wyrażony w procentach stosunek różnicy między masą siarki zawartej w paliwie wprowadzonym do źródła spalania paliw w określonym czasie a masą siarki zawartej w gazach odlotowych odprowadzonych do powietrza w tym czasie do masy siarki zawartej w paliwie wprowadzonym do źródła spalania paliw w tym czasie;

7) źródle spalania paliw – rozumie się przez to część instalacji spalania paliw będącą stacjonarnym urządzeniem technicznym, w którym następuje utlenianie paliw w celu wytworzenia energii.

2. Źródłem spalania paliw jest także zespół dwóch lub większej liczby źródeł spalania paliw, o których mowa w ust. 1 pkt 7, dla których standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3, w przypadkach gdy:

1) gazy odlotowe z tych źródeł spalania paliw są odprowadzane do powietrza przez wspólny komin i całkowita nominalna moc cieplna jest nie mniejsza niż 50 MW; w takim przypadku zespół źródeł spalania paliw uważa się za jedno źródło spalania paliw złożone z dwóch lub większej liczby części, którego całkowita nominalna moc cieplna stanowi sumę nominalnych mocy cieplnych tych części źródła spalania paliw, których nominalna moc cieplna jest nie mniejsza niż 15 MW (pierwsza zasada łączenia);

2) dwa lub więcej źródeł spalania paliw, dla których pierwsze pozwolenie na budowę wydano po dniu 30 czerwca 1987 r., lub dla których wniosek o wydanie takiego pozwolenia został złożony po tym dniu, i dla których całkowita nominalna moc cieplna jest nie mniejsza niż 50 MW, zostały zainstalowane w taki sposób, że uwzględniając parametry techniczne i czynniki ekonomiczne, ich gazy odlotowe mogłyby być, w ocenie organu właściwego do wydania pozwolenia, odprowadzane przez wspólny komin; w takim przypadku zespół źródeł spalania paliw uważa się za jedno źródło spalania paliw złożone z dwóch lub większej liczby części, którego całkowita nominalna moc cieplna stanowi sumę nominalnych mocy cieplnych tych części źródła spalania paliw, których nominalna moc cieplna jest nie mniejsza niż 15 MW (druga zasada łączenia);

3) dwa lub więcej źródeł spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW, oddanych do użytkowania po dniu 19 grudnia 2018 r., a jeżeli pozwolenie na ich budowę wydano po dniu 18 grudnia 2017 r. – oddanych do użytkowania po dniu 20 grudnia 2018 r., do których nie ma zastosowania pkt 1 albo 2, i które odprowadzają gazy odlotowe przez wspólny komin lub zostały zainstalowane w taki sposób, że uwzględniając parametry techniczne i czynniki ekonomiczne, ich gazy odlotowe mogłyby być, w ocenie organu właściwego do wydania pozwolenia lub przyjęcia zgłoszenia, odprowadzane przez wspólny komin; w takim przypadku zespół źródeł spalania paliw uważa się za jedno źródło spalania paliw złożone z dwóch lub większej liczby części, którego całkowita nominalna moc cieplna stanowi sumę nominalnych mocy cieplnych poszczególnych części, przy czym w przypadku, gdy suma ta wynosi nie mniej niż 50 MW, przyjmuje się, że całkowita nominalna moc cieplna źródła nie osiąga wartości 50 MW (trzecia zasada łączenia).

Rozdział 2

Substancje

Art. 158. Wprowadzanie do środowiska wytwarzanej, wykorzystywanej lub transportowanej substancji jest dopuszczalne wyłącznie w zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z charakterem prowadzonej działalności.

Art. 159. 1. Wprowadzający do obrotu substancję jest obowiązany do:

1) opakowania substancji w sposób zabezpieczający przed przypadkowym wprowadzeniem do środowiska;

2) załączenia informacji zapewniającej identyfikację zagrożeń, jakie wynikają z wprowadzenia substancji do środowiska.

2. Jeżeli przypadkowe wprowadzenie substancji do środowiska może spowodować zanieczyszczenie, informacja, o której mowa w ust. 1 pkt 2, powinna określać sposób postępowania w celu ograniczenia szkód.

Art. 160. 1. Zabronione jest, z wyjątkiem przypadków określonych w ustawie i przepisach odrębnych, wprowadzanie do obrotu lub ponowne wykorzystanie substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska.

2. Substancjami stwarzającymi szczególne zagrożenie dla środowiska są w szczególności:

1) azbest;

2) PCB.

3. Minister właściwy do spraw klimatu może określić, w drodze rozporządzenia, inne – poza azbestem i PCB – substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska, kierując się koniecznością ograniczania ryzyka wystąpienia szkód w środowisku.

4. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 3, zostaną ustalone:

1) oznaczenie numeryczne substancji, pozwalające na jednoznaczną jej identyfikację;

2) nazwa substancji.

Art. 161. 1. Substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska powinny być wykorzystywane, przemieszczane i eliminowane przy zachowaniu szczególnych środków ostrożności.

2. Instalacje lub urządzenia, w których są lub były wykorzystywane substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska, powinny zostać oczyszczone lub unieszkodliwione.

3. Do instalacji lub urządzeń, co do których istnieje uzasadnione podejrzenie, iż były w nich wykorzystywane substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska, stosuje się wymagania dotyczące postępowania z instalacjami i urządzeniami, w których są lub były wykorzystywane te substancje.

Art. 162. 1. Wykorzystywane substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska podlegają sukcesywnej eliminacji.

2. Wykorzystujący substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska jest obowiązany do dokumentowania rodzaju, ilości i miejsc ich występowania oraz sposobu ich eliminowania.

3. Wykorzystujący substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska powinien okresowo przedkładać marszałkowi województwa informacje o rodzaju, ilości i miejscach ich występowania, z zastrzeżeniem ust. 4–6.

4. Osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami przedkładają informacje o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska w formie uproszczonej; w tym przypadku przepisów ust. 2 nie stosuje się.

5. Informacje w formie uproszczonej przedkłada się wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.

6. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta okresowo przedkłada marszałkowi województwa informacje o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska.

7. Marszałek województwa prowadzi rejestr rodzaju, ilości oraz miejsc występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska.

8. Przepisy ust. 1–3 stosuje się odpowiednio do instalacji i urządzeń, w których substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska są lub były wykorzystywane.

9. Sposób postępowania z eliminowanymi substancjami stwarzającymi szczególne zagrożenie dla środowiska, a także instalacjami i urządzeniami, w których są lub były one wykorzystywane, określają przepisy ustawy o odpadach.

Art. 163. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw klimatu, ministrem właściwym do spraw transportu oraz ministrem właściwym do spraw zdrowia, określi, w drodze rozporządzenia, wymagania w zakresie:

1) wykorzystywania i przemieszczania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska;

2) wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, zostaną ustalone wymagania dotyczące:

1) wykorzystywania i przemieszczania poszczególnych substancji;

2) wykorzystywania i oczyszczania rodzajów instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane poszczególne substancje.

3. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, mogą zostać ustalone odpowiednio do potrzeb:

1) wymagania techniczne, jakie należy spełnić przy wykorzystywaniu i przemieszczaniu substancji oraz przy wykorzystywaniu i oczyszczaniu instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane substancje;

2) sposoby oznaczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane substancje, oraz pomieszczeń, w których one się znajdują;

3) przypadki i sposób inwentaryzowania rodzaju, ilości i miejsc występowania substancji oraz instalacji i urządzeń, w których były lub są wykorzystywane, a także zakres i formę dokumentowania postępowania z nimi oraz czas przechowywania dokumentacji;

4) terminy przedkładania odpowiednio marszałkowi województwa albo wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta informacji o:

   a) rodzaju, ilości i miejscach występowania wykorzystywanych substancji,

   b) instalacjach i urządzeniach, w których substancje były lub są wykorzystywane,

   c) czasie i sposobie usuwania substancji oraz instalacji i urządzeń, w których były lub są one wykorzystywane,

   d) czasie i sposobie zastąpienia substancji innymi, mniej szkodliwymi dla środowiska;

5) zakres przedkładanych odpowiednio marszałkowi województwa albo wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta informacji, o których mowa w pkt 4, z uwzględnieniem:

   a) formy przedkładanych informacji,

   b) układu przekazywanych informacji,

   c) wymaganych technik przedkładania informacji;

6) przypadki i terminy, w których powinno się zaprzestać wykorzystywania substancji, oraz harmonogram ich eliminowania przez użytkowników;

7) przypadki i terminy, w których powinny być oczyszczone lub wyeliminowane instalacje lub urządzenia, w których były lub są wykorzystywane substancje.

4. Minister właściwy do spraw gospodarki może określić, w drodze rozporządzenia, instalacje lub urządzenia, w których mogły być wykorzystywane substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska, które traktuje się jak instalacje lub urządzenia, w których były lub są wykorzystywane te substancje.

5. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 4, zostaną ustalone rodzaje instalacji lub urządzeń, z uwzględnieniem, z uwagi na stosowane technologie, odpowiednio:

1) terminu oddania instalacji do eksploatacji albo roku produkcji urządzenia;

2) wykonawcy instalacji albo producenta urządzenia.

6. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, sposób przedkładania marszałkowi województwa przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska.

7. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 6, zostaną określone:

1) terminy przedkładania informacji;

2) forma przedkładanej informacji;

3) układ przedkładanych informacji;

4) wymagane techniki przedkładania informacji.

8. Minister właściwy do spraw klimatu może określić, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia przez marszałka województwa rejestru substancji, instalacji i urządzeń, w których substancje te były lub są wykorzystywane.

9. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 8, mogą zostać ustalone:

1) forma i układ rejestru;

2) zawartość rejestru;

3) warunki i okres przechowywania rejestru.

10. Przepisy rozporządzenia, o których mowa w ust. 8, nie naruszają przepisów rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniającego dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz. Urz. UE L 396 z 30.12.2006, str. 1, z późn. zm.).

Art. 164. Ilekroć w art. 160–163 jest mowa o:

1) substancjach stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska – rozumie się przez to także substancje i przedmioty, w których zawarte są substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska;

1a) instalacjach – rozumie się przez to również budynki oraz obiekty małej architektury;

2) instalacjach lub urządzeniach, w których były wykorzystywane substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska – rozumie się przez to instalacje i urządzenia, które nie zostały poddane wymaganemu ustawą procesowi oczyszczenia.

Art. 165. Szczegółowe zasady postępowania z substancjami chemicznymi, zasady zamierzonego uwalniania GMO do środowiska oraz zasady ich wprowadzania do obrotu określają przepisy odrębne.

Rozdział 3

Produkty

Art. 166. Przy wytwarzaniu produktu, bez uszczerbku dla jego walorów użytkowych i bezpieczeństwa użytkownika, należy ograniczać:

1) zużycie substancji i energii;

2) wykorzystywanie substancji i rozwiązań technicznych mogących negatywnie oddziaływać na środowisko w okresie użytkowania produktu oraz po jego zużyciu;

3) wykorzystywanie substancji i rozwiązań technicznych utrudniających:

   a) naprawę produktu,

   b) demontaż produktu w celu oddzielenia zużytych elementów wymagających szczególnego postępowania na podstawie przepisów ustawy o odpadach,

   c) użycie części produktu w innym produkcie lub ich wykorzystanie do innych celów użytkowych po zużyciu produktu.

Art. 167. 1. Produkt powinien być zaopatrzony w informację dotyczącą:

1) zużycia paliw lub materiałów eksploatacyjnych;

2) wielkości emisji związanej z użytkowaniem produktu;

3) bezpiecznego dla środowiska użytkowania, demontażu, powtórnego wykorzystania lub unieszkodliwienia produktu.

2. Sprzedawca produktów powinien zapewnić, aby informacja, o której mowa w ust. 1, znajdowała się także w miejscach sprzedaży produktu.

3. Minister właściwy do spraw gospodarki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw klimatu, uwzględniając cechy produktów oraz ich oddziaływanie w trakcie użytkowania oraz po ich zużyciu, określi, w drodze rozporządzenia, produkty objęte obowiązkami, o których mowa w ust. 1 i 2, a także szczegółowy sposób realizacji obowiązków w tym zakresie.

4. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 3, zostaną ustalone:

1) oznaczenie numeryczne pozwalające na identyfikację produktu lub grupy produktów oraz ich nazwy;

2) odpowiednio do potrzeb wymagania dotyczące informacji, o której mowa w ust. 1, w tym:

   a) oznaczania produktu lub jego części,

   b) formy i treści informacji,

   c) sposobów prezentowania informacji w miejscach sprzedaży produktów;

3) wymagania w zakresie ustalania wielkości zużycia paliw i materiałów eksploatacyjnych lub wielkości emisji związanej z użytkowaniem produktu, w celu zamieszczenia w informacji, o której mowa w ust. 1.

5. Sprzedawca produktów powinien zapewnić, aby zestawienie, o którym mowa w art. 171a, było udostępniane nieodpłatnie w miejscach sprzedaży produktów, których dotyczy, w sposób określony na podstawie art. 171a ust. 2 pkt 4.

6. Przepisy ust. 2–5 dotyczące sprzedaży i sprzedawcy stosuje się także do finansującego leasing w miejscach, w których oferuje się produkty do leasingu, oraz prezentującego produkty na wystawach publicznych.

Art. 168. Wprowadzający produkt do obrotu powinien zapewnić spełnienie przez produkt wymagań ochrony środowiska.

Art. 168a. 1. Kontrolę spełniania przez zawierające lotne związki organiczne – farby i lakiery przeznaczone do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji oraz mieszaniny do odnawiania pojazdów, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 169 ust. 1 pkt 3, wymagań określonych w tych przepisach, prowadzą:

1) właściwe organy Inspekcji Ochrony Środowiska – u producentów i użytkowników tych produktów;

2) właściwe organy Inspekcji Handlowej – u importerów oraz sprzedawców hurtowych i detalicznych tych produktów;

3) właściwe organy nadzoru budowlanego – w zakresie produktów, które są wyrobami budowlanymi.

2. Kontrola jest realizowana w ramach Programu Kontroli.

3. Organy, o których mowa w ust. 1, przekazują informacje i dane o wynikach kontroli odpowiednio do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego, niezwłocznie po zakończeniu kontroli.

4. Główny Inspektor Ochrony Środowiska, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego przekazują informacje i dane otrzymane od organów, o których mowa w ust. 1, do ministra właściwego do spraw klimatu, w terminie do końca marca roku następującego po roku, którego te informacje i dane dotyczą.

Art. 168b. 1. Kontrolę spełniania przez wprowadzony do obrotu kocioł na paliwo stałe o znamionowej mocy cieplnej nie większej niż 500 kW wymagań określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 169 ust. 1 prowadzą właściwe organy Inspekcji Handlowej na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2025 r. poz. 229).

2. Organy, o których mowa w ust. 1, przekazują do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyniki przeprowadzonych kontroli zawierające następujące dane:

1) liczbę przeprowadzonych kontroli;

2) liczbę skontrolowanych podmiotów;

3) liczbę skontrolowanych kotłów na paliwo stałe o znamionowej mocy cieplnej nie większej niż 500 kW;

4) liczbę i rodzaj stwierdzonych nieprawidłowości;

5) liczbę wydanych zaleceń pokontrolnych oraz liczbę i wartość nałożonych administracyjnych kar pieniężnych.

3. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie danych, o których mowa w ust. 2, podaje do publicznej wiadomości, w terminie do końca marca roku następującego po roku, którego te dane dotyczą, zbiorczą informację zawierającą dane, o których mowa w ust. 2.

Art. 169. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw klimatu, mając na uwadze potrzebę ograniczania negatywnego oddziaływania produktów na środowisko na etapie ich wytwarzania i użytkowania oraz po ich zużyciu, w szczególności osiągnięcie celów, o których mowa w art. 166, może określić, w drodze rozporządzenia:

1) oznaczenie numeryczne lub cechy produktów pozwalające na identyfikację produktu lub grupy produktów lub ich nazwy;

2) szczegółowe wymagania dla poszczególnych produktów lub grup produktów;

2a) dla niektórych produktów lub grup produktów określonych w przepisach wydanych na podstawie pkt 2 – sposób sprawdzania spełniania wymagań, o których mowa w tych przepisach, lub metody badań, zgodnie z którymi należy stwierdzać spełnianie tych wymagań;

3) dla zawierających lotne związki organiczne – niektórych farb i lakierów przeznaczonych do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji oraz mieszanin do odnawiania pojazdów:

   a) dopuszczalne wartości maksymalnej zawartości lotnych związków organicznych w tych produktach, które warunkują dopuszczenie wprowadzania ich do obrotu,

   b) zakres informacji zamieszczanych na etykietach tych produktów,

   c) metody badań, zgodnie z którymi należy określać maksymalną zawartość lotnych związków organicznych w produktach,

   d) Program Kontroli, o którym mowa w art. 168a ust. 2 zawierający:

      – sposób i częstotliwość sprawdzania przestrzegania wymagań, o których mowa w lit. a i b,

      – kryteria wyboru podmiotów objętych kontrolą w danym roku,

      – sposób przekazywania informacji i danych o wynikach kontroli, o której mowa w art. 168a ust. 3, oraz informacji i danych, o których mowa w art. 168a ust. 4.

2. (uchylony)

3. Minister właściwy do spraw gospodarki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw klimatu, mając na uwadze osiągnięcie celów, o których mowa w art. 166, może określić, w drodze rozporządzenia:

1) rodzaje substancji, które powinny być wykorzystywane do produkcji określonych produktów lub których wykorzystywanie jest zabronione;

2) dopuszczone do stosowania rozwiązania techniczne;

3) właściwości, jakie muszą spełniać określone produkty, w tym:

   a) standardy emisyjne z urządzeń,

   b) dopuszczalna lub wymagana zawartość określonych substancji w produkcie,

   c) zakaz występowania określonych substancji w produkcie,

   d) cechy i parametry produktu;

4) terminy, w których poszczególne wymagania zaczynają obowiązywać poszczególne produkty lub grupy produktów.

4. Przepisu ust. 3 pkt 3 lit. a nie stosuje się do urządzeń spalania lub współspalania odpadów, dla których standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3.

Art. 170. 1. Minister właściwy do spraw klimatu może określić, w drodze rozporządzenia, kierując się potrzebą ograniczenia wykorzystywania produktów negatywnie oddziałujących na środowisko, produkty z tworzyw sztucznych, na których należy zamieszczać informację o ich negatywnym oddziaływaniu na środowisko.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, zostaną ustalone:

1) oznaczenie numeryczne pozwalające na identyfikację produktu lub grupy produktów oraz ich nazwy;

2) termin, w którym zaczyna obowiązywać wymaganie dotyczące zamieszczenia informacji.

3. Minister właściwy do spraw klimatu może określić, w drodze rozporządzenia, sposób zamieszczania i treść informacji o negatywnym oddziaływaniu produktu na środowisko na produktach, o których mowa w ust. 1, kierując się koniecznością zapewnienia konsumentom możliwości łatwej oceny cech produktu istotnych z punktu widzenia ochrony środowiska.

4. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 3, mogą zostać ustalone:

1) wielkość informacji;

2) wzory informacji;

3) grafika i kolory informacji.

Art. 171. Zabrania się wprowadzania do obrotu produktów, które nie odpowiadają wymaganiom, o których mowa w art. 166 i 167 oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 169 i 170.

Art. 171a. 1. W celu zapewnienia nabywcom produktów informacji, o których mowa w art. 167 ust. 1, organy administracji corocznie opracowują i nieodpłatnie udostępniają zestawienia dotyczące wybranych dostępnych na rynku produktów w zakresie określonym na podstawie ust. 2.

2. Prezes Rady Ministrów, kierując się koniecznością zapewnienia konsumentom możliwości łatwej oceny cech produktu istotnych z punktu widzenia ochrony środowiska, określi, w drodze rozporządzenia:

1) produkty, o których informacje powinny być zawarte w zestawieniach;

2) rodzaje informacji zawartych w zestawieniach;

3) organy administracji zobowiązane do opracowywania, aktualizowania i udostępniania zestawień oraz szczegółowe sposoby realizacji tych obowiązków;

4) szczegółowe wymagania dotyczące sposobu udostępniania zestawień w punktach sprzedaży produktów.

3. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 2, zostaną ustalone w szczególności:

1) oznaczenie numeryczne pozwalające na identyfikację produktu lub grupy produktów oraz ich nazwy;

2) forma, treść, sposób i termin wydawania zestawień oraz termin i sposób ich aktualizacji;

3) terminy przekazywania informacji o produktach przez organy administracji będące w ich posiadaniu.

4. Organy administracji posiadające informacje, określone na podstawie ust. 2, są obowiązane do ich nieodpłatnego przedkładania w terminach, o których mowa w ust. 3 pkt 3.

Art. 171b. 1. Wprowadzać do obrotu można, z wyłączeniem przepisów art. 166 i 167 oraz przepisów wydanych na podstawie art. 169 i 170, produkty:

1) zgodnie z prawem wyprodukowane lub dopuszczone do obrotu w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej albo w Republice Turcji;

2) zgodnie z prawem wyprodukowane w państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) będącym stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

2. Uwzględniając potrzebę ograniczania negatywnego wpływu na środowisko oraz zdrowie i życie ludzi, przepisu ust. 1 nie stosuje się do kotłów na paliwo stałe o znamionowej mocy cieplnej nie większej niż 500 kW, które nie spełniają wymagań określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 169 ust. 1.

Art. 172. Opakowania powinny spełniać wymagania ochrony środowiska określone w przepisach odrębnych.

Art. 172a. Ilekroć w niniejszym rozdziale jest mowa o:

1) kotle na paliwo stałe o znamionowej mocy cieplnej nie większej niż 500 kW – rozumie się przez to kocioł na paliwo stałe o znamionowej mocy cieplnej nie większej niż 500 kW, w tym kocioł wchodzący w skład zestawów zawierających kocioł na paliwo stałe, ogrzewacze dodatkowe, regulatory temperatury i urządzenia słoneczne, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a i d rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe (Tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz. Urz. UE L 193 z 21.07.2015, str. 100, z późn. zm.[19)]), z wyłączeniem kotła o znamionowej mocy cieplnej większej niż 100 kW z ręcznym zasilaniem balotami słomy;

2) wprowadzeniu do obrotu kotła na paliwo stałe o znamionowej mocy cieplnej nie większej niż 500 kW – rozumie się przez to każde rozporządzenie kotłem na paliwo stałe o znamionowej mocy cieplnej nie większej niż 500 kW na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez dokonanie jakiejkolwiek czynności prawnej lub faktycznej, w tym najem oraz sprzedaż za pomocą środków porozumiewania się na odległość, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej lub realizowane w innej formie niż w ramach prowadzonej działalności gospodarczej.

DZIAŁ III

Drogi, linie kolejowe, linie tramwajowe, lotniska oraz porty

Art. 173. Ochronę przed zanieczyszczeniami powstającymi w związku z eksploatacją dróg, linii kolejowych, linii tramwajowych, lotnisk oraz portów zapewnia się przez:

1) stosowanie rozwiązań technicznych ograniczających rozprzestrzenianie zanieczyszczeń, a w szczególności:
   a) zabezpieczeń akustycznych,
   b) zabezpieczeń przed przedostawaniem się zanieczyszczonych wód opadowych lub roztopowych będących skutkiem opadów atmosferycznych do gleby lub ziemi,
   c) środków umożliwiających usuwanie odpadów powstających w trakcie eksploatacji dróg, linii kolejowych, linii tramwajowych, lotnisk oraz portów;

2) właściwą organizację ruchu.

Art. 174. 1. Eksploatacja dróg, linii kolejowych, linii tramwajowych, lotnisk oraz portów nie może powodować przekroczenia standardów jakości środowiska.

2. Emisje polegające na:

1) wprowadzaniu gazów lub pyłów do powietrza,

2) wprowadzaniu ścieków do wód lub ziemi,

3) wytwarzaniu odpadów,

4) powodowaniu hałasu,

powstające w związku z eksploatacją drogi, linii kolejowej, linii tramwajowej, lotniska oraz portu, nie mogą, z zastrzeżeniem ust. 3, spowodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego zarządzający tym obiektem ma tytuł prawny.

3. Jeżeli w związku z eksploatacją drogi, linii kolejowej, linii tramwajowej lub lotniska utworzono obszar ograniczonego użytkowania, eksploatacja nie może spowodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza tym obszarem.

---

19) Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 346 z 20.12.2016, str. 51.

Art. 175. 1. Zarządzający drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem, z zastrzeżeniem ust. 2, jest obowiązany do okresowych pomiarów poziomów w środowisku substancji lub energii wprowadzanych w związku z eksploatacją tych obiektów.

2. W razie eksploatacji obiektów o określonych cechach lub kategoriach wskazujących na możliwość wprowadzania do środowiska substancji lub energii w znacznych ilościach zarządzający drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem jest obowiązany do ciągłych pomiarów ich poziomów w środowisku.

3. W razie przebudowy drogi, linii kolejowej, linii tramwajowej, lotniska lub portu, zmieniającej w istotny sposób warunki eksploatacji, zarządzający jest obowiązany do przeprowadzenia pomiarów poziomów w środowisku substancji lub energii wprowadzanych w związku z eksploatacją tych obiektów.

4. Obowiązek, o którym mowa w ust. 3, należy wypełnić najpóźniej w ciągu 14 dni od rozpoczęcia eksploatacji przebudowanego obiektu.

4a. W przypadku dróg krajowych, linii kolejowych oraz lotnisk obowiązek, o którym mowa w ust. 3, należy wypełnić w ciągu 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia eksploatacji przebudowanego obiektu, a jeżeli w przypadku drogi, linii kolejowej lub lotniska organ nałożył obowiązek wykonania analizy porealizacyjnej wymaganej przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – w terminie przewidzianym na wykonanie analizy porealizacyjnej.

4b. Pomiary, o których mowa w ust. 1 i 3, w zakresie poziomu hałasu przeprowadza się na terenach, o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 1.

5. Do wyników pomiarów, o których mowa w ust. 1–3, stosuje się odpowiednio przepis art. 147 ust. 6.

5a. Do pomiarów, o których mowa w ust. 1–3, w tym pobierania próbek, stosuje się odpowiednio przepisy art. 147a.

6. (uchylony)

Art. 176. 1. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, wymagania w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku, o których mowa w art. 175 ust. 1–3.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, zostaną ustalone:

1) przypadki, w których są wymagane:
   a) ciągłe pomiary poziomów wskazanych substancji lub energii w środowisku,
   b) okresowe pomiary poziomów wskazanych substancji lub energii w środowisku;
2) referencyjne metodyki wykonywania pomiarów;
3) kryteria lokalizacji punktów pomiarowych;
4) sposoby ewidencjonowania przeprowadzonych pomiarów.

3. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, może zostać ustalone wymaganie prowadzenia pomiarów:

1) w zależności od:
   a) kategorii lub klasy drogi, kategorii linii kolejowej albo linii tramwajowej,
   b) rodzaju linii kolejowej, linii tramwajowej, lotniska albo portu,
   c) parametrów technicznych lub eksploatacyjnych drogi, linii kolejowej albo linii tramwajowej;
2) w związku z usytuowaniem drogi, linii kolejowej, linii tramwajowej, lotniska oraz portu:
   a) na terenach gęsto zaludnionych,
   b) na terenach objętych ochroną ze względu na potrzeby ochrony środowiska na podstawie przepisów szczególnych;
3) dla poszczególnych odcinków dróg, linii kolejowych albo linii tramwajowych.

Art. 177. 1. Wyniki pomiarów, o których mowa w art. 175, zarządzający drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem przedkłada organowi ochrony środowiska oraz Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska, o ile pomiary te mają szczególne znaczenie dla systematycznej obserwacji zmian stanu środowiska wynikających z eksploatacji tych obiektów.

2. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje wyników pomiarów prowadzonych w związku z eksploatacją dróg, linii kolejowych, linii tramwajowych, lotnisk oraz portów, które ze względu na szczególne znaczenie dla systematycznej obserwacji zmian stanu środowiska wynikających z eksploatacji tych obiektów powinny być przekazywane właściwym organom ochrony środowiska oraz Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska, oraz terminy i sposób prezentacji tych wyników, kierując się potrzebą zapewnienia systematycznej obserwacji zmian stanu środowiska.

3. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 2, zostaną ustalone:

1) przypadki, w których wymagane jest przedkładanie wyników pomiarów z uwagi na cechy obiektów, o których mowa w art. 176 ust. 3 pkt 1, oraz ich usytuowanie;

2) forma przedkładanych wyników pomiarów;

3) układ przedkładanych wyników pomiarów;

4) wymagane techniki przedkładania pomiarów;

5) terminy przedkładania wyników pomiarów w zależności od ich rodzajów.

Art. 178. 1. Organ ochrony środowiska może, w drodze decyzji, nałożyć na zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem obowiązek prowadzenia w określonym czasie pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku wprowadzanych w związku z eksploatacją tych obiektów, wykraczających poza obowiązki, o których mowa w art. 175 ust. 1–3, lub obowiązki nałożone w trybie art. 82 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko lub art. 95 ust. 1, jeżeli przeprowadzone kontrole poziomów substancji lub energii w środowisku, które są emitowane w związku z eksploatacją obiektu, dowodzą przekraczania standardów jakości środowiska; do wyników przeprowadzonych pomiarów stosuje się odpowiednio przepis art. 147 ust. 6.

1a. Do pomiarów, o których mowa w ust. 1–3, w tym pobierania próbek, stosuje się odpowiednio przepisy art. 147a.

2. Do decyzji, o której mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio art. 150 ust. 2.

3. Jeżeli przeprowadzone kontrole poziomów substancji lub energii w środowisku, które są emitowane w związku z eksploatacją obiektu, dowodzą przekraczania standardów jakości środowiska, organ ochrony środowiska może, w drodze decyzji, nałożyć na zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem obowiązek przedkładania mu wyników pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku wykraczających poza obowiązki, o których mowa w art. 177 ust. 1, określając zakres i terminy ich przedkładania, a także wymagania w zakresie formy, układu i wymaganych technik ich przedkładania.

4. Postępowanie w przedmiocie wydania decyzji nakładającej obowiązek prowadzenia pomiarów lub ich przedkładania wszczyna się z urzędu.

Art. 179. (uchylony)

DZIAŁ IV

Pozwolenia na wprowadzanie do środowiska substancji lub energii

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 180. Eksploatacja instalacji powodująca:

1) wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza,

2) wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi,

3) wytwarzanie odpadów

4) (uchylony)

5) (uchylony)

jest dozwolona po uzyskaniu pozwolenia, jeżeli jest ono wymagane.

Art. 180a. Pozwolenie na wytwarzanie odpadów jest wymagane do wytwarzania odpadów:

1) o masie powyżej 1 Mg rocznie – w przypadku odpadów niebezpiecznych lub

2) o masie powyżej 5000 Mg rocznie – w przypadku odpadów innych niż niebezpieczne.

Art. 181. 1. Organ ochrony środowiska może udzielić pozwolenia:

1) zintegrowanego;

2) na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza;

3) (uchylony)

4) na wytwarzanie odpadów.

5) (uchylony)

6) (uchylony)

1a. Organ ochrony środowiska, na wniosek prowadzącego instalację, może objąć jednym pozwoleniem instalacje położone na obszarze swojej właściwości.

2. (uchylony)

3. (uchylony)

4. (uchylony)

Art. 182. Pozwolenia, o których mowa w art. 181 ust. 1 pkt 2 i 4, pozwolenie wodnoprawne na pobór wód oraz pozwolenie wodnoprawne na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi nie są wymagane w przypadku obowiązku posiadania pozwolenia zintegrowanego.

Art. 183. 1. Pozwolenie wydaje w drodze decyzji organ ochrony środowiska.

2. O wygaśnięciu, cofnięciu oraz ograniczeniu pozwolenia orzeka organ właściwy do wydania pozwolenia.

3. Ostateczne decyzje, o których mowa w ust. 1 i 2, organ ochrony środowiska przekazuje niezwłocznie wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska.

Art. 183a. W rozumieniu przepisów niniejszego działu prowadzącym instalację jest także podmiot uprawniony na podstawie określonego tytułu prawnego do władania oznaczoną częścią instalacji.

Art. 183b. 1. Na wniosek prowadzących oznaczone części instalacji, oznaczone części instalacji można objąć jednym pozwoleniem.

2. Prowadzący oznaczone części instalacji, o których mowa w ust. 1, występują ze wspólnym wnioskiem o udzielenie pozwolenia, wskazując jeden z tych podmiotów jako głównego prowadzącego lub określając szczegółowo zakres odpowiedzialności poszczególnych podmiotów za eksploatację instalacji zgodnie z przepisami ochrony środowiska.

Art. 183c. 1. Pozwolenie na wytwarzanie odpadów jest wydawane po przeprowadzeniu przez komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej kontroli instalacji lub jej części lub obiektu budowlanego lub jego części, w tym miejsc magazynowania odpadów, w zakresie spełniania wymagań określonych w przepisach dotyczących ochrony przeciwpożarowej oraz w zakresie zgodności z warunkami ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w operacie przeciwpożarowym, o którym mowa w art. 42 ust. 4b pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, oraz w postanowieniu, o którym mowa w art. 42 ust. 4c tej ustawy.

2. Właściwy organ występuje do komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej z wnioskiem o przeprowadzenie kontroli i przekazuje mu kopię niezbędnej dokumentacji, w szczególności wniosku, o którym mowa w art. 184 ust. 1, oraz operatu przeciwpożarowego, o którym mowa w art. 42 ust. 4b pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, wraz z postanowieniem, o którym mowa w art. 42 ust. 4c tej ustawy.

3. Komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej, po przeprowadzeniu kontroli, wydaje postanowienie w przedmiocie spełnienia wymagań określonych w przepisach o ochronie przeciwpożarowej oraz w zakresie zgodności z warunkami ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w operacie przeciwpożarowym, o którym mowa w art. 42 ust. 4b pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, oraz w postanowieniu, o którym mowa w art. 42 ust. 4c tej ustawy. Na postanowienie nie służy zażalenie.

4. W przypadku postanowienia komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej negatywnie opiniującego spełnienie wymagań określonych w przepisach o ochronie przeciwpożarowej oraz zgodność z warunkami ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w operacie przeciwpożarowym, o którym mowa w art. 42 ust. 4b pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, wraz z postanowieniem, o którym mowa w art. 42 ust. 4c tej ustawy, właściwy organ odmawia wydania pozwolenia na wytwarzanie odpadów.

5. Do kontroli, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1443, 1473, 1717, 1871 i 1907) dotyczące czynności kontrolno-rozpoznawczych.

6. Przepisów dotyczących przeprowadzania kontroli przez komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej oraz wykonania operatu przeciwpożarowego, o którym mowa w art. 42 ust. 4b pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, nie stosuje się w przypadku pozwoleń na wytwarzanie odpadów, które dotyczą wyłącznie odpadów niepalnych.

7. Przepisów dotyczących przeprowadzania kontroli przez komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej oraz wykonania operatu przeciwpożarowego, o którym mowa w art. 42 ust. 4b pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, nie stosuje się w przypadku pozwolenia na wytwarzanie odpadów, wydawanego dla zakładu stwarzającego zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Rozdział 2

Wydawanie pozwoleń

Art. 184. 1. Pozwolenie wydaje się, z zastrzeżeniem art. 183b, art. 189, art. 191a i art. 217, na wniosek prowadzącego instalację.

2. Wniosek o wydanie pozwolenia powinien zawierać:

1) oznaczenie prowadzącego instalację, jego adres zamieszkania lub siedziby;

1a) oznaczenie głównego prowadzącego instalację lub określenie zakresu odpowiedzialności poszczególnych prowadzących oznaczone części instalacji za eksploatację instalacji zgodnie z przepisami ochrony środowiska, w przypadku określonym w art. 183b;

2) adres zakładu, na którego terenie prowadzona jest eksploatacja instalacji;

3) informację o tytule prawnym do instalacji;

4) informacje o rodzaju instalacji, stosowanych urządzeniach i technologiach oraz charakterystykę techniczną źródeł powstawania i miejsc emisji;

5) ocenę stanu technicznego instalacji;

6) informację o rodzaju prowadzonej działalności;

7) opis zakładanych wariantów funkcjonowania instalacji;

8) blokowy (ogólny) schemat technologiczny wraz z bilansem masowym i rodzajami wykorzystywanych materiałów, surowców i paliw, istotnych z punktu widzenia wymagań ochrony środowiska;

9) informację o energii wykorzystywanej lub wytwarzanej przez instalację;

10) wielkość i źródła powstawania albo miejsca emisji – aktualnych i proponowanych – w trakcie normalnej eksploatacji instalacji oraz w warunkach odbiegających od normalnych, w szczególności takich jak rozruch i wyłączenia;

10a) warunki lub parametry charakteryzujące pracę instalacji, określające moment zakończenia rozruchu i moment rozpoczęcia wyłączania instalacji;

11) informację o planowanych okresach funkcjonowania instalacji w warunkach odbiegających od normalnych;

12) informację o istniejącym lub przewidywanym oddziaływaniu emisji na środowisko;

13) wyniki pomiarów wielkości emisji z instalacji, jeżeli przeprowadzenie pomiarów było wymagane;

14) zmiany wielkości emisji, jeżeli nastąpiły po uzyskaniu ostatniego pozwolenia dla instalacji;

15) proponowane działania, w tym wyszczególnienie środków technicznych mających na celu zapobieganie lub ograniczanie emisji, a jeżeli działania mają być realizowane w okresie, na który ma być wydane pozwolenie – również proponowany termin zakończenia tych działań;

16) proponowane procedury monitorowania procesów technologicznych istotnych z punktu widzenia wymagań ochrony środowiska, w szczególności pomiaru lub ewidencjonowania wielkości emisji oraz wymagań ochrony przeciwpożarowej w przypadku pozwolenia na wytwarzanie odpadów uwzględniającego zbieranie lub przetwarzanie odpadów;

17) deklarowany termin i sposób zakończenia eksploatacji instalacji lub jej oznaczonej części, niestwarzający zagrożenia dla środowiska, jeżeli zakończenie eksploatacji jest przewidywane w okresie, na który ma być wydane pozwolenie;

17a) deklarowany łączny czas dalszej eksploatacji instalacji, jeżeli ma on wpływ na określenie wymagań ochrony środowiska, oraz deklarowany sposób dokumentowania czasu tej eksploatacji;

17b) deklarowany termin oddania instalacji do eksploatacji w przypadku określonym w art. 191a;

18) czas, na jaki wydane ma być pozwolenie.

2a. Wniosku o wydanie pozwolenia na wytwarzanie odpadów nie dotyczą wymagania, o których mowa w ust. 2 pkt 11–15.

2b. Wniosek o wydanie pozwolenia na wytwarzanie odpadów, o którym mowa w art. 181 ust. 1 pkt 4, zawiera dodatkowo:

1) numer identyfikacji podatkowej (NIP) oraz numer REGON posiadacza odpadów, o ile został nadany;

2) wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidzianych do wytwarzania, z uwzględnieniem ich podstawowego składu chemicznego i właściwości;

3) określenie ilości odpadów poszczególnych rodzajów przewidzianych do wytwarzania w ciągu roku;

4) wskazanie sposobów zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko;

5) opis dalszego sposobu gospodarowania odpadami, z uwzględnieniem zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów;

6) wskazanie miejsca i sposobu oraz rodzajów magazynowanych odpadów.

2c. W przypadku źródła spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW, ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia, o której mowa w art. 157a ust. 2 pkt 3, dla którego standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3, będącego częścią instalacji wymagającej pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza albo pozwolenia zintegrowanego, wniosek o wydanie pozwolenia zawiera dodatkowo informacje o:

1) sektorze, w którym działa dane źródło spalania paliw lub zakład, w którym to źródło jest eksploatowane (kod Polskiej Klasyfikacji Działalności);

2) numerze REGON prowadzącego instalację;

3) nominalnej mocy cieplnej źródła spalania paliw wyrażonej w MW;

4) rodzaju źródła spalania paliw, z uwzględnieniem rodzajów źródeł spalania paliw, dla których w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 są zróżnicowane standardy emisyjne;

5) rodzaju i przewidywanym udziale procentowym wykorzystywanych paliw, z uwzględnieniem rodzajów paliw, dla których w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 są zróżnicowane standardy emisyjne;

6) obowiązujących dane źródło spalania paliw standardach emisyjnych;

7) dacie oddania źródła spalania paliw do użytkowania, a jeżeli ta data nie jest znana – dowód na to, że użytkowanie źródła spalania paliw rozpoczęto przed dniem 20 grudnia 2018 r. albo po dniu 19 grudnia 2018 r.;

8) przewidywanym czasie użytkowania źródła spalania paliw w ciągu roku oraz przewidywanym średnim obciążeniu podczas użytkowania wyrażonym w procentach.

2d. W przypadku źródła spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW, ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia, o której mowa w art. 157a ust. 2 pkt 3, dla którego standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3, będącego częścią instalacji wymagającej pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza albo pozwolenia zintegrowanego, którego czas użytkowania liczony jako średnia krocząca:

1) z pięciu lat – dla źródła spalania paliw oddanego do użytkowania przed dniem 20 grudnia 2018 r., a w przypadku gdy pozwolenie na budowę źródła wydano przed dniem 19 grudnia 2017 r., oddanego do użytkowania nie później niż w dniu 20 grudnia 2018 r. – wynosi nie więcej niż 500 godzin w ciągu roku, a jeżeli jest to źródło służące wyłącznie do wytwarzania ciepła w razie wystąpienia nadzwyczajnie niskich temperatur, nie więcej niż 1000 godzin w ciągu roku,

2) z trzech lat – dla źródła spalania paliw oddanego do użytkowania po dniu 19 grudnia 2018 r., a w przypadku gdy pozwolenie na budowę źródła wydano po dniu 18 grudnia 2017 r., oddanego do użytkowania po dniu 20 grudnia 2018 r. – wynosi nie więcej niż 500 godzin w ciągu roku

– do wniosku o wydanie pozwolenia należy dołączyć oświadczenie o nieprzekraczaniu tego czasu użytkowania.

2e. W przypadku źródła spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW, ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia, o której mowa w art. 157a ust. 2 pkt 3, dla którego standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3, będącego częścią instalacji wymagającej pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza albo pozwolenia zintegrowanego, prowadzący instalację jest obowiązany do przechowywania:

1) decyzji w sprawie wydania i zmiany pozwolenia – przez okres, na jaki zostało wydane pozwolenie;

2) informacji lub dokumentów dotyczących:

a) wyników pomiarów wielkości emisji, umożliwiających ocenę dotrzymywania standardów emisyjnych określonych dla tego źródła w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3,

b) przypadków niedotrzymania standardów emisyjnych określonych dla tego źródła w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 oraz działań podjętych w celu przywrócenia zgodności z tymi standardami,

c) rodzaju i ilości paliw wykorzystywanych w tym źródle,

d) potwierdzenia utrzymywania w eksploatacji urządzeń ochronnych ograniczających emisję, zainstalowanych w celu dotrzymywania standardów emisyjnych określonych dla tego źródła w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3, oraz przypadków każdej niesprawności i awarii urządzeń ochronnych,

e) czasu użytkowania źródła spalania paliw – w przypadku gdy jest to źródło, o którym mowa w ust. 2d

– przez 6 lat po upływie roku, którego te informacje lub dokumenty dotyczą.

2f. Decyzje, informacje lub dokumenty, o których mowa w ust. 2e, prowadzący instalację udostępnia organowi właściwemu do wydania pozwolenia na każde żądanie.

2g. Jeżeli wniosek o udostępnienie informacji o środowisku i jego ochronie dotyczy decyzji, informacji lub dokumentów, o których mowa w ust. 2e, nie stosuje się art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. W takim przypadku organ właściwy do wydania pozwolenia wzywa prowadzącego instalację do przekazania mu tych decyzji, informacji lub dokumentów.

3. Jeżeli wniosek, o którym mowa w ust. 1, dotyczy instalacji nowo uruchamianych lub w sposób istotny zmienianych, powinien on zawierać informacje o spełnianiu wymogów, o których mowa w art. 143.

4. Do wniosku o wydanie pozwolenia należy dołączyć:

1) dokument potwierdzający, że wnioskodawca jest uprawniony do występowania w obrocie prawnym, jeżeli prowadzący instalację nie jest osobą fizyczną;

2) (uchylony)

3) streszczenie wniosku sporządzone w języku niespecjalistycznym;

4) (uchylony)

5) w przypadku pozwolenia na wytwarzanie odpadów – operat przeciwpożarowy spełniający wymagania określone w art. 42 ust. 4b pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;

6) postanowienie, o którym mowa w art. 42 ust. 4c ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;

7) zaświadczenie o niekaralności prowadzącego instalację:

a) za przestępstwa przeciwko środowisku,

b) będącego osobą fizyczną albo wspólnika, prokurenta, członka rady nadzorczej lub członka zarządu prowadzącego instalację będącego osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej za przestępstwa, o których mowa w art. 163, art. 164 lub art. 168 w związku z art. 163 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2025 r. poz. 383) – w przypadku pozwolenia na wytwarzanie odpadów.

4a. Do wniosku o wydanie pozwolenia dla prowadzącego zakład recyklingu statków należy dołączyć informacje oraz zaświadczenie, o których mowa w art. 102a ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

4b. Do wniosku o przedłużenie pozwolenia dla prowadzącego zakład recyklingu statków należy dołączyć zaświadczenie, o którym mowa w art. 102a ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

5. Dodatkowe wymagania dotyczące wniosku o wydanie pozwolenia określają art. 208 i art. 221.

Art. 185. 1. Stronami postępowania o wydanie pozwolenia są prowadzący instalację oraz, jeżeli w związku z eksploatacją instalacji utworzono obszar ograniczonego użytkowania, władający powierzchnią ziemi na tym obszarze.

1a. Stronami postępowania o wydanie pozwolenia zintegrowanego obejmującego korzystanie z wód obejmujące pobór wód lub wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi są odpowiednio podmioty, o których mowa w art. 212 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne.

2. W postępowaniu o wydanie pozwolenia nie stosuje się art. 31 Kodeksu postępowania administracyjnego.

2a. W postępowaniu o wydanie pozwolenia zintegrowanego dla nowo zbudowanej instalacji, o wydanie pozwolenia zintegrowanego z odstępstwem, o którym mowa w art. 204 ust. 2 lub w postępowaniu dotyczącym jego zmiany polegającej na udzieleniu takiego odstępstwa oraz w postępowaniu o wydanie decyzji o wydaniu lub zmianie pozwolenia zintegrowanego dotyczącej istotnej zmiany instalacji stosuje się przepisy art. 44 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

3. Jeżeli liczba stron w postępowaniu przekracza 20, do stron innych niż prowadzący instalację stosuje się art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 186. 1. Organ właściwy do wydania pozwolenia odmówi jego wydania, jeżeli:

1) nie są spełnione wymagania, o których mowa w art. 141 ust. 2, art. 143 i art. 204 ust. 1, a w przypadku pozwolenia na wytwarzanie odpadów, o którym mowa w art. 181 ust. 1 pkt 4, oraz pozwolenia zintegrowanego – także jeżeli zamierzony sposób gospodarowania odpadami jest niezgodny z planami gospodarki odpadami, o których mowa w ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;

2) eksploatacja instalacji powodowałaby przekroczenie dopuszczalnych standardów emisyjnych;

3) eksploatacja instalacji powodowałaby przekroczenie standardów jakości środowiska;

4) wydanie pozwolenia byłoby niezgodne z programami działań, o których mowa w art. 17, art. 91 ust. 1 i art. 119a ust. 9;

5) wniosek dotyczy uprawnień wnioskodawcy objętych decyzją o cofnięciu lub ograniczeniu pozwolenia w przypadkach, o których mowa w art. 194 ust. 1 i art. 195 ust. 1 pkt 1, a nie minęły jeszcze 2 lata od dnia, gdy decyzja w przedmiocie cofnięcia lub ograniczenia pozwolenia stała się ostateczna;

6) eksploatacja instalacji położonej w granicach strefy przemysłowej powodowałaby naruszenie ustaleń zawartych w uchwale o jej utworzeniu;

7) instalacja komunalna nie spełnia wymagań ochrony środowiska lub wymagań określonych dla takiej instalacji;

8) prowadzący instalację będący osobą fizyczną albo wspólnik, prokurent, członek zarządu lub członek rady nadzorczej prowadzącego instalację będącego osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej został skazany prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwa przeciwko środowisku;

9) wobec prowadzącego instalację będącego osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej prawomocnie orzeczono karę pieniężną za przestępstwa przeciwko środowisku na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. z 2024 r. poz. 1822);

10) prowadzący instalację będący osobą fizyczną albo wspólnik, prokurent, członek zarządu lub członek rady nadzorczej prowadzącego instalację będącego osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej został skazany prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwa, o których mowa w art. 163, art. 164 lub art. 168 w związku z art. 163 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny.

2. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio do odmowy przedłużenia pozwolenia dla prowadzącego zakład recyklingu statków.

Art. 187. 1. Jeżeli przemawia za tym szczególnie ważny interes społeczny związany z ochroną środowiska, a w szczególności z zagrożeniem pogorszeniem stanu środowiska w znacznych rozmiarach, w pozwoleniu, o którym mowa w art. 181 ust. 1 pkt 1, 2 i 4, może być ustanowione zabezpieczenie roszczeń z tytułu wystąpienia negatywnych skutków w środowisku oraz szkód w środowisku w rozumieniu ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie.

1a. Ustanawiając zabezpieczenie roszczeń, organ ochrony środowiska, o którym mowa w art. 376 pkt 2 i 2b, właściwy do wydania pozwolenia, o którym mowa w art. 181 ust. 1 pkt 1, 2 i 4, uzgadnia wysokość tego zabezpieczenia z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

1b. Uzgodnienie, o którym mowa w ust. 1a, następuje w formie postanowienia, na które służy zażalenie.

2. Zabezpieczenie, o którym mowa w ust. 1, może mieć formę depozytu, gwarancji bankowej, gwarancji ubezpieczeniowej lub polisy ubezpieczeniowej.

3. Zabezpieczenie w formie depozytu jest wpłacane na odrębny rachunek bankowy wskazany przez organ wydający pozwolenie, a zabezpieczenie w formie gwarancji bankowej lub polisy ubezpieczeniowej jest składane do organu wydającego pozwolenie.

4. Gwarancja bankowa lub polisa ubezpieczeniowa powinna stwierdzać, że w razie wystąpienia negatywnych skutków w środowisku w wyniku niewywiązania się przez podmiot z obowiązków określonych w pozwoleniu, o którym mowa w art. 181 ust. 1 pkt 1, 2 i 4, bank lub firma ubezpieczeniowa ureguluje zobowiązania na rzecz organu wydającego pozwolenie.

4a. W pozwoleniu zintegrowanym uwzględniającym zbieranie lub przetwarzanie odpadów ustanawia się zabezpieczenie roszczeń zgodnie z art. 48a ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

5. Minister właściwy do spraw klimatu, uwzględniając rodzaj i skalę działalności prowadzonej w instalacjach oraz związane z tym prawdopodobieństwo wystąpienia i rozmiary potencjalnych szkód w środowisku oraz kierując się potrzebą zapewnienia pokrycia kosztów działań naprawczych w przypadku wystąpienia szkody w środowisku, może określić, w drodze rozporządzenia, rodzaje instalacji, w których zabezpieczenie, o którym mowa w ust. 1, powinno zostać ustanowione.

6. Minister właściwy do spraw klimatu, biorąc pod uwagę prawdopodobieństwo wystąpienia i rozmiary potencjalnych szkód w środowisku oraz kierując się potrzebą zapewnienia pokrycia kosztów działań naprawczych w przypadku wystąpienia szkody w środowisku, może określić, w drodze rozporządzenia, sposoby określania wysokości zabezpieczenia roszczeń, w zależności od rodzaju prowadzonej przez podmiot korzystający ze środowiska działalności, wielkości produkcji i parametrów technicznych instalacji.

Art. 188. 1. Pozwolenie jest wydawane na czas oznaczony, nie dłuższy niż 10 lat, z wyjątkiem pozwolenia zintegrowanego, które jest wydawane na czas nieoznaczony. Na wniosek prowadzącego instalację pozwolenie zintegrowane może być wydane na czas oznaczony.

1a. Pozwolenie na wytwarzanie odpadów dla prowadzącego zakład recyklingu statków oraz pozwolenie zintegrowane dla prowadzącego zakład recyklingu statków wydaje się na czas oznaczony, nie dłuższy niż 5 lat.

1b. Pozwolenia, o których mowa w ust. 1a, mogą być przedłużone na czas oznaczony, nie dłuższy niż kolejne 5 lat.

2. Pozwolenie określa:

1) rodzaj i parametry instalacji istotne z punktu widzenia przeciwdziałania zanieczyszczeniom;

2) wielkość dopuszczalnej emisji w warunkach normalnego funkcjonowania instalacji, nie większą niż wynikająca z prawidłowej eksploatacji instalacji, dla poszczególnych wariantów funkcjonowania;

3) maksymalny dopuszczalny czas utrzymywania się uzasadnionych technologicznie warunków eksploatacyjnych odbiegających od normalnych, w szczególności w przypadku rozruchu i wyłączania instalacji, a także warunki lub parametry charakteryzujące pracę instalacji, określające moment zakończenia rozruchu i moment rozpoczęcia wyłączania instalacji oraz warunki wprowadzania do środowiska substancji lub energii w takich przypadkach;

4) jeżeli ma to wpływ na określenie wymagań ochrony środowiska:

   a) wymagany termin zakończenia eksploatacji instalacji,

   b) dopuszczalny łączny czas dalszej eksploatacji instalacji oraz sposób dokumentowania czasu tej eksploatacji;

5) źródła powstawania albo miejsca wprowadzania do środowiska substancji lub energii;

6) termin, od którego jest dopuszczalna emisja, w przypadku określonym w art. 191a;

6a) oznaczenie głównego prowadzącego instalację lub określenie zakresu odpowiedzialności poszczególnych prowadzących oznaczone części instalacji za eksploatację instalacji zgodnie z przepisami ochrony środowiska, w przypadku, o którym mowa w art. 183b.

7) (uchylony)

8) (uchylony)

9) (uchylony)

2a. Pozwolenia na wytwarzanie odpadów nie dotyczą wymagania, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i 3.

2b. Pozwolenie na wytwarzanie odpadów określa dodatkowo:

1) numer identyfikacji podatkowej (NIP) oraz numer REGON posiadacza odpadów, o ile został nadany;

2) wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidzianych do wytwarzania, z uwzględnieniem ich podstawowego składu chemicznego i właściwości;

3) określenie ilości odpadów poszczególnych rodzajów przewidzianych do wytwarzania w ciągu roku;

4) wskazanie sposobów zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko;

5) opis sposobu dalszego gospodarowania odpadami, z uwzględnieniem zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów;

6) wskazanie miejsca i sposobu oraz rodzaju magazynowanych odpadów;

7) informacje, o których mowa w art. 102a ust. 1 pkt 1–4 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach – w przypadku pozwolenia dla prowadzącego zakład recyklingu statków;

8) warunki przeciwpożarowe wynikające z operatu przeciwpożarowego, o którym mowa w art. 42 ust. 4b pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

3. Pozwolenie może określać, o ile przemawiają za tym szczególne względy ochrony środowiska:

1) sposób postępowania w razie zakończenia eksploatacji instalacji;

2) wielkość i formę zabezpieczenia roszczeń;

3) wymagane działania, w tym wyszczególnienie środków technicznych mających na celu zapobieganie lub ograniczanie emisji, a jeżeli działania mają być realizowane w okresie, na który jest wydane pozwolenie – również termin realizacji tych działań;

4) rodzaj i ilość wykorzystywanej energii, materiałów, surowców i paliw, biorąc pod uwagę wymagania, o których mowa w art. 143 pkt 1–5;

5) zakres i sposób monitorowania procesów technologicznych, w tym pomiaru i ewidencjonowania wielkości emisji w zakresie, w jakim wykraczają one poza wymagania, o których mowa w art. 147 i 148 ust. 1;

6) sposób postępowania w przypadku uszkodzenia aparatury pomiarowej służącej do monitorowania procesów technologicznych, jeżeli jej zastosowanie jest wymagane;

7) sposób i częstotliwość przekazywania informacji i danych, o których mowa w pkt 5, organowi właściwemu do wydania pozwolenia i wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska.

4. Eksploatacja instalacji jest dozwolona po wniesieniu zabezpieczenia, o ile zostało ono ustanowione.

5. Dodatkowe wymagania dotyczące pozwolenia określają przepisy art. 211 i art. 224.

Art. 188a. Organ właściwy do wydania pozwolenia, w terminie 30 dni od dnia, w którym ostateczna stała się decyzja o wydaniu albo zmianie pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza albo pozwolenia zintegrowanego, dotyczącego źródła spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW, ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia, o której mowa w art. 157a ust. 2 pkt 3, dla którego standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3, przekazuje w postaci elektronicznej informacje, o których mowa w art. 184 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 2c, a także wynikające z oświadczenia, o którym mowa w art. 184 ust. 2d, do Krajowego ośrodka bilansowania i zarządzania emisjami.

Art. 189. 1. Podmiot, który staje się prowadzącym instalację lub jej oznaczoną część, przejmuje prawa i obowiązki wynikające z pozwoleń dotyczących tej instalacji lub jej oznaczonej części.

2. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, występuje niezwłocznie z wnioskiem o zmianę pozwoleń w zakresie oznaczenia prowadzącego instalację.

Art. 190. (uchylony)

Art. 191. (uchylony)

Art. 191a. Pozwolenie może być wydane na wniosek podmiotu podejmującego realizację nowej instalacji.

Art. 192. Przepisy o wydawaniu pozwolenia stosuje się odpowiednio w przypadku zmiany jego warunków.

Rozdział 3

Wygaśnięcie, cofnięcie i ograniczenie pozwolenia

Art. 193. 1. Pozwolenie wygasa:

1) po upływie czasu, na jaki zostało wydane;

2) jeżeli podmiot przestał być prowadzącym instalację w rozumieniu ustawy, lub z innych powodów pozwolenie stało się bezprzedmiotowe;

3) na wniosek prowadzącego instalację;

4) jeżeli prowadzący instalację nie rozpoczął działalności objętej pozwoleniem w terminie dwóch lat od dnia, w którym pozwolenie stało się ostateczne;

5) jeżeli prowadzący instalację nie prowadził działalności objętej pozwoleniem przez dwa lata;

6) w przypadku, o którym mowa w art. 229 ust. 5;

7) w przypadku wstrzymania użytkowania składowiska na czas dłuższy niż rok;

8) w przypadku wstrzymania termicznego przekształcania odpadów na czas dłuższy niż rok.

1a. (uchylony)

1b. W przypadku, o którym mowa w art. 191a, pozwolenie wygasa, jeżeli prowadzący instalację nie rozpoczął działalności objętej pozwoleniem w terminie dwóch lat od określonego w pozwoleniu dnia, od którego jest dopuszczalna emisja.

1c.[20)] W okresie do dnia 31 grudnia 2025 r. pozwolenie, o którym mowa w art. 180a, nie wygasa, jeżeli posiadacz odpadów w terminie nie później niż trzy miesiące przed upływem czasu, na jaki zostało wydane to pozwolenie, złoży wniosek o wydanie nowego pozwolenia na wytwarzanie odpadów.

1d.[20)] Dotychczasowe pozwolenie, o którym mowa w art. 180a, wygasa w dniu następującym po dniu, w którym:

1) nowe pozwolenie, decyzja o odmowie wydania nowego pozwolenia albo decyzja o umorzeniu postępowania w sprawie wydania nowego pozwolenia stały się ostateczne, albo

2) wniosek o wydanie nowego pozwolenia właściwy organ pozostawił bez rozpatrzenia.

1e.[20)] Posiadacz odpadów jest zobowiązany do utrzymania zabezpieczenia roszczeń, o którym mowa w art. 187, przez cały okres obowiązywania pozwolenia.

2. Pozwolenia, o których mowa w art. 181 ust. 1 pkt 2 i 4, oraz pozwolenia wodnoprawne na pobór wód lub wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi wygasają w części dotyczącej instalacji wymagającej pozwolenia zintegrowanego z chwilą upływu terminu, w którym prowadzący instalację powinien uzyskać pozwolenie zintegrowane, chyba że prowadzący instalację uzyskał pozwolenie zintegrowane przed terminem.

3. Organ właściwy do wydania pozwolenia stwierdza, w drodze decyzji, wygaśnięcie pozwolenia, jeżeli zachodzą okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 2–8.

4. (uchylony)

5. Pozwolenie nie wygasa, jeżeli nastąpiło przejęcie praw i obowiązków, o którym mowa w art. 189, albo przejęcie na podstawie innych przepisów, praw i obowiązków wynikających z decyzji, w tym w szczególności przepisów tytułu IV ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 18 i 96), w przypadku łączenia, podziału lub przekształcania spółek handlowych, albo przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach pracowników (Dz. U. z 2024 r. poz. 1198 i 1925).

Art. 194. 1. Pozwolenie podlega cofnięciu lub ograniczeniu bez odszkodowania, jeżeli instalacja nie jest należycie eksploatowana, przez co stwarza zagrożenie pogorszenia stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrożenie życia lub zdrowia ludzi.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, decyzji w przedmiocie cofnięcia lub ograniczenia pozwolenia nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

Art. 195. 1. Pozwolenie może zostać cofnięte lub ograniczone bez odszkodowania, jeżeli:

1) eksploatacja instalacji jest prowadzona z naruszeniem warunków pozwolenia, innych przepisów ustawy lub ustawy o odpadach;

2) przepisy dotyczące ochrony środowiska zmieniły się w stopniu uniemożliwiającym emisję lub korzystanie ze środowiska na warunkach określonych w pozwoleniu;

3) instalacja jest objęta postępowaniem, o którym mowa w art. 227–229;

4) nastąpiło przekroczenie krajowych pułapów emisji, o których mowa w art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji;

5) prowadzący instalację nie wystąpił z wnioskiem, o którym mowa w art. 215 ust. 4 pkt 2 lub art. 216 ust. 3.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, przed wydaniem decyzji w przedmiocie cofnięcia lub ograniczenia pozwolenia organ wzywa prowadzącego instalację do usunięcia naruszeń w oznaczonym terminie.

[20)] Utraci moc z dniem 1 stycznia 2026 r. na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1288 i 1831), która weszła w życie z dniem 18 października 2022 r.

Art. 196. 1. Pozwolenie może zostać cofnięte lub ograniczone za odszkodowaniem, jeżeli:

1) przemawiają za tym względy ochrony środowiska lub

2) korzystanie z pozwolenia stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi.

2. Ustalenie odszkodowania następuje w drodze decyzji organu właściwego do cofnięcia lub ograniczenia pozwolenia; decyzja jest niezaskarżalna.

3. Odszkodowanie przysługuje od organu właściwego do cofnięcia lub ograniczenia pozwolenia.

4. Strona niezadowolona z przyznanego odszkodowania może w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji, o której mowa w ust. 2, wnieść powództwo do sądu powszechnego; droga sądowa przysługuje także w razie niewydania decyzji przez właściwy organ w terminie 3 miesięcy od zgłoszenia żądania przez poszkodowanego.

5. Wystąpienie na drogę sądową nie wstrzymuje wykonania decyzji, o której mowa w ust. 2.

6. Roszczenie o odszkodowanie przedawnia się z upływem roku od dnia, w którym decyzja o cofnięciu lub ograniczeniu pozwolenia stała się ostateczna.

Art. 197. 1. Jeżeli nie usunięto negatywnych skutków w środowisku powstałych w wyniku prowadzonej działalności, organ właściwy do wydania pozwolenia określa zakres i termin wykonania tego obowiązku w decyzji o wygaśnięciu, cofnięciu lub ograniczeniu pozwolenia.

2. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1, nie naruszają kompetencji organu administracji wynikających z art. 362 ust. 1 pkt 2.

Art. 198. 1. Po wydaniu decyzji o wygaśnięciu, cofnięciu lub ograniczeniu pozwolenia, jeżeli prowadzący instalację usunął negatywne skutki w środowisku powstałe w wyniku prowadzonej działalności lub skutki takie nie wystąpiły, organ właściwy do wydania pozwolenia orzeka na wniosek prowadzącego instalację o zwrocie ustanowionego zabezpieczenia.

2. W razie stwierdzenia, iż nie usunięto w wyznaczonym terminie negatywnych skutków w środowisku powstałych w wyniku prowadzonej działalności, organ właściwy do wydania pozwolenia orzeka o przeznaczeniu na ten cel zabezpieczenia w wysokości niezbędnej do usunięcia tych skutków.

Art. 199. Postępowanie w przedmiocie wygaśnięcia, cofnięcia lub ograniczenia pozwolenia wszczyna się z urzędu albo na wniosek prowadzącego instalację.

Art. 200. W razie ogłoszenia likwidacji lub upadłości podmiotu korzystającego ze środowiska przepisy art. 198 stosuje się odpowiednio w zakresie orzekania o zwrocie zabezpieczenia albo o jego przeznaczeniu na usunięcie szkód.

Rozdział 4

Pozwolenia zintegrowane

Art. 201. 1. Pozwolenia zintegrowanego wymaga prowadzenie instalacji, której funkcjonowanie, ze względu na rodzaj i skalę prowadzonej w niej działalności, może powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości, z wyłączeniem instalacji lub ich części stosowanych wyłącznie do badania, rozwoju lub testowania nowych produktów lub procesów technologicznych.

2. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości.

3. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw klimatu uwzględni rodzaj i skalę działalności prowadzonej w instalacjach.

Art. 202. 1. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, w pozwoleniu zintegrowanym ustala się warunki emisji na zasadach określonych dla pozwoleń, o których mowa w art. 181 ust. 1 pkt 2 i 4, pozwolenia wodnoprawnego na pobór wód oraz pozwolenia wodnoprawnego na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, bez zalecania jakiejkolwiek techniki czy technologii.

2. Do instalacji wymagających uzyskania pozwolenia zintegrowanego nie stosuje się przepisów art. 224 ust. 3 i 4; dla tych instalacji ustala się w szczególności dopuszczalną wielkość emisji gazów lub pyłów wprowadzanych do powietrza:

1) wymienionych w konkluzjach BAT, a jeżeli nie zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej – w dokumentach referencyjnych BAT;

2) objętych standardami emisyjnymi.

2a. W pozwoleniu zintegrowanym nie ustala się dopuszczalnej wielkości emisji gazów lub pyłów wprowadzanych do powietrza:

1) w sposób niezorganizowany lub za pośrednictwem wentylacji grawitacyjnej z instalacji, dla których poziom tej emisji nie został określony w przepisach w sprawie standardów emisyjnych w zakresie wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza, oraz jeżeli nie został on określony w konkluzjach BAT;

2) z instalacji do odprowadzania gazu składowiskowego do powietrza.

3) (uchylony)

3. (uchylony)

4. W pozwoleniu zintegrowanym określa się warunki wytwarzania i sposoby postępowania z odpadami na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, niezależnie od tego, czy dla instalacji wymagane byłoby uzyskanie pozwolenia na wytwarzanie odpadów.

5. (uchylony)

6. W pozwoleniu zintegrowanym ustala się także, na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, warunki poboru wód powierzchniowych lub podziemnych, jeżeli wody te są pobierane wyłącznie na potrzeby instalacji wymagającej pozwolenia zintegrowanego.

7. W przypadku pozwolenia zintegrowanego nie stosuje się art. 107 § 4 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 203. 1. Instalacje, o których mowa w art. 201 ust. 1, położone na terenie jednego zakładu obejmuje się jednym pozwoleniem zintegrowanym.

2. Na wniosek prowadzącego instalacje, o których mowa w art. 201 ust. 1, odrębnymi pozwoleniami zintegrowanymi można objąć odrębne instalacje na terenie jednego zakładu.

3. Na wniosek prowadzącego instalacje, o których mowa w art. 201 ust. 1, pozwoleniem zintegrowanym można objąć instalacje niewymagające pozwolenia zintegrowanego położone na terenie tego samego zakładu, co instalacja wymagająca takiego pozwolenia, ustalając dla nich warunki wprowadzania do środowiska substancji lub energii na zasadach określonych dla pozwoleń, o których mowa w art. 181 ust. 1 pkt 2 i 4, pozwolenia wodnoprawnego na pobór wód oraz pozwolenia wodnoprawnego na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi.

Art. 204. 1. Instalacje wymagające pozwolenia zintegrowanego spełniają wymagania ochrony środowiska wynikające z najlepszych dostępnych technik, a w szczególności nie mogą powodować przekroczenia granicznych wielkości emisyjnych.

2. W szczególnych przypadkach organ właściwy do wydania pozwolenia zintegrowanego może w pozwoleniu zintegrowanym zezwolić na odstępstwo od granicznych wielkości emisyjnych, jeżeli w jego ocenie ich osiągnięcie prowadziłoby do nieproporcjonalnie wysokich kosztów w stosunku do korzyści dla środowiska oraz pod warunkiem że nie zostaną przekroczone standardy emisyjne, o ile mają one zastosowanie.

3. Przy dokonywaniu oceny, o której mowa w ust. 2, organ właściwy bierze pod uwagę położenie geograficzne, lokalne warunki środowiskowe, charakterystykę techniczną instalacji lub inne czynniki mające wpływ na funkcjonowanie instalacji i środowisko jako całość.

4. Jeżeli konkluzje BAT nie zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, dopuszczalną wielkość emisji z instalacji ustala się, uwzględniając potrzebę przestrzegania standardów emisyjnych i standardów jakości środowiska.

Art. 204a. 1. Podczas dokonywania oceny dotrzymywania wielkości dopuszczalnej emisji z instalacji określonych w pozwoleniu zintegrowanym, w przypadku gdy ta ocena odbywa się na podstawie wyników ciągłych pomiarów wielkości emisji do powietrza, uwzględnia się niepewność pomiarową.

2. Przekroczenie wielkości dopuszczalnej emisji, o których mowa w ust. 1, stwierdza się na podstawie uśrednionych wyników ciągłych pomiarów, o których mowa w ust. 1, pomniejszonych o niepewność pomiarową.

3. Wyniki ciągłych pomiarów, o których mowa w ust. 1, wykorzystywane na cele inne niż ocena dotrzymywania wielkości dopuszczalnej emisji, o których mowa w ust. 1, nie są korygowane pod względem niepewności pomiarowej.

4. Minister właściwy do spraw klimatu, mając na celu zapewnienie właściwej weryfikacji dotrzymywania wielkości dopuszczalnej emisji z instalacji określonych w pozwoleniu zintegrowanym dokonywanej na podstawie wyników ciągłych pomiarów, o których mowa w ust. 1, określi, w drodze rozporządzenia:

1) sposób dokonywania oceny dotrzymywania wielkości dopuszczalnej emisji;

2) maksymalne wartości niepewności pomiarowej dla pojedynczego wyniku pomiaru;

3) sposób uwzględniania niepewności pomiarowych podczas dokonywania oceny dotrzymywania wielkości dopuszczalnej emisji;

4) sposób rozliczania przekroczeń wielkości dopuszczalnej emisji.

Art. 205. Nieprzekraczanie wielkości emisji wynikającej z zastosowania najlepszych dostępnych technik nie zwalnia z obowiązku dotrzymania standardów jakości środowiska.

Art. 206. Minister właściwy do spraw klimatu gromadzi informacje o najlepszych dostępnych technikach, konkluzjach BAT i dokumentach referencyjnych BAT oraz rozpowszechnia je na potrzeby organów właściwych do wydawania pozwoleń i zainteresowanych podmiotów korzystających ze środowiska.

Art. 207. 1. Najlepsze dostępne techniki powinny spełniać wymagania, przy których określaniu uwzględnia się jednocześnie:

1) rachunek kosztów i korzyści;

2) czas niezbędny do wdrożenia najlepszych dostępnych technik dla danego rodzaju instalacji;

3) zapobieganie zagrożeniom dla środowiska powodowanym przez emisje lub ich ograniczanie do minimum;

4) podjęcie środków zapobiegających poważnym awariom przemysłowym lub zmniejszających do minimum powodowane przez nie zagrożenia dla środowiska;

5) termin oddania instalacji do eksploatacji;

6) dokumenty referencyjne BAT oraz konkluzje BAT, o ile zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

1a. Przy określaniu najlepszych dostępnych technik bierze się pod uwagę wymagania, o których mowa w art. 143, także w przypadku gdy instalacja nie jest nowo uruchamiana lub zmieniana w sposób istotny.

2. (uchylony)

3. (uchylony)

Art. 208. 1. Wniosek o wydanie pozwolenia zintegrowanego spełnia wymagania określone dla wniosków o wydanie pozwoleń, o których mowa w art. 181 ust. 1 pkt 2 i 4, wniosku o wydanie pozwolenia wodnoprawnego na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi oraz, jeżeli wody powierzchniowe lub podziemne są pobierane wyłącznie na potrzeby instalacji – wniosku o wydanie pozwolenia wodnoprawnego na pobór wód.

2. Wniosek o wydanie pozwolenia zintegrowanego zawiera także:

1) informacje dotyczące instalacji wymagającej pozwolenia zintegrowanego o:

   a) oddziaływaniu emisji na środowisko jako całość,

   b) istniejącym lub możliwym oddziaływaniu transgranicznym na środowisko,

   c) prognozowanej wielkości emisji hałasu wyznaczonej przez poziomy hałasu powodowanego poza zakładem na terenach sąsiednich oraz o akustycznym oddziaływaniu na rodzaje terenów, o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 1, a także o rozkładzie czasu pracy źródeł hałasu dla doby, wraz z przewidywanymi wariantami,

   d) prognozowanej ilości, stanie i składzie ścieków przemysłowych, o ile ścieki nie będą wprowadzane do wód lub do ziemi,

   e) prognozowanej ilości wykorzystywanej wody, o ile nie zachodzą warunki, o których mowa w art. 202 ust. 6,

   f) proponowanych sposobach zapobiegania występowaniu i ograniczania skutków awarii, jeżeli nie dotyczy zakładów, o których mowa w art. 248 ust. 1,

   g) spełnianiu wymagań, o których mowa w art. 207 ust. 1 i 1a;

2) uzasadnienie dla proponowanej wielkości emisji w przypadku, o którym mowa w art. 204 ust. 2;

3) opis wariantów środków zapobiegających powstawaniu zanieczyszczeń, o ile takie warianty istnieją;

4) w przypadku gdy eksploatacja instalacji obejmuje wykorzystywanie, produkcję lub uwalnianie substancji powodującej ryzyko oraz występuje możliwość zanieczyszczenia gleby, ziemi lub wód gruntowych na terenie zakładu:

   a) raport początkowy o stanie zanieczyszczenia gleby, ziemi i wód gruntowych tymi substancjami, zwany dalej „raportem początkowym”,

   b) opis stosowanych sposobów zapobiegania emisjom do gleby, ziemi i wód gruntowych,

   c) propozycje dotyczące sposobu prowadzenia systematycznej oceny ryzyka zanieczyszczenia gleby, ziemi i wód gruntowych substancjami powodującymi ryzyko, które mogą znajdować się na terenie zakładu, w związku z eksploatacją instalacji albo sposobu i częstotliwości wykonywania badań zanieczyszczenia gleby i ziemi tymi substancjami oraz pomiarów zawartości tych substancji w wodach gruntowych, w tym pobierania próbek.

3. W informacji, o której mowa w ust. 2 pkt 1 lit. c, prognozowane poziomy hałasu poza zakładem mają być wyrażone wskaźnikami hałasu $L_{Aeq\ D}$ i $L_{Aeq\ N}$ w odniesieniu do rodzajów terenów, o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 1.

4. Raport początkowy zawiera:

1) informacje na temat działalności prowadzonej na terenie zakładu;

2) informacje na temat działalności prowadzonych na terenie zakładu w przeszłości, o ile takie informacje są dostępne;

3) nazwy substancji powodujących ryzyko, wykorzystywanych, produkowanych lub uwalnianych przez wymagające pozwolenia zintegrowanego instalacje, położone na terenie zakładu;

4) informacje na temat stanu zanieczyszczenia gleby, ziemi i wód gruntowych na terenie zakładu substancjami powodującymi ryzyko stosowanymi, produkowanymi lub uwalnianymi przez wymagające pozwolenia zintegrowanego instalacje, położone na terenie zakładu, w tym wyniki badań zanieczyszczenia gleby i ziemi tymi substancjami oraz pomiarów zawartości tych substancji w wodach gruntowych, w tym pobierania próbek, wykonanych przez laboratorium, o którym mowa w art. 147a ust. 1 pkt 1 lub ust. 1a.

5. Wniosek o wydanie pozwolenia zintegrowanego składa się w postaci papierowej w jednym egzemplarzu.

6. Do wniosku o wydanie pozwolenia zintegrowanego dołącza się:

1) dowód uiszczenia opłaty rejestracyjnej;

2) zapis wniosku w postaci elektronicznej na informatycznych nośnikach danych;

3) kopię programu zapobiegania awariom, o którym mowa w art. 251, lub kopię raportu o bezpieczeństwie, o którym mowa w art. 253, jeżeli były opracowane.

7. W przypadku, o którym mowa w art. 135 ust. 6, jeżeli prowadzący instalację ubiega się o uzyskanie pozwolenia zintegrowanego pomimo niedotrzymywania dopuszczalnych poziomów hałasu poza terenem zakładu, wniosek o wydanie pozwolenia zintegrowanego zawiera dodatkowo informacje, że konieczne jest utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania i określenie granic takiego obszaru, ograniczeń w zakresie przeznaczenia terenu, wymagań technicznych dotyczących budynków oraz sposobów korzystania z terenów; w tym przypadku nie jest wymagane sporządzenie przeglądu ekologicznego.

8. Do wniosku, o którym mowa w ust. 7, dołącza się także poświadczoną przez właściwy organ kopię mapy ewidencyjnej z zaznaczonym przebiegiem granic obszaru, na którym jest konieczne utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania.

Art. 209. 1. Organ właściwy do wydania pozwolenia przedstawia ministrowi właściwemu do spraw klimatu albo podmiotowi, o którym mowa w art. 213 ust. 1, zapis wniosku w postaci elektronicznej, za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w terminie 14 dni od dnia jego otrzymania.

2. Jeżeli pozwolenie ma objąć instalację po raz pierwszy lub ma objąć instalację po istotnej zmianie, wydanie pozwolenia powinno nastąpić w ciągu 6 miesięcy od dnia złożenia wniosku; przepis art. 35 § 5 Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.

Art. 210. 1. Warunkiem rozpatrzenia wniosku o wydanie pozwolenia zintegrowanego jest wniesienie opłaty rejestracyjnej.

2. (uchylony)

3. Wysokość opłaty rejestracyjnej nie może być wyższa niż 12 000 zł.

3a. Opłatę rejestracyjną wnosi się również w przypadku zmiany pozwolenia zintegrowanego w związku z dokonaniem istotnych zmian w instalacji objętej tym pozwoleniem. Opłata ta wynosi 50 % opłaty rejestracyjnej, która byłaby wymagana w przypadku wniosku o wydanie pozwolenia zintegrowanego dla tej instalacji.

4. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłat rejestracyjnych, kierując się zakresem dokumentacji niezbędnej do wydania pozwolenia ze względu na skalę i rodzaj działalności prowadzonej w instalacjach oraz koniecznością zgromadzenia środków umożliwiających wykonywanie zadań, o których mowa w art. 206 i 212.

Art. 211. 1. Pozwolenie zintegrowane spełnia wymagania określone dla pozwoleń, o których mowa w art. 181 ust. 1 pkt 2 i 4, pozwolenia wodnoprawnego na pobór wód oraz pozwolenia wodnoprawnego na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi.

2. Prowadzący instalację wymagającą uzyskania pozwolenia zintegrowanego informuje niezwłocznie organ właściwy do wydania pozwolenia oraz wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o naruszeniu warunków tego pozwolenia.

3. Wielkości dopuszczalnej emisji określone w pozwoleniu zintegrowanym dla instalacji wymagającej pozwolenia zintegrowanego określa się dla takich samych lub krótszych okresów i tych samych warunków odniesienia, co graniczne wielkości emisyjne, jeżeli zostały one ustalone.

4. Jeżeli konkluzje BAT nie określają granicznych wielkości emisyjnych, określone w pozwoleniu zintegrowanym warunki odpowiadają poziomowi ochrony środowiska określonemu w konkluzjach BAT.

5. W pozwoleniu zintegrowanym określa się – dla instalacji wymagających uzyskania pozwolenia zintegrowanego – zakres i sposób monitorowania wielkości emisji zgodny z wymaganiami dotyczącymi monitorowania określonymi w konkluzjach BAT, jeżeli zostały one określone. W przypadku braku konkluzji BAT – można uwzględnić dokumenty referencyjne BAT, w zakresie, w jakim wykraczają one poza wymagania, o których mowa w art. 147, oraz wymagania określone w przepisach wydanych na podstawie art. 148 ust. 1.

5a. W pozwoleniu zintegrowanym można określić – dla instalacji wymagających uzyskania pozwolenia zintegrowanego – zakres i sposób monitorowania wielkości emisji w zakresie wykraczającym poza wymagania dotyczące monitorowania określone w konkluzjach BAT, jeżeli przemawiają za tym szczególne względy ochrony środowiska.

6. Pozwolenie zintegrowane określa także, w odniesieniu do instalacji wymagającej pozwolenia zintegrowanego:

1) rodzaj prowadzonej działalności;

2) sposoby osiągania wysokiego poziomu ochrony środowiska jako całości;

3) wymagania zapewniające ochronę gleby, ziemi i wód gruntowych, w tym środki mające na celu zapobieganie emisjom do gleby, ziemi i wód gruntowych oraz sposób ich systematycznego nadzorowania, o ile są konieczne;

4) w przypadku instalacji, które wymagają raportu początkowego – sposób prowadzenia systematycznej oceny ryzyka zanieczyszczenia gleby, ziemi i wód gruntowych substancjami powodującymi ryzyko, które mogą znajdować się na terenie zakładu w związku z eksploatacją instalacji, albo sposób i częstotliwość wykonywania badań zanieczyszczenia gleby i ziemi tymi substancjami oraz pomiarów zawartości tych substancji w wodach gruntowych, w tym pobierania próbek;

5) sposoby ograniczania oddziaływań transgranicznych na środowisko;

6) wielkość emisji hałasu wyznaczoną dopuszczalnymi poziomami hałasu poza zakładem, wyrażonymi wskaźnikami hałasu $L_{Aeq\ D}$ i $L_{Aeq\ N}$, w odniesieniu do rodzajów terenów, o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 1, oraz rozkład czasu pracy źródeł hałasu dla doby, wraz z przewidywanymi wariantami;

7) ilość, stan i skład ścieków przemysłowych, o ile ścieki nie będą wprowadzane do wód lub do ziemi;

8) ilość wykorzystywanej wody, o ile nie zachodzą warunki, o których mowa w art. 202 ust. 6;

9) sposoby zapobiegania występowaniu i ograniczania skutków awarii oraz wymóg informowania o wystąpieniu awarii, jeżeli nie dotyczy to zakładów, o których mowa w art. 248 ust. 1;

10) sposoby postępowania w przypadku zakończenia eksploatacji instalacji, w tym sposoby usunięcia negatywnych skutków powstałych w środowisku w wyniku prowadzonej eksploatacji, gdy są one przewidywane;

11) sposoby zapewnienia efektywnego wykorzystania energii;

12) zakres, sposób i termin przekazywania organowi właściwemu do wydania pozwolenia i wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska corocznej informacji pozwalającej na przeprowadzenie oceny zgodności z warunkami określonymi w pozwoleniu, w zakresie nieobjętym przepisami art. 149.

7. W pozwoleniu zintegrowanym obejmującym źródło spalania paliw, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 146h, określa się, dla tego źródła, maksymalne emisje substancji na okres, o którym mowa w art. 146f ust. 3, wraz z warunkami uznawania ich za dotrzymane, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 146h pkt 4.

8. W pozwoleniu zintegrowanym można określić dodatkowe wymagania związane z eksploatacją instalacji, jeżeli jest to konieczne do osiągnięcia wysokiego poziomu ochrony środowiska jako całości.

9. W przypadku, o którym mowa w art. 135 ust. 6, w pozwoleniu zintegrowanym stwierdza się konieczność utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania.

10. Pozwolenie zintegrowane, o którym mowa w ust. 9, wywołuje skutki prawne od dnia wejścia w życie uchwały rady powiatu albo uchwały sejmiku województwa o utworzeniu obszaru ograniczonego użytkowania.

11. Uzasadnienie pozwolenia zintegrowanego zawiera ocenę, o której mowa w art. 204 ust. 2.

12. Organ właściwy do wydania pozwolenia przedkłada ministrowi właściwemu do spraw klimatu albo podmiotowi, o którym mowa w art. 213 ust. 1, elektroniczną kopię pozwolenia zintegrowanego oraz decyzji zmieniającej pozwolenie zintegrowane, za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w terminie 14 dni od dnia ich wydania.

Art. 211a. 1. W celu prowadzenia badań nad nową techniką, organ właściwy do wydania pozwolenia może, na wniosek prowadzącego instalację, zmienić pozwolenie zintegrowane, określając wariant funkcjonowania instalacji zawierający dopuszczalne wielkości emisji przekraczające graniczne wielkości emisyjne oraz zezwalając na odstąpienie od wymagań ochrony środowiska wynikających z najlepszych dostępnych technik, na czas nie dłuższy niż 9 miesięcy.

2. Przez nową technikę, o której mowa w ust. 1, rozumie się nową technikę w działalności przemysłowej, której zastosowanie mogłoby zapewnić wyższy lub co najmniej ten sam poziom ochrony środowiska i większą oszczędność kosztów niż obecnie istniejące najlepsze dostępne techniki, o ile będzie ona mogła mieć zastosowanie na skalę przemysłową.

3. Prowadzący instalację przedkłada organowi właściwemu do wydania pozwolenia sprawozdanie zawierające informacje dotyczące efektów prowadzonych badań nad nową techniką, w terminie 30 dni po upływie czasu, o którym mowa w ust. 1.

4. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisów art. 210.

Art. 212. 1. Minister właściwy do spraw klimatu prowadzi rejestr wniosków o wydanie pozwolenia zintegrowanego oraz wydanych pozwoleń zintegrowanych.

2. Minister właściwy do spraw klimatu lub podmiot, o którym mowa w art. 213 ust. 1, może zwrócić się do starosty o udzielenie informacji lub udostępnienie innych niż wskazane w ust. 1 dokumentów związanych z wydawaniem pozwoleń zintegrowanych; uprawnienie to przysługuje podmiotowi, o którym mowa w art. 213 ust. 1, także w stosunku do marszałka województwa.

3. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie wydawania przez starostę pozwoleń zintegrowanych minister właściwy do spraw klimatu kieruje wystąpienie, którego treścią może być w szczególności wniosek o stwierdzenie nieważności decyzji w przedmiocie wydania pozwolenia zintegrowanego.

4. W przypadku skierowania wystąpienia, o którym mowa w ust. 3, ministrowi właściwemu do spraw klimatu przysługują prawa strony w postępowaniu administracyjnym i postępowaniu przed sądem administracyjnym.

5. Podmiot, o którym mowa w art. 213 ust. 1, przekazuje ministrowi właściwemu do spraw klimatu informacje mogące stanowić podstawę do podjęcia przez ministra działań w celu wyeliminowania nieprawidłowości przy wydawaniu pozwoleń zintegrowanych.

Art. 213. 1. Wykonywanie zadań, o których mowa w art. 206 oraz art. 212 ust. 1 i 2, minister właściwy do spraw klimatu może zlecić osobie fizycznej albo prawnej, która ze względu na posiadane kompetencje, doświadczenie i wyposażenie będzie gwarantowała należyte ich wykonywanie.

2. Zlecenie, o którym mowa w ust. 1, dokonywane jest w trybie przepisów o zamówieniach publicznych, na okres od 5 do 8 lat.

3. Ustalając warunki przetargu na wykonanie zadań, minister uwzględnia wymagania, o których mowa w ust. 1, a także konieczność zapewnienia przez wybrany podmiot bezpieczeństwa powierzonych oraz sporządzonych w związku z wykonywaniem zadań dokumentów i baz danych.

4. Informacja o zawarciu umowy zlecającej wykonywanie zadań, jej wypowiedzeniu albo wygaśnięciu jest publikowana, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” nie później niż na 60 dni przed terminem odpowiednio wejścia w życie umowy, jej wypowiedzenia albo wygaśnięcia.

5. W obwieszczeniu, o którym mowa w ust. 4, podaje się do wiadomości:

1) imię i nazwisko oraz adres zamieszkania osoby fizycznej albo nazwę i adres siedziby osoby prawnej, z którą zawarto umowę;

2) datę rozpoczęcia przez wskazany podmiot wykonywania zleconych zadań albo datę zakończenia ich wykonywania z uwagi na wygaśnięcie lub wypowiedzenie umowy.

6. W okresie wykonywania zadań przez podmiot, o którym mowa w ust. 1, organ właściwy do wydania pozwolenia zintegrowanego przedstawia kopię wniosku o wydanie pozwolenia oraz kopię wydanego pozwolenia temu podmiotowi.

7. W ciągu 30 dni od daty wygaśnięcia lub wypowiedzenia umowy podmiot, o którym mowa w ust. 1, ma obowiązek przekazania ministrowi właściwemu do spraw klimatu powierzonych oraz sporządzonych w związku z wykonywaniem zadań dokumentów i baz danych.

8. Wykonanie obowiązków określonych w ust. 7 podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 214. 1. Przed dokonaniem zmiany w instalacji objętej pozwoleniem zintegrowanym, polegającej na zmianie sposobu funkcjonowania instalacji lub jej rozbudowie, która może mieć wpływ na środowisko, prowadzący instalację jest obowiązany poinformować o planowanych zmianach organ właściwy do wydania pozwolenia lub złożyć wniosek o zmianę pozwolenia zintegrowanego.

2. Jeżeli organ, o którym mowa w ust. 1, stwierdzi, że planowana zmiana w instalacji wymaga zmiany niektórych warunków wydanego pozwolenia zintegrowanego, informuje, w terminie 30 dni od dnia otrzymania informacji, prowadzącego instalację o konieczności złożenia wniosku o zmianę pozwolenia zintegrowanego. W takim przypadku organ stwierdza, czy planowana zmiana ma charakter istotnej zmiany.

3. Zmianę w instalacji uważa się za istotną w szczególności, gdy zwiększana skala działalności wynikająca z tej zmiany, sama w sobie, kwalifikowałaby ją jako instalację, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 201 ust. 2.

4. Wniosek o zmianę pozwolenia zintegrowanego zawiera dane, o których mowa w art. 184 i art. 208, mające związek z planowanymi zmianami.

5. Decyzja o zmianie pozwolenia zintegrowanego określa wymagania, o których mowa w art. 188 i art. 211, mające związek z planowanymi zmianami.

Art. 215. 1. Organ właściwy do wydania pozwolenia dokonuje analizy warunków pozwolenia zintegrowanego niezwłocznie po publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej konkluzji BAT odnoszących się do głównej działalności danej instalacji, lecz nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia publikacji.

2. Organ właściwy do wydania pozwolenia informuje prowadzącego instalację o rozpoczęciu analizy, a w trakcie jej przeprowadzania:

1) bierze pod uwagę wszystkie konkluzje BAT, które dla danego rodzaju instalacji zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej od czasu wydania pozwolenia lub ostatniej analizy wydanego pozwolenia;

2) może zażądać od prowadzącego instalację przedłożenia informacji, w szczególności wyników monitorowania procesów technologicznych, niezbędnych do przeprowadzenia analizy i umożliwiających porównanie ich z najlepszymi dostępnymi technikami opisanymi w odpowiednich konkluzjach BAT oraz określonymi w nich wielkościami emisji;

3) dokonuje oceny zasadności udzielenia odstępstwa, o którym mowa w art. 204 ust. 2.

3. Organ właściwy do wydania pozwolenia przedkłada niezwłocznie wyniki analizy prowadzącemu instalację oraz, za pomocą środków komunikacji elektronicznej, ministrowi właściwemu do spraw klimatu albo podmiotowi, o którym mowa w art. 213 ust. 1.

4. W przypadku gdy analiza dokonana na podstawie ust. 1 wykazała konieczność zmiany pozwolenia zintegrowanego, organ właściwy do wydania pozwolenia niezwłocznie:

1) przekazuje prowadzącemu instalację informację o konieczności dostosowania instalacji, w terminie nie dłuższym niż 4 lata od dnia publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej konkluzji BAT, do wymagań określonych w konkluzjach BAT;

2) wzywa prowadzącego instalację do wystąpienia z wnioskiem o zmianę pozwolenia w terminie roku od dnia doręczenia wezwania, określając zakres tego wniosku mający związek ze zmianami wynikającymi z dokonanej analizy.

5. W decyzji o zmianie pozwolenia wydanej na wniosek, o którym mowa w ust. 4 pkt 2, organ właściwy do wydania pozwolenia określa termin, nie dłuższy niż 4 lata od dnia publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej konkluzji BAT, dostosowania instalacji do nowych wymagań określonych w tej decyzji.

6. Udzielając odstępstwa, o którym mowa w art. 204 ust. 2, organ właściwy do wydania pozwolenia może określić późniejszy termin dostosowania instalacji do nowych wymagań.

7. W decyzji o ograniczeniu wydanej na podstawie art. 195 ust. 1 pkt 5 stosuje się odpowiednio przepis ust. 5.

8. Do wniosku, o którym mowa w ust. 4 pkt 2, nie stosuje się przepisów art. 210.

Art. 216. 1. Organ właściwy do wydania pozwolenia dokonuje analizy pozwolenia zintegrowanego także:

1) co najmniej raz na 5 lat lub

2) jeżeli oddziaływanie instalacji na środowisko zmieniło się w stopniu wskazującym na konieczność zmiany pozwolenia w części dotyczącej określonych w nim warunków lub wielkości emisji z danej instalacji, lub

3) jeżeli nastąpiła zmiana w najlepszych dostępnych technikach, pozwalająca na znaczne zmniejszenie wielkości emisji bez powodowania nadmiernych kosztów, lub wynika to z potrzeby dostosowania eksploatacji instalacji do zmian przepisów o ochronie środowiska.

2. Do analizy stosuje się odpowiednio przepisy art. 215 ust. 2 i 3.

3. W przypadku gdy analiza wykazała konieczność zmiany pozwolenia zintegrowanego, organ właściwy do wydania pozwolenia wzywa prowadzącego instalację do wystąpienia z wnioskiem o zmianę pozwolenia w terminie 6 miesięcy od dnia wezwania, określając zakres tego wniosku mający związek ze zmianami wynikającymi z dokonanej analizy.

4. Do wniosku, o którym mowa w ust. 3, nie stosuje się przepisów art. 210.

Art. 217. 1. Organ właściwy do wydania pozwolenia zintegrowanego może, na wniosek prowadzącego instalację lub z urzędu za jego zgodą, wydać nowe pozwolenie zintegrowane w celu ujednolicenia tekstu obowiązującego pozwolenia, z uwzględnieniem wszystkich zmian wprowadzonych do tego pozwolenia od dnia jego wydania.

2. W pozwoleniu, o którym mowa w ust. 1, organ właściwy do wydania pozwolenia:

1) ujednolica tekst pozwolenia;

2) stwierdza wygaśnięcie dotychczasowego pozwolenia.

3. Do pozwolenia, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisów art. 208, art. 210 i art. 218.

Art. 217a. 1. Ustalając w pozwoleniu zintegrowanym sposób i częstotliwość wykonywania badań zanieczyszczenia gleby i ziemi substancjami powodującymi ryzyko oraz wykonywania pomiarów zawartości tych substancji w wodach gruntowych, w tym pobierania próbek, o których mowa w art. 211 ust. 6 pkt 4, uwzględnia się, że:

1) badania zanieczyszczenia gleby i ziemi wykonuje się co najmniej raz na 10 lat,

2) pomiary zawartości substancji w wodach gruntowych, w tym pobieranie próbek, wykonuje się co najmniej raz na 5 lat

– o ile takie badania lub pomiary nie opierają się na systematycznej ocenie ryzyka, o której mowa w art. 211 ust. 6 pkt 4.

2. Badania lub pomiary, o których mowa w ust. 1, wykonuje się:

1) przez laboratorium, o którym mowa w art. 147a ust. 1 pkt 1 lub ust. 1a;

2) w sposób umożliwiający ich ilościowe porównanie z wynikami badań i pomiarów zawartymi w raporcie początkowym, jeżeli taki raport dla danej instalacji jest wymagany.

3. Prowadzący instalację przekazuje wyniki badań lub pomiarów organowi właściwemu do wydania pozwolenia w terminie miesiąca od dnia ich wykonania.

Art. 217b. 1. Przed przystąpieniem do zakończenia eksploatacji instalacji, dla której wymagany był raport początkowy, prowadzący instalację sporządza i przedkłada organowi właściwemu do wydania pozwolenia raport końcowy o stanie końcowym zanieczyszczenia gleby, ziemi i wód gruntowych na terenie zakładu substancjami powodującymi ryzyko, zwany dalej „raportem końcowym”.

2. Jeżeli prowadzący instalację nie przedłożył raportu końcowego, to w przypadkach, o których mowa w art. 193 ust. 1 pkt 2, 5, 7 i 8, organ właściwy do wydania decyzji stwierdzającej wygaśnięcie pozwolenia zintegrowanego nakłada na dotychczasowego prowadzącego instalację, dla której wymagany był raport początkowy, obowiązek sporządzenia i przedłożenia raportu końcowego, określając termin wykonania tego obowiązku nie dłuższy niż 12 miesięcy od dnia stwierdzenia wygaśnięcia pozwolenia.

3. Raport końcowy zawiera:

1) informacje na temat planowanego sposobu użytkowania terenu, o ile takie informacje są dostępne;

2) nazwy substancji powodujących ryzyko, które były wykorzystywane, produkowane lub uwalniane przez wymagające pozwolenia zintegrowanego instalacje, położone na terenie zakładu;

3) informacje na temat zanieczyszczenia gleby, ziemi i wód gruntowych na terenie zakładu substancjami powodującymi ryzyko stosowanymi, produkowanymi lub uwalnianymi przez wymagające pozwolenia zintegrowanego instalacje, położone na terenie zakładu, w tym wyniki badań zanieczyszczenia gleby i ziemi tymi substancjami, oraz pomiarów zawartości tych substancji w wodach gruntowych, w tym pobierania próbek, wykonanych przez laboratorium, o którym mowa w art. 147a ust. 1 pkt 1 lub ust. 1a.

4. Raport końcowy sporządza się w sposób umożliwiający ilościowe porównanie zawartych w nim wyników badań i pomiarów z wynikami badań i pomiarów zawartymi w raporcie początkowym.

Art. 217c. 1. Sporządzając raport początkowy, wykonując badania lub pomiary, o których mowa w art. 211 ust. 6 pkt 4, oraz sporządzając raport końcowy, w celu przedstawienia informacji na temat zanieczyszczenia substancjami powodującymi ryzyko gleby, ziemi i wód gruntowych na terenie zakładu, ocenę zanieczyszczenia powierzchni ziemi prowadzi się w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie art. 101a ust. 5.

2. W raporcie początkowym, w dokumentacji badań lub pomiarów oraz w raporcie końcowym, o których mowa w ust. 1, informacje na temat zanieczyszczenia substancjami powodującymi ryzyko gleby, ziemi i wód gruntowych na terenie zakładu przedstawia się w postaci opisu tekstowego, zestawień tabelarycznych oraz map wskazujących zasięg zanieczyszczenia.

Art. 217d. 1. Jeżeli organ właściwy do wydania pozwolenia stwierdził zanieczyszczenie substancjami powodującymi ryzyko gleby, ziemi lub wód gruntowych na terenie zakładu, przesyła odpowiednio kopię raportu początkowego, kopię wyników badań lub pomiarów, o których mowa w art. 217a ust. 3, lub kopię raportu końcowego regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska.

2. Ustalając w planie remediacji, o którym mowa w art. 101l ust. 4 lub art. 101m ust. 2, lub art. 101o ust. 2 ustawy albo w art. 13 ust. 3 pkt 2 lub art. 15 ust. 2 pkt 3, lub art. 17 ust. 2a ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, sposób przeprowadzenia remediacji dla terenu zakładu, na którym jest eksploatowana instalacja wymagająca uzyskania pozwolenia zintegrowanego oraz wskutek której eksploatacji nastąpiło zanieczyszczenie, można uwzględnić, że usunięcie zanieczyszczenia zostanie odłożone do czasu zakończenia eksploatacji instalacji, jeżeli prowadzący instalację wykaże, że nie stwarza to znaczącego zagrożenia dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska.

3. W przypadku określonym w ust. 2, jako sposób przeprowadzenia remediacji ustalony w planie remediacji, wskazuje się:

1) planowane działania w celu zapobieżenia lub zmniejszenia dalszego zanieczyszczenia, w tym działania w celu ograniczenia lub wyeliminowania emisji zanieczyszczenia lub usunięcia pierwotnego źródła zanieczyszczenia;
2) jeżeli jest taka potrzeba – sposób ograniczenia rozprzestrzeniania się zanieczyszczenia;
3) sposób kontrolowania zanieczyszczenia poprzez okresowe prowadzenie badań zanieczyszczenia gleby i ziemi w określonym czasie.

4. Przed przystąpieniem do zakończenia eksploatacji instalacji wymagającej uzyskania pozwolenia zintegrowanego ustala się nowy plan remediacji, na podstawie odpowiednio art. 101l ust. 4 lub art. 101m ust. 1 pkt 2, lub art. 101o ust. 2 ustawy albo art. 13 ust. 3 pkt 2 lub art. 15 ust. 1 pkt 2, lub art. 17 ust. 2a ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, którego celem jest doprowadzenie gleby, ziemi i wód gruntowych na terenie zakładu do stanu:

1) określonego w raporcie początkowym – jeżeli w raporcie początkowym nie stwierdzono występowania zanieczyszczenia gleby, ziemi lub wód gruntowych;
2) niestwarzającego znaczącego zagrożenia dla zdrowia ludzi oraz środowiska – jeżeli w raporcie początkowym stwierdzono występowanie zanieczyszczenia gleby, ziemi lub wód gruntowych.

5. W decyzji ustalającej nowy plan remediacji stwierdza się wygaśnięcie wcześniejszej decyzji lub jej części w zakresie dotyczącym terenu zakładu.

Art. 218. Organ administracji zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest:

1) wydanie pozwolenia zintegrowanego dla nowej instalacji;
2) wydanie decyzji dotyczącej istotnej zmiany instalacji;
3) wydanie pozwolenia z odstępstwem, o którym mowa w art. 204 ust. 2, lub jego zmiana polegająca na udzieleniu takiego odstępstwa;
4) wydanie decyzji o zmianie pozwolenia zintegrowanego wynikającej z analizy, o której mowa w art. 216 ust. 1 pkt 2.

Art. 219. 1. W razie możliwości wystąpienia znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w przypadku nowej lub istotnie zmienianej instalacji wymagającej uzyskania pozwolenia zintegrowanego, stosuje się odpowiednio przepisy działu VI ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, z tym że przez dokumentację, o której mowa w art. 108 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, rozumie się część wniosku o wydanie pozwolenia zintegrowanego, która umożliwi państwu, na którego terytorium może oddziaływać instalacja wymagająca uzyskania takiego pozwolenia, ocenę możliwego znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

2. Właściwy organ przekazuje państwu, o którym mowa w ust. 1, decyzję udzielającą nowe lub zmienione w wyniku istotnej zmiany instalacji pozwolenie zintegrowane wraz z uzasadnieniem zawierającym w szczególności:

1) wyniki konsultacji przeprowadzonych przed podjęciem decyzji oraz wyjaśnienie sposobu ich uwzględnienia w decyzji;
2) wykaz dokumentów referencyjnych BAT istotnych dla danej instalacji lub działalności;
3) sposób określenia warunków pozwolenia, w tym dopuszczalnych wielkości emisji, w odniesieniu do najlepszych dostępnych technik oraz wielkości emisji określonych w konkluzjach BAT.

Rozdział 5

Pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza

Art. 220. 1. Wprowadzanie do powietrza gazów lub pyłów z instalacji wymaga pozwolenia, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, przypadki, w których wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza z instalacji nie wymaga pozwolenia, uwzględniając rodzaj i skalę działalności prowadzonej w instalacjach oraz rodzaje i ilości gazów lub pyłów wprowadzanych z instalacji do powietrza.

3. Jeżeli w związku z wejściem w życie rozporządzenia, o którym mowa w ust. 2, wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza:

1) nie będzie wymagać pozwolenia, to pozwolenie wydane na podstawie dotychczasowych przepisów wygasa z dniem wejścia w życie tego rozporządzenia;

2) będzie wymagać pozwolenia, a dotychczas pozwolenie nie było wymagane, to obowiązek posiadania pozwolenia powstaje po upływie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie tego rozporządzenia.

Art. 221. 1. Wniosek o wydanie pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, oprócz informacji, o których mowa w art. 184 ust. 2–4, powinien także zawierać:

1) czas pracy źródeł powstawania i miejsc wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza w ciągu roku;

2) określenie wprowadzanych do powietrza rodzajów i ilości gazów lub pyłów przypadających na jednostkę wykorzystywanego surowca, materiału, paliwa lub powstającego produktu;

3) opis terenu w zasięgu pięćdziesięciokrotnej wysokości najwyższego miejsca wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza, z uwzględnieniem obszarów poddanych ochronie na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody oraz *ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym (Dz. U. poz. 150, z późn. zm.*[21])[22];

4) określenie aerodynamicznej szorstkości terenu;

5) aktualny stan jakości powietrza;

6) określenie warunków meteorologicznych;

7) wyniki obliczeń stanu jakości powietrza, z uwzględnieniem metodyk modelowania, o których mowa w art. 12, wraz z graficznym przedstawieniem tych wyników.

8) (uchylony)

1a. (uchylony)

2. Informacje, o których mowa:

1) w art. 184 ust. 2 pkt 10, powinny zawierać określenie wielkości emisji w zakresie gazów lub pyłów wprowadzanych do powietrza, wyrażonej w kg/h i w Mg/rok, a w przypadku instalacji, dla której są ustalone standardy emisyjne, także w jednostkach, w jakich wyrażone są te standardy;

2) w art. 184 ust. 2 pkt 16, powinny wskazywać usytuowanie stanowisk do pomiaru wielkości emisji w zakresie gazów lub pyłów wprowadzanych do powietrza oraz proponowany zakres, metodykę i sposób wykonywania tych pomiarów.

3. Minister właściwy do spraw klimatu określi wzór wniosku, o którym mowa w ust. 1, w formie dokumentu elektronicznego w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1557 i 1717).

Art. 222. 1. W razie braku standardów emisyjnych i dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu ilości gazów lub pyłów dopuszczonych do wprowadzania do powietrza ustala się na poziomie niepowodującym przekroczeń:

a) wartości odniesienia substancji w powietrzu,

b) wartości odniesienia substancji zapachowych w powietrzu.

---

[21] Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1987 r. poz. 180, z 1989 r. poz. 192, z 1990 r. poz. 198, z 1998 r. poz. 1116 oraz z 2000 r. poz. 1268.

[22] Ustawa utraciła moc z dniem 2 października 2005 r. na podstawie art. 65 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. poz. 1399), która weszła w życie z dniem 2 października 2005 r.

2. Minister właściwy do spraw klimatu, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, określi, w drodze rozporządzenia, wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu.

3. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 2, zostaną ustalone:

1) warunki, w jakich ustala się wartości odniesienia, takie jak temperatura i ciśnienie;

2) oznaczenie numeryczne substancji pozwalające na jednoznaczną jej identyfikację;

3) okresy, dla których uśrednione są wartości odniesienia;

4) zróżnicowane poziomy substancji w powietrzu dla:

   a) terenu kraju z wyłączeniem obszarów ochrony uzdrowiskowej,

   b) (uchylona)

   c) obszarów ochrony uzdrowiskowej;

5) referencyjne metodyki modelowania poziomów substancji w powietrzu.

4. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 2, mogą zostać ustalone:

1) czas obowiązywania wartości odniesienia;

2) warunki uznawania wartości odniesienia za dotrzymane.

5. Minister właściwy do spraw klimatu, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, może określić, w drodze rozporządzenia, wartości odniesienia substancji zapachowych w powietrzu i metody oceny zapachowej jakości powietrza.

6. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 5, zostaną ustalone, zróżnicowane w zależności od przeznaczenia lub sposobu zagospodarowania terenu:

1) wartości odniesienia substancji zapachowych w powietrzu;

2) dopuszczalne częstości przekraczania wartości odniesienia substancji zapachowych w powietrzu;

3) okresy, dla których uśrednia się wyniki pomiarów substancji zapachowych w powietrzu.

7. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 5, mogą zostać ustalone:

1) czas obowiązywania wartości odniesienia substancji zapachowych w powietrzu;

2) zależność wartości odniesienia substancji zapachowych w powietrzu lub dopuszczalnych częstości przekraczania wartości odniesienia substancji zapachowych w powietrzu od jakości zapachu;

3) rodzaje instalacji, dla których ilości gazów lub pyłów dopuszczonych do wprowadzania do powietrza ustala się, uwzględniając wartości odniesienia substancji zapachowych w powietrzu.

Art. 223. (uchylony)

Art. 224. 1. Pozwolenie na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, oprócz wymagań, o których mowa w art. 188, powinno określać:

1) charakterystykę miejsc wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza;

2) usytuowanie stanowisk do pomiaru wielkości emisji w zakresie gazów lub pyłów wprowadzanych do powietrza.

2. Określając w pozwoleniu warunki, o których mowa w art. 188 ust. 2 pkt 2, ustala się rodzaje i ilość gazów lub pyłów dopuszczonych do wprowadzania do powietrza, wyrażone:

1) w mg/m^3 gazów odlotowych w stanie suchym w temperaturze 273 K i ciśnieniu 101,3 kPa, albo w kg/h, albo w kg na jednostkę wykorzystywanego surowca, materiału, paliwa lub powstającego produktu – dla każdego źródła powstawania i miejsca wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza; w przypadku gdy dla instalacji albo procesu technologicznego lub operacji technicznej, prowadzonych w instalacji, są ustalone standardy emisyjne, wielkość dopuszczalnej emisji wyraża się w pozwoleniu w jednostkach, w jakich wyrażone są te standardy;

2) w Mg/rok – dla całej instalacji.

3. W pozwoleniu nie określa się wielkości emisji dla tych rodzajów gazów lub pyłów, które wprowadzone do powietrza ze wszystkich wymagających pozwolenia instalacji położonych na terenie jednego zakładu nie powodują przekroczenia 10 % dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu albo 10 % wartości odniesienia, uśrednionych dla godziny; w takim przypadku w pozwoleniu wskazuje się rodzaje gazów i pyłów, których wielkości emisji nie określono.

3a. Przepisu ust. 3 nie stosuje się do instalacji albo procesu technologicznego lub operacji technicznej prowadzonych w instalacji, do których stosuje się przepisy w sprawie standardów emisyjnych w zakresie wprowadzania gazów i pyłów do powietrza.

4. Jeżeli dla instalacji albo procesu technologicznego lub operacji technicznej, prowadzonych w instalacji, są ustalone standardy emisyjne, to w pozwoleniu na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza nie określa się dla tej instalacji, procesu lub operacji innych rodzajów gazów lub pyłów niż objęte standardami; w pozwoleniu wskazuje się na odstąpienie od określania warunków emisji dla pozostałych gazów lub pyłów.

Art. 225. 1. Na obszarze, na którym zostały przekroczone standardy jakości powietrza, wyznaczonym w ocenie poziomów substancji w powietrzu, o której mowa w art. 89, przeprowadzonej przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, wydanie pozwolenia na wprowadzanie do powietrza substancji, dla której standard jakości powietrza został przekroczony, z nowo budowanej instalacji lub zmienianej w sposób istotny, jest możliwe, jeżeli zostanie zapewniona odpowiednia redukcja ilości tej substancji wprowadzanej do powietrza z innych instalacji usytuowanych na obszarze gminy, w której planowana jest budowa nowej instalacji lub dokonanie istotnej zmiany instalacji.

1a. W przypadku, gdy istotna zmiana instalacji jest zmianą, o której mowa w art. 214 ust. 3, redukcja ilości substancji, o której mowa w ust. 1, może obejmować redukcję ilości substancji wprowadzanej do powietrza z tej instalacji.

2. Redukcja ilości substancji, o której mowa w ust. 1, może obejmować redukcję ilości substancji wprowadzanej do powietrza z instalacji spalania paliw stałych eksploatowanych w ramach zwykłego korzystania ze środowiska przez osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami, usytuowanych na obszarze gminy, w której planowana jest budowa nowej instalacji lub dokonanie istotnej zmiany instalacji, poprzez sfinansowanie przez podmiot planujący budowę nowej instalacji lub istotną zmianę instalacji, trwałej likwidacji instalacji spalania paliw stałych eksploatowanych w ramach zwykłego korzystania ze środowiska przez osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami.

3. Za zgodą organu prowadzącego postępowanie kompensacyjne, redukcja ilości substancji, o której mowa w ust. 1 i 2, może być dokonana na obszarze gminy sąsiadującej z gminą, w której planowana jest budowa nowej instalacji lub dokonanie istotnej zmiany instalacji.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, potwierdzenia redukcji ilości substancji, dla której standard jakości powietrza został przekroczony, wprowadzanej do powietrza z instalacji spalania paliw stałych eksploatowanych w ramach zwykłego korzystania ze środowiska przez osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami, dokonuje w zaświadczeniu wójt, burmistrz lub prezydent miasta. Zaświadczenie jest wydawane na wniosek podmiotu planującego lub realizującego budowę nowej instalacji lub istotną zmianę instalacji.

5. Łączna redukcja ilości substancji, o której mowa w ust. 1–2, powinna być o co najmniej 30 % większa niż ilość substancji dopuszczona do wprowadzania do powietrza z nowo zbudowanej instalacji lub z instalacji zmienionej w sposób istotny.

6. Wydanie pozwolenia, o którym mowa w ust. 1, jest możliwe, gdy nie spowoduje to zwiększenia zagrożenia zdrowia ludzi.

Art. 226. 1. Wydanie pozwolenia w przypadku, o którym mowa w art. 225 ust. 1, wymaga przeprowadzenia postępowania kompensacyjnego, o którym mowa w art. 227–229.

2. Postępowanie kompensacyjne prowadzi się zgodnie z warunkami określonymi w rozdziałach 2 i 3, z uwzględnieniem zmian wynikających z niniejszego rozdziału.

Art. 227. 1. W postępowaniu kompensacyjnym uczestniczą prowadzący inne instalacje, którzy wyrazili zgodę na redukcję ilości substancji, dla której standard jakości powietrza został przekroczony.

2. W przypadku, o którym mowa w art. 225 ust. 2, zamiast osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami eksploatujących instalacje spalania paliw w ramach zwykłego korzystania ze środowiska, które wyraziły zgodę na trwałą likwidację tych instalacji, w postępowaniu kompensacyjnym uczestniczy wójt, burmistrz lub prezydent miasta.

Art. 228. Do wniosku o wszczęcie postępowania kompensacyjnego należy dołączyć:

1) wniosek o wydanie pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza;

2) zgodę uczestników postępowania lub osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami, o których mowa w art. 225 ust. 2, na dokonanie odpowiedniej redukcji ilości substancji wprowadzanej do powietrza, dla której standard jakości powietrza został przekroczony;

3) rozliczenie łącznej redukcji ilości substancji dotyczące wszystkich instalacji objętych postępowaniem kompensacyjnym.

Art. 229. 1. Pozwolenie na wprowadzanie do powietrza gazów lub pyłów z instalacji nowo zbudowanej lub zmienionej w sposób istotny jest wykonalne nie wcześniej niż od dnia, w którym:

1) ostateczne staną się decyzje, o których mowa w ust. 2 – w przypadku gdy innymi instalacjami, o których mowa w art. 225 ust. 1, są instalacje wymagające pozwolenia;

2) ostateczne staną się decyzje, o których mowa w ust. 3 – w przypadku gdy innymi instalacjami, o których mowa w art. 225 ust. 1, są instalacje niewymagające pozwolenia, które będą eksploatowane po dokonaniu redukcji ilości substancji wprowadzanej do powietrza, dla której standard jakości powietrza został przekroczony;

3) redukcja ilości substancji zostanie potwierdzona przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta w zaświadczeniu, o którym mowa w art. 225 ust. 4 – w przypadku gdy innymi instalacjami, o których mowa w art. 225 ust. 1, są instalacje spalania paliw stałych eksploatowane w ramach zwykłego korzystania ze środowiska przez osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami;

4) nastąpi trwała likwidacja instalacji – w przypadku gdy innymi instalacjami, o których mowa w art. 225 ust. 1, są inne niż wymienione w pkt 3 instalacje niewymagające pozwolenia, które nie będą eksploatowane po dokonaniu redukcji ilości substancji wprowadzanej do powietrza, dla której standard jakości powietrza został przekroczony.

2. Organ właściwy do wydania pozwolenia cofnie lub ograniczy bez odszkodowania pozwolenie na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza albo pozwolenie zintegrowane wydane dla innych instalacji objętych postępowaniem kompensacyjnym, które wymagają pozwolenia, w zakresie, w jakim uczestnicy postępowania wyrazili zgodę.

2a. W przypadku, o którym mowa w art. 225 ust. 1a, przepisy ust. 1 pkt 1 i ust. 2 dotyczące innych instalacji stosuje się odpowiednio do tej instalacji, która podlega istotnej zmianie.

3. Organ ochrony środowiska wyda decyzję, o której mowa w art. 154 ust. 1, uwzględniając redukcję ilości substancji wprowadzanej do powietrza, dla której standard jakości powietrza został przekroczony, z innych instalacji objętych postępowaniem kompensacyjnym, które nie wymagają pozwolenia i które będą eksploatowane po dokonaniu tej redukcji; w przypadku gdy inną instalacją objętą postępowaniem kompensacyjnym jest instalacja wymagająca zgłoszenia decyzja wydawana jest po przekazaniu przez prowadzącego tę instalację informacji, o których mowa w art. 152 ust. 6 pkt 1 lit. c, w związku ze zgodą na udział w postępowaniu kompensacyjnym.

4. Wnioskodawca oraz organ wydający pozwolenie dla instalacji nowo budowanej lub zmienianej w sposób istotny są niezwłocznie informowani przez:

1) organy właściwe do wydania decyzji, o których mowa w ust. 2 i 3 – o tym, że decyzje te stały się ostateczne;

2) wójta, burmistrza lub prezydenta miasta – o wydaniu zaświadczenia, o którym mowa w art. 225 ust. 4;

3) podmioty uczestniczące w postępowaniu kompensacyjnym, które zlikwidowały instalacje niewymagające pozwolenia, inne niż osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami – o tym, że nastąpiła redukcja ilości substancji wprowadzanej do powietrza poprzez trwałą likwidację instalacji.

5. Jeżeli decyzja o pozwoleniu, wydana w wyniku postępowania kompensacyjnego, nie stanie się wykonalna w terminie dwóch lat od jej wydania, organ właściwy do wydania pozwolenia stwierdza jej wygaśnięcie.

Rozdział 6
(uchylony)

Rozdział 7
(uchylony)

DZIAŁ IVA

Krajowy Rejestr Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń

Art. 236a. 1. Tworzy się Krajowy Rejestr Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń, zwany dalej „Krajowym Rejestrem”, będący elementem Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń, o którym mowa w rozporządzeniu (WE) nr 166/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 stycznia 2006 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń i zmieniającym dyrektywę Rady 91/689/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. UE L 33 z 04.02.2006, str. 1), zwanym dalej „rozporządzeniem 166/2006”.

1a. Krajowy Rejestr obejmuje dane, o których mowa w art. 236b ust. 1.

2. Krajowy Rejestr jest prowadzony przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Art. 236b. 1. Prowadzący instalację obejmującą co najmniej jeden z rodzajów działalności określonych w załączniku I do rozporządzenia 166/2006, który prowadzi tę instalację z przekroczeniem progów wydajności określonych w tym załączniku, przekazuje wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska:

1) sprawozdanie zawierające dane o przekroczeniu wartości progowych dla uwolnień i transferów zanieczyszczeń, o których mowa w załączniku II do rozporządzenia 166/2006, oraz transferów odpadów określonych w art. 5 ust. 1 lit. b tego rozporządzenia, z uwzględnieniem wielkości produkcji – w terminie do dnia 31 marca roku następującego po danym roku sprawozdawczym;

2) dane niezbędne do identyfikacji zakładu, na terenie którego jest prowadzona instalacja, obejmujące:

   a) dane teleadresowe prowadzącego instalację,

   b) dane teleadresowe zakładu,

   c) położenie geograficzne zakładu,

   d) numer identyfikacyjny działalności gospodarczej,

   e) dane dotyczące rodzajów działalności prowadzonych w zakładzie

   – w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku, w którym rozpoczął eksploatację instalacji, chyba że dane te zostały już wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska przekazane.

1a. W przypadku zlecania przez prowadzącego instalację, o którym mowa w ust. 1, usług związanych z eksploatacją instalacji innemu podmiotowi, w tym usług w zakresie budowy, rozbiórki, remontu instalacji, czyszczenia zbiorników lub urządzeń oraz sprzątania, konserwacji i napraw, usługodawca przekazuje prowadzącemu instalację dane niezbędne do sporządzenia sprawozdania w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.

1b. W przypadku zmiany danych niezbędnych do identyfikacji zakładu, o których mowa w ust. 1 pkt 2, prowadzący instalację przekazuje zaktualizowane dane wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska niezwłocznie po tej zmianie.

2. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska ocenia jakość dostarczonych przez prowadzących instalacje danych, w szczególności pod względem ich kompletności, spójności i wiarygodności.

3. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska przekazuje Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska dane, o których mowa w ust. 1 i 1b, w terminie do dnia 31 sierpnia roku następującego po danym roku sprawozdawczym.

4. (uchylony)

5. Minister właściwy do spraw klimatu, kierując się potrzebą zapewnienia kompletności i przejrzystości danych objętych Krajowym Rejestrem oraz właściwego funkcjonowania Krajowego Rejestru, określi, w drodze rozporządzenia:

1) wzór sprawozdania, o którym mowa w ust. 1 pkt 1;

2) szczegółowy zakres danych, o których mowa w ust. 1 pkt 2;

3) warunki techniczne, formę, tryb oraz sposób przekazywania sprawozdania i danych, o których mowa w ust. 1 i 1b.

Art. 236c. Główny Inspektor Ochrony Środowiska przekazuje Komisji Europejskiej sprawozdanie zawierające:

1) dane objęte Krajowym Rejestrem, o których mowa w art. 236b ust. 1 pkt 1;

2) informacje i dane, o których mowa w art. 11 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji, w zakresie realizacji obowiązków sprawozdawczych wynikających z art. 72 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola) (Dz. Urz. UE L 334 z 17.12.2010, str. 17, z późn. zm.[23)]).

Art. 236d. 1. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska nakłada na prowadzącego instalację, w drodze decyzji, administracyjną karę pieniężną w przypadku niewypełnienia obowiązku, o którym mowa:

1) w art. 236b ust. 1 pkt 1 – w wysokości 200 zł za każdy dzień opóźnienia, nie więcej jednak niż za 365 dni;

2) w art. 236b ust. 1 pkt 2 – w wysokości 5000 zł.

2. W przypadku niezapewnienia przez prowadzącego instalację, wbrew art. 9 ust. 1 rozporządzenia 166/2006, jakości przekazywanych danych, o których mowa w art. 236b ust. 1 pkt 1, wojewódzki inspektor ochrony środowiska nakłada na prowadzącego instalację, w drodze decyzji, administracyjną karę pieniężną w wysokości od 500 zł do 25 000 zł.

2a. Przy ustalaniu wysokości administracyjnej kary pieniężnej, o której mowa w ust. 2, wojewódzki inspektor ochrony środowiska kieruje się wagą i skalą naruszeń oraz okolicznościami, w których do nich doszło.

[23)] Zmiana wymienionej dyrektywy została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 158 z 19.06.2012, str. 25.

2b. Jeżeli okoliczności sprawy i dowody wskazują, że do naruszenia doszło wskutek zdarzeń lub okoliczności, którym prowadzący instalację nie mógł zapobiec, wojewódzki inspektor ochrony środowiska odstępuje od wszczęcia postępowania w sprawie wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1 i 2, a postępowanie wszczęte w tej sprawie umarza.

3. Administracyjną karę pieniężną wnosi się w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja, o której mowa w ust. 1 i 2, stała się ostateczna.

4. W sprawach dotyczących administracyjnych kar pieniężnych, o których mowa w ust. 1 i 2, stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, z tym że uprawnienia organów podatkowych przysługują wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska.

DZIAŁ IVB

Rejestr średnich źródeł spalania paliw

Art. 236e. 1. Krajowy ośrodek bilansowania i zarządzania emisjami prowadzi, w postaci elektronicznej, Rejestr średnich źródeł spalania paliw.

2. W Rejestrze średnich źródeł spalania paliw gromadzi się informacje dotyczące źródeł spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW, ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia, o której mowa w art. 157a ust. 2 pkt 3, dla których standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3:

1) o których mowa w art. 152 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 2b, z wyjątkiem adresu zamieszkania prowadzącego instalację, a także wynikające z oświadczenia, o którym mowa w art. 152 ust. 2c – w przypadku źródła spalania paliw będącego częścią instalacji wymagającej zgłoszenia, o którym mowa w art. 152 ust. 1;

2) o których mowa w art. 184 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 2c, z wyjątkiem adresu zamieszkania prowadzącego instalację, a także wynikające z oświadczenia, o którym mowa w art. 184 ust. 2d – w przypadku źródła spalania paliw będącego częścią instalacji wymagającej pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza albo pozwolenia zintegrowanego.

3. Informacje, o których mowa w ust. 2, Krajowy ośrodek bilansowania i zarządzania emisjami zamieszcza w Rejestrze średnich źródeł spalania paliw w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania.

DZIAŁ V

Przeglądy ekologiczne

Art. 237. W razie stwierdzenia okoliczności wskazujących na możliwość negatywnego oddziaływania instalacji na środowisko, organ ochrony środowiska może, w drodze decyzji, zobowiązać prowadzący instalację podmiot korzystający ze środowiska do sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego.

Art. 238. Przegląd ekologiczny instalacji, która jest kwalifikowana jako przedsięwzięcie mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, powinien zawierać:

1) opis obejmujący:

   a) rodzaj, wielkość i usytuowanie instalacji wraz z informacją o jej stanie technicznym,

   b) powierzchnię zajmowanego terenu lub obiektu budowlanego,

   c) rodzaj technologii,

   d) istniejące w sąsiedztwie lub bezpośrednim zasięgu oddziaływania instalacji obiekty mieszkalne i użyteczności publicznej,

   e) istniejące w sąsiedztwie lub bezpośrednim zasięgu oddziaływania instalacji zabytki chronione na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,

   f) istniejące w sąsiedztwie lub bezpośrednim zasięgu oddziaływania instalacji obiekty i obszary poddane ochronie na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody, ustawy o lasach, ustawy – Prawo wodne oraz przepisów ustawy o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym;

2) określenie oddziaływania na środowisko instalacji, w tym również w przypadku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;

3) opis działań mających na celu zapobieganie i ograniczanie oddziaływania na środowisko;

4) porównanie wykorzystywanej technologii z technologią spełniającą wymagania, o których mowa w art. 143;

5) wskazanie, czy dla instalacji konieczne jest ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania, określenie granic takiego obszaru, ograniczeń w zakresie przeznaczenia terenu, wymagań technicznych dotyczących obiektów budowlanych i sposobów korzystania z nich;

6) zwięzłe streszczenie w języku niespecjalistycznym informacji zawartych w przeglądzie;

7) nazwisko osoby lub osób sporządzających przegląd.

Art. 239. W decyzji, o której mowa w art. 237, organ właściwy do jej wydania może:

1) ograniczyć zakres przedmiotowy przeglądu ekologicznego;

2) wskazać metody badań i studiów.

Art. 240. Jeżeli możliwość negatywnego oddziaływania na środowisko wynika z funkcjonowania instalacji, która nie jest kwalifikowana jako przedsięwzięcie mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ właściwy do nałożenia obowiązku sporządzenia przeglądu ekologicznego określa, które z wymagań wymienionych w art. 238 należy spełnić, sporządzając przegląd.

Art. 241. 1. Jeżeli możliwość negatywnego oddziaływania na środowisko wynika z działalności podmiotu korzystającego ze środowiska innej niż eksploatacja instalacji, art. 237, 239 pkt 2 i art. 240 stosuje się odpowiednio.

2. Jeżeli przegląd ekologiczny dotyczy drogi, linii kolejowej, linii tramwajowej, lotniska lub portu, obowiązek sporządzenia przeglądu spoczywa na zarządzających tymi obiektami.

Art. 241a. Jeżeli dla instalacji konieczne jest ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania, do przeglądu ekologicznego powinna być załączona poświadczona przez właściwy organ kopia mapy ewidencyjnej z zaznaczonym przebiegiem granic obszaru, na którym konieczne jest utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania.

Art. 242. 1. Minister właściwy do spraw klimatu może określić, w drodze rozporządzenia, dodatkowe wymagania, jakie powinien spełniać przegląd ekologiczny dla poszczególnych rodzajów instalacji.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, mogą zostać ustalone szczegółowe wymagania odnośnie do:

1) formy sporządzania przeglądu;

2) zakresu zagadnień, które powinny zostać określone i ocenione w przeglądzie;

3) rodzaju dokumentów, z których informacje powinny zostać uwzględnione w przeglądzie.

TYTUŁ IV
Poważne awarie

DZIAŁ I
Przepisy ogólne

Art. 243. Ochrona środowiska przed poważną awarią, zwaną dalej „awarią”, oznacza zapobieganie zdarzeniom mogącym powodować awarię oraz ograniczanie jej skutków dla ludzi i środowiska.

Art. 243a. Ilekroć w przepisach niniejszego tytułu jest mowa o:

1) efekcie domina – rozumie się przez to potencjalne oddziaływanie instalacji lub zakładów, których zlokalizowanie może zwiększyć prawdopodobieństwo wystąpienia awarii lub pogłębić jej skutki, w szczególności ze względu na skoncentrowanie posiadanych rodzajów i ilości składowanych substancji niebezpiecznych, a także ze względu na położenie geograficzne;

2) składowanej substancji niebezpiecznej – rozumie się przez to substancję niebezpieczną pozostającą pod nadzorem zakładu lub przechowywaną na jego terenie;

3) uruchomieniu zakładu lub jego części – rozumie się przez to moment rozpoczęcia eksploatacji położonych na terenie zakładu instalacji lub urządzeń, w których znajduje się lub może znajdować się substancja niebezpieczna w ilości decydującej o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym ryzyku lub zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;

4) zakładzie nowym – rozumie się przez to:

   a) zakład o zwiększonym ryzyku lub zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, uruchomiony dnia 1 czerwca 2015 r. albo po tej dacie,

   b) zakład niebędący zakładem o zwiększonym ryzyku lub zakładem o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej lub zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, który z dniem 1 czerwca 2015 r. albo po tej dacie staje się zakładem o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej ze względu na zmiany w instalacjach lub działalności powodujące zmianę w ilości lub rodzaju substancji niebezpiecznych,

   c) zakład niebędący zakładem o zwiększonym ryzyku lub zakładem o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej lub zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, który z dniem 1 czerwca 2015 r. albo po tej dacie staje się zakładem o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej ze względu na zmiany w instalacjach lub działalności powodujące zmianę w ilości lub rodzaju substancji niebezpiecznych;

5) zakładzie innym – rozumie się przez to:

   a) zakład niebędący zakładem o zwiększonym ryzyku lub zakładem o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, który z powodów innych niż określone dla zakładu nowego z dniem 1 czerwca 2015 r. albo po tej dacie staje się zakładem o zwiększonym ryzyku lub zakładem o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,

   b) zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, który z powodów innych niż określone dla zakładu nowego z dniem 1 czerwca 2015 r. albo po tej dacie staje się zakładem o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,

   c) zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, który z powodów innych niż określone dla zakładu nowego z dniem 1 czerwca 2015 r. albo po tej dacie staje się zakładem o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;

6) zakładzie sąsiednim – rozumie się przez to każdy zakład zlokalizowany w takiej odległości od innego zakładu, która zwiększa prawdopodobieństwo i skutki awarii;

7) zagrożeniu – rozumie się przez to samoistną właściwość substancji niebezpiecznej lub warunki fizyczne, które mogą spowodować negatywne skutki dla zdrowia ludzi lub środowiska;

8) znajdowaniu się w zakładzie substancji niebezpiecznych – rozumie się przez to faktyczną lub przewidywaną obecność substancji niebezpiecznych w zakładzie lub substancji niebezpiecznych, które mogą powstać podczas utraty kontroli nad procesami, w tym magazynowaniem, w odniesieniu do każdej instalacji w zakładzie, w ilościach decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym ryzyku lub zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Art. 244. Prowadzący zakład, którego działalność może być przyczyną wystąpienia awarii, podmiot transportujący substancje niebezpieczne oraz organy administracji są obowiązani do ochrony środowiska przed awariami.

Art. 245. 1. Każdy, kto zauważy wystąpienie awarii, jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym osoby znajdujące się w strefie zagrożenia oraz jednostkę organizacyjną Państwowej Straży Pożarnej albo Policji albo wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.

2. Organy administracji w trybie i na zasadach określonych w dekrecie z dnia 23 kwietnia 1953 r. o świadczeniach w celu zwalczania klęsk żywiołowych (Dz. U. poz. 93, z późn. zm.[24)]) mogą wprowadzić obowiązek świadczeń osobistych i rzeczowych w celu prowadzenia akcji na rzecz ochrony życia i zdrowia ludzi oraz środowiska przed skutkami awarii.

Art. 246. 1. W razie wystąpienia awarii wojewoda, poprzez komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej i wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, podejmie działania i zastosuje środki niezbędne do usunięcia awarii i jej skutków, określając w szczególności związane z tym obowiązki organów administracji i podmiotów korzystających ze środowiska.

2. O podjętych działaniach wojewoda informuje marszałka województwa.

[24)] Zmiany wymienionego dekretu zostały ogłoszone w Dz. U. z 1959 r. poz. 167, z 1970 r. poz. 138, z 1983 r. poz. 200, z 1996 r. poz. 496, z 1998 r. poz. 668 oraz z 2007 r. poz. 590.

Art. 247. 1. W razie wystąpienia awarii wojewódzki inspektor ochrony środowiska może w drodze decyzji:

1) zarządzić przeprowadzenie właściwych badań dotyczących przyczyn, przebiegu i skutków awarii;

2) wydać zakazy lub ograniczenia w korzystaniu ze środowiska.

2. Decyzji, o której mowa w ust. 1, nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

3. Jeżeli charakter awarii uzasadnia konieczność podjęcia szybkich działań, a w szczególności gdy ich zaniechanie mogłoby spowodować zwiększenie zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub bezpośrednie zagrożenie pogorszenia stanu środowiska w znacznych rozmiarach, decyzja może być ogłoszona ustnie, a informacja o tym zaprotokołowana.

4. Na wniosek zobowiązanego decyzję ogłoszoną ustnie doręcza się na piśmie niezwłocznie, gdy jest to możliwe; wniosek należy złożyć w terminie 7 dni od ogłoszenia decyzji.

5. W zakresie egzekwowania obowiązków wynikających z decyzji, o której mowa w ust. 1, wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska przysługuje uprawnienie egzekwowania ustnych poleceń w granicach określonych ustawą z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2025 r. poz. 132).

DZIAŁ II

Instrumenty prawne służące przeciwdziałaniu poważnej awarii przemysłowej

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 248. 1. Zakład stwarzający zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, zwanej dalej „awarią przemysłową”, w zależności od rodzaju, kategorii i ilości substancji niebezpiecznej znajdującej się w zakładzie uznaje się za zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii, zwany dalej „zakładem o zwiększonym ryzyku”, albo za zakład o dużym ryzyku wystąpienia awarii, zwany dalej „zakładem o dużym ryzyku”.

2. Do zakładu, w którym przewiduje się możliwość wystąpienia substancji niebezpiecznej, lub do zakładu, w którym powstanie tej substancji jest możliwe w trakcie procesu przemysłowego, przepis ust. 1 stosuje się w zależności od przewidywanej ilości substancji niebezpiecznej mogącej znaleźć się w zakładzie.

2a. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do:

1) komórek i jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej albo przez niego nadzorowanych;

2) transportu drogowego, kolejowego, wodnego śródlądowego, morskiego lub powietrznego substancji niebezpiecznych i bezpośredniego związanego z nim tymczasowego ich składowania poza terenem zakładów, z uwzględnieniem załadunku i rozładunku oraz transportu do i z doków, nabrzeży i stacji rozrządowych;

3) poszukiwania, rozpoznawania i wydobywania kopalin ze złóż, z wyjątkiem ich składowania i magazynowania oraz chemicznych i cieplnych procesów przetwarzania tych kopalin;

4) składowisk odpadów oraz składowania i magazynowania odpadów, z wyjątkiem odpadów niebezpiecznych stanowiących substancje niebezpieczne określone w przepisach wydanych na podstawie ust. 3 oraz powiązanych z tymi operacjami chemicznych i cieplnych procesów przetwarzania tych odpadów;

5) zagrożeń spowodowanych promieniowaniem jonizującym generowanym przez substancje;

6) poszukiwania, rozpoznawania i wydobywania kopalin ze złóż na obszarach morskich;

7) magazynowania gazu w podziemnych obiektach morskich, obejmujących zarówno przeznaczone do tego obiekty magazynowe, jak i obiekty, w których prowadzi się również poszukiwania i eksploatację kopalin, w tym węglowodorów;

8)[25)] transportu substancji niebezpiecznych:

a) rurociągami, z uwzględnieniem pompowni,

b) rurociągami wodorowymi

– znajdującymi się poza zakładami o zwiększonym ryzyku lub zakładami o dużym ryzyku.

[25)] W brzmieniu ustalonym przez art. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2024 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1881), która weszła w życie z dniem 20 stycznia 2025 r.

2b. W przypadku składowania rtęci metalicznej w postaci odpadu przez co najmniej rok przepisu ust. 2a pkt 4 nie stosuje się.

3. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym ryzyku lub zakładu o dużym ryzyku, z uwzględnieniem:

1) kryteriów kwalifikowania substancji do kategorii substancji stwarzających zagrożenia:
   a) dla zdrowia,
   b) fizyczne,
   c) dla środowiska,
   d) pozostałe,
2) nazw i oznaczeń numerycznych substancji niebezpiecznych decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku

– kierując się potrzebą zapewnienia właściwej kwalifikacji zakładów ze względu na stwarzane przez nie zagrożenia wystąpienia awarii przemysłowej.

4. (uchylony)

Rozdział 2

Obowiązki prowadzącego zakład stwarzający zagrożenie wystąpienia awarii przemysłowej

Art. 249. Każdy, kto zamierza prowadzić lub prowadzi zakład o zwiększonym ryzyku lub o dużym ryzyku, jest obowiązany do zapewnienia, aby zakład ten był zaprojektowany, wykonany, prowadzony i likwidowany w sposób zapobiegający awariom przemysłowym i ograniczający ich skutki dla ludzi oraz środowiska.

Art. 250. 1. Prowadzący zakład o zwiększonym ryzyku lub o dużym ryzyku jest obowiązany do zgłoszenia zakładu właściwemu organowi Państwowej Straży Pożarnej.

2. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać następujące dane:

1) oznaczenie prowadzącego zakład oraz kierującego zakładem, ich adresy zamieszkania lub siedziby; przez kierującego zakładem rozumie się osobę zarządzającą zakładem w imieniu prowadzącego zakład;
2) adres zakładu;
2a) adres strony internetowej zakładu;
3) informację o tytule prawnym;
4) charakter prowadzonej lub planowanej działalności zakładu lub instalacji;
5) rodzaj instalacji i istniejące systemy zabezpieczeń;
6) rodzaj i ilość substancji niebezpiecznej, w tym składowanej substancji niebezpiecznej, uwzględnianych przy zaliczaniu zakładu do zakładu o zwiększonym ryzyku lub zakładu o dużym ryzyku oraz charakterystykę fizykochemiczną, pożarową i toksyczną tych substancji;
7) charakterystykę terenu w bezpośrednim sąsiedztwie zakładu, ze szczególnym uwzględnieniem czynników mogących przyczynić się do zwiększenia zagrożenia awarią przemysłową lub pogłębienia jej skutków, w tym – jeżeli są dostępne – informacje dotyczące zakładów sąsiednich i obiektów, które nie są zakładami o zwiększonym ryzyku lub zakładami o dużym ryzyku oraz obszarów i zabudowań, które mogą być źródłem zagrożeń lub zwiększać ryzyko ich wystąpienia lub pogłębiać skutki awarii przemysłowej lub nasilić efekt domina.

3. Do zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, należy dołączyć dokument potwierdzający, że zgłaszający jest upoważniony do występowania w obrocie prawnym, jeżeli prowadzący zakład nie jest osobą fizyczną.

4. Prowadzący zakład jest obowiązany do dokonania zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, w następujących terminach:

1) co najmniej na 30 dni przed dniem uruchomienia zakładu nowego lub jego części;
2) w terminie roku od dnia zaliczenia zakładu innego do zakładu o zwiększonym ryzyku lub zakładu o dużym ryzyku.

5. Każdą istotną zmianę ilości lub rodzaju substancji niebezpiecznej albo jej charakterystyki fizykochemicznej, pożarowej i toksycznej, zmianę technologii lub profilu produkcji oraz zmianę, która mogłaby mieć poważne skutki związane z ryzykiem awarii, w stosunku do danych zawartych w zgłoszeniu, o którym mowa w ust. 1, zgłasza się właściwemu organowi Państwowej Straży Pożarnej w terminie co najmniej 30 dni przed dniem jej wprowadzenia.

6. (uchylony)

7. Istotną zmianę rodzaju substancji lub jej charakterystyki fizykochemicznej, pożarowej i toksycznej stanowi zmiana, która wiąże się z zaliczeniem do innej kategorii substancji niebezpiecznych w stosunku do danych przedstawionych w zgłoszeniu.

8. Prowadzący zakład jest obowiązany zgłosić właściwemu organowi Państwowej Straży Pożarnej termin przewidywanego zakończenia eksploatacji instalacji lub zamknięcia zakładu co najmniej 30 dni przed dniem jego zamknięcia.

8a. Termin przewidywanej zmiany oznaczenia prowadzącego zakład lub kierującego zakładem, prowadzący zakład jest obowiązany zgłosić właściwemu organowi Państwowej Straży Pożarnej co najmniej 30 dni przed dniem jej wprowadzenia.

9. Zgłoszenia, o których mowa w ust. 1, 5, 8 i 8a, prowadzący zakład przekazuje równocześnie do wiadomości wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska.

Art. 251. 1. Prowadzący zakład o zwiększonym ryzyku lub zakład o dużym ryzyku sporządza program zapobiegania poważnym awariom przemysłowym, zwany dalej „programem zapobiegania awariom”.

2. Prowadzący zakład o zwiększonym ryzyku lub zakład o dużym ryzyku wdraża program zapobiegania awariom za pomocą systemu zarządzania bezpieczeństwem, gwarantującego odpowiedni do zagrożeń poziom ochrony ludzi i środowiska, stanowiącego element ogólnego systemu zarządzania zakładem.

3. Program zapobiegania awariom uwzględnia zagrożenia awariami przemysłowymi i złożoność organizacji w zakładzie.

4. Program zapobiegania awariom zawiera:

1) ogólne cele i zasady działania prowadzącego zakład;

2) wskazanie zadań i odpowiedzialności kierownictwa zakładu, w zakresie kontroli zagrożeń awariami przemysłowymi oraz zapewnienia odpowiedniego do zagrożeń poziomu ochrony ludzi i środowiska;

3) określenie prawdopodobieństwa zagrożenia awarią przemysłową;

4) zasady zapobiegania awarii przemysłowej w celu poprawy bezpieczeństwa;

5) zasady zwalczania skutków awarii przemysłowej;

6) określenie sposobów ograniczenia skutków awarii przemysłowej dla ludzi i środowiska w przypadku jej zaistnienia;

7) określenie częstotliwości przeprowadzania analiz programu zapobiegania awariom w celu oceny jego aktualności i skuteczności.

5. Prowadzący zakład o zwiększonym ryzyku lub zakład o dużym ryzyku przedkłada program zapobiegania awariom właściwemu organowi Państwowej Straży Pożarnej oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska w następujących terminach:

1) co najmniej na 30 dni przed dniem uruchomienia zakładu nowego lub jego części;

2) roku od dnia zaliczenia zakładu innego do zakładu o zwiększonym ryzyku lub zakładu o dużym ryzyku.

6. Program zapobiegania awariom podlega zmianom, jeżeli potrzebę zmiany uzasadniają względy bezpieczeństwa wynikające ze zmiany stanu faktycznego, postępu naukowo-technicznego lub analizy zaistniałych awarii przemysłowych.

7. Program zapobiegania awariom podlega, co najmniej raz na 5 lat, analizie i uzasadnionym zmianom.

8. Jeżeli prowadzący zakład o zwiększonym ryzyku lub zakład o dużym ryzyku nie dokonuje zmian, o których mowa w ust. 6 i 7, właściwy organ Państwowej Straży Pożarnej wzywa do zmiany programu zapobiegania awariom, wyznaczając termin dokonania zmian.

Art. 252. 1. Prowadzący zakład o zwiększonym ryzyku lub zakład o dużym ryzyku jest obowiązany do opracowania i wdrożenia systemu zarządzania bezpieczeństwem, gwarantującego odpowiedni do zagrożeń poziom ochrony ludzi i środowiska, stanowiącego element ogólnego systemu zarządzania zakładem.

2. System zarządzania bezpieczeństwem uwzględnia zagrożenia awariami przemysłowymi i złożoność organizacji w zakładzie oraz jest oparty na ocenie ryzyka.

3. System zarządzania bezpieczeństwem obejmuje strukturę organizacyjną, zakres odpowiedzialności, procedury, procesy oraz zasoby konieczne do określenia oraz wdrożenia programu zapobiegania awariom.

4. W systemie zarządzania bezpieczeństwem należy uwzględnić:

1) określenie, na wszystkich poziomach organizacji, obowiązków pracowników odpowiedzialnych za działania na wypadek awarii przemysłowej, a także środków podjętych w celu uświadomienia potrzeby ciągłego doskonalenia;

2) określenie programu szkoleniowego oraz zapewnienie szkoleń dla pracowników, o których mowa w pkt 1, oraz dla innych osób pracujących w zakładzie, w tym podwykonawców;

3) funkcjonowanie mechanizmów umożliwiających systematyczną analizę zagrożeń awarią przemysłową oraz prawdopodobieństwa jej wystąpienia;

4) instrukcje bezpiecznego funkcjonowania instalacji, w której znajduje się substancja niebezpieczna, przewidziane dla normalnej eksploatacji instalacji, a także konserwacji i czasowych przerw w ruchu;

5) instrukcje sposobu postępowania w razie konieczności dokonania zmian w procesie przemysłowym;

6) systematyczną analizę przewidywanych sytuacji mogących prowadzić do awarii przemysłowych;

7) prowadzenie, z uwzględnieniem najlepszych dostępnych praktyk, monitoringu funkcjonowania instalacji, w której znajduje się substancja niebezpieczna, umożliwiającego podejmowanie działań korekcyjnych w przypadku wystąpienia zjawisk stanowiących odstępstwo od normalnej eksploatacji instalacji, w tym związanych ze zużyciem instalacji i korozją jej elementów;

8) systematyczną ocenę programu zapobiegania awariom oraz systemu zarządzania bezpieczeństwem, prowadzoną z punktu widzenia ich aktualności i skuteczności ze wskazaniem sposobu jej dokumentowania i zatwierdzania;

9) analizę wewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego – w przypadku zakładu o dużym ryzyku.

Art. 253. 1. Prowadzący zakład o dużym ryzyku jest obowiązany do opracowania raportu o bezpieczeństwie.

2. Raport o bezpieczeństwie powinien wykazać, że:

1) prowadzący zakład o dużym ryzyku jest przygotowany do stosowania programu zapobiegania awariom i do zwalczania awarii przemysłowych;

2) zakład spełnia warunki do wdrożenia systemu bezpieczeństwa, o którym mowa w art. 252;

3) zostały przeanalizowane możliwości wystąpienia awarii przemysłowej i podjęto środki konieczne do zapobieżenia im;

4) zostały zachowane zasady bezpieczeństwa oraz prawidłowego projektowania, wykonania i utrzymywania instalacji, w tym magazynów, urządzeń, z wyłączeniem środków transportu, i infrastruktury, związanej z działaniem mogącym powodować ryzyko wystąpienia awarii;

5) został opracowany wewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy oraz dostarczono komendantowi wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej informacje do opracowania zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego;

6) zawarto w nim niezbędne informacje dla celów planowania i zagospodarowania przestrzennego.

3. Minister właściwy do spraw gospodarki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw klimatu, ministrem właściwym do spraw wewnętrznych oraz Ministrem Obrony Narodowej, określi, w drodze rozporządzenia, wymagania, jakim powinien odpowiadać raport o bezpieczeństwie zakładu o dużym ryzyku.

4. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 3, zostaną ustalone:

1) forma sporządzenia raportu;

2) zakres zagadnień, które powinny zostać w raporcie określone i ocenione;

3) zakres terytorialny raportu;

4) rodzaje dokumentów, z których informacje powinny zostać uwzględnione w raporcie.

Art. 254. 1. Prowadzący zakład o dużym ryzyku jest obowiązany do przedłożenia raportu o bezpieczeństwie komendantowi wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej i wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska w następujących terminach:

1) co najmniej na 30 dni przed dniem uruchomienia zakładu nowego lub jego części;

2) 2 lat od dnia zaliczenia zakładu innego do zakładu o dużym ryzyku.

2. Prowadzący zakład o dużym ryzyku wnosi opłatę za zatwierdzenie raportu o bezpieczeństwie i opłatę za zatwierdzenie zmian w raporcie o bezpieczeństwie zgodnie z ustawą z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 2111 oraz z 2024 r. poz. 1222 i 1757).

Art. 255. 1. Prowadzący zakład o zwiększonym ryzyku może uruchomić zakład lub jego część albo dokonać zmiany, o której mowa w art. 258 ust. 1, po pozytywnym zaopiniowaniu przez komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej programu zapobiegania awariom albo zmian tego programu.

2. Prowadzący zakład o dużym ryzyku może uruchomić zakład lub jego część albo dokonać zmiany, o której mowa w art. 257 ust. 1, po pozytywnym zaopiniowaniu przez komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej programu zapobiegania awariom i wewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego albo ich zmian oraz po zatwierdzeniu przez ten organ raportu o bezpieczeństwie albo zmian tego raportu.

Art. 256. 1. Prowadzący zakład o dużym ryzyku, co najmniej raz na 5 lat, dokonuje analizy raportu o bezpieczeństwie i wprowadza w nim uzasadnione zmiany.

2. Prowadzący zakład o dużym ryzyku zmienia raport o bezpieczeństwie, jeżeli:

1) potrzebę zmiany uzasadniają względy bezpieczeństwa wynikające ze zmiany stanu faktycznego, postępu naukowo-technicznego lub analizy zaistniałych awarii przemysłowych, z uwzględnieniem awarii przemysłowych, które wystąpiły w danym zakładzie, oraz, jeżeli jest to zasadne, zdarzeń mogących prowadzić do awarii przemysłowej;

2) wynika to z analizy realizacji lub przećwiczenia wewnętrznego lub zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego.

3. Jeżeli prowadzący zakład o dużym ryzyku nie dokonuje zmian, o których mowa w ust. 1 i 2, komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej, w drodze decyzji, wzywa do zmiany raportu o bezpieczeństwie, wyznaczając termin dokonania zmian oraz przedłożenia zmienionego raportu lub jego zmienionej części.

Art. 257. 1. Prowadzący zakład o dużym ryzyku, przed dokonaniem zmian w zakładzie, instalacji, w tym w magazynie, procesie przemysłowym lub zmian rodzaju, właściwości lub ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych mogących mieć wpływ na wystąpienie zagrożenia awarią przemysłową lub zaliczenie zakładu do zakładu o zwiększonym ryzyku, jest obowiązany do przeprowadzenia analizy zgłoszenia, o którym mowa w art. 250 ust. 1, programu zapobiegania awariom, systemu zarządzania bezpieczeństwem, raportu o bezpieczeństwie oraz wewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego i wprowadzenia w nich, w razie potrzeby, zmian.

2. Przed dokonaniem zmian, o których mowa w ust. 1, prowadzący zakład o dużym ryzyku, z uwzględnieniem art. 255 ust. 2, jest obowiązany do przedłożenia komendantowi wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej zmienionych: zgłoszenia, programu zapobiegania awariom, raportu o bezpieczeństwie oraz wewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego.

3. Prowadzący zakład o dużym ryzyku przekazuje również zmienione: zgłoszenie, program zapobiegania awariom i raport o bezpieczeństwie, o których mowa w ust. 2, do wiadomości wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska.

Art. 258. 1. Prowadzący zakład o zwiększonym ryzyku, przed dokonaniem zmian w zakładzie, instalacji, w tym w magazynie, procesie przemysłowym lub zmian rodzaju, właściwości lub ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych mogących mieć wpływ na wystąpienie zagrożenia awarią przemysłową lub zaliczenie zakładu do zakładu o dużym ryzyku, jest obowiązany do przeprowadzenia analizy zgłoszenia, o którym mowa w art. 250 ust. 1, programu zapobiegania awariom oraz systemu zarządzania bezpieczeństwem i wprowadzenia w nich, w razie potrzeby, zmian.

2. Przed dokonaniem zmian, o których mowa w ust. 1, prowadzący zakład o zwiększonym ryzyku, z uwzględnieniem art. 255 ust. 1, jest obowiązany do przedłożenia komendantowi powiatowemu (miejskiemu) Państwowej Straży Pożarnej zmienionych: zgłoszenia oraz programu zapobiegania awariom.

3. Prowadzący zakład o zwiększonym ryzyku przekazuje również zmienione: zgłoszenie i program zapobiegania awariom, o których mowa w ust. 2, do wiadomości wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska.

Art. 259. Prowadzący zakład o zwiększonym ryzyku, zakład o dużym ryzyku oraz zakład niebędący zakładem o zwiększonym ryzyku lub zakładem o dużym ryzyku, będące zakładami sąsiednimi, współpracują w zakresie wzajemnego informowania się o czynnikach mogących przyczynić się do zwiększenia zagrożenia awarią przemysłową lub pogłębienia jej skutków, lub powodować wystąpienie efektu domino.

Art. 260. 1. W celu zapobiegania, zwalczania i ograniczania skutków awarii przemysłowej opracowuje się wewnętrzny i zewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy.

2. Plany operacyjno-ratownicze zawierają w szczególności:

1) zakładane działania służące ograniczeniu skutków awarii przemysłowej dla ludzi i środowiska;

2) propozycje metod i środków służących ochronie ludzi i środowiska przed skutkami awarii przemysłowej;

3) informację o występujących zagrożeniach, podjętych środkach zapobiegawczych i o działaniach, które będą podjęte w przypadku wystąpienia awarii przemysłowej, przedstawianą społeczeństwu i właściwym organom Państwowej Straży Pożarnej, wojewodzie, wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska, regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska, staroście, wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta;

4) wskazanie sposobów usunięcia skutków awarii przemysłowej i przywrócenia środowiska do stanu poprzedniego, a w przypadku gdy nie jest to możliwe – sposobów usunięcia zagrożenia dla zdrowia ludzi i stanu środowiska;

5) wskazanie sposobów zapobiegania transgranicznym skutkom awarii przemysłowej.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki, ministrem właściwym do spraw klimatu, ministrem właściwym do spraw administracji publicznej oraz Ministrem Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, wymagania, jakim powinny odpowiadać wewnętrzne i zewnętrzne plany operacyjno-ratownicze, kierując się potrzebą zapewnienia jednolitych zasad planowania ratowniczego.

4. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 3, zostaną ustalone:

1) forma sporządzenia planów;

2) zakres zagadnień, które powinny zostać określone, ocenione i ustalone;

3) zakres terytorialny planów.

Art. 261. 1. Prowadzący zakład o dużym ryzyku jest obowiązany do:

1) opracowania wewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego, a w razie zagrożenia awarią przemysłową lub jej wystąpienia – do niezwłocznego przystąpienia do jego realizacji;

2) dostarczenia komendantowi wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej informacji niezbędnych do opracowania zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego, z uwzględnieniem transgranicznych skutków awarii przemysłowych;

3) pokrycia kosztów opracowania i zmiany zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego.

2. Prowadzący zakład o dużym ryzyku jest obowiązany do przedłożenia komendantowi wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej wewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego w następujących terminach:

1) co najmniej na 30 dni przed dniem uruchomienia zakładu nowego lub jego części;

2) 2 lat od dnia zaliczenia zakładu innego do zakładu o dużym ryzyku.

2a. Prowadzący zakład o dużym ryzyku jest obowiązany do dostarczenia komendantowi wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 2, w następujących terminach:

1) co najmniej na 30 dni przed dniem uruchomienia zakładu nowego lub jego części;

2) 2 lat od dnia zaliczenia zakładu innego do zakładu o dużym ryzyku.

3. Prowadzący zakład o dużym ryzyku jest obowiązany do przeprowadzania analizy i przećwiczenia realizacji wewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego co najmniej raz na 3 lata, w celu jego aktualizacji i dokonania w nim uzasadnionych zmian; w szczególności należy brać pod uwagę zmiany wprowadzone w instalacji, w sposobie funkcjonowania jednostek ochrony przeciwpożarowej, stan wiedzy dotyczącej zapobiegania, zwalczania i usuwania skutków awarii przemysłowej, a także postęp naukowo-techniczny.

4. Prowadzący zakład o dużym ryzyku niezwłocznie zawiadamia komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej oraz wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o przeprowadzonej analizie wewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego i o jej rezultatach.

5. Prowadzący zakład o dużym ryzyku jest obowiązany do:

1) dostarczania informacji, co najmniej raz na 5 lat, na temat środków bezpieczeństwa i sposobu postępowania w przypadku wystąpienia awarii przemysłowych jednostkom organizacyjnym systemu oświaty i pomocy społecznej, podmiotom leczniczym oraz obiektom określonym w wykazie zamieszczonym w wewnętrznym planie operacyjno-ratowniczym zakładu, o którym mowa w art. 260 ust. 1, oraz innym podmiotom i instytucjom służącym społeczeństwu, które mogą zostać dotknięte skutkami tych awarii, oraz udostępniania tych informacji społeczeństwu oraz zakładom sąsiednim;

2) weryfikowania informacji, o których mowa w pkt 1, co najmniej raz na 3 lata i, gdy jest to konieczne, ich uaktualniania, w szczególności w przypadku dokonania zmian, o których mowa w art. 257 ust. 1.

6. Obowiązki określone w ust. 5 realizuje się przez:

1) udostępnienie informacji na stronie internetowej zakładu;

2) ogłoszenie informacji w siedzibie zakładu;

3) przekazywanie informacji wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta właściwemu ze względu na lokalizację zakładu;

4) poinformowanie, w szczególności w formie pisemnej lub elektronicznej, jednostek, podmiotów oraz instytucji, o których mowa w ust. 5 pkt 1, o udostępnieniu, ogłoszeniu i przekazaniu informacji w sposób, o którym mowa w pkt 1–3.

7. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta po uzyskaniu informacji, o których mowa w ust. 5 pkt 1, podaje je do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie.

8. Informacje, o których mowa w ust. 5 pkt 1, powinny być zrozumiałe dla przeciętnego odbiorcy.

Art. 261a. 1. Prowadzący zakład o zwiększonym ryzyku lub zakład o dużym ryzyku jest obowiązany do podania do publicznej wiadomości:

1) oznaczenia prowadzącego zakład;

2) potwierdzenia, że zakład podlega przepisom w zakresie przeciwdziałania awariom przemysłowym oraz że prowadzący dokonał zgłoszenia, o którym mowa w art. 250 ust. 1, właściwym organom i przekazał im program zapobiegania awariom;

3) opisu działalności zakładu;

4) charakterystyki składowanych substancji niebezpiecznych decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym ryzyku lub zakładu o dużym ryzyku, z uwzględnieniem ich nazw lub kategorii oraz zagrożeń, jakie powodują;

5) informacji dotyczących sposobów ostrzegania i postępowania społeczeństwa w przypadku wystąpienia awarii przemysłowej, uzgodnionych z właściwymi organami Państwowej Straży Pożarnej.

2. Prowadzący zakład o dużym ryzyku podaje również do publicznej wiadomości:

1) informacje o opracowaniu i przedłożeniu właściwym organom raportu o bezpieczeństwie;

2) informacje dotyczące głównych scenariuszy awarii przemysłowej oraz środków bezpieczeństwa, które zostaną podjęte w przypadku wystąpienia awarii.

3. Informacje, o których mowa w ust. 1 i 2:

1) udostępnia się na stronie internetowej zakładu w formie zrozumiałej dla przeciętnego odbiorcy;

2) są stale dostępne i zgodne ze stanem faktycznym.

Art. 262. Prowadzący zakład o dużym ryzyku zapewnia możliwość udziału w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie wewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego, pracownikom zakładu, w szczególności narażonym bezpośrednio na skutki awarii przemysłowej oraz pełniącym funkcję społecznych inspektorów pracy lub przedstawicielom związków zawodowych odpowiedzialnym za bezpieczeństwo i higienę pracy oraz, w razie potrzeby, również podmiotom zewnętrznym wykonującym prace na terenie zakładu.

Art. 263. Prowadzący zakład o dużym ryzyku jest obowiązany do dostarczenia komendantowi wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska wykazu zawierającego dane o rodzaju, kategorii i ilości substancji niebezpiecznych znajdujących się na terenie zakładu, a także do corocznego aktualizowania wykazu, według stanu na dzień 31 grudnia, w terminie do końca stycznia roku następnego.

Art. 264. Prowadzący zakład o zwiększonym ryzyku lub o dużym ryzyku w razie wystąpienia awarii przemysłowej jest obowiązany do:

1) natychmiastowego zawiadomienia o tym fakcie właściwego organu Państwowej Straży Pożarnej oraz wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska;

2) niezwłocznego przekazania organom, o których mowa w pkt 1, informacji:

   a) o okolicznościach awarii przemysłowej,

   b) o niebezpiecznych substancjach związanych z awarią przemysłową,

   c) umożliwiających dokonanie oceny skutków awarii przemysłowej dla ludzi, mienia i środowiska,

   d) o podjętych działaniach ratunkowych, a także działaniach mających na celu ograniczenie skutków awarii przemysłowej i zapobieżenie jej powtórzeniu się;

3) stałej aktualizacji informacji, o których mowa w pkt 2, odpowiednio do zmiany sytuacji.

Rozdział 3

Obowiązki organów administracji związane z awarią przemysłową

Art. 264a. 1. Właściwy organ Państwowej Straży Pożarnej opiniuje program zapobiegania awariom lub zmiany programu zapobiegania awariom, o których mowa w art. 251 ust. 6 i 7, art. 257 ust. 1 i art. 258 ust. 1.

2. Program zapobiegania awariom lub zmiany programu zapobiegania awariom uznaje się za pozytywnie zaopiniowane, jeżeli w terminie 30 dni od dnia ich złożenia organ, o którym mowa w ust. 1, nie wniesie do nich sprzeciwu, w drodze decyzji.

Art. 264b. Komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej, w drodze decyzji, po uzyskaniu opinii wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, zatwierdza lub odmawia zatwierdzenia raportu o bezpieczeństwie lub zmian raportu o bezpieczeństwie, o których mowa w art. 256 ust. 1 i 2 i art. 257 ust. 1.

Art. 264c. 1. Komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej opiniuje wewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy lub zmiany wewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego, o których mowa w art. 257 ust. 1 i art. 261 ust. 3.

2. Wewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy lub zmiany wewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego uznaje się za pozytywnie zaopiniowane, jeżeli w terminie 2 miesięcy od dnia ich złożenia organ, o którym mowa w ust. 1, nie wniesie do nich sprzeciwu, w drodze decyzji.

Art. 264d. 1. Komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej, na podstawie informacji podanych przez prowadzących zakłady w zgłoszeniu, o którym mowa w art. 250 ust. 1, programie zapobiegania awariom, raporcie o bezpieczeństwie lub wyników kontroli ustala, w drodze decyzji, grupy zakładów, których zlokalizowanie względem siebie może spowodować efekt domina.

2. W skład grupy zakładów, o której mowa w ust. 1, mogą wchodzić zakłady o zwiększonym ryzyku, zakłady o dużym ryzyku oraz zakłady niebędące zakładami o zwiększonym ryzyku lub zakładami o dużym ryzyku.

3. W decyzji, o której mowa w ust. 1, komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej nakłada na prowadzących zakłady obowiązki:

1) wzajemnej wymiany informacji, które pozwolą na uwzględnienie w programie zapobiegania awariom, raportach o bezpieczeństwie i w wewnętrznych planach operacyjno-ratowniczych zwiększonego prawdopodobieństwa wystąpienia awarii przemysłowej lub zwiększenia skutków jej wystąpienia;

2) dostarczenia informacji niezbędnych do sporządzenia zewnętrznych planów operacyjno-ratowniczych oraz do opracowywania informacji o zagrożeniach awariami przemysłowymi w zakładach o zwiększonym ryzyku lub w zakładach o dużym ryzyku i przewidywanych środkach bezpieczeństwa;

3) współpracy w zakresie informowania społeczeństwa i zakładów sąsiednich.

4. W przypadku gdy komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej posiada informacje, o których mowa w art. 250 ust. 2 pkt 7, udostępnia je prowadzącym zakłady, o których mowa w ust. 1.

Art. 265. 1. Komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej, na podstawie informacji przedstawionych przez prowadzącego zakład o dużym ryzyku, sporządza w terminie 2 lat od dnia otrzymania niezbędnych informacji, o których mowa w art. 261 ust. 1 pkt 2, zewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy dla terenu narażonego na skutki awarii przemysłowej, położonego poza zakładem o dużym ryzyku.

2. Komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej może żądać danych niezbędnych do opracowania zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego od wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, organów zarządzania kryzysowego, Policji, podmiotów leczniczych i innych podmiotów, dla których przewidziano zadania w tym planie.

3. Wysokość kosztów opracowania i zmiany zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego określa się następująco:

1) w przypadku opracowania zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego – jako kwotę równą wysokości przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w roku kalendarzowym poprzedzającym rok przyjęcia zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego, ogłaszanej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1631 i 1674);

2) w przypadku zmiany zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego – 50 % kwoty, o której mowa w pkt 1.

4. Koszty, o których mowa w ust. 3, stanowią przychód funduszu wojewódzkiego będącego częścią Funduszu Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej, o którym mowa w art. 19e ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej.

5. Zewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy podlega zaopiniowaniu przez organy i podmioty, o których mowa w ust. 2.

6. Komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego, na zasadach i trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

7. Po przeprowadzeniu postępowania wymagającego udziału społeczeństwa komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej przyjmuje zewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy.

8. W razie konieczności zmiany treści zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego przepisy ust. 1, 2 i 5–7 stosuje się odpowiednio.

9. Komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej jest obowiązany do przeprowadzania analizy i przećwiczenia realizacji zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego co najmniej raz na 3 lata, w celu wprowadzenia w nim niezbędnych zmian; w szczególności należy brać pod uwagę zmiany dokonane w instalacji, w sposobie funkcjonowania jednostek ochrony przeciwpożarowej, stan wiedzy dotyczącej zapobiegania, zwalczania i usuwania skutków awarii przemysłowej, a także postęp naukowo-techniczny.

10. Do wykonania zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego stosuje się przepisy ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej.

Art. 266. 1. Komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej w razie zagrożenia awarią przemysłową lub jej wystąpienia niezwłocznie przystępuje do realizacji zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego.

2. Komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej może odstąpić od sporządzenia zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego, jeżeli z informacji dostarczonych przez prowadzącego zakład oraz raportu o bezpieczeństwie wynika w sposób niebudzący wątpliwości, że nie występuje ryzyko rozprzestrzenienia się skutków awarii przemysłowej poza zakład.

3. Odstąpienie od sporządzenia zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego wymaga pisemnego uzasadnienia utrwalonego w postaci papierowej albo elektronicznej.

Art. 267. 1. Właściwe organy Państwowej Straży Pożarnej na swoich stronach podmiotowych w Biuletynie Informacji Publicznej udostępniają:

1) informacje o zatwierdzonych raportach o bezpieczeństwie lub ich zmianach;

2) informacje o przyjętych zewnętrznych planach operacyjno-ratowniczych lub ich zmianach;

3) informacje o przedłożonych zgłoszeniach zakładów, o których mowa w art. 250 ust. 1;

4) informacje o pozytywnie zaopiniowanych programach zapobiegania poważnym awariom;

5) informacje o kontrolach planowych w terenie;

6) informacje o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego – na 30 dni przed jego przyjęciem;

7) informacje o decyzjach wydanych na podstawie art. 267a ust. 2 oraz art. 264d ust. 1;

8) instrukcje postępowania mieszkańców na wypadek wystąpienia awarii;

9) informacje o zamieszczeniu w publicznie dostępnym wykazie, aktualizowanym corocznie, wykazu substancji niebezpiecznych znajdujących się w zakładach o dużym ryzyku;

10) uzasadnienie odstąpienia od sporządzenia zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego.

2. Komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej, co najmniej raz na 3 lata, dokonuje analizy dokumentów zawierających informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 4–8 i art. 264d ust. 3 pkt 2, co do ich zgodności z wymogami bezpieczeństwa oraz aktualności, a w razie potrzeby wprowadza w nich odpowiednie zmiany.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres informacji, o których mowa w ust. 1, formę ich udostępniania oraz właściwe organy Państwowej Straży Pożarnej obowiązane do ich udostępniania, kierując się potrzebą zapewnienia społeczeństwu odpowiedniego dostępu do informacji o zagrożeniach poważnymi awariami oraz koniecznością ujednolicenia zasad udostępniania społeczeństwu tych informacji.

Art. 267a. 1. Informacje otrzymane przez właściwe organy w związku z realizacją obowiązków, o których mowa w art. 250 ust. 1 i 9, art. 251 ust. 5, art. 254 ust. 1 oraz art. 261 ust. 1 pkt 1 i 2, podlegają udostępnieniu na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

2. W przypadku gdy prowadzący zakład o zwiększonym ryzyku lub zakład o dużym ryzyku, realizując obowiązki, o których mowa w ust. 1, złożył wniosek, o którym mowa w art. 16 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, wniosek ten uznaje się za uzasadniony, jeżeli w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania właściwy organ Państwowej Straży Pożarnej, po uprzednim uzyskaniu opinii wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, nie zgłosi do niego sprzeciwu, w drodze decyzji.

3. Prowadzący zakład o zwiększonym ryzyku lub zakład o dużym ryzyku, po uznaniu wniosku, o którym mowa w ust. 2, za uzasadniony, przedkłada niezwłocznie właściwemu organowi Państwowej Straży Pożarnej oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska, informacje, o których mowa w ust. 1, w postaci nietechnicznego streszczenia.

4. Właściwy organ Państwowej Straży Pożarnej lub wojewódzki inspektor ochrony środowiska może udostępnić wszystkie przedłożone mu informacje w przypadku:

1) niezłożenia przez prowadzącego zakład wniosku, o którym mowa w ust. 2, lub

2) nieprzedłożenia streszczenia, o którym mowa w ust. 3.

Art. 268. Właściwe organy Państwowej Straży Pożarnej, w razie wystąpienia awarii przemysłowej w zakładzie o zwiększonym ryzyku lub zakładzie o dużym ryzyku, są obowiązane do:

1) podjęcia działań operacyjno-ratowniczych we współpracy z prowadzącym zakład;

2) zebrania informacji niezbędnych do dokonania analizy awarii przemysłowych i sformułowania zaleceń dla prowadzącego zakład;

3) sprawdzenia, czy prowadzący zakład podjął wszystkie konieczne środki zaradcze;

4) opracowania zaleceń dotyczących zastosowania w przyszłości określonych środków zapobiegawczych;

5) sprawdzenia, czy prowadzący zakład wdrożył zalecenia właściwego organu Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 268a. Organy administracji publicznej oraz podmioty wymienione w zewnętrznym planie operacyjno-ratowniczym, w razie wystąpienia awarii przemysłowej, są obowiązane do poinformowania o jej wystąpieniu osób narażonych na jej skutki.

Art. 269. 1. Czynności kontrolno-rozpoznawcze w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących przeciwdziałania awarii przemysłowej, obejmujące wszystkie działania, w tym kontrole w terenie, kontrole zastosowanych w zakładzie środków, systemów i raportów oraz dokumentów dotyczących działań następczych, a także działania niebędące kontrolą w terenie, prowadzi właściwy organ Państwowej Straży Pożarnej.

2. Czynności kontrolno-rozpoznawcze w terenie prowadzą:

1) w zakładzie o zwiększonym ryzyku – komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej;

2) w zakładzie o dużym ryzyku – komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej z udziałem osób upoważnionych do kontroli przez komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej.

3. W ramach czynności kontrolno-rozpoznawczych, o których mowa w ust. 1 i 2, prowadzi się kontrole planowe w terenie:

1) co najmniej raz na 3 lata – w zakładach o zwiększonym ryzyku;

2) co najmniej raz w roku – w zakładach o dużym ryzyku.

4. Kontrole planowe w terenie, o których mowa w ust. 3, prowadzi się zgodnie z rocznym planem kontroli, który uwzględnia:

1) ogólną ocenę znaczących zagadnień dotyczących bezpieczeństwa;

2) obszar objęty planem kontroli;

3) wykaz zakładów, o którym mowa w art. 269a ust. 3;

4) wykaz grup zakładów, o których mowa w art. 264d ust. 1;

5) wykaz zakładów, dla których potencjalne zewnętrzne zagrożenia mogą zwiększyć ryzyko lub pogłębić skutki awarii przemysłowej;

6) procedury przeprowadzania kontroli planowych z uwzględnieniem opracowania programów kontroli planowych;

7) procedury przeprowadzania kontroli pozaplanowych;

8) postanowienia dotyczące wspólnej kontroli organów, o których mowa w art. 269a ust. 2.

5. Właściwy organ Państwowej Straży Pożarnej na podstawie rocznego planu kontroli sporządza programy kontroli planowych, obejmujące częstotliwość kontroli w terenie dla zakładów o zwiększonym ryzyku i zakładów o dużym ryzyku.

6. Właściwy organ Państwowej Straży Pożarnej może odstąpić od przeprowadzenia kontroli planowej w terenie, o której mowa w ust. 3, jeżeli z uzgodnionego pomiędzy komendantem wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej a wojewódzkim inspektorem ochrony środowiska wykazu, o którym mowa w art. 269a ust. 3, wynika, że wojewódzki inspektor ochrony środowiska zaplanował kontrolę danego zakładu ujętego w tym wykazie.

7. W terminie 6 miesięcy od dnia zakończenia kontroli na terenie zakładu o zwiększonym ryzyku lub zakładu o dużym ryzyku, która wykazała istotne naruszenie w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących przeciwdziałania awarii przemysłowej, przeprowadza się powtórną kontrolę.

8. Niezależnie od kontroli planowych w terenie, o których mowa w ust. 3, przeprowadza się kontrole pozaplanowe, w celu jak najszybszego zbadania skarg i wniosków o interwencje, wystąpienia awarii przemysłowej oraz stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących przeciwdziałania awarii przemysłowej.

Art. 269a. 1. Kontrole w terenie w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących przeciwdziałania awarii przemysłowej prowadzi się w celu ustalenia spełnienia wymogów bezpieczeństwa, a w szczególności w celu ustalenia, czy:

1) podjęto środki zapobiegające wystąpieniu awarii przemysłowej;

2) zapewniono wystarczające środki ograniczające skutki awarii przemysłowej w zakładzie i poza jego granicami, uwzględniając skutki transgraniczne;

3) dane zawarte w zgłoszeniu, o którym mowa w art. 250 ust. 1, programie zapobiegania awariom, raporcie o bezpieczeństwie, wewnętrznym planie operacyjno-ratowniczym oraz informacje niezbędne do opracowania zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego, przedkładane właściwym organom Państwowej Straży Pożarnej, są rzetelne i odzwierciedlają faktyczny stan bezpieczeństwa w zakładzie;

4) udostępniono społeczeństwu informacje, o których mowa w art. 261a ust. 1 i 2.

2. Właściwe organy Państwowej Straży Pożarnej i wojewódzki inspektor ochrony środowiska mogą prowadzić wspólnie kontrole w terenie w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących przeciwdziałania awarii przemysłowej. W przypadku prowadzenia kontroli wspólnej nie stosuje się przepisu art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, chyba że jest prowadzona kontrola przedsiębiorcy przez inny organ kontroli.

3. Komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej oraz wojewódzki inspektor ochrony środowiska, w terminie do dnia 15 października roku poprzedzającego przeprowadzenie w terenie planowych kontroli zakładów o zwiększonym ryzyku i zakładów o dużym ryzyku, sporządzają, w uzgodnieniu, wykaz kontrolowanych zakładów.

4. W przypadku planowania przez organy, o których mowa w ust. 2, wspólnych kontroli zakładów o zwiększonym ryzyku i zakładów o dużym ryzyku, wykaz, o którym mowa w ust. 3, zawiera również wskazanie organu, który powiadomi pisemnie prowadzącego zakład o takiej kontroli co najmniej na 7 dni przed planowanym rozpoczęciem kontroli.

DZIAŁ III

Współpraca międzynarodowa

Art. 270. 1. Komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej, który na podstawie informacji otrzymanych od prowadzącego zakład o dużym ryzyku stwierdzi, że możliwe skutki awarii przemysłowej mogą mieć zasięg transgraniczny, niezwłocznie przekaże ministrowi właściwemu do spraw klimatu, za pośrednictwem Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, istotne dla sprawy informacje, a w szczególności raport o bezpieczeństwie oraz wewnętrzny i zewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy.

1a. Komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej, który na podstawie informacji otrzymanych od prowadzącego zakład o dużym ryzyku stwierdzi, że zakład nie powoduje ryzyka wystąpienia awarii przemysłowej o zasięgu transgranicznym, niezwłocznie zawiadamia o tym ministra właściwego do spraw klimatu, za pośrednictwem Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

2. Minister właściwy do spraw klimatu, po uzyskaniu informacji, o której mowa w ust. 1, niezwłocznie zawiadamia państwo, na którego terytorium mogą wystąpić skutki awarii przemysłowej, o lokalizacji zakładu o dużym ryzyku. Do zawiadomienia dołącza się informację dotyczącą raportu o bezpieczeństwie oraz zewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy w części dotyczącej zagrożeń transgranicznych.

2a. Minister właściwy do spraw klimatu po uzyskaniu informacji, o której mowa w ust. 1a, niezwłocznie zawiadamia o tym właściwe państwo oraz przekazuje informację o braku obowiązku sporządzenia zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego.

3. Minister właściwy do spraw klimatu, po uzyskaniu informacji od Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej o wystąpieniu awarii przemysłowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, niezwłocznie zawiadamia państwo, na którego terytorium mogą wystąpić skutki tej awarii, i przekazuje wszystkie istotne dla sprawy informacje.

Art. 271. 1. Minister właściwy do spraw klimatu po uzyskaniu informacji o wystąpieniu awarii przemysłowej poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, której skutki mogą oddziaływać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, niezwłocznie zawiadamia o tym Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

2. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, w sytuacji określonej w ust. 1, niezwłocznie podejmuje akcję ratowniczą.

3. Na potrzeby wystąpienia z roszczeniem wobec podmiotów odpowiedzialnych Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, po zakończeniu akcji ratowniczej, dokona szacunku strat powstałych wskutek transgranicznego oddziaływania awarii przemysłowej na środowisko oraz kosztów akcji ratunkowej.

Art. 271a. 1. Minister właściwy do spraw klimatu informuje Komisję Europejską o:

1) awariach, ich skutkach i wynikach analizy tych awarii;

2) doświadczeniach krajowych w zakresie przeciwdziałania awariom;

3) zakładach mogących powodować awarie;

4) substancjach niebezpiecznych, które mogą zostać uznane za substancje niepowodujące zagrożenia awarią przemysłową wraz z uzasadnieniem.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 1, przekazuje się nie później niż w terminie roku od dnia wystąpienia awarii objętej obowiązkiem zgłoszenia.

Art. 271b. Główny Inspektor Ochrony Środowiska jest organem właściwym do realizacji zadań ministra właściwego do spraw klimatu w sprawach przeciwdziałania poważnym awariom, transgranicznym skutkom awarii przemysłowych oraz awaryjnym zanieczyszczeniom wód granicznych.

Art. 271c. Minister właściwy do spraw klimatu koordynuje realizację zadań związanych ze współpracą międzynarodową w sprawach przeciwdziałania awariom.

TYTUŁ V

Środki finansowo-prawne

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 272. Środki finansowo-prawne ochrony środowiska stanowią w szczególności:

1) opłata za korzystanie ze środowiska;

2) administracyjna kara pieniężna;

3) zróżnicowane stawki podatków i innych danin publicznych służące celom ochrony środowiska;

4) opłata emisyjna, o której mowa w art. 321a ust. 1.

Art. 273. 1. Opłata za korzystanie ze środowiska jest ponoszona za:

1) wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza;

1a) wydane uprawnienia do emisji na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1505 oraz z 2025 r. poz. 303);

2) (uchylony)

3) (uchylony)

4) składowanie odpadów.

2. Administracyjna kara pieniężna jest ponoszona za przekroczenie lub naruszenie warunków korzystania ze środowiska, ustalonych decyzją w zakresie określonym w ust. 1, a także w zakresie magazynowania odpadów i emitowania hałasu do środowiska.

3. Przepisy ustawy o ochronie przyrody i przepisy ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz innych ustaw określają odrębne przypadki i zasady ponoszenia opłat za korzystanie ze środowiska oraz administracyjnych kar pieniężnych.

4. Prowadzący instalację albo operator statku powietrznego, który rozliczył emisję gazów cieplarnianych objętych systemem handlu uprawnieniami, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych nie ponosi opłaty za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, w zakresie, w jakim emisja tych gazów została rozliczona uprawnieniami do emisji.

Art. 274. 1. Wysokość opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych zależy odpowiednio od:

1) ilości i rodzaju gazów lub pyłów wprowadzanych do powietrza.

2) (uchylony)

1a. Wysokość opłaty za korzystanie ze środowiska w przypadku uprawnień do emisji wydanych na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych ustala się jako iloczyn liczby uprawnień do emisji wydanych w danym roku na rachunek posiadania operatora albo na rachunek posiadania operatora statków powietrznych w rejestrze Unii, o którym mowa w art. 8 ust. 1 tej ustawy, i obowiązującej stawki opłat za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza w zakresie emisji dwutlenku węgla w roku, w którym wydano uprawnienia do emisji.

2. (uchylony)

3. (uchylony)

4. (uchylony)

5. Wysokość opłaty za składowanie odpadów zależy od ilości i rodzaju składowanych odpadów, z tym że wysokość opłaty podwyższonej zależy także od czasu składowania odpadów.

5a. Na składowisku odpadów, na którym umieszcza się i z którego wydobywa się odpady tego samego rodzaju, podstawą do naliczenia opłat jest różnica pomiędzy masą odpadów umieszczonych na składowisku a masą odpadów wydobytych ze składowiska – w ciągu roku kalendarzowego; jeżeli różnica jest liczbą ujemną, to przyjmuje się wartość 0.

6. Wysokość kary zależy odpowiednio od:

1) (uchylony)

2) ilości i rodzaju składowanych albo magazynowanych odpadów oraz czasu ich składowania albo magazynowania;

3) pory doby i wielkości przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu.

7. (uchylony)

8. (uchylony)

Art. 275. Do ponoszenia opłat za korzystanie ze środowiska oraz administracyjnych kar pieniężnych są obowiązane, z zastrzeżeniem art. 284 ust. 2, podmioty korzystające ze środowiska.

Art. 276. 1. Podmiot korzystający ze środowiska bez uzyskania wymaganego pozwolenia lub innej decyzji ponosi opłatę podwyższoną za korzystanie ze środowiska.

2. W razie korzystania ze środowiska z przekroczeniem lub naruszeniem warunków określonych w pozwoleniu lub innej decyzji podmiot korzystający ze środowiska ponosi, oprócz opłaty, administracyjną karę pieniężną.

Art. 277. 1. Opłaty za korzystanie ze środowiska podmiot korzystający ze środowiska wnosi na rachunek urzędu marszałkowskiego właściwego ze względu na miejsce korzystania ze środowiska.

2. Opłaty za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, wynikające z eksploatacji urządzeń, wnosi się na rachunek urzędu marszałkowskiego właściwego ze względu na miejsce rejestracji podmiotu korzystającego ze środowiska.

3. Administracyjne kary pieniężne podmiot korzystający ze środowiska wnosi na rachunek wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, który wydał decyzje w przedmiocie wymierzenia kary.

4. Wpływy z tytułu opłat i kar stanowią przychody Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz dochody budżetów powiatów i budżetów gmin.

Art. 278. Marszałek województwa i wojewódzki inspektor ochrony środowiska sporządzają sprawozdania z wykonania przychodów i rozchodów, o których mowa w art. 277, na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Art. 279. 1. Jeżeli obowiązek poniesienia opłaty jest związany z eksploatacją instalacji, podmiotem obowiązanym do poniesienia opłat z tytułu:

1) emisji, o których mowa w art. 180 pkt 1–3 – jest prowadzący instalację.

2) (uchylony)

2. W razie składowania lub magazynowania odpadów podmiotem korzystającym ze środowiska, obowiązanym do ponoszenia opłat za korzystanie ze środowiska oraz administracyjnych kar pieniężnych, jest, z zastrzeżeniem ust. 3, posiadacz odpadów w rozumieniu przepisów ustawy o odpadach.

3. Jeżeli odpady zostały przekazane na rzecz podmiotu, który nie uzyskał wymaganego zezwolenia w zakresie gospodarki odpadami, to podmiotem korzystającym ze środowiska, obowiązanym do ponoszenia opłat za korzystanie ze środowiska, jest, z zastrzeżeniem ust. 4, podmiot, który przekazał te odpady.

4. Jeżeli osoba fizyczna niebędąca przedsiębiorcą przekazuje odpady podmiotowi, który nie uzyskał wymaganego zezwolenia w zakresie gospodarki odpadami, podmiotem korzystającym ze środowiska, obowiązanym do ponoszenia opłat za korzystanie ze środowiska, jest podmiot, któremu przekazano te odpady.

Art. 280. 1. Jeżeli składowane lub magazynowane odpady ulegają zmieszaniu, za podstawę opłaty za korzystanie ze środowiska lub administracyjnej kary pieniężnej przyjmuje się rodzaj odpadu, za który jednostkowa stawka opłaty jest najwyższa, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do tych rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny na podstawie przepisów o odpadach.

Art. 281. 1. Do ponoszenia opłat za korzystanie ze środowiska oraz administracyjnych kar pieniężnych stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, z tym że uprawnienia organów podatkowych przysługują marszałkowi województwa albo wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska.

1a. Do ponoszenia opłat za korzystanie ze środowiska nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa dotyczących ustalania opłaty prolongacyjnej.

2. Do ponoszenia opłat, o których mowa w art. 276 ust. 1, w części, w jakiej przewyższają one kwotę opłaty, jaką ponosiłby podmiot korzystający ze środowiska w przypadku, gdyby posiadał pozwolenie albo inną wymaganą decyzję, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa dotyczących odroczenia terminu płatności należności oraz umarzania zaległych zobowiązań i odsetek za zwłokę, chyba że przepisy działu IV stanowią inaczej.

3. Do ponoszenia administracyjnych kar pieniężnych nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa dotyczących terminu płatności należności, odroczenia tego terminu, zaniechania ustalenia zobowiązania, zaniechania poboru należności oraz umarzania zaległych zobowiązań i odsetek za zwłokę, chyba że przepisy działu IV stanowią inaczej; termin płatności administracyjnej kary pieniężnej wynosi 14 dni od dnia, w którym decyzja o wymiarze kary stała się ostateczna.

Art. 282. Postępowanie w przedmiocie opłat za korzystanie ze środowiska oraz administracyjnych kar pieniężnych wszczyna się z urzędu albo na wniosek podmiotu korzystającego ze środowiska, którego dotyczy opłata albo kara.

Art. 283. 1. Stawki podatków i innych danin publicznych powinny być różnicowane, z uwzględnieniem celów służących ochronie środowiska.

2. Stawki podatku akcyzowego powinny być kalkulowane w szczególności tak, aby zapewnić niższą cenę rynkową:

1) benzyny bezołowiowej w stosunku do benzyny zawierającej ołów;

2) olejów napędowego i opałowego o niższej zawartości siarki w stosunku do olejów o wyższej zawartości siarki;

3) olejów napędowego i smarowego, wytwarzanych z udziałem komponentów uzyskiwanych z regeneracji olejów zużytych, w stosunku do olejów wytwarzanych bez udziału tych komponentów;

4) biopaliw opartych na wykorzystaniu biomasy, w szczególności roślin uprawnych, w stosunku do paliw pochodzących ze źródeł nieodnawialnych.

DZIAŁ II

Opłaty za korzystanie ze środowiska

Rozdział 1

Wnoszenie opłat

Art. 284. 1. Podmiot korzystający ze środowiska ustala we własnym zakresie wysokość należnej opłaty i wnosi ją na rachunek właściwego urzędu marszałkowskiego.

2. Osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami ponoszą opłaty za korzystanie ze środowiska w zakresie, w jakim korzystanie wymaga pozwolenia na wprowadzanie substancji lub energii do środowiska.

Art. 285. 1. Opłatę ustala się według stawek obowiązujących w okresie, w którym korzystanie ze środowiska miało miejsce.

2. Podmiot korzystający ze środowiska wnosi opłatę za dany rok kalendarzowy do dnia 31 marca następnego roku.

3. Opłatę za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza ustala się na podstawie wielkości rocznej rzeczywistej emisji, określonej w raporcie, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji.

4. (uchylony)

Art. 285a. 1. Prowadzący instalację albo operator statku powietrznego, który nie rozliczył wielkości emisji gazów cieplarnianych objętych systemem handlu uprawnieniami do emisji zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, wnosi opłatę za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza w zakresie emisji tych gazów w danym roku kalendarzowym do dnia 30 kwietnia następnego roku albo w terminie 14 dni, licząc od dnia następującego po upływie terminu rozliczenia wielkości emisji, o którym mowa w art. 92 ust. 5 tej ustawy.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, opłatę za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza ustala się jako iloczyn ilości wprowadzonego gazu cieplarnianego wyrażanego w ekwiwalencie w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji i obowiązującej stawki opłat za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza w zakresie emisji dwutlenku węgla w danym roku kalendarzowym.

Art. 285b. 1. Prowadzący instalację albo operator statku powietrznego, który zwrócił nadmiarowo wydane uprawnienia do emisji, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, pomniejsza wysokość opłaty, o której mowa w art. 274 ust. 1a, wnoszonej w danym roku o kwotę równą kwocie wniesionej za zwrócone nadmiarowo wydane uprawnienia do emisji.

2. Jeżeli po dokonaniu pomniejszenia, o którym mowa w ust. 1, kwota wniesiona za nadmiarowo wydane uprawnienia do emisji, które następnie zostały zwrócone, przekracza kwotę należną za wydanie uprawnień do emisji w roku następnym, resztę kwoty zalicza się na poczet opłaty, o której mowa w art. 274 ust. 1a, należnej za kolejne lata aż do wyczerpania tej kwoty.

3. Jeżeli prowadzący instalację albo operator statku powietrznego nie dokona pomniejszeń, o których mowa w ust. 1 albo 2, ze względu na swoją śmierć albo likwidację, kwotę wniesioną za nadmiarowo wydane uprawnienia do emisji zwraca się jego następcy prawnemu w roku następnym.

Art. 286. 1. Podmiot korzystający ze środowiska w terminie, o którym mowa w art. 285 ust. 2, przedkłada marszałkowi województwa:

1) wykaz zawierający wykorzystane do ustalenia wysokości opłat informacje i dane o zakresie korzystania ze środowiska, w szczególności o:
   a) rodzajach substancji wprowadzonych do powietrza i wielkości emisji – w przypadku wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza,
   b) wielkości emisji gazów cieplarnianych objętych systemem handlu uprawnieniami do emisji i liczbie uprawnień do emisji – w przypadku wydania uprawnień do emisji,
   c) rodzajach i ilości składowanych odpadów – w przypadku składowania odpadów

   – oraz o wysokości należnych opłat,

2) wykaz zawierający zbiorcze zestawienie informacji o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat

– z zastrzeżeniem art. 289 ust. 1.

1a. Wykazy, o których mowa w ust. 1, marszałek województwa przekazuje wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska.

2. Do zobowiązań z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, jeżeli wynikają one z wykazu o wysokości należnych opłat.

3. Wykazy, o których mowa w ust. 1, są sporządzane na podstawie:

1) raportu, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji, lub

2) informacji, o której mowa w art. 64b ust. 8 ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, z uwzględnieniem zmian tej informacji, lub informacji, o której mowa w art. 48 ust. 1 pkt 2 tej ustawy, lub

3) dokumentów ewidencji odpadów, o której mowa w art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

4. Informacje o wysokości należnych opłat zawarte w wykazach, o których mowa w ust. 1, stanowią podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego. Wykazy, o których mowa w ust. 1, zawierają pouczenie, że informacje w nich zawarte stanowią podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego.

5. Wykaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, w zakresie informacji i danych zawartych w dokumentach ewidencji odpadów, o której mowa w art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, marszałek województwa przekazuje niezwłocznie wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta właściwemu ze względu na miejsce składowania odpadów.

6. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia:

1) sposób przedkładania wykazów, o których mowa w ust. 1, i wymagania z tym związane,

2) formę i postać wykazów, o których mowa w ust. 1,

3) wzory wykazów, o których mowa w ust. 1

– mając na względzie konieczność ustalenia i weryfikacji zakresu korzystania ze środowiska oraz wysokości należnych opłat, a także jednolitego sposobu ich przedstawiania.

7. (uchylony)

8. (uchylony)

Art. 286a. (uchylony)

Art. 287. (uchylony)

Art. 288. 1. Jeżeli podmiot korzystający ze środowiska, będąc do tego obowiązanym:

1) nie przedłożył wykazów, o których mowa w art. 286 ust. 1 – marszałek województwa wymierza opłatę, w drodze decyzji, na podstawie własnych ustaleń lub wyników kontroli wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska;

2) przedłożył wykaz zawierający informacje i dane o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat, ale zamieścił w nim informacje lub dane nasuwające zastrzeżenia – marszałek województwa wymierza, w drodze decyzji, na podstawie własnych ustaleń lub wyników kontroli wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, opłatę w wysokości stanowiącej różnicę pomiędzy opłatą należną a wynikającą z wykazu;

3) nie dokonał rozliczenia wielkości emisji, o którym mowa w art. 92 ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych – marszałek województwa wymierza opłatę, w drodze decyzji, na podstawie wykazu prowadzących instalacje i operatorów statków powietrznych, którzy nie dopełnili obowiązku rozliczenia wielkości emisji, przekazanego przez Krajowy ośrodek bilansowania i zarządzania emisjami, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji.

2. Marszałek województwa dokonuje ustaleń własnych na podstawie:

1) pomiarów dokonywanych przez organy administracji lub przez podmiot korzystający ze środowiska obowiązany do poniesienia opłat;

2) innych danych technicznych i technologicznych.

3. Kopię decyzji, o której mowa w ust. 1, marszałek województwa przedstawia niezwłocznie wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska.

Art. 289. 1. Nie wnosi się opłat z tytułu tych rodzajów korzystania ze środowiska spośród wymienionych w art. 273 ust. 1, których roczna wysokość wnoszona na rachunek urzędu marszałkowskiego nie przekracza 800 zł. W przypadku gdy roczna wysokość opłaty z tytułu każdego z rodzajów korzystania ze środowiska spośród wymienionych w art. 273 ust. 1 nie przekracza 100 zł, nie przedkłada się także wykazów, o których mowa w art. 286 ust. 1.

2. Sejmik województwa może, w drodze aktu prawa miejscowego, uchwalić podwyższenie kwoty, o której mowa w ust. 1, jednak nie więcej niż do 50 %.

Rozdział 2

Stawki opłat za korzystanie ze środowiska

Art. 290. 1. Górne jednostkowe stawki opłat wynoszą, z zastrzeżeniem art. 291 ust. 1:

1) *273 zł*[26)] za 1 kg gazów lub pyłów wprowadzanych do powietrza;

[26)] Aktualną wysokość górnej jednostkowej stawki opłaty ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym „Monitor Polski”, minister właściwy do spraw klimatu, na podstawie art. 291 ust. 2 niniejszej ustawy.

2) (uchylony)

3) (uchylony)

4) *200 zł*[26)] za umieszczenie 1 Mg odpadów na składowisku.

5) (uchylony)

6) (uchylony)

7) (uchylony)

8) (uchylony)

2. Rada Ministrów, w drodze rozporządzeń:

1) określi jednostkowe stawki opłat, o których mowa w ust. 1;

2) może różnicować wysokość stawek opłat w zależności od:

a) rodzaju gazów, pyłów, odpadów lub substancji w ściekach i temperatury ścieków,

b) (uchylona)

c) (uchylona)

d) części obszaru kraju,

e) (uchylona)

f) rodzaju opłaty,

g) roku obowiązywania stawki opłat.

3. Rada Ministrów, wydając rozporządzenia, o których mowa w ust. 2, uwzględnia:

1) (uchylony)

2) uciążliwość gazów, pyłów oraz odpadów dla środowiska;

3) (uchylony)

4) możliwości techniczne lub technologiczne oraz ekologiczną lub ekonomiczną racjonalność odzysku odpadów.

4. (uchylony)

Art. 291. 1. Stawki opłat, ustalone w art. 290 ust. 1 oraz określone na podstawie art. 290 ust. 2, za rok poprzedni, podlegają z dniem 1 stycznia każdego roku podwyższeniu w stopniu odpowiadającym średniorocznemu wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem ogłaszanemu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski".

2. Minister właściwy do spraw klimatu, nie później niż do dnia 31 października każdego roku, ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski", wysokość stawek opłat na rok następny, uwzględniając dotychczasowe zmiany wysokości stawek oraz zasadę, o której mowa w ust. 1.

Rozdział 3

Opłaty podwyższone

Art. 292. W przypadku braku wymaganego pozwolenia podmiot korzystający ze środowiska ponosi opłaty podwyższone o 500 % za:

1) wprowadzanie do powietrza gazów lub pyłów.

2) (uchylony)

Art. 293. 1. Za składowanie odpadów bez uzyskania decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska odpadów podmiot korzystający ze środowiska ponosi, z zastrzeżeniem ust. 3–5, opłaty podwyższone w wysokości 0,05 jednostkowej stawki opłaty za umieszczenie odpadów na składowisku za każdą dobę składowania.

2. Magazynowanie odpadów bez wymaganej decyzji określającej sposób i miejsce magazynowania traktuje się jako składowanie odpadów bez wymaganej decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Za składowanie odpadów w miejscu na ten cel nieprzeznaczonym podmiot korzystający ze środowiska ponosi opłaty podwyższone w wysokości 0,7 jednostkowej stawki opłaty za umieszczenie odpadów na składowisku za każdą tonę odpadów i za każdą dobę składowania.

4. W przypadku pozbycia się odpadów:

1) nad brzegami zbiorników wodnych, w szczególności w strefach ochronnych ujęć wód i na terenach wypływu wód z warstw wodonośnych,

2) na terenach parków narodowych i rezerwatów przyrody,

3) na terenach leśnych albo uzdrowiskowych lub na terenach rekreacyjno-wypoczynkowych

– podmiot korzystający ze środowiska ponosi opłaty podwyższone w wysokości 1,0 jednostkowej stawki opłaty za umieszczenie odpadów na składowisku za każdą tonę odpadów i za każdą dobę składowania.

5. Podmiot korzystający ze środowiska w przypadku pozbycia się odpadów do śródlądowych wód powierzchniowych i podziemnych, morskich wód wewnętrznych lub wód morza terytorialnego ponosi opłatę podwyższoną w wysokości 100-krotnej jednostkowej stawki opłaty za umieszczenie odpadów na składowisku.

6. Przepisy ust. 3–5 stosuje się odpowiednio, jeżeli składowanie odpadów jest zabronione na podstawie ustawy o odpadach.

7. Opłatę podwyższoną ponosi się niezależnie od opłaty za umieszczenie odpadów na składowisku.

Rozdział 4

Przepisy szczególne dotyczące opłat za składowanie odpadów

Art. 294. (uchylony)

Art. 295. (uchylony)

Art. 296. (uchylony)

Art. 297. Opłatę za składowanie odpadów ponosi się za umieszczenie odpadów na składowisku, z zastrzeżeniem art. 293 ust. 1 i 3–5.

Art. 297a. 1. Zwolnione z opłaty za składowanie odpadów jest umieszczanie na składowisku odpadów wydobytych ze składowiska lub zwałowiska niespełniającego wymagań ochrony środowiska.

2. Odpady, o których mowa w ust. 1, przed umieszczeniem ich na składowisku odpadów spełniającym wymagania ochrony środowiska, mogą być poddane procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych.

DZIAŁ III

Administracyjne kary pieniężne

Rozdział 1

Postępowanie w sprawie wymierzenia kary

Art. 298. 1. Administracyjne kary pieniężne wymierza, w drodze decyzji, wojewódzki inspektor ochrony środowiska za:

1) przekroczenie określonych w pozwoleniach, o których mowa w art. 181 ust. 1 pkt 1 i 2, ilości lub rodzaju gazów lub pyłów wprowadzanych do powietrza;

2) (uchylony)

3) (uchylony)

4) naruszenie warunków decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska odpadów albo decyzji określającej miejsce i sposób magazynowania odpadów, wymaganych przepisami ustawy o odpadach, co do rodzaju i sposobów składowania lub magazynowania odpadów;

5) przekroczenie, określonych w decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu lub pozwoleniu, o którym mowa w art. 181 ust. 1 pkt 1, poziomów hałasu.

2. (uchylony)

Art. 299. 1. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska stwierdza przekroczenie lub naruszenie na podstawie:

1) kontroli, a w szczególności dokonanych w ich trakcie pomiarów lub za pomocą innych środków dowodowych;

2) pomiarów prowadzonych przez podmiot korzystający ze środowiska, obowiązany do dokonania takich pomiarów.

2. O stwierdzeniu przekroczenia lub naruszenia na podstawie kontroli wojewódzki inspektor ochrony środowiska, w terminie 21 dni od wykonania pomiarów, zawiadamia podmiot korzystający ze środowiska, przekazując mu wyniki pomiarów.

Art. 300. 1. Po stwierdzeniu przekroczenia lub naruszenia, na podstawie kontroli, o której mowa w art. 299 ust. 1 pkt 1, wojewódzki inspektor ochrony środowiska wydaje decyzję ustalającą wymiar kary biegnącej.

2. Wymiar kary biegnącej ustala się, z zastrzeżeniem ust. 3, uwzględniając przekroczenie lub naruszenie w skali doby.

3. Za przekroczenie ilości lub rodzaju gazów lub pyłów wprowadzanych do powietrza wymiar kary biegnącej określa się, uwzględniając przekroczenie w skali godziny.

4. W decyzji ustalającej wymiar kary biegnącej określa się:

1) wielkość stwierdzonego przekroczenia lub naruszenia odpowiednio w skali doby albo godziny;

2) wymiar kary biegnącej;

3) termin, od którego kara biegnąca będzie naliczana, jako odpowiednio dzień albo pełną godzinę zakończenia wykonania pomiarów, pobrania próbek albo dokonania innych ustaleń stanowiących podstawę stwierdzenia przekroczenia lub naruszenia.

Art. 301. 1. Kara biegnąca jest naliczana, z zastrzeżeniem ust. 2 oraz art. 304, do czasu stwierdzenia, na zasadach określonych w art. 299 ust. 1, zmiany wielkości przekroczenia lub naruszenia.

2. Wymiar kary biegnącej może ulec zmianie na wniosek podmiotu korzystającego ze środowiska, zawierający:

1) wyniki pomiarów lub sprawozdanie z własnych ustaleń;

2) termin przeprowadzenia pomiarów lub dokonania własnych ustaleń;

3) informacje o sposobie ograniczenia przekroczenia lub naruszenia.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, powinien być przedłożony wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska w terminie 30 dni od dokonania własnych pomiarów lub ustaleń.

4. Jeżeli przekroczenie zostało stwierdzone na zasadach określonych w art. 299 ust. 1 pkt 1, pomiary, o których mowa w ust. 2 pkt 1, powinny być przeprowadzone w miejscach i w sposób zgodny z pomiarami dokonanymi przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, który stwierdził przekroczenie.

5. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska ustali, w drodze decyzji, wymiar nowej kary biegnącej, określając termin naliczania kary od pełnej godziny albo doby od terminu, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, jeżeli w terminie 30 dni nie zakwestionuje zasadności złożonego wniosku.

Art. 302. 1. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska podejmuje, na podstawie ostatecznych decyzji określających wymiar kary biegnącej, decyzję o wymierzeniu kary:

1) za okres do ustania przekroczenia lub naruszenia – po stwierdzeniu z urzędu lub na wniosek podmiotu korzystającego ze środowiska, że przekroczenie lub naruszenie ustało, albo

2) za okres do dnia 31 grudnia każdego roku – jeżeli do tego dnia przekroczenie lub naruszenie nie zostało usunięte.

2. W razie złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, stosuje się odpowiednio art. 301 ust. 2–5.

Art. 303. Jeżeli wojewódzki inspektor ochrony środowiska w ciągu 30 dni od dnia wpływu wniosku, o którym mowa w art. 301 ust. 2 lub art. 302 ust. 1 pkt 1, stwierdzi, że przekroczenie lub naruszenie jest wyższe, niż podano we wniosku, lub nie ustało, wymierza nową wysokość kary biegnącej począwszy odpowiednio od doby albo godziny, w której stwierdzono bezzasadność wniosku, jednocześnie podwyższając jej wysokość dwukrotnie na okres 60 dni.

Art. 304. Jeżeli do dnia zmiany stawek opłat za korzystanie ze środowiska stanowiących podstawę wymiaru kary albo do dnia zmiany stawek kar, o których mowa w art. 311 ust. 2, stwierdzone przekroczenie lub naruszenie nie ustało, wojewódzki inspektor ochrony środowiska ustala w drodze decyzji nowy wymiar kary biegnącej, stosując nowe stawki od dnia ich wprowadzenia.

Art. 305. 1. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska stwierdza przekroczenie warunków korzystania ze środowiska na podstawie, o której mowa w art. 299 ust. 1 pkt 2, jeżeli:

1) podmiot korzystający ze środowiska prowadzi wymagane pomiary wielkości emisji;

2) spełnione są warunki określone w art. 147a.

2. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska może nie uznać przedkładanych mu wyników wymaganych pomiarów wielkości emisji, jeżeli pomiary te nasuwają zastrzeżenia.

3. Wyniki pomiarów prowadzonych przez podmiot korzystający ze środowiska nasuwają zastrzeżenia, jeżeli w szczególności:

1) jest oczywiste, że środki techniczne mające na celu zapobieganie lub ograniczanie emisji ze względu na ich rodzaj nie mogą zapewnić redukcji stężeń substancji dokumentowanej tymi wynikami;

2) przyrządy użyte do pomiarów nie spełniają wymagań prawnej kontroli metrologicznej w rozumieniu ustawy z dnia 11 maja 2001 r. – Prawo o miarach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2063);

3) nie były przestrzegane zasady pobierania próbek, przez co wyniki analiz nie są miarodajne dla ustalenia wielkości emisji;

4) w pracach laboratoryjnych nie były spełnione wymagania, o których mowa w art. 12.

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, wojewódzki inspektor ochrony środowiska wymierza karę za przekroczenie stwierdzone w roku kalendarzowym, uwzględniając zmiany stawek opłat i kar, o których mowa w art. 304, w okresie objętym karą.

Art. 305a. 1. Jeżeli podmiot korzystający ze środowiska nie prowadzi wymaganych pomiarów wielkości emisji, pomiary ciągłe nie są prowadzone przez rok kalendarzowy lub pomiary nasuwają zastrzeżenia:

1) przekroczenie warunków korzystania ze środowiska określonych w pozwoleniach, o których mowa w art. 181 ust. 1 pkt 1 i 2, lub decyzjach, o których mowa w art. 298 ust. 1 pkt 4, lub decyzjach o dopuszczalnym poziomie hałasu stwierdza się, stosując odpowiednio art. 299–304.

2) (uchylony)

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli nie są spełnione warunki prowadzenia pomiarów, o których mowa w art. 147a, w tym pobierania próbek.

Art. 306. 1. Minister właściwy do spraw klimatu może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki wymierzania kar na podstawie pomiarów ciągłych.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, mogą zostać ustalone:

1) szczegółowe warunki uznawania pomiarów za ciągłe;

2) sposoby ustalania przekroczeń na podstawie wyników ciągłych pomiarów w zakresie:

   a) wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza,

   b) (uchylona)

   c) emitowania hałasu do środowiska.

3. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, mogą zostać ustalone sposoby uzupełniania brakujących wyników pomiarów.

Art. 307. (uchylony)

Art. 308. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska nie wszczyna postępowania w sprawie wymierzenia kary, jeżeli przewidywana jej wysokość nie przekroczy 800 zł.

Rozdział 2

Wysokość kar

Art. 309. 1. Karę wymierza się w wysokości 20-krotnej wielkości jednostkowej stawki opłat za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza.

2. Za składowanie odpadów z naruszeniem warunków dotyczących rodzaju i sposobów składowania odpadów, określonych w decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska, lub magazynowanie odpadów z naruszeniem decyzji określającej miejsce i sposób magazynowania odpadów wymierza się karę w wysokości 0,1 jednostkowej stawki opłaty za umieszczenie odpadów na składowisku za każdą dobę składowania.

Art. 310. (uchylony)

Art. 311. 1. Górna jednostkowa stawka kary za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu przenikającego do środowiska wynosi *48 zł*[27)] za 1 dB przekroczenia, z zastrzeżeniem art. 312.

2. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określi wysokość jednostkowych stawek kar za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu.

3. Rada Ministrów, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 2, uwzględnia:

1) zróżnicowanie, w zależności od wielkości przekroczenia, jednostkowej stawki kary za 1 dB przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu przenikającego do środowiska, dla następujących wielkości przekroczenia:
   a) od 1 do 5 dB,
   b) powyżej 5 do 10 dB,
   c) powyżej 10 do 15 dB,
   d) powyżej 15 dB;
2) zróżnicowanie wysokości kary pieniężnej ze względu na porę dnia lub porę nocy.

Art. 312. Do jednostkowych stawek kar, o których mowa w art. 311 ust. 1 i 2, stosuje się odpowiednio art. 291.

Rozdział 3

Przepisy szczególne dotyczące kar za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza oraz emisję hałasu

Art. 313. 1. Karę za przekroczenie, o którym mowa w art. 298 ust. 1 pkt 1, wymierza się za każdą substancję wprowadzaną do powietrza z przekroczeniem warunków określonych w pozwoleniu.

2. Jeżeli stwierdzono przekroczenie określonych w pozwoleniu ilości bądź rodzajów gazów lub pyłów jednocześnie dla źródła ich powstawania, miejsca wprowadzania lub całej instalacji, karę wymierza się na podstawie pomiarów na stanowiskach pomiarowych, na których przekroczenie jest najwyższe.

Art. 314. (uchylony)

Art. 315. 1. Kary, o których mowa w art. 298 ust. 1 pkt 5, wymierza się odrębnie dla pory dnia i pory nocy.

2. Przy ustalaniu wymiaru kary biegnącej za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu określonego wskaźnikiem $L_{Aeq\,D}$ lub $L_{Aeq\,N}$ przyjmuje się przekroczenie w punkcie pomiarowym, w którym ma ono wartość najwyższą dla pory dnia lub pory nocy.

3. Przez porę dnia i porę nocy rozumie się odpowiednie przedziały czasu, o których mowa w art. 112a pkt 2.

Rozdział 4

Kary pieniężne za uchybienia w zakresie przygotowania i realizacji programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych

Art. 315a. 1. W przypadku:

1) (uchylony)
2) niedotrzymania ustawowego terminu uchwalenia programów ochrony powietrza i ich aktualizacji lub planów działań krótkoterminowych,
3) niedotrzymania terminów realizacji działań określonych w programach ochrony powietrza i ich aktualizacjach lub planach działań krótkoterminowych,
4) niedotrzymania terminów przekazania sprawozdań okresowych z realizacji programów ochrony powietrza i ich aktualizacji, o których mowa w art. 91, lub planów działań krótkoterminowych, o których mowa w art. 92,
5) niedotrzymania terminów przekazania sprawozdań końcowych z realizacji programów ochrony powietrza i ich aktualizacji, o których mowa w art. 91, lub planów działań krótkoterminowych, o których mowa w art. 92

– organ za to odpowiedzialny podlega karze pieniężnej w wysokości od 50 000 zł do 500 000 zł.

2. Karę pieniężną, w drodze decyzji, wymierza wojewódzki inspektor ochrony środowiska, biorąc pod uwagę ilość i wagę stwierdzonych uchybień oraz naruszonych przez organ obowiązków.

---

27) Aktualną wysokość górnej jednostkowej stawki kary ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym „Monitor Polski”, minister właściwy do spraw klimatu, na podstawie art. 291 ust. 2 oraz art. 312 niniejszej ustawy.

Art. 315b. 1. Od decyzji o wymierzeniu kary pieniężnej, o której mowa w art. 315a, przysługuje odwołanie do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

2. Karę pieniężną wnosi się na rachunek bankowy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w terminie 7 dni od dnia, w którym decyzja o jej wymierzeniu stała się ostateczna.

3. Kara pieniężna podlega przymusowemu ściągnięciu w trybie określonym w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 315c. Do kar pieniężnych stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, z tym że uprawnienia organów podatkowych przysługują wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska.

Rozdział 5

Przepisy szczególne dotyczące kar za niespełnianie warunków uznawania za dotrzymane maksymalnych emisji substancji ze źródeł spalania paliw, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 146h

Art. 315d. W przypadku niedotrzymywania maksymalnych emisji substancji, o których mowa w art. 146h pkt 2, z uwzględnieniem warunków uznawania ich za dotrzymane, o których mowa w art. 146h pkt 4, prowadzący instalację, o którym mowa w art. 146g, ponosi administracyjną karę pieniężną.

Art. 315e. Karę, o której mowa w art. 315d, wymierza, w drodze decyzji, wojewódzki inspektor ochrony środowiska, biorąc pod uwagę każdą wprowadzoną do powietrza ilość substancji przekraczającą maksymalne emisje substancji, określone dla źródła spalania paliw w przepisach wydanych na podstawie art. 146h pkt 2, przy czym jednostkowa stawka kary wynosi 15 zł za każdy kilogram substancji.

Rozdział 6

Kary pieniężne za uchybienia w zakresie sporządzania strategicznych map hałasu oraz programów ochrony środowiska przed hałasem

Art. 315f. 1. W przypadku gdy podmiot lub organ, o którym mowa w art. 117a ust. 1 i 2, nie przekaże Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska danych identyfikujących albo informacji, o której mowa w art. 117a ust. 4, w terminie, o którym mowa w art. 117a ust. 3, podlega karze pieniężnej w wysokości 1000 zł za każdy dzień opóźnienia.

2. W przypadku gdy podmiot lub organ, o którym mowa w art. 118 ust. 3, nie przekaże Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w terminie, o którym mowa w art. 118 ust. 4, strategicznej mapy hałasu, zaktualizowanych danych identyfikujących, o których mowa w art. 117a ust. 8, oraz danych ze strategicznych map hałasu, o których mowa w art. 118a ust. 2, podlega karze pieniężnej w wysokości 500 000 zł.

3. W przypadku, o którym mowa w art. 118a ust. 3 pkt 2, karę pieniężną wymierza się w wysokości 20 % kary, o której mowa w ust. 2.

4. W przypadku gdy:

1) sejmik województwa nie uchwali w terminie, o którym mowa w art. 119a ust. 9, programu ochrony środowiska przed hałasem,

2) marszałek województwa nie przekaże Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w terminie, o którym mowa w art. 120 ust. 3, streszczenia, o którym mowa w art. 119a ust. 2

– podlega karze pieniężnej w wysokości 100 000 zł.

5. Karę pieniężną, w drodze decyzji, wymierza właściwy wojewódzki inspektor ochrony środowiska.

6. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska stwierdza naruszenie, o którym mowa w:

1) ust. 1 – na podstawie wykazów, o których mowa w art. 117a ust. 5;

2) ust. 2 i 3 – na podstawie wykazów, o których mowa w art. 118a ust. 3;

3) ust. 4 – na podstawie powiadomienia, o którym mowa w art. 120 ust. 5.

7. Po stwierdzeniu naruszenia, o którym mowa w ust. 1, wojewódzki inspektor ochrony środowiska informuje podmiot lub organ, o którym mowa w art. 117a ust. 1 lub 2, o stwierdzonym naruszeniu i zasadach wymierzania kary pieniężnej.

8. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska podejmuje decyzję o wymierzeniu kary pieniężnej za okres:

1) do ustania naruszenia – po stwierdzeniu z urzędu lub na wniosek podmiotu lub organu, o którym mowa w art. 117a ust. 1 lub 2, że przekroczenie lub naruszenie ustało lub

2) do dnia 31 grudnia każdego roku – jeżeli do tego dnia przekroczenie lub naruszenie nie zostało usunięte, lub

3) od dnia 1 stycznia roku następującego po roku, o którym mowa w pkt 2, do ustania naruszenia – po stwierdzeniu z urzędu lub na wniosek podmiotu lub organu, o którym mowa w art. 117a ust. 1 lub 2, że przekroczenie lub naruszenie ustało.

Art. 315g. 1. Od decyzji o wymierzeniu kar pieniężnych, o których mowa w art. 315f ust. 1–4, przysługuje odwołanie do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

2. Karę pieniężną wnosi się na rachunek bankowy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w terminie 7 dni od dnia, w którym decyzja o jej wymierzeniu stała się ostateczna.

3. Wpływy z tytułu kar pieniężnych stanowią przychód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

4. Kara pieniężna podlega przymusowemu ściągnięciu w trybie określonym w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 315h. 1. Termin płatności kary pieniężnej, o której mowa w art. 315f ust. 2, odracza się na wniosek podmiotu lub organu, o którym mowa w art. 118 ust. 3, obowiązanego do jej uiszczenia, jeżeli w momencie złożenia wniosku udokumentuje rozpoczęcie wykonywania strategicznej mapy hałasu.

2. Odroczenie terminu płatności kary pieniężnej może dotyczyć części albo całości płatności kary.

3. Termin płatności kary pieniężnej może być odroczony wyłącznie na okres niezbędny do sporządzenia strategicznej mapy hałasu, nie dłuższy jednak niż rok od upływu terminu, w którym mapa ta powinna być sporządzona.

4. Wniosek o odroczenie terminu płatności kary pieniężnej składa się do właściwego wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska przed upływem terminu, w którym płatność ta powinna być uiszczona.

5. Złożenie wniosku o odroczenie terminu płatności kary pieniężnej nie zwalnia z obowiązku jej uiszczenia w części, w jakiej nie może podlegać odroczeniu.

6. Wniosek o odroczenie terminu płatności kary pieniężnej zawiera:

1) wskazanie wysokości kary, o której odroczenie terminu płatności podmiot lub organ, o którym mowa art. 118 ust. 3, występuje;

2) opis zaawansowania procesu sporządzenia strategicznej mapy hałasu;

3) wnioskowany termin odroczenia płatności kary.

7. Decyzja o odroczeniu terminu płatności kary pieniężnej określa:

1) karę, której termin płatności został odroczony, oraz jej wysokość;

2) termin odroczenia.

8. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska, w drodze decyzji, odmawia odroczenia terminu płatności kary pieniężnej, jeżeli nie są spełnione warunki, o których mowa w ust. 1 i 4.

9. W przypadku gdy strategiczna mapa hałasu została sporządzona w terminie wskazanym w decyzji, o której mowa w ust. 7, wojewódzki inspektor ochrony środowiska, w drodze decyzji, orzeka o zmniejszeniu odroczonej kary pieniężnej o sumę środków wydatkowanych na sporządzenie strategicznej mapy hałasu.

10. Jeżeli strategiczna mapa hałasu nie zostanie sporządzona w terminie wskazanym w decyzji, o której mowa w ust. 7, wojewódzki inspektor ochrony środowiska stwierdza, w drodze decyzji, obowiązek uiszczenia odroczonej kary pieniężnej wraz z odsetkami za zwłokę naliczanymi za okres odroczenia.

Art. 315i. Do kar pieniężnych stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, z tym że uprawnienia organów podatkowych przysługują wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska.

Art. 315j. W przypadku, o którym mowa w art. 315h ust. 9, do kwoty pozostającej do zapłaty stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące opłaty prolongacyjnej.

Art. 315k. W przypadku, o którym mowa w art. 315h ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy w zakresie wstrzymania biegu terminu przedawnienia należności.

DZIAŁ IV

Odraczanie, zmniejszanie oraz umarzanie podwyższonej opłaty za korzystanie ze środowiska oraz administracyjnych kar pieniężnych

Art. 316. Organem właściwym w sprawach odraczania terminu płatności opłaty za korzystanie ze środowiska, o której mowa w art. 276 ust. 1, a także jej zmniejszania i umarzania jest marszałek województwa, a w sprawach administracyjnych kar pieniężnych – wojewódzki inspektor ochrony środowiska.

Art. 317. 1. Termin płatności opłaty za korzystanie ze środowiska oraz administracyjnej kary pieniężnej odracza się na wniosek podmiotu korzystającego ze środowiska obowiązanego do ich uiszczenia, jeżeli realizuje on terminowo przedsięwzięcie, którego wykonanie zapewni usunięcie przyczyn ponoszenia podwyższonych opłat albo kar w okresie nie dłuższym niż 5 lat od dnia złożenia wniosku.

1a. (uchylony)

2. Odroczenie terminu płatności może dotyczyć, z zastrzeżeniem ust. 3, części albo całości opłaty lub kary.

3. Odroczenie może objąć opłaty najwyżej w części, w jakiej przewyższa ono kwotę opłaty, jaką ponosiłby podmiot korzystający ze środowiska w przypadku, gdyby posiadał pozwolenie albo inną wymaganą decyzję.

4. Termin płatności może być odroczony wyłącznie na okres niezbędny do zrealizowania przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1.

Art. 318. 1. Wniosek o odroczenie terminu płatności opłaty albo kary powinien zostać złożony do właściwego organu przed upływem terminu, w którym powinny być one uiszczone.

2. Złożenie wniosku o odroczenie terminu płatności opłat nie zwalnia z obowiązku ich uiszczenia w części, w jakiej nie mogą podlegać odroczeniu.

3. Wniosek powinien zawierać:

1) wskazanie wysokości opłaty lub kary, o której odroczenie terminu płatności występuje strona;

2) opis realizowanego przedsięwzięcia;

2a) (uchylony)

3) harmonogram realizacji przedsięwzięcia ze wskazaniem etapów nie dłuższych niż 6 miesięcy.

3a. (uchylony)

4. Jeżeli istnieją zastrzeżenia co do możliwości sfinansowania przez wnioskodawcę planowanych przedsięwzięć, właściwy organ może zażądać dodatkowo przedłożenia dowodów potwierdzających możliwość finansowania przedsięwzięcia.

5. Decyzja o odroczeniu terminu płatności opłat lub kar określa:

1) opłatę lub karę, której termin płatności został odroczony, oraz jej wysokość;

2) realizowane przez wnioskodawcę przedsięwzięcie;

3) harmonogram realizacji przedsięwzięcia;

4) termin odroczenia opłaty albo kary.

6. Właściwy organ, w drodze decyzji, odmawia odroczenia terminu płatności opłaty lub kary, jeżeli nie są spełnione warunki odroczenia określone ustawą.

6a. Organ właściwy do rozpatrzenia wniosku przesyła egzemplarz decyzji orzekającej w sprawie terminu płatności opłaty albo kary do właściwego powiatu albo gminy, których dochodów dotyczy odroczenie.

7. W przypadku wniesienia wniosku, o którym mowa w ust. 1, naliczane są odsetki za zwłokę na zasadach określonych w przepisach działu III ustawy – Ordynacja podatkowa.

Art. 318a. (uchylony)

Art. 319. 1. W przypadku gdy terminowe zrealizowanie przedsięwzięcia będącego podstawą odroczenia płatności usunęło przyczyny ponoszenia opłat i kar, właściwy organ, w drodze decyzji, orzeka o zmniejszeniu, z zastrzeżeniem ust. 3, odroczonych opłat albo kar o sumę środków własnych wydatkowanych na realizację przedsięwzięcia; jeżeli odroczenie dotyczy przedsięwzięcia służącego realizacji zadań własnych gminy, do środków własnych wlicza się także środki pochodzące z budżetu gminy.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, do kwot pozostających do zapłaty stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy – Ordynacja podatkowa dotyczące opłaty prolongacyjnej.

3. Jeżeli odroczeniu podlegały opłaty albo kary wymierzone w związku ze składowaniem lub magazynowaniem odpadów bez uzyskania decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska odpadów lub bez decyzji określającej miejsce i sposób magazynowania odpadów albo wymierzone za przekroczenie warunków określonych w decyzji, w razie terminowego zrealizowania przedsięwzięcia właściwy organ stwierdza, w drodze decyzji, umorzenie odroczonych opłat albo kar.

3a. (uchylony)

4. W przypadku gdy terminowe zrealizowanie przedsięwzięcia będącego podstawą odroczenia płatności nie usunęło przyczyn ponoszenia opłat lub kar, właściwy organ, w drodze decyzji, orzeka o obowiązku uiszczenia odroczonych opłat albo kar wraz z opłatą prolongacyjną, o której mowa w przepisach działu III ustawy – Ordynacja podatkowa.

5. Przepisy ust. 1–3 stosuje się odpowiednio w sytuacji, gdy przedsięwzięcie, którego wykonanie zapewniło usunięcie przyczyn wymierzenia kar, zostało zrealizowane przed wydaniem przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, decyzji wymierzającej administracyjną karę pieniężną.

6. Wydanie przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska decyzji orzekającej o zmniejszeniu lub umorzeniu kary, w sytuacji, o której mowa w ust. 5, wymaga złożenia wniosku do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, przed upływem terminu, w którym ma być ona uiszczona.

7. Przepisy ust. 5 i 6 stosuje się odpowiednio do odraczania terminu opłaty za korzystanie ze środowiska.

Art. 320. 1. Jeżeli przedsięwzięcie będące podstawą odroczenia płatności nie zostanie zrealizowane w terminie, właściwy organ stwierdza, w drodze decyzji, obowiązek uiszczenia odroczonych opłat albo kar wraz z określonymi w przepisach działu III ustawy – Ordynacja podatkowa odsetkami za zwłokę naliczanymi za okres odroczenia.

2. Właściwy organ może wydać decyzję, o której mowa w ust. 1, także przed upływem terminu odroczenia w razie stwierdzenia, że przedsięwzięcie będące podstawą odroczenia nie jest realizowane zgodnie z harmonogramem.

Art. 321. W razie odroczenia terminu płatności opłat lub kar stosuje się odpowiednio przepisy ustawy – Ordynacja podatkowa w zakresie wstrzymania biegu terminu przedawnienia należności.

DZIAŁ V

Opłata emisyjna

Art. 321a. 1. Wprowadzenie na rynek krajowy paliw silnikowych podlega opłacie, zwanej dalej „opłatą emisyjną”.

2. Przez wprowadzenie na rynek krajowy paliw silnikowych, o których mowa w ust. 1, rozumie się czynności podlegające opodatkowaniu podatkiem akcyzowym, których przedmiotem są te paliwa silnikowe.

3. Paliwami silnikowymi podlegającymi opłacie emisyjnej są:

1) benzyny silnikowe o kodach CN 2710 12 45, CN 2710 12 49;

2)[28)] oleje napędowe o kodach CN: 2710 19 42, 2710 19 44, 2710 20 11.

Art. 321b. Opłata emisyjna stanowi przychód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, o którym mowa w ustawie z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 402 i 1572 oraz z 2025 r. poz. 303), z tym że kwota stanowiąca 95 % opłaty emisyjnej stanowi przychód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a kwota 5 % tej opłaty – Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

Art. 321c. 1. Obowiązek zapłaty opłaty emisyjnej ciąży na:

1) producencie paliw silnikowych albo

2) importerze paliw silnikowych, albo

3) podmiocie dokonującym nabycia wewnątrzwspólnotowego w rozumieniu przepisów o podatku akcyzowym paliw silnikowych, albo

4) innym podmiocie podlegającym na podstawie przepisów o podatku akcyzowym obowiązkowi podatkowemu w zakresie podatku akcyzowego od paliw silnikowych.

[28)] W brzmieniu ustalonym przez art. 2 ustawy z dnia 18 grudnia 2024 r. o zmianie niektórych ustaw w celu dostosowania do nomenklatury scalonej (Dz. U. poz. 1946), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

2. Podmioty, o których mowa w ust. 1, są zwolnione z obowiązku uiszczania opłaty emisyjnej, gdy wynika to z umów międzynarodowych dotyczących międzynarodowego transportu drogowego.

3. Minister właściwy do spraw transportu ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski", wykaz umów, o których mowa w ust. 2.

Art. 321d. 1. Obowiązek zapłaty opłaty emisyjnej powstaje z dniem powstania zobowiązania podatkowego w podatku akcyzowym od paliw silnikowych, o których mowa w art. 321a ust. 3.

1a. Do określania wysokości opłaty emisyjnej ciążącej na podmiocie, o którym mowa w art. 321c ust. 1 pkt 2, oraz na podmiocie, o którym mowa w art. 321c ust. 1 pkt 4 – jeżeli podlega on na podstawie przepisów o podatku akcyzowym obowiązkowi podatkowemu w zakresie podatku akcyzowego od paliw silnikowych z tytułu importu, stosuje się odpowiednio przepisy art. 27 ust. 4–6a ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 126, 222 i 340).

2. W przypadku poddania danej ilości paliwa silnikowego, od której zapłacono opłatę emisyjną, dalszym procesom, w wyniku których nastąpiło zwiększenie ilości tego paliwa, opłacie emisyjnej podlega uzyskana nadwyżka tego paliwa.

Art. 321e. 1. Podstawą obliczenia wysokości opłaty emisyjnej jest ilość paliw silnikowych, o których mowa w art. 321a ust. 3, od jakich podmioty, o których mowa w art. 321c ust. 1, są obowiązane zapłacić podatek akcyzowy.

2. Opłata emisyjna nie zwiększa podstawy opodatkowania podatkiem akcyzowym z tytułu importu wyrobów akcyzowych.

Art. 321f. Stawka opłaty emisyjnej dla:

1) benzyn silnikowych – wynosi 80 zł za 1000 litrów;

2) olejów napędowych – wynosi 80 zł za 1000 litrów.

Art. 321g. 1. Organem właściwym w sprawach opłaty emisyjnej jest naczelnik urzędu skarbowego, naczelnik urzędu celno-skarbowego i dyrektor izby administracji skarbowej.

2. Organami właściwymi miejscowo w sprawach opłaty emisyjnej są odpowiednio:

1) naczelnik urzędu skarbowego właściwy miejscowo w sprawach podatku akcyzowego oraz dyrektor izby administracji skarbowej właściwy dla tego naczelnika – w przypadkach, w których obowiązanymi do zapłaty opłaty emisyjnej są podmioty, o których mowa w art. 321c ust. 1 pkt 1 i 3, oraz podmiot, o którym mowa w art. 321c ust. 1 pkt 4 – jeżeli podlega on na podstawie przepisów o podatku akcyzowym obowiązkowi podatkowemu w zakresie podatku akcyzowego od paliw silnikowych z innego tytułu niż import;

2) naczelnik urzędu celno-skarbowego właściwy ze względu na miejsce powstania długu celnego oraz dyrektor izby administracji skarbowej właściwy dla tego naczelnika – w przypadku, w którym obowiązanym do zapłaty opłaty emisyjnej jest podmiot, o którym mowa w art. 321c ust. 1 pkt 2, oraz podmiot, o którym mowa w art. 321c ust. 1 pkt 4 – jeżeli podlega on na podstawie przepisów o podatku akcyzowym obowiązkowi podatkowemu w zakresie podatku akcyzowego od paliw silnikowych z tytułu importu.

Art. 321h. 1. Podmiot, o którym mowa w art. 321c ust. 1, jest obowiązany składać informację o opłacie emisyjnej odpowiednio właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego albo naczelnikowi urzędu celno-skarbowego oraz obliczać i wpłacać opłatę emisyjną w terminie:

1) do 25. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek zapłaty – w przypadku podmiotów, o których mowa w art. 321c ust. 1 pkt 1 i 3, oraz podmiotu, o którym mowa w art. 321c ust. 1 pkt 4 – jeżeli podlega on na podstawie przepisów o podatku akcyzowym obowiązkowi podatkowemu w zakresie podatku akcyzowego od paliw silnikowych z innego tytułu niż import,

2) określonym dla należności celnych – w przypadku podmiotu, o którym mowa w art. 321c ust. 1 pkt 2, oraz podmiotu, o którym mowa w art. 321c ust. 1 pkt 4 – jeżeli podlega on na podstawie przepisów o podatku akcyzowym obowiązkowi podatkowemu w zakresie podatku akcyzowego od paliw silnikowych z tytułu importu

– na wyodrębniony rachunek bankowy urzędu skarbowego właściwego dla dokonywania wpłat kwot z tytułu zapłaty podatku akcyzowego.

2. W przypadku powstania nadpłaty w opłacie emisyjnej Bank Gospodarstwa Krajowego dokonuje zwrotu tej nadpłaty ze środków należnych Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

3. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, wzór informacji w sprawie opłaty emisyjnej, mając na uwadze zapewnienie jednolitości informacji składanych przez podmioty, o których mowa w art. 321c ust. 1, oraz zapewnienie możliwości kontroli wysokości dokonywanych wpłat.

Art. 321i. 1. Naczelnik urzędu skarbowego przekazuje kwotę pobranej opłaty emisyjnej na wyodrębniony rachunek w Banku Gospodarstwa Krajowego, w terminie 14 dni od dnia jej pobrania.

2. Bank Gospodarstwa Krajowego przekazuje kwotę, o której mowa w ust. 1, w terminie 7 dni od dnia jej wpływu na rachunek w Banku Gospodarstwa Krajowego, w wysokości określonej w art. 321b, na rachunek bankowy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz na Fundusz rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, o którym mowa w ustawie z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, chyba że zachodzi przypadek, o którym mowa w art. 321h ust. 2.

Art. 321j. 1. Do opłaty emisyjnej stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, z tym że do określania wysokości opłaty emisyjnej ciążącej na podmiocie, o którym mowa w art. 321c ust. 1 pkt 2, oraz na podmiocie, o którym mowa w art. 321c ust. 1 pkt 4 – jeżeli podlega on na podstawie przepisów o podatku akcyzowym obowiązkowi podatkowemu w zakresie podatku akcyzowego od paliw silnikowych z tytułu importu, w zakresie działu IV tej ustawy stosuje się przepisy art. 138a § 4, art. 141–143, art. 168, art. 170, art. 215 § 1 oraz rozdziałów 2, 5, 6, 9 i 10, rozdziału 11 – z wyłączeniem art. 200, rozdziałów 16a i 21–23, a do odwołań stosuje się także przepisy art. 140 § 1, art. 162 § 1–3, art. 163 § 2, art. 169, art. 208, art. 210 § 1 pkt 1–6 i 8 oraz § 2, art. 220, art. 221, art. 222, art. 223, art. 226–229, art. 232, art. 233 § 1 i 2, art. 234 oraz art. 234a tej ustawy.

2. Do postępowania w sprawie określenia wysokości opłaty emisyjnej ciążącej na podmiocie, o którym mowa w art. 321c ust. 1 pkt 2, oraz na podmiocie, o którym mowa w art. 321c ust. 1 pkt 4 – jeżeli podlega on na podstawie przepisów o podatku akcyzowym obowiązkowi podatkowemu w zakresie podatku akcyzowego od paliw silnikowych z tytułu importu, stosuje się odpowiednio przepisy:

1) art. 5, art. 18, art. 19, art. 22 ust. 1 zdanie pierwsze i drugie, ust. 2 i 3, ust. 4 zdanie pierwsze, ust. 6 i 7, art. 23 ust. 1–3, art. 27, art. 28 ust. 1–3 i ust. 4 zdanie pierwsze, art. 29, art. 44 i art. 55 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiającego unijny kodeks celny (Dz. Urz. UE L 269 z 10.10.2013, str. 1, z późn. zm.[29)]) oraz przepisy wydane na podstawie art. 20, art. 21, art. 24, art. 25, art. 31 i art. 32 tego rozporządzenia;

2) art. 10a, art. 10b, art. 73c, art. 76, art. 77, art. 83, art. 84, art. 86, art. 88–90 i art. 90b–90e ustawy z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1373).

3. Czynności podjęte w postępowaniu w sprawie określenia wysokości opłaty emisyjnej ciążącej na podmiocie, o którym mowa w art. 321c ust. 1 pkt 2, oraz na podmiocie, o którym mowa w art. 321c ust. 1 pkt 4 – jeżeli podlega on na podstawie przepisów o podatku akcyzowym obowiązkowi podatkowemu w zakresie podatku akcyzowego od paliw silnikowych z tytułu importu, na podstawie przepisów działu IV ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, z wyjątkiem rozstrzygnięć, o których mowa w art. 163 § 2, art. 169 § 4, art. 179 § 2, art. 215 § 1, art. 228 § 1, art. 262 § 5, art. 263 § 1, art. 268 § 3 oraz art. 270a tej ustawy:

1) nie są uznawane za decyzje w rozumieniu przepisów prawa celnego;

2) są zaskarżalne tylko w odwołaniu od decyzji.

DZIAŁ VI

Administracyjne kary pieniężne za naruszenie zakazu wprowadzania do obrotu kotłów na paliwo stałe o znamionowej mocy cieplnej nie większej niż 500 kW niespełniających wymagań

Art. 321k. 1. Przedsiębiorca, który narusza zakaz określony w art. 171 przez wprowadzenie do obrotu kotła na paliwo stałe o znamionowej mocy cieplnej nie większej niż 500 kW w rozumieniu art. 172a pkt 2, który nie odpowiada wymaganiom określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 169 ust. 1, podlega administracyjnej karze pieniężnej.

2. Administracyjna kara pieniężna wynosi do 5 % przychodu przedsiębiorcy osiągniętego w poprzednim roku kalendarzowym, jednak nie mniej niż 10 000 zł.

3. Jeżeli przedsiębiorca w poprzednim roku kalendarzowym nie osiągnął przychodu albo nie prowadził działalności gospodarczej, administracyjna kara pieniężna wynosi 10 000 zł.

4. Administracyjną karę pieniężną wymierza, w drodze decyzji, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej właściwy ze względu na miejsce przeprowadzenia kontroli, o której mowa w art. 168b ust. 1.

[29)] Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 287 z 29.10.2013, str. 90, Dz. Urz. UE L 267 z 30.09.2016, str. 2, Dz. Urz. UE L 354 z 23.12.2016, str. 32, Dz. Urz. UE L 42 z 18.02.2017, str. 2, Dz. Urz. UE L 83 z 25.03.2019, str. 38 oraz Dz. Urz. UE L 111 z 25.04.2019, str. 54.

5. Przedsiębiorca jest obowiązany do dostarczenia wojewódzkiemu inspektorowi Inspekcji Handlowej właściwemu ze względu na miejsce przeprowadzenia kontroli, o której mowa w art. 168b ust. 1, na każde jego wezwanie, w terminie 30 dni od dnia otrzymania tego wezwania, danych niezbędnych do określenia podstawy wymiaru administracyjnej kary pieniężnej.

6. Administracyjna kara pieniężna stanowi dochód budżetu państwa i jest wnoszona na rachunek bankowy właściwego wojewódzkiego inspektoratu Inspekcji Handlowej.

TYTUŁ VI
Odpowiedzialność w ochronie środowiska

DZIAŁ I
Odpowiedzialność cywilna

Art. 322. Do odpowiedzialności za szkody spowodowane oddziaływaniem na środowisko stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

Art. 323. 1. Każdy, komu przez bezprawne oddziaływanie na środowisko bezpośrednio zagraża szkoda lub została mu wyrządzona szkoda, może żądać od podmiotu odpowiedzialnego za to zagrożenie lub naruszenie przywrócenia stanu zgodnego z prawem i podjęcia środków zapobiegawczych, w szczególności przez zamontowanie instalacji lub urządzeń zabezpieczających przed zagrożeniem lub naruszeniem; w razie gdy jest to niemożliwe lub nadmiernie utrudnione, może on żądać zaprzestania działalności powodującej to zagrożenie lub naruszenie.

2. Jeżeli zagrożenie lub naruszenie dotyczy środowiska jako dobra wspólnego, z roszczeniem, o którym mowa w ust. 1, może wystąpić Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego, a także organizacja ekologiczna.

Art. 324. W razie wyrządzenia szkody przez zakład o zwiększonym ryzyku lub o dużym ryzyku art. 435 § 1 Kodeksu cywilnego stosuje się niezależnie od tego, czy zakład ten jest wprawiany w ruch za pomocą sił przyrody.

Art. 325. Odpowiedzialności za szkody wyrządzone oddziaływaniem na środowisko nie wyłącza okoliczność, że działalność będąca przyczyną powstania szkód jest prowadzona na podstawie decyzji i w jej granicach.

Art. 326. Podmiotowi, który naprawił szkodę w środowisku, przysługuje względem sprawcy szkody roszczenie o zwrot nakładów poczynionych na ten cel, przy czym wysokość roszczenia ogranicza się w tym przypadku do poniesionych uzasadnionych kosztów przywrócenia stanu poprzedniego.

Art. 327. 1. Każdy, komu przysługują roszczenia określone w przepisach niniejszego działu, wraz z wniesieniem powództwa może żądać, aby sąd zobowiązał osobę, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie, do udzielenia informacji niezbędnych do ustalenia zakresu tej odpowiedzialności.

2. Koszty przygotowania informacji ponosi pozwany, chyba że powództwo okazało się bezzasadne.

Art. 328. Organizacje ekologiczne mogą występować do sądu z roszczeniem o zaprzestanie reklamy lub innego rodzaju promocji towaru lub usługi, jeśli reklama ta lub inny rodzaj promocji sprzeczne są z art. 80.

DZIAŁ II
Odpowiedzialność karna

Art. 329. (uchylony)

Art. 330. Kto wbrew ciążącemu na nim, na podstawie art. 75, obowiązkowi w trakcie prac budowlanych nie zapewnia ochrony środowiska w obszarze prowadzenia prac,

podlega karze grzywny.

Art. 331. Kto, będąc obowiązany na podstawie art. 76 ust. 4, nie informuje wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o planowanym terminie oddania do użytkowania obiektu budowlanego, zespołu obiektów lub instalacji lub o terminie zakończenia rozruchu instalacji,

podlega karze grzywny.

Art. 331a. Kto nie przestrzega ograniczeń, nakazów lub zakazów określonych w uchwale sejmiku województwa przyjętej na podstawie art. 91 ust. 3 i 5,

podlega karze grzywny.

Art. 332. Kto nie przestrzega ograniczeń, nakazów lub zakazów, określonych w uchwale sejmiku województwa przyjętej na podstawie art. 92 ust. 1c, podlega karze grzywny.

Art. 332a. 1. Kto, reklamując lub w inny sposób promując produkt, narusza wymagania określone w art. 80a ust. 1,

podlega karze grzywny.

2. Tej samej karze podlega, kto nie zamieszcza w reklamie lub materiale promocyjnym informacji wymaganych na podstawie art. 80a ust. 2.

Art. 333. Kto, będąc obowiązany decyzją wydaną na podstawie art. 95 do prowadzenia pomiarów poziomów substancji w powietrzu, nie spełnia tego obowiązku lub nie przechowuje wyników pomiarów w wymaganym okresie,

podlega karze grzywny.

Art. 334.[30)] Kto nie przestrzega ograniczeń, nakazów lub zakazów, określonych w uchwale sejmiku województwa przyjętej na podstawie art. 96, podlega karze grzywny.

Art. 335. (uchylony)

Art. 335a. 1. Kto nie prowadzi badań zanieczyszczenia gleby i ziemi, będąc do tego obowiązany decyzją wydaną na podstawie art. 101f ust. 1 lub nie przechowuje wyników badań w wymaganym okresie wbrew art. 101f ust. 4,

podlega karze grzywny.

2. Tej samej karze podlega, kto nie zapewnia wykonania badań przez laboratorium zgodnie z art. 101f ust. 2.

Art. 335b. Kto, będąc do tego obowiązany na podstawie art. 101e ust. 1, nie zgłasza regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi,

podlega karze grzywny.

Art. 335c. Kto, będąc do tego obowiązany na podstawie art. 101h ust. 1 i 2, nie przeprowadza remediacji,

podlega karze grzywny.

Art. 335d. 1. Kto, wbrew art. 101l ust. 1, prowadzi remediację niezgodnie z ustalonym planem remediacji lub będąc do tego obowiązany na podstawie art. 101l ust. 2, nie przedkłada regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska projektu planu remediacji,

podlega karze grzywny.

2. Tej samej karze podlega, kto uniemożliwia przeprowadzenie remediacji lub prowadzenie badań zanieczyszczenia gleby i ziemi, zgodnie z obowiązkami określonymi w art. 101l ust. 6, art. 101m ust. 7 i art. 101o ust. 1.

Art. 336. Kto, wbrew art. 101r, używa do prac ziemnych glebę lub ziemię, jeżeli przekroczona w nich jest dopuszczalna zawartość substancji powodującej ryzyko,

podlega karze grzywny.

Art. 337. (uchylony)

Art. 337a. Kto narusza warunki decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu,

podlega karze aresztu albo ograniczenia wolności albo karze grzywny.

Art. 338. Kto nie przestrzega ograniczeń, nakazów lub zakazów, określonych w uchwale rady powiatu wydanej na podstawie art. 116 ust. 1,

podlega karze grzywny.

Art. 338a. Kto, będąc obowiązany do wykonywania pomiarów pól elektromagnetycznych w środowisku, na podstawie art. 122a, nie wykonuje tych pomiarów,

podlega karze aresztu albo ograniczenia wolności albo karze grzywny.

---

30) W okresie od dnia 15 września 2022 r. do dnia 30 kwietnia 2023 r. przepisu art. 334 nie stosuje się do czynów zabronionych polegających na naruszeniu zakazu określonego w uchwale sejmiku województwa przyjętej na podstawie art. 96 niniejszej ustawy w odniesieniu do paliwa stałego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. f ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2023 r. poz. 846), oraz w odniesieniu do produktów w postaci stałej otrzymywanych w procesie przeróbki termicznej węgla brunatnego przeznaczonych do spalania, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. b tej ustawy, zgodnie z art. 12 ustawy z dnia 29 września 2022 r. o zasadach realizacji programów wsparcia przedsiębiorców w związku z sytuacją na rynku energii w latach 2022–2024 (Dz. U. poz. 2088), która weszła w życie z dniem 13 października 2022 r.

Art. 338b. Kto, będąc obowiązany do przekazywania wyników pomiarów pól elektromagnetycznych w środowisku, nie przekazuje ich w terminie określonym w art. 122a ust. 2, podlega karze grzywny.

Art. 339. 1. Kto, będąc do tego obowiązany na podstawie art. 145 pkt 1, wprowadzając do środowiska substancje lub energie, w zakresie, w jakim nie wymaga to pozwolenia, nie dotrzymuje standardów emisyjnych,

podlega karze grzywny.

2. Tej samej karze podlega ten, kto:

1) nie postępuje w sposób, o którym mowa w art. 145 pkt 4;

2) nie zatrzymuje instalacji i urządzenia do spalania lub współspalania odpadów, zgodnie z art. 145 pkt 5;

3) nie stosuje paliw, surowców lub materiałów, w tym substancji lub mieszanin, zgodnie z wymaganiami lub ograniczeniami, o których mowa w art. 145 pkt 6;

4) nie stosuje rozwiązań technicznych, zgodnie z wymaganiami, o których mowa w art. 145 pkt 7;

5) nie przekazuje informacji lub danych, o których mowa w art. 145 pkt 8.

Art. 339a. Kto, będąc do tego obowiązany na podstawie art. 146g:

1) nie dotrzymuje maksymalnych emisji substancji, o których mowa w art. 146g pkt 1,

2) nie realizuje działań zapobiegających, o których mowa w art. 146g pkt 2,

3) nie przekazuje informacji, zgodnie z art. 146g pkt 3,

4) nie przestrzega wymagań, o których mowa w art. 146g pkt 4,

podlega karze grzywny.

Art. 340. 1. Kto, będąc obowiązany na podstawie:

1) art. 147 ust. 1 – do prowadzenia okresowych pomiarów wielkości emisji,

2) art. 147 ust. 2 – do prowadzenia ciągłych pomiarów wielkości emisji,

3) art. 147 ust. 4 – do prowadzenia wstępnych pomiarów wielkości emisji z instalacji nowo zbudowanej lub zmienionej w sposób istotny,

nie wykonuje tych obowiązków lub nie przechowuje wyników pomiarów w wymaganym okresie,

podlega karze grzywny.

2. Tej samej karze podlega kto:

1) będąc obowiązany do zapewnienia wykonania pomiarów wielkości emisji lub innych warunków korzystania ze środowiska, w tym pobierania próbek, przez laboratorium lub certyfikowane jednostki badawcze, o których mowa w art. 147a ust. 1, nie spełnia tego obowiązku;

2) będąc obowiązany w drodze decyzji wydanej na podstawie art. 150 ust. 1–3 do prowadzenia w określonym czasie pomiarów wielkości emisji lub przedkładania wyników tych pomiarów, nie spełnia tego obowiązku;

3) nie przechowuje wyników przeprowadzonych pomiarów w okresie, o którym mowa w art. 147 ust. 6.

Art. 341. Kto, będąc do tego obowiązany na podstawie art. 149 ust. 1, nie przedkłada właściwym organom wyników pomiarów,

podlega karze grzywny.

Art. 342. 1. Kto, będąc obowiązany na podstawie art. 152 do zgłoszenia informacji dotyczących eksploatacji instalacji, nie spełnia tych obowiązków lub eksploatuje instalację niezgodnie ze złożoną informacją,

podlega karze grzywny.

2. Tej samej karze podlega, kto:

1) eksploatuje instalację pomimo wniesienia sprzeciwu, o którym mowa w art. 152 ust. 4, albo rozpoczyna eksploatację instalacji przed upływem terminu do wniesienia sprzeciwu, chyba że wydano zaświadczenie o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu;

2) narusza warunki decyzji, o której mowa w art. 154 ust. 1 lub 1a, określającej wymagania w zakresie ochrony środowiska dotyczące eksploatacji instalacji wymagającej zgłoszenia, o którym mowa w art. 152 ust. 1;

3) nie dotrzymuje dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 122 ust. 1.

Art. 343. 1. Kto narusza zakaz używania instalacji lub urządzeń nagłaśniających określony w art. 156 ust. 1,

podlega karze grzywny.

2. Tej samej karze podlega, kto nie przestrzega ograniczeń, nakazów lub zakazów określonych w uchwale rady gminy, wydanej na podstawie art. 157 ust. 1.

Art. 344. Kto narusza zakaz wprowadzania do obrotu lub ponownego wykorzystania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska określony w art. 160 ust. 1,

podlega karze aresztu albo ograniczenia wolności, albo grzywny.

Art. 345. Kto, będąc do tego obowiązany na podstawie art. 161, nie oczyszcza lub nie unieszkodliwia instalacji lub urządzeń, w których są lub były wykorzystywane substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska albo co do których istnieje uzasadnione podejrzenie, że były w nich wykorzystywane takie substancje,

podlega karze aresztu albo ograniczenia wolności, albo grzywny.

Art. 346. 1. Kto, wykorzystując substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska, nie przekazuje okresowo odpowiednio marszałkowi województwa albo wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta informacji o rodzaju, ilości i miejscach ich występowania, czym narusza obowiązek określony w art. 162 ust. 3 i 4,

podlega karze grzywny.

2. Tej samej karze podlega, kto w wymaganym zakresie nie dokumentuje rodzaju, ilości i miejsc występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska oraz sposobu ich eliminowania, czym narusza obowiązek określony w art. 162 ust. 2.

Art. 347. 1. Kto, wprowadzając do obrotu wykonane z tworzyw sztucznych jednorazowe naczynia i sztućce, nie zamieszcza na nich informacji o ich negatywnym oddziaływaniu na środowisko, czym narusza obowiązek określony w art. 170 ust. 1,

podlega karze grzywny.

2. Tej samej karze podlega, kto wprowadza do obrotu określone na podstawie art. 170 ust. 2 produkty z tworzyw sztucznych i nie zamieszcza na nich informacji o ich negatywnym oddziaływaniu na środowisko.

Art. 348. 1. Kto narusza określony w art. 171 zakaz wprowadzania do obrotu produktów, które nie odpowiadają wymaganiom, o których mowa w art. 169 ust. 1,

podlega karze grzywny.

2. Tej samej karze podlega, kto narusza obowiązek, o którym mowa w art. 167 ust. 2, nie spełniając wymagań, o których mowa w art. 167 ust. 3, lub kto narusza obowiązek, o którym mowa w art. 167 ust. 5.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do osoby fizycznej będącej przedsiębiorcą, która dokonuje wprowadzenia do obrotu kotła na paliwo stałe o znamionowej mocy cieplnej nie większej niż 500 kW w rozumieniu art. 172a pkt 2, który nie odpowiada wymaganiom określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 169 ust. 1.

Art. 349. 1. Kto, będąc obowiązany na podstawie:

1) art. 175 ust. 1 – do prowadzenia okresowych pomiarów poziomów w środowisku wprowadzanych substancji lub energii,

2) art. 175 ust. 2 – do prowadzenia ciągłych pomiarów poziomów w środowisku wprowadzanych substancji lub energii,

3) art. 175 ust. 3 – do przeprowadzenia pomiarów poziomów w środowisku wprowadzanych substancji lub energii w związku z eksploatacją obiektu przebudowanego,

nie wykonuje tych obowiązków lub nie przechowuje wyników pomiarów w wymaganym okresie,

podlega karze grzywny.

2. Tej samej karze podlega ten, kto będąc obowiązany w drodze decyzji, wydanej na podstawie art. 178 ust. 1–3, do prowadzenia w określonym czasie pomiarów lub ich przedkładania, nie spełnia tego obowiązku, a także kto nie przechowuje wyników tych pomiarów w wymaganym okresie.

Art. 350. 1. Kto, będąc obowiązany na podstawie art. 177 ust. 1, nie przedkłada właściwym organom wyników pomiarów,

podlega karze grzywny.

2. (uchylony)

Art. 351. 1. Kto eksploatuje instalację bez wymaganego pozwolenia lub z naruszeniem jego warunków,

podlega karze aresztu albo ograniczenia wolności, albo grzywny.

2. Tej samej karze podlega ten, kto eksploatuje instalację bez wniesienia wymaganego zabezpieczenia, o którym mowa w art. 187.

Art. 351a. Kto ujawnia informacje uzyskane w związku z wykonywaniem czynności weryfikatora środowiskowego,

podlega karze aresztu albo karze grzywny.

Art. 351b. Kto, nie będąc do tego uprawnionym, używa znaków udziału w krajowym systemie ekozarządzania i audytu (EMAS),

podlega karze grzywny.

Art. 351c. Kto, będąc obowiązany do sporządzenia raportu końcowego, nie spełnia tego obowiązku lub przedłożył raport niezgodny z wymaganiami, o których mowa w art. 217b ust. 3,

podlega karze grzywny.

Art. 352. Kto, zauważywszy wystąpienie awarii, nie zawiadomi o tym niezwłocznie osób znajdujących się w strefie zagrożenia oraz jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej albo wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, czym narusza obowiązek określony w art. 245 ust. 1,

podlega karze grzywny.

Art. 353. Kto nie wykonuje obowiązków nałożonych decyzją wydaną na podstawie art. 247 ust. 1,

podlega karze aresztu albo ograniczenia wolności, albo grzywny.

Art. 354. Kto, prowadząc:

1) zakład o zwiększonym ryzyku, nie wypełnia obowiązków określonych w art. 250 ust. 1, 4, 5, 8 i 9, art. 251 ust. 1, 5–8, art. 252 ust. 1, art. 258, art. 261a ust. 1 lub art. 264,

2) zakład o dużym ryzyku, nie wypełnia obowiązków określonych w art. 250 ust. 1, 4, 5, 8 i 9, art. 251 ust. 1, 5–8, art. 252 ust. 1, art. 253 ust. 1, art. 254 ust. 1, art. 256, art. 257, art. 261 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 2–5, art. 261a ust. 1 i 2, art. 262, art. 263 lub art. 264

podlega karze aresztu albo ograniczenia wolności albo grzywny.

Art. 355. Kto, prowadząc:

1) zakład o zwiększonym ryzyku, wbrew art. 255 ust. 1 uruchamia zakład lub jego część albo dokonuje zmiany, o której mowa w art. 258 ust. 1, bez pozytywnego zaopiniowania przez komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej programu zapobiegania awariom albo zmian tego programu,

2) zakład o dużym ryzyku, wbrew art. 255 ust. 2 uruchamia zakład lub jego część albo dokonuje zmiany, o której mowa w art. 257 ust. 1, bez pozytywnego zaopiniowania przez komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej programu zapobiegania awariom i wewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego albo ich zmian lub zatwierdzenia przez ten organ raportu o bezpieczeństwie albo zmian tego raportu

podlega karze aresztu albo ograniczenia wolności albo grzywny.

Art. 356. (uchylony)

Art. 357. (uchylony)

Art. 358. Kto nie dopełnia obowiązków nałożonych decyzją wydaną na podstawie art. 264d ust. 1, podlega karze grzywny.

Art. 359. 1. (uchylony)

2. Kto, będąc do tego obowiązany na podstawie art. 286, nie dopełnia obowiązku terminowego przedkładania wykazu

podlega karze grzywny.

Art. 360. Kto nie wykonuje decyzji:

1) o wstrzymaniu działalności, wydanej na podstawie art. 364,

2) o wstrzymaniu oddania do użytkowania lub zakazu użytkowania obiektu budowlanego, zespołu obiektów, instalacji lub urządzenia, wydanej na podstawie art. 365, 367 lub 368,

3) o zakazie produkcji, sprowadzania z zagranicy lub wprowadzania do obrotu produktów niespełniających wymagań ochrony środowiska, wydanej na podstawie art. 370,

4) nakazującej usunięcie w określonym terminie stwierdzonych uchybień lub wstrzymującej uruchomienie albo użytkowanie zakładu, instalacji, w tym magazynu lub jakiejkolwiek ich części, wydanej na podstawie art. 373 ust. 1,

podlega karze aresztu albo ograniczenia wolności, albo grzywny.

Art. 361. Orzekanie w sprawach o czyny określone w art. 330–360 następuje na podstawie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

DZIAŁ III

Odpowiedzialność administracyjna

Art. 362. 1. Jeżeli podmiot korzystający ze środowiska negatywnie oddziałuje na środowisko, organ ochrony środowiska może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek:

1) ograniczenia oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia;

2) przywrócenia środowiska do stanu właściwego.

2. W decyzji, o której mowa w ust. 1, organ ochrony środowiska może określić:

1) zakres ograniczenia oddziaływania na środowisko lub stan, do jakiego ma zostać przywrócone środowisko;

1a) czynności zmierzające do ograniczenia oddziaływania na środowisko lub przywrócenia środowiska do stanu właściwego;

2) termin wykonania obowiązku.

2a. Jeżeli liczba stron w postępowaniu przekracza 20, do stron innych niż prowadzący instalację stosuje się przepis art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego.

3. W przypadku braku możliwości nałożenia obowiązku podjęcia działań, o których mowa w ust. 1, organ ochrony środowiska może zobowiązać podmiot korzystający ze środowiska do uiszczenia na rzecz budżetów właściwych gmin, z zastrzeżeniem ust. 4, kwoty pieniężnej odpowiadającej wysokości szkód wynikłych z naruszenia stanu środowiska.

4. Jeżeli szkody dotyczą obszaru kilku gmin, organ, o którym mowa w ust. 1, zobowiązuje do wpłaty kwot na rzecz budżetów właściwych gmin proporcjonalnie do wielkości szkód.

5. Do należności z tytułu obowiązku uiszczenia kwoty pieniężnej, o której mowa w ust. 3, stosuje się przepisy działu III ustawy – Ordynacja podatkowa, z tym że uprawnienia organów podatkowych przysługują organowi ochrony środowiska właściwemu do nałożenia obowiązku.

6. (uchylony)

Art. 363. 1. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta może, w drodze decyzji, nakazać osobie fizycznej, której działanie negatywnie oddziałuje na środowisko, wykonanie w określonym czasie czynności zmierzających do:

1) ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia;

2) przywrócenia środowiska do stanu właściwego.

2. Przepisy art. 362 ust. 2–5 stosuje się odpowiednio.

Art. 364. Jeżeli działalność prowadzona przez podmiot korzystający ze środowiska albo osobę fizyczną powoduje pogorszenie stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagraża życiu lub zdrowiu ludzi, wojewódzki inspektor ochrony środowiska wyda decyzję o wstrzymaniu tej działalności w zakresie, w jakim jest to niezbędne dla zapobieżenia pogarszaniu stanu środowiska.

Art. 365. 1. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska wstrzyma, w drodze decyzji, użytkowanie instalacji eksploatowanej bez wymaganego pozwolenia zintegrowanego.

2. W odniesieniu do nowo zbudowanego lub przebudowanego obiektu budowlanego, zespołu obiektów lub instalacji związanych z przedsięwzięciem zaliczonym do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, wojewódzki inspektor ochrony środowiska wstrzyma, w drodze decyzji:

1) oddanie do użytkowania, jeżeli nie spełniają one wymagań ochrony środowiska, o których mowa w art. 76;

2) użytkowanie w przypadku stwierdzenia niedotrzymywania wynikających z mocy prawa standardów emisyjnych albo określonych w pozwoleniu warunków emisji w okresie 30 dni od zakończenia rozruchu;

3) użytkowanie, jeżeli w ciągu 5 lat od oddania do użytkowania zostanie ujawnione, iż przy oddawaniu do użytkowania nie zostały spełnione wymagania ochrony środowiska, o których mowa w art. 76, i nie są one nadal spełnione, a inwestor nie dopełnił obowiązku poinformowania wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o fakcie oddawania do eksploatacji instalacji lub obiektów.

Art. 366. 1. Decyzji, o której mowa w art. 364 i art. 365 ust. 2, nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

2. Rygoru natychmiastowej wykonalności nie nadaje się, gdy zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 365 ust. 2 pkt 3; art. 367 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

3. W decyzji, o której mowa w art. 364 oraz art. 365 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 i 3, określa się termin wstrzymania działalności lub użytkowania, uwzględniając potrzebę bezpiecznego dla środowiska zakończenia działalności lub użytkowania.

Art. 367. 1. W razie:

1) wprowadzania przez podmiot korzystający ze środowiska substancji lub energii do środowiska bez wymaganego pozwolenia lub z naruszeniem jego warunków,

2) naruszania przez podmiot korzystający ze środowiska warunków decyzji określającej wymagania dotyczące funkcjonowania instalacji wymagającej zgłoszenia,

3) niezgłoszenia instalacji przez podmiot korzystający ze środowiska lub eksploatacji instalacji niezgodnie z informacją zawartą w zgłoszeniu

wojewódzki inspektor ochrony środowiska może wstrzymać, w drodze decyzji, użytkowanie instalacji.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, wojewódzki inspektor ochrony środowiska może na wniosek prowadzącego instalację, w drodze decyzji, ustalić termin usunięcia naruszenia.

3. W razie nieusunięcia naruszenia w wyznaczonym terminie wojewódzki inspektor ochrony środowiska wstrzyma, w drodze decyzji, użytkowanie instalacji.

4. W decyzji, o której mowa w ust. 1 i 3, określa się termin wstrzymania użytkowania instalacji, uwzględniając potrzebę bezpiecznego dla środowiska zakończenia użytkowania.

5. W przypadku przekroczenia warunków decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu przepisy ust. 1–4 stosuje się odpowiednio.

Art. 368. 1. W razie naruszenia warunków decyzji określającej wymagania dotyczące eksploatacji instalacji, z której emisja nie wymaga pozwolenia, prowadzonej przez osobę fizyczną w ramach zwykłego korzystania ze środowiska, wójt, burmistrz lub prezydent miasta może, w drodze decyzji, wstrzymać użytkowanie instalacji; art. 367 ust. 2–4 stosuje się odpowiednio.

2. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta może, w drodze decyzji, wstrzymać użytkowanie instalacji lub urządzenia, jeżeli osoba fizyczna nie dostosowała się do wymagań decyzji, o której mowa w art. 363.

Art. 369. Przepisów art. 367 ust. 1 lub art. 368 nie stosuje się, jeżeli zachodzą przesłanki do wydania decyzji zgodnie z art. 364 lub 365.

Art. 369a. 1. Przepisów art. 367 ust. 1 pkt 1, w zakresie wprowadzania przez podmiot korzystający ze środowiska substancji lub energii z naruszeniem warunków wymaganego pozwolenia, lub art. 368 nie stosuje się do jednostek rynku mocy, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2131 oraz z 2025 r. poz. 159 i 290), pracujących w okresach zagrożenia, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 26 tej ustawy.

2. Przepisu ust. 1 w zakresie art. 367 ust. 1 pkt 1 nie stosuje się, w przypadku gdy w ocenie wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska wprowadzanie przez podmiot korzystający ze środowiska substancji lub energii do środowiska z naruszeniem warunków wymaganego pozwolenia może spowodować zagrożenie dla zdrowia ludzi lub grozi znaczącym bezpośrednim negatywnym skutkiem dla środowiska.

Art. 370. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska zakaże, w drodze decyzji, produkcji, sprowadzania z zagranicy lub wprowadzania do obrotu produktów niespełniających wymagań ochrony środowiska.

Art. 371. Przepisy ustawy o odpadach wskazują inne niż wymienione w ustawie przypadki wstrzymywania przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, w drodze decyzji, działalności prowadzonej z naruszeniem wymagań ochrony środowiska.

Art. 372. Po stwierdzeniu, że ustały przyczyny wstrzymania działalności lub użytkowania, na podstawie decyzji, o których mowa w niniejszym dziale, wojewódzki inspektor ochrony środowiska, wójt, burmistrz lub prezydent miasta, na wniosek zainteresowanego, wyraża zgodę na podjęcie wstrzymanej działalności lub użytkowania.

Art. 373. 1. Właściwy organ Państwowej Straży Pożarnej w razie naruszenia przez prowadzącego zakład przepisów art. 248–264:

1) może wydać decyzję nakazującą usunięcie w określonym terminie stwierdzonych uchybień lub

2) wydaje decyzję wstrzymującą uruchomienie albo użytkowanie zakładu, instalacji, w tym magazynu lub jakiejkolwiek ich części, jeżeli stwierdzone uchybienia mogą powodować ryzyko wystąpienia awarii przemysłowej.

2. Decyzji, o której mowa w ust. 1 pkt 2, nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

3. W decyzji, o której mowa w ust. 1 pkt 2, określa się termin wstrzymania działalności, uwzględniając potrzebę bezpiecznego dla środowiska jej zakończenia.

Art. 374. 1. Decyzje, o których mowa w niniejszym dziale, z wyjątkiem decyzji określonych w art. 365 i 372, dotyczące:

1) ruchu zakładu górniczego – wymagają uzgodnienia z dyrektorem właściwego okręgowego urzędu górniczego;

2) morskiego pasa ochronnego – wymagają uzgodnienia z właściwym dyrektorem urzędu morskiego.

2. Niezajęcie stanowiska, w terminie 14 dni, przez organ właściwy do uzgodnienia oznacza brak uwag i zastrzeżeń.

3. Uzgodnienie nie jest wymagane, jeżeli decyzja jest podejmowana w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub bezpośredniego zagrożenia pogorszeniem stanu środowiska w znacznych rozmiarach.

Art. 375. Postępowanie w sprawie wydania decyzji, o których mowa w niniejszym dziale, wszczyna się z urzędu.

TYTUŁ VII

Organy administracji oraz instytucje ochrony środowiska

DZIAŁ I

Organy administracji do spraw ochrony środowiska

Art. 376. Organami ochrony środowiska, z zastrzeżeniem art. 377, są:

1) wójt, burmistrz lub prezydent miasta;

2) starosta;

2a) sejmik województwa;

2b) marszałek województwa;

3) wojewoda;

4) minister właściwy do spraw klimatu;

5) Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska;

6) regionalny dyrektor ochrony środowiska.

Art. 377. Organy Inspekcji Ochrony Środowiska działające na podstawie przepisów ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska wykonują zadania w zakresie ochrony środowiska, jeżeli ustawa tak stanowi.

Art. 377a. Minister właściwy do spraw klimatu jest organem wyższego stopnia w stosunku do marszałka województwa w sprawach, o których mowa w art. 95 ust. 1, oraz w art. 378 ust. 2a i 2aa.

Art. 378. 1. Organem ochrony środowiska właściwym w sprawach, o których mowa w art. 115a ust. 1, art. 149 ust. 1, art. 150, art. 152 ust. 1, art. 154 ust. 1, art. 178, art. 183, art. 237 i art. 362 ust. 1–3, jest starosta.

2. Regionalny dyrektor ochrony środowiska jest właściwy w sprawach przedsięwzięć i zdarzeń na terenach zamkniętych ustalonych przez Ministra Obrony Narodowej.

2a. Marszałek województwa jest właściwy w sprawach:

1) przedsięwzięć i zdarzeń na terenach zakładów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako przedsięwzięcie mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;

2) przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, realizowanego na terenach innych niż wymienione w pkt 1;

3) pozwolenia na wytwarzanie odpadów i pozwolenia zintegrowanego dla instalacji komunalnych, o których mowa w art. 38b ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;

4) o których mowa w art. 237 i art. 362 ust. 1–3, w zakresie dróg innych niż autostrady i drogi ekspresowe, usytuowanych w miastach na prawach powiatu.

2aa. Organem ochrony środowiska właściwym w sprawie:

1) pozwolenia na wytwarzanie odpadów dla odpadów innych niż wydobywcze wytworzonych w miejscu poszukiwania, rozpoznawania i wydobywania kopalin ze złóż oraz ich magazynowania i przeróbki,

2) pozwolenia zintegrowanego dla odpadów, o których mowa w pkt 1

– jest organ właściwy do wydania decyzji zatwierdzającej program gospodarowania odpadami wydobywczymi, o której mowa w art. 11 ustawy z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2336).

2ab. Organem ochrony środowiska właściwym w sprawie:

1) pozwolenia zintegrowanego dla instalacji, o której mowa w art. 201 ust. 1, wchodzącej w skład obiektu energetyki jądrowej w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 czerwca 2011 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących (Dz. U. z 2024 r. poz. 1410 i 1572 oraz z 2025 r. poz. 393),

2) pozwolenia zintegrowanego dla instalacji regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego, o której mowa w art. 38 pkt 2 lit. zk ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu (Dz. U. z 2024 r. poz. 1286 i 1881)

– jest minister właściwy do spraw klimatu.

2b. Przy ustalaniu właściwości organów ochrony środowiska instalacje powiązane technologicznie, eksploatowane przez różne podmioty, kwalifikuje się jako jedną instalację.

3. W przypadku zwykłego korzystania ze środowiska przez osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest właściwy w sprawach:

1) wydawania decyzji, o których mowa w art. 150 ust. 1 i art. 154 ust. 1 i 1a;

2) przyjmowania wyników pomiarów, o których mowa w art. 149 i 150;

3) przyjmowania zgłoszeń, o których mowa w art. 152 ust. 1.

4. Zadania samorządu województwa, o których mowa w ust. 2a i 2aa, art. 91 ust. 1, 3, 3a, 5, 9c, 9d i 9f, art. 92 ust. 1, art. 94 ust. 2 i 2a, art. 95 ust. 1, art. 96, art. 119a ust. 1, 9 i 10, art. 135 ust. 2 oraz art. 162 ust. 3, 6 i 7, są zadaniami z zakresu administracji rządowej.

Art. 379. 1. Minister właściwy do spraw klimatu, marszałek województwa, starosta oraz wójt, burmistrz lub prezydent miasta sprawują kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym właściwością tych organów.

2. Do wykonywania funkcji kontrolnych:

1) minister właściwy do spraw klimatu może upoważnić pracowników obsługującego go urzędu;

2) marszałek województwa, starosta oraz wójt, burmistrz lub prezydent miasta mogą upoważnić pracowników podległych im urzędów marszałkowskich, powiatowych, miejskich lub gminnych lub funkcjonariuszy straży gminnych.

3. Kontrolujący, wykonując kontrolę, jest uprawniony do:

1) wstępu wraz z rzeczoznawcami i niezbędnym sprzętem przez całą dobę na teren nieruchomości, obiektu lub ich części, na których prowadzona jest działalność gospodarcza, a w godzinach od 6 do 22 – na pozostały teren;

2) przeprowadzania badań lub wykonywania innych niezbędnych czynności kontrolnych;

3) żądania pisemnych lub ustnych informacji oraz wzywania i przesłuchiwania osób w zakresie niezbędnym do ustalenia stanu faktycznego;

4) żądania okazania dokumentów i udostępnienia wszelkich danych mających związek z problematyką kontroli.

4. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta, starosta, marszałek województwa, minister właściwy do spraw klimatu lub osoby przez nich upoważnione są uprawnieni do występowania w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia przeciw przepisom o ochronie środowiska.

5. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta, starosta, marszałek województwa lub minister właściwy do spraw klimatu występują do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o podjęcie odpowiednich działań będących w jego kompetencji, jeżeli w wyniku kontroli organy te stwierdzą naruszenie przez kontrolowany podmiot przepisów o ochronie środowiska lub występuje uzasadnione podejrzenie, że takie naruszenie mogło nastąpić, przekazując dokumentację sprawy.

6. Kierownik kontrolowanego podmiotu oraz kontrolowana osoba fizyczna obowiązani są umożliwić przeprowadzanie kontroli, a w szczególności dokonanie czynności, o których mowa w ust. 3.

Art. 380. 1. Z czynności kontrolnych kontrolujący sporządza protokół, którego jeden egzemplarz doręcza kierownikowi kontrolowanego podmiotu lub kontrolowanej osobie fizycznej.

2. Protokół podpisują kontrolujący oraz kierownik kontrolowanego podmiotu lub kontrolowana osoba fizyczna, którzy mogą wnieść do protokołu zastrzeżenia i uwagi wraz z uzasadnieniem.

3. W razie odmowy podpisania protokołu przez kierownika kontrolowanego podmiotu lub kontrolowaną osobę fizyczną kontrolujący umieszcza o tym wzmiankę w protokole, a odmawiający podpisu może, w terminie 7 dni, przedstawić swoje stanowisko na piśmie wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta, staroście, marszałkowi województwa lub ministrowi właściwemu do spraw klimatu.

Art. 381. (uchylony)

Art. 382. 1. Jeżeli przepis ustawy nie stanowi inaczej, właściwy miejscowo do prowadzenia sprawy, w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego, jest organ właściwy ze względu na położenie nieruchomości, na której terenie planuje się lub realizuje przedsięwzięcie związane z przedmiotem postępowania.

2. Jeżeli nieruchomość, o której mowa w ust. 1, położona jest na terenie działania więcej niż jednego organu, właściwy jest organ, na którego terenie działania znajduje się większa część nieruchomości; organ ten wydaje przewidziane prawem decyzje w uzgodnieniu z pozostałymi właściwymi organami.

Art. 383. 1. Wymogu uzgodnienia lub opiniowania przez organ ochrony środowiska nie stosuje się, jeżeli organ właściwy do prowadzenia postępowania w sprawie jest jednocześnie organem uzgadniającym lub opiniującym.

2. Wymogu uzgodnienia lub opiniowania przez organ ochrony środowiska nie stosuje się, jeżeli organem właściwym do prowadzenia postępowania w sprawie jest wojewoda, a organem uzgadniającym lub opiniującym jest starosta.

3. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli organem uzgadniającym lub opiniującym jest organ opracowujący projekt dokumentu lub wprowadzający zmiany do przyjętego dokumentu.

Art. 384. Właściwi ministrowie zapewniają warunki niezbędne do realizacji przepisów o ochronie środowiska przez podległe i nadzorowane jednostki organizacyjne.

Art. 385. 1. Minister Obrony Narodowej, w drodze rozporządzeń:

1) określi organy odpowiadające za nadzór nad przestrzeganiem przepisów o ochronie środowiska w komórkach i jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej albo przez niego nadzorowanych, uwzględniając specyfikę i charakter zadań realizowanych przez te organy;

2) może określić w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw klimatu oraz ministrem właściwym do spraw środowiska szczegółowe sposoby realizacji przepisów o ochronie środowiska w komórkach i jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej albo przez niego nadzorowanych.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, zostaną ustalone:

1) organy odpowiadające za nadzór;

2) zakres odpowiedzialności jednostek podległych i nadzorowanych;

3) przysługujące kompetencje w zakresie wykonywanych zadań.

3. Minister Obrony Narodowej może określić, w drodze rozporządzenia, formę, zakres, układ, techniki i terminy przedstawiania przez jednostki nadzorowane organom nadzorczym, o których mowa w ust. 1 pkt 1, informacji o istotnym znaczeniu dla zapewnienia przestrzegania przepisów o ochronie środowiska.

4. Minister, wydając rozporządzenia, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 3, uwzględni specyfikę funkcjonowania Sił Zbrojnych:

1) w zakresie eksploatowania charakterystycznej infrastruktury;

2) w toku działalności szkoleniowej;

3) w toku innej szczególnej działalności mającej związek z koniecznością spełnienia wymagań ochrony środowiska.

DZIAŁ II
Instytucje ochrony środowiska

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 386. Instytucjami ochrony środowiska są:

1) Państwowa Rada Ochrony Środowiska;

2) komisje do spraw ocen oddziaływania na środowisko;

3) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

4) (uchylony)

Rozdział 2
Państwowa Rada Ochrony Środowiska

Art. 387. Tworzy się Państwową Radę Ochrony Środowiska, zwaną dalej „Radą”, jako organ doradczy i opiniodawczy ministra właściwego do spraw klimatu.

Art. 388. Do zakresu działania Rady należy opracowywanie dla ministra właściwego do spraw klimatu opinii w sprawach ochrony środowiska, a także przedstawianie propozycji i wniosków zmierzających do tworzenia warunków zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska oraz do zachowania lub poprawy jego stanu.

Art. 389. Występując do Rady o opinię, minister właściwy do spraw klimatu dołącza niezbędne materiały.

Art. 390. W skład Rady wchodzą przewodniczący, dwóch zastępców przewodniczącego, sekretarz oraz członkowie, w liczbie do 30, powoływani przez ministra właściwego do spraw klimatu na okres 5 lat spośród przedstawicieli nauki, środowisk zawodowych, organizacji ekologicznych oraz przedstawicieli samorządu gospodarczego.

Art. 391. 1. Wydatki związane z działalnością Rady są pokrywane z części budżetu państwa, której dysponentem jest minister właściwy do spraw klimatu.

2. Obsługę biurową Rady zapewnia minister właściwy do spraw klimatu.

Art. 392. Członkom Rady oraz zapraszanym na posiedzenie specjalistom zamieszkałym poza miejscowością, w której odbywa się posiedzenie, i biorącym udział w posiedzeniu przysługują diety oraz zwrot kosztów podróży i noclegów na zasadach określonych w przepisach w sprawie zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

Art. 393. 1. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób funkcjonowania Państwowej Rady Ochrony Środowiska, mając na uwadze potrzebę sprawnego funkcjonowania Rady.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, zostaną ustalone:

1) organizacja Rady;

2) tryb działania Rady.

Rozdział 3

(uchylony)

Rozdział 4

Finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej

Art. 400. 1. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zwany dalej „Narodowym Funduszem", jest państwową osobą prawną w rozumieniu art. 9 pkt 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, 1572, 1717, 1756 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 39).

2. Wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, zwane dalej „wojewódzkimi funduszami", są samorządowymi osobami prawnymi w rozumieniu art. 9 pkt 14 ustawy, o której mowa w ust. 1.

3. Wojewódzkie fundusze nie są wojewódzkimi samorządowymi jednostkami organizacyjnymi, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 566, 1907 i 1940).

Art. 400a. 1. Finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej obejmuje:

1) (uchylony)

1a) opracowywanie planu gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, planu zarządzania ryzykiem powodziowym, planu przeciwdziałania skutkom suszy, Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych, wstępnej oceny ryzyka powodziowego, map zagrożenia powodziowego, map ryzyka powodziowego, dokumentów, programów i strategii w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz tworzenie i utrzymanie systemu informacyjnego gospodarowania wodami;

1b) opracowywanie działań lub ich części stanowiących strategię morską, których celem jest zapewnienie osiągnięcia celów środowiskowych dla wód morskich oraz dobrego stanu środowiska wód morskich, w tym odpowiednio opracowanie, wdrożenie i przegląd wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich, zestawu właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich, zestawu celów środowiskowych dla wód morskich, programu monitoringu wód morskich oraz programu ochrony wód morskich;

2) przedsięwzięcia związane z ochroną wód;

2a) przedsięwzięcia związane z wdrożeniem programu działań, o którym mowa w art. 104 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne;

2b) wspomaganie osłony hydrologicznej i meteorologicznej społeczeństwa oraz gospodarki, a także rozpoznawanie, kształtowanie i ochronę zasobów wodnych kraju;

2c) wspomaganie realizacji zadań w zakresie rozpoznawania, bilansowania i ochrony wód podziemnych w celu ich racjonalnego wykorzystania przez społeczeństwo i gospodarkę;

3) (uchylony)

4) (uchylony)

5) wspomaganie realizacji zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, w tym dotyczących instalacji lub urządzeń ochrony przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji wodnej, zaopatrzenia ludności w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz instalacji i urządzeń służących ponownemu wykorzystaniu wód;

6) działania z zakresu zagospodarowania odpadów nielegalnie przemieszczonych, w przypadkach, o których mowa w art. 23–25 rozporządzenia (WE) nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów (Dz. Urz. UE L 190 z 12.07.2006, str. 1), wspomaganie realizacji zadań przeciwdziałających nielegalnemu przemieszczaniu odpadów, w tym tworzenia miejsc spełniających warunki magazynowania odpadów, o których mowa w art. 24a ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;

7) koszty gospodarowania odpadami z wypadków, o których mowa w ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;

8) przedsięwzięcia związane z gospodarką odpadami;

8a) wykonywanie badań i pomiarów związanych z odpadami przez organy Inspekcji Ochrony Środowiska oraz badań laboratoryjnych w zakresie zawartości metali ciężkich w bateriach lub akumulatorach przez Inspekcję Handlową;

8b) finansowanie w całości lub w części wpisów w sprawach prowadzonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska przed sądami administracyjnymi;

8c) koszty usunięcia odpadów i gospodarowania nimi w przypadku, o którym mowa w art. 26a ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;

8d) koszty przeprowadzania czynności, o których mowa w art. 10b ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 425), i kontroli, o których mowa w art. 9 ust. 1 tej ustawy, w tym pobierania próbek oraz wykonywania pomiarów i analiz na potrzeby działań kontrolnych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2a lit. a, na zasadach określonych w art. 28f ust. 3 i 4 tej ustawy;

9) przedsięwzięcia związane z ochroną powierzchni ziemi, z wyłączeniem remediacji polegających na samooczyszczaniu;

9a) przedsięwzięcia związane z niepolegającą na samooczyszczaniu remediacją historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi, jeżeli obowiązanym do przeprowadzenia remediacji jest regionalny dyrektor ochrony środowiska lub władająca powierzchnią ziemi jednostka samorządu terytorialnego;

9b) realizację zadań wyspecjalizowanej jednostki, o której mowa w art. 16 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2065);

10) wydatki na prace, o których mowa w art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 14 lipca 2000 r. o restrukturyzacji finansowej górnictwa siarki (Dz. U. z 2024 r. poz. 1835);

10a) wspomaganie energooszczędnego budownictwa drewnianego;

11) badania i upowszechnianie ich wyników oraz postęp techniczny w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej;

12) rozwój przemysłu produkcji środków technicznych i aparatury kontrolno-pomiarowej, służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej;

13) rozwój sieci stacji pomiarowych, laboratoriów i ośrodków przetwarzania informacji, służących badaniu stanu środowiska;

14) system kontroli wnoszenia przewidzianych ustawą opłat za korzystanie ze środowiska, w szczególności tworzenie baz danych podmiotów korzystających ze środowiska obowiązanych do ponoszenia opłat;

15) wspomaganie realizacji zadań państwowego monitoringu środowiska, innych systemów kontrolnych i pomiarowych oraz badań stanu środowiska, a także systemów pomiarowych zużycia wody i ciepła;

16) wspomaganie systemów gromadzenia i przetwarzania danych związanych z dostępem do informacji o środowisku;

17) działania polegające na zapobieganiu i likwidowaniu poważnych awarii oraz szkód górniczych, a także ich skutków;

18) prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy;

19) przeciwdziałanie klęskom żywiołowym i likwidowanie ich skutków dla środowiska;

19a) zapobieganie wprowadzaniu do środowiska i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się w środowisku inwazyjnych gatunków obcych w rozumieniu art. 3 pkt 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie działań zapobiegawczych i zaradczych w odniesieniu do wprowadzania i rozprzestrzeniania inwazyjnych gatunków obcych (Dz. Urz. UE L 317 z 04.11.2014, str. 35, z późn. zm.[31)]);

20) zapobieganie skutkom zanieczyszczenia środowiska lub usuwanie tych skutków, w przypadku gdy nie można ustalić podmiotu za nie odpowiedzialnego;

20a) działania związane z poprawą stanu środowiska na wielkoobszarowych terenach zdegradowanych, o których mowa w ustawie z dnia 16 czerwca 2023 r. o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych;

21) przedsięwzięcia związane z ochroną powietrza;

22) wspomaganie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz wprowadzania bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii;

23) (uchylony)

---

31) Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 317 z 23.11.2016, str. 4.

24) wspomaganie ekologicznych form transportu;

25) działania z zakresu rolnictwa ekologicznego bezpośrednio oddziałujące na stan gleby, powietrza i wód, w szczególności prowadzenie gospodarstw rolnych produkujących metodami ekologicznymi położonych na obszarach podlegających ochronie na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;

25a) opracowywanie audytów krajobrazowych;

26) działania związane z utrzymaniem i zachowaniem parków oraz ogrodów, będących przedmiotem ochrony na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;

27) opracowywanie planów ochrony dla obszarów podlegających ochronie na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz prowadzenie monitoringu przyrodniczego;

28) przedsięwzięcia związane z ochroną i przywracaniem chronionych gatunków roślin lub zwierząt;

29) przedsięwzięcia związane z ochroną przyrody, w tym urządzanie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków;

30) zadania związane ze zwiększaniem lesistości kraju oraz zapobieganiem szkodom w lasach i likwidacją tych szkód, spowodowanych przez czynniki biotyczne i abiotyczne;

31) profilaktykę zdrowotną dzieci zamieszkałych na obszarach, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska;

31a) zadania związane z racjonalnym wykorzystaniem żywności oraz przeciwdziałaniem jej marnowaniu;

32) edukację ekologiczną oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju;

33) przygotowywanie i obsługę konferencji krajowych i międzynarodowych z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej;

34) działania z zakresu gromadzenia i rozpowszechniania informacji o najlepszych dostępnych technikach oraz działania związane z rejestracją i analizą wniosków o wydanie pozwolenia zintegrowanego i wydanych pozwoleń zintegrowanych, o których mowa w art. 206 i 212;

35) opracowywanie i wdrażanie nowych technik i technologii w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w szczególności dotyczących ograniczania emisji i zużycia wody, a także efektywnego wykorzystywania paliw;

36) wydatki na nabywanie, utrzymanie, obsługę i zabezpieczenie specjalistycznego sprzętu i urządzeń technicznych, służących wykonywaniu działań na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej;

37) wojewódzkie programy ochrony środowiska, programy ochrony powietrza, plany działań krótkoterminowych, programy ochrony przed hałasem, programy ochrony i rozwoju zasobów wodnych, plany gospodarki odpadami, plany gospodarowania wodami oraz krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych, a także wspomaganie realizacji i systemu kontroli tych programów i planów;

37a) zadania służące wsparciu polskich technologii środowiskowych w kraju i za granicą, będące elementami polityki ochrony środowiska i pozostające w kompetencji ministra właściwego do spraw klimatu;

38) współfinansowanie projektów inwestycyjnych, kosztów operacyjnych i działań realizowanych z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi;

39) przygotowywanie dokumentacji przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, które mają być współfinansowane ze środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi;

40) współfinansowanie projektów inwestycyjnych, kosztów operacyjnych i działań realizowanych z udziałem środków bezzwrotnych pozyskiwanych w ramach współpracy z organizacjami międzynarodowymi oraz współpracy dwustronnej;

41) współfinansowanie przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych na zasadach określonych w ustawie z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1637);

41a) przedsięwzięcia związane z wdrażaniem i funkcjonowaniem systemu ekozarządzania i audytu (EMAS) oraz systemu weryfikacji technologii środowiskowych (ETV);

41b) finansowanie, w części, funkcjonowania azyli dla zwierząt w rozumieniu art. 5 pkt 1e ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz Centralnego Azylu dla Zwierząt, o którym mowa w ustawie z dnia 4 listopada 2022 r. o Centralnym Azylu dla Zwierząt (Dz. U. poz. 2375);

42) inne zadania służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju i zgodne z polityką ochrony środowiska.

2. Minister właściwy do spraw klimatu może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki udzielania pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej ze środków pozostających w dyspozycji Narodowego Funduszu oraz wojewódzkich funduszy, uwzględniając konieczność zapewnienia przejrzystości udzielania tej pomocy oraz zapewnienia zgodności udzielanej pomocy z warunkami jej dopuszczalności.

Art. 400b. 1. Celem działania Narodowego Funduszu jest finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w zakresie określonym w art. 400a ust. 1 pkt 1a–2c, 5–9a, 11–22 i 24–42 oraz art. 410a ust. 4–6.

2. Celem działania wojewódzkich funduszy jest finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w zakresie określonym w art. 400a ust. 1 pkt 2, 2a, 5–9a, 11–22 i 24–42.

2a. Celem działania Narodowego Funduszu oraz wojewódzkich funduszy jest również tworzenie warunków do wdrażania finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w szczególności poprzez zapewnienie wsparcia działaniom służącym temu wdrażaniu oraz jego promocję, a także poprzez współpracę z innymi podmiotami, w tym z jednostkami samorządu terytorialnego, przedsiębiorcami oraz podmiotami mającymi siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Narodowy Fundusz wykonuje zadania Krajowego operatora systemu zielonych inwestycji określone w ustawie z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji oraz Krajowego operatora Funduszu Modernizacyjnego określone w ustawie z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.

4. Krajowy operator systemu zielonych inwestycji oraz Krajowy operator Funduszu Modernizacyjnego mogą powierzać wojewódzkim funduszom, na podstawie porozumień, wykonywanie czynności składających się na realizację zadań, o których mowa odpowiednio w art. 25 ust. 2 pkt 7a i 9 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji oraz w art. 50e ust. 5 ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, ponosząc odpowiedzialność za ich czynności jak za swoje własne.

5. Porozumienia, o których mowa w ust. 4, określają w szczególności zakres czynności wykonywanych przez wojewódzkie fundusze oraz sposób pokrywania przez Krajowego operatora systemu zielonych inwestycji oraz Krajowego operatora Funduszu Modernizacyjnego kosztów ponoszonych przez wojewódzkie fundusze na wykonywanie tych czynności.

5a. (uchylony)

5b. Narodowy Fundusz wykonuje zadania dotyczące przedsięwzięć niskoemisyjnych, określone w rozdziałach 4a i 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2024 r. poz. 1446, 1473, 1572, 1635 i 1940).

5c. Narodowy Fundusz może wykonywać zadania określone w programie rządowym przyjętym przez Radę Ministrów.

5d. Rada Ministrów, przyjmując program, o którym mowa w ust. 5c, wskazuje w nim kwotę środków przeznaczonych na pokrycie kosztów realizacji zadań przez Narodowy Fundusz oraz źródło pokrycia tych kosztów.

6. Narodowy Fundusz jest instytucją finansową, o której mowa w art. 38 ust. 4 lit. b pkt (ii) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320), oraz może pełnić rolę podmiotu wdrażającego instrument finansowy lub fundusz funduszy, o których mowa w tym rozporządzeniu.

7. Wojewódzkie fundusze mogą pełnić rolę pośredników finansowych, o których mowa w art. 38 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.

8. Za zgodą instytucji zarządzającej lub instytucji pośredniczącej w rozumieniu ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818) i ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. 1079 oraz z 2024 r. poz. 1717) Narodowy Fundusz może powierzać wojewódzkim funduszom, na podstawie porozumień, zadania związane z realizacją krajowego programu operacyjnego lub krajowego programu w rozumieniu tych ustaw.

9. Powierzenie wojewódzkim funduszom zadań, o których mowa w ust. 8, nie wyłącza odpowiedzialności Narodowego Funduszu za ich realizację.

10. Narodowy Fundusz może pełnić rolę podmiotu wdrażającego środki finansowe Unii Europejskiej metodą zarządzania pośredniego, o której mowa w art. 62 ust. 1 akapit pierwszy lit. c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylającego rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz. Urz. UE L 193 z 30.07.2018, str. 1), w tym poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, po powierzeniu mu przez Komisję Europejską zadań związanych z wdrażaniem tych środków.

Art. 400c. 1. Organami Narodowego Funduszu są Rada Nadzorcza Narodowego Funduszu i Zarząd Narodowego Funduszu.

2. Obsługę Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu i Zarządu Narodowego Funduszu zapewnia Biuro Narodowego Funduszu.

Art. 400d. 1. Rada Nadzorcza Narodowego Funduszu liczy nie więcej niż 12 członków.

2. Skład i strukturę Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu ustala, w drodze zarządzenia, minister właściwy do spraw klimatu, uwzględniając w składzie Rady Nadzorczej:

1) dwóch przedstawicieli strony samorządowej Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego;

2) przedstawiciela ministra właściwego do spraw finansów publicznych;

3) przedstawiciela ministra właściwego do spraw energii;

4) przedstawiciela ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego;

5)[32] przedstawiciela organizacji pozarządowych w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, o zasięgu ogólnokrajowym, działających na rzecz ochrony klimatu, ochrony środowiska lub odnawialnych źródeł energii, w rozumieniu art. 2 pkt 22 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii.

2a.[33] Członkiem Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu może być osoba, która nie pracowała lub nie pełniła służby w organach bezpieczeństwa państwa lub nie była współpracownikiem tych organów w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2024 r. poz. 1632, 1897 i 1940).

3.[34] Rada Działalności Pożytku Publicznego, o której mowa w art. 35 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na wniosek ministra właściwego do spraw klimatu, przeprowadza postępowanie konkursowe w celu wyłonienia kandydatów na przedstawiciela, o którym mowa w ust. 2 pkt 5.

4.[34] Zasady przeprowadzenia postępowania konkursowego określa Rada Działalności Pożytku Publicznego, uwzględniając zasadę przejrzystości oraz potrzebę wyłonienia kandydatów:

1) posiadających wiedzę i doświadczenie niezbędne do realizacji zadań Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu;

2) posiadających poparcie co najmniej pięciu organizacji pozarządowych o zasięgu ogólnokrajowym.

4a.[35] Rada Działalności Pożytku Publicznego w wyniku przeprowadzenia postępowania konkursowego wyłania od trzech do pięciu kandydatów na przedstawiciela, o którym mowa w ust. 2 pkt 5, i przekazuje informację o tych kandydatach ministrowi właściwemu do spraw klimatu nie później niż w terminie 45 dni od dnia otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 3.

4b.[35] W przypadku:

1) uchybienia terminowi, o którym mowa w ust. 4a, lub zasadom, o których mowa w ust. 4, lub

2) niewyłonienia wymaganego minimum kandydatów zgodnie z ust. 4a

– minister właściwy do spraw klimatu może delegować na miejsce przedstawiciela, o którym mowa w ust. 2 pkt 5, swojego przedstawiciela.

---

[32] W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 9 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 2.
[33] Dodany przez art. 1 pkt 9 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 2.
[34] W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 9 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 2.
[35] Dodany przez art. 1 pkt 9 lit. d ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

5.[36] W razie niezgłoszenia przedstawicieli przez stronę samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego minister właściwy do spraw klimatu może delegować na ich miejsce swoich przedstawicieli.

6. Członków Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw klimatu, uwzględniając stanowiska podmiotów, o których mowa w ust. 2.

7. Przewodniczącego Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu wyznacza minister właściwy do spraw klimatu.

8. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu za udział w pracach Rady, kierując się przepisami o wynagrodzeniu członków rad nadzorczych spółek Skarbu Państwa.

Art. 400e. 1. Organami wojewódzkich funduszy są rady nadzorcze wojewódzkich funduszy i zarządy wojewódzkich funduszy.

2. Obsługę rad nadzorczych wojewódzkich funduszy i zarządów wojewódzkich funduszy zapewniają biura wojewódzkich funduszy.

3. Organizację wewnętrzną biur wojewódzkich funduszy określają zarządy wojewódzkich funduszy w regulaminach zatwierdzonych przez rady nadzorcze wojewódzkich funduszy.

Art. 400f. 1. Rady nadzorcze wojewódzkich funduszy liczą po 5 członków.

2. W skład rad nadzorczych wojewódzkich funduszy wchodzą:

1)[37] członkowie rad wyznaczeni przez ministra właściwego do spraw klimatu spośród działających na rzecz ochrony klimatu, ochrony środowiska lub odnawialnych źródeł energii, w rozumieniu art. 2 pkt 22 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, przedstawicieli nauki lub organizacji pozarządowych;

2) członkowie rad wyznaczeni przez Zarząd Narodowego Funduszu;

3) członkowie rad wyznaczeni przez wojewodę;

4) (uchylony)

5) (uchylony)

6) (uchylony)

7) przewodniczący rad wyznaczeni przez ministra właściwego do spraw klimatu spośród pracowników Biura Narodowego Funduszu, urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw klimatu, urzędów obsługujących centralne organy administracji rządowej podległe albo nadzorowane przez ministra właściwego do spraw klimatu lub jednostek podległych albo nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw klimatu;

8) wiceprzewodniczący rad wyznaczeni przez sejmik województwa.

2a.[38] Członkiem rady nadzorczej wojewódzkiego funduszu może być osoba, która nie pracowała lub nie pełniła służby w organach bezpieczeństwa państwa lub nie była współpracownikiem tych organów w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów.

3. (uchylony)

4. (uchylony)

5. (uchylony)

6. (uchylony)

7. Członków rad nadzorczych wojewódzkich funduszy powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw klimatu.

8.[39] W razie niewyznaczenia członków rad nadzorczych wojewódzkich funduszy, odpowiednio, przez wojewodę, Zarząd Narodowego Funduszu lub sejmik województwa, w terminie 14 dni od dnia odwołania albo wygaśnięcia mandatu, minister właściwy do spraw klimatu może powołać na ich miejsce swoich przedstawicieli.

9. (uchylony)

---

[36] W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 9 lit. e ustawy, o której mowa w odnośniku 2.
[37] W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 10 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 2.
[38] Dodany przez art. 1 pkt 10 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 2.
[39] W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 10 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

10. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki wynagradzania członków rad nadzorczych wojewódzkich funduszy za udział w pracach rady oraz wysokość wynagrodzenia członków rad nadzorczych wojewódzkich funduszy za udział w pracach rady, kierując się przepisami o wynagrodzeniu członków rad nadzorczych spółek Skarbu Państwa.

Art. 400g. Członkom Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu i rad nadzorczych wojewódzkich funduszy zamieszkałym poza miejscowością, w której odbywa się posiedzenie, i biorącym udział w posiedzeniu przysługuje prawo do zwrotu kosztów podróży i noclegów na warunkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 77^5 § 2 Kodeksu pracy.

Art. 400h. 1. Do zadań Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu oraz rad nadzorczych wojewódzkich funduszy należy odpowiednio:

1) ustalanie kryteriów wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy;

2) zatwierdzanie wniosków Zarządu Narodowego Funduszu oraz zarządów wojewódzkich funduszy w sprawach emisji obligacji własnych oraz zaciągania kredytów i pożyczek;

3) zatwierdzanie wniosków Zarządu Narodowego Funduszu oraz zarządów wojewódzkich funduszy o udzielenie pożyczek i dotacji, których wartość jednostkowa przekracza:

   a) w przypadku pożyczki lub dotacji z Narodowego Funduszu – równowartość odpowiednio kwoty 1 000 000 euro lub 500 000 euro,

   b) w przypadku pożyczki lub dotacji z wojewódzkiego funduszu – 0,5 % przychodów uzyskanych przez ten fundusz w roku poprzednim;

4) zatwierdzanie rocznych sprawozdań Zarządu Narodowego Funduszu oraz zarządów wojewódzkich funduszy z działalności i rocznych sprawozdań finansowych Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy;

5) ustalanie zasad wynagradzania członków Zarządu Narodowego Funduszu i pracowników Biura Narodowego Funduszu oraz członków zarządów wojewódzkich funduszy i pracowników biur wojewódzkich funduszy;

6) kontrola działalności Zarządu Narodowego Funduszu i zarządów wojewódzkich funduszy;

7) składanie, w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku kalendarzowego, sprawozdań z działalności:

   a) Narodowego Funduszu – ministrowi właściwemu do spraw klimatu,

   b) wojewódzkich funduszy – właściwemu zarządowi województwa oraz ministrowi właściwemu do spraw klimatu;

8) ustalanie zasad i trybu udzielania poręczeń, w tym dopuszczalnej łącznej wysokości udzielanych poręczeń oraz dopuszczalnej wysokości poręczeń za zobowiązania podmiotu lub grupy podmiotów, oraz trybu i zasad pobierania opłat prowizyjnych od poręczeń.

1a. Roczne sprawozdanie z działalności wojewódzkiego funduszu ogłasza się w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

2. Do zadań Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu należy także:

1) przedstawianie ministrowi właściwemu do spraw klimatu oraz ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej, w celu uzgodnienia, wspólnej strategii działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy;

2) uchwalanie, raz na 4 lata, wspólnej strategii działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy, do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego pierwszy rok objęty tą strategią;

3) uchwalanie, raz na 4 lata, strategii działania Narodowego Funduszu, wynikającej ze wspólnej strategii działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy, do dnia 30 września roku poprzedzającego pierwszy rok objęty tą strategią;

4) uchwalanie, z uwzględnieniem strategii, programów i dokumentów programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1, i list przedsięwzięć priorytetowych przedkładanych przez wojewódzkie fundusze, planu działalności i zatwierdzanie list priorytetowych programów Narodowego Funduszu, do dnia 31 stycznia każdego roku;

5) uchwalanie projektów rocznych planów finansowych;

6) uchwalanie planu finansowego w układzie zadaniowym;

7) ustalanie zasad udzielania i umarzania pożyczek oraz trybu i zasad udzielania i rozliczania dotacji;

8) zatwierdzanie wniosków Zarządu Narodowego Funduszu o udzielenie poręczeń, jeżeli zobowiązanie z tego tytułu przekracza równowartość kwoty 1 000 000 euro;

9) zatwierdzanie wniosków Zarządu Narodowego Funduszu w sprawach nabywania obligacji, obejmowania lub nabywania akcji i udziałów w spółkach, wnoszenia udziałów do spółek, a także obejmowania lub nabywania jednostek uczestnictwa lub certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych oraz prawa uczestnictwa alternatywnej spółki inwestycyjnej lub instytucji wspólnego inwestowania, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 1034 i 1863 oraz z 2025 r. poz. 146);

10) dokonywanie wyboru firmy audytorskiej.

3. (uchylony)

4. Do zadań rad nadzorczych wojewódzkich funduszy należy także:

1) uchwalanie, raz na 4 lata, strategii działania wojewódzkich funduszy, wynikających ze wspólnej strategii działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy oraz z uwarunkowań regionalnych, do dnia 30 września roku poprzedzającego pierwszy rok objęty tymi strategiami;

2) uchwalanie planów działalności wojewódzkich funduszy, do dnia 30 listopada każdego roku, na rok następny, z uwzględnieniem strategii, programów i dokumentów programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1, oraz strategii działania wojewódzkich funduszy i wojewódzkich programów ochrony środowiska;

3) zatwierdzanie, do dnia 30 czerwca każdego roku, na rok następny list przedsięwzięć priorytetowych wojewódzkich funduszy, po zasięgnięciu opinii Narodowego Funduszu w zakresie finansowania przedsięwzięć z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi oraz po uzgodnieniu z dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w zakresie finansowania przedsięwzięć dotyczących gospodarki wodnej na terenie regionu wodnego;

4) uchwalanie rocznych planów finansowych;

5) ustalanie zasad udzielania i umarzania pożyczek oraz trybu i zasad udzielania i rozliczania dotacji;

5a) zatwierdzanie wniosków zarządu wojewódzkiego funduszu o udzielenie poręczeń, jeżeli zobowiązanie z tego tytułu przekracza 0,5 % przychodów uzyskanych przez ten fundusz w roku poprzednim;

6) dokonywanie wyboru firmy audytorskiej;

7) zatwierdzanie wniosków zarządów wojewódzkich funduszy w sprawach nabywania lub zbywania nieruchomości.

5. Dopuszczalna łączna wysokość udzielanych poręczeń nie może być wyższa niż 60 % wartości funduszu własnego odpowiednio Narodowego Funduszu albo wojewódzkiego funduszu.

6. Dopuszczalna wysokość poręczeń za zobowiązania podmiotu lub grupy podmiotów nie może przekroczyć 20 % wartości funduszu własnego odpowiednio Narodowego Funduszu albo wojewódzkiego funduszu.

Art. 400i. 1. Zarząd Narodowego Funduszu liczy od 3 do 5 członków.

2. Zarząd Narodowego Funduszu stanowią:

1) Prezes Zarządu Narodowego Funduszu powoływany przez ministra właściwego do spraw klimatu, spośród osób wyłonionych w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru, oraz odwoływany przez ministra właściwego do spraw klimatu – na wniosek Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu;

2) zastępcy Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu powoływani przez ministra właściwego do spraw klimatu, spośród osób wyłonionych w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru, oraz odwoływani przez ministra właściwego do spraw klimatu – na wniosek Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu.

3. Powołanie, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 i 2, stanowi nawiązanie stosunku pracy na podstawie powołania w rozumieniu przepisów Kodeksu pracy.

4. Stanowisko Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu może zajmować osoba, która:

1) posiada tytuł zawodowy magistra lub równorzędny;

2) jest obywatelem polskim;

3) korzysta z pełni praw publicznych;

4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;

5) posiada kompetencje kierownicze;

6) posiada co najmniej 6-letni staż pracy, w tym co najmniej 3-letni staż pracy na stanowisku kierowniczym;

7) posiada wykształcenie i wiedzę z zakresu spraw należących do właściwości Narodowego Funduszu;

8)[40] nie pracowała lub nie pełniła służby w organach bezpieczeństwa państwa lub nie była współpracownikiem tych organów w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów.

5. Informację o naborze na stanowisko Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu ogłasza się przez umieszczenie ogłoszenia w miejscu powszechnie dostępnym w siedzibie Narodowego Funduszu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Narodowego Funduszu i Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Ogłoszenie powinno zawierać:

1) nazwę i adres Narodowego Funduszu;

2) określenie stanowiska;

3) wymagania związane ze stanowiskiem wynikające z przepisów prawa;

4) zakres zadań wykonywanych na stanowisku;

5) wskazanie wymaganych dokumentów;

6) termin i miejsce składania dokumentów;

7) informację o metodach i technikach naboru.

6. Termin, o którym mowa w ust. 5 pkt 6, nie może być krótszy niż 10 dni od dnia opublikowania ogłoszenia w Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

7. Nabór na stanowisko Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu przeprowadza Rada Nadzorcza Narodowego Funduszu. W toku naboru ocenia się doświadczenie zawodowe kandydata, wiedzę niezbędną do wykonywania zadań na stanowisku, na które jest przeprowadzany nabór, oraz kompetencje kierownicze.

8. Ocena wiedzy i kompetencji kierowniczych, o których mowa w ust. 7, może być dokonana na zlecenie Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu przez osobę niebędącą członkiem Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu, która posiada odpowiednie kwalifikacje do dokonania tej oceny.

9. Członek Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu oraz osoba, o której mowa w ust. 8, mają obowiązek zachowania w tajemnicy informacji dotyczących osób ubiegających się o stanowisko, uzyskanych w trakcie naboru.

10. W toku naboru Rada Nadzorcza Narodowego Funduszu wyłania nie więcej niż 3 kandydatów, których przedstawia ministrowi właściwemu do spraw klimatu.

11. Z przeprowadzonego naboru Rada Nadzorcza Narodowego Funduszu sporządza protokół zawierający:

1) nazwę i adres Narodowego Funduszu;

2) określenie stanowiska, na które był prowadzony nabór, oraz liczbę kandydatów;

3) imiona, nazwiska i adresy nie więcej niż 3 najlepszych kandydatów uszeregowanych według poziomu spełniania przez nich wymagań określonych w ogłoszeniu o naborze;

4) informację o zastosowanych metodach i technikach naboru;

5) uzasadnienie dokonanego wyboru albo powody niewyłonienia kandydata.

12. Wynik naboru ogłasza się niezwłocznie przez umieszczenie informacji w Biuletynie Informacji Publicznej Narodowego Funduszu i Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Informacja o wyniku naboru zawiera:

1) nazwę i adres Narodowego Funduszu;

2) określenie stanowiska, na które był prowadzony nabór;

3) imiona i nazwiska wybranych kandydatów oraz ich miejsca zamieszkania w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego albo informację o niewyłonieniu kandydata.

13. Umieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów ogłoszenia o naborze oraz o wyniku tego naboru jest bezpłatne.

14. Do sposobu przeprowadzania naboru na stanowiska, o których mowa w ust. 2 pkt 2, stosuje się odpowiednio przepisy ust. 4–13.

---

[40] Dodany przez art. 1 pkt 11 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

15. Funkcji członka Zarządu Narodowego Funduszu nie można łączyć z zatrudnieniem w administracji rządowej lub samorządowej, z członkostwem w radach nadzorczych spółek z udziałem Skarbu Państwa, członkostwem w radach nadzorczych spółek z udziałem jednostek samorządu terytorialnego, a także z mandatem posła, senatora lub radnego jednostki samorządu terytorialnego.

16. Prezes Zarządu Narodowego Funduszu reprezentuje Narodowy Fundusz na zewnątrz, dokonując wszystkich czynności prawnych w zakresie praw i obowiązków majątkowych Narodowego Funduszu, z zastrzeżeniem art. 400k ust. 4.

17. Prezes Zarządu Narodowego Funduszu dokonuje czynności w sprawach z zakresu prawa pracy w stosunku do pracowników Biura Narodowego Funduszu.

18. Prezes Zarządu Narodowego Funduszu zatrudnia pracowników Biura Narodowego Funduszu na stanowiskach kierowniczych po zasięgnięciu opinii Zarządu Narodowego Funduszu.

19.[41)] Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu w przypadku jego nieobecności lub czasowej niemożności sprawowania przez niego funkcji, na podstawie jego pisemnego upoważnienia i przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, zastępuje jeden z zastępców Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu. W przypadku gdy udzielenie upoważnienia przez Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu nie jest możliwe – upoważnienia udziela minister właściwy do spraw klimatu.

20.[41)] W przypadku śmierci Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu albo odwołania go ze sprawowanej funkcji do czasu powołania nowego Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu jego obowiązki pełni zastępca Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu wyznaczony przez ministra właściwego do spraw klimatu.

Art. 400j. 1. Zarządy wojewódzkich funduszy liczą od 1 do 2 członków.

2. Zarządy wojewódzkich funduszy stanowią prezesi zarządów wojewódzkich funduszy albo prezesi zarządów wojewódzkich funduszy i zastępcy prezesów zarządów wojewódzkich funduszy, powoływani i odwoływani przez zarządy województw, na wniosek rad nadzorczych wojewódzkich funduszy.

2a.[42)] Jeżeli zarząd województwa w terminie 7 dni od dnia doręczenia wniosku, o którym mowa w ust. 2, nie odwoła lub nie powoła członków zarządu wojewódzkiego funduszu zgodnie z tym wnioskiem, odwołania lub powołania członków zarządu wojewódzkiego funduszu dokonuje rada nadzorcza wojewódzkiego funduszu.

3. Powołanie, o którym mowa w ust. 2 i 2a, stanowi nawiązanie stosunku pracy na podstawie powołania w rozumieniu przepisów Kodeksu pracy.

3a.[43)] Członkiem zarządu wojewódzkiego funduszu może być osoba, która nie pracowała lub nie pełniła służby w organach bezpieczeństwa państwa lub nie była współpracownikiem tych organów w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów.

4. Funkcji członka zarządu wojewódzkiego funduszu nie można łączyć z zatrudnieniem w administracji rządowej lub samorządowej, członkostwem w radach nadzorczych spółek z udziałem Skarbu Państwa, członkostwem w radach nadzorczych spółek z udziałem jednostek samorządu terytorialnego, a także z mandatem posła, senatora lub radnego jednostki samorządu terytorialnego.

5. Prezesi zarządów wojewódzkich funduszy reprezentują wojewódzkie fundusze na zewnątrz, dokonując wszystkich czynności prawnych w zakresie praw i obowiązków majątkowych wojewódzkich funduszy, z zastrzeżeniem art. 400k ust. 5.

6. Prezesi zarządów wojewódzkich funduszy dokonują czynności w sprawach z zakresu prawa pracy w stosunku do pracowników biur wojewódzkich funduszy.

7. Prezesi zarządów wojewódzkich funduszy zatrudniają pracowników biur wojewódzkich funduszy na stanowiskach kierowniczych po zasięgnięciu opinii zarządów wojewódzkich funduszy.

Art. 400k. 1. Do zadań Zarządu Narodowego Funduszu i zarządów wojewódzkich funduszy należy odpowiednio:

1) opracowywanie projektów planów działalności Narodowego Funduszu i planów działalności wojewódzkich funduszy, których częściami są plany finansowe;

2) opracowywanie projektów rocznych planów finansowych;

3) dokonywanie wyboru przedsięwzięć do finansowania ze środków Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy;

---

41) Dodany przez art. 1 pkt 11 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

42) W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 12 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

43) Dodany przez art. 1 pkt 12 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

4) gospodarowanie środkami Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy, z zastrzeżeniem uprawnień Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu i rad nadzorczych wojewódzkich funduszy;

5) kontrolowanie wykorzystania pożyczek i dotacji przyznanych ze środków Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy;

6) opracowywanie analiz i ocen ekologicznej efektywności funkcjonowania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy;

7) składanie Radzie Nadzorczej Narodowego Funduszu i radom nadzorczym wojewódzkich funduszy sprawozdań z działalności Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy;

8) wydawanie opinii w zakresie możliwości wspomagania ze środków Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy zadań regionalnych dyrektorów ochrony środowiska w zakresie historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi objętych harmonogramami, o których mowa w art. 101j ust. 1, oraz w zakresie bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku lub szkód w środowisku objętych harmonogramami, o których mowa w art. 16a ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie.

2. Do zadań Zarządu Narodowego Funduszu należy także:

1) opracowywanie projektów wspólnej strategii działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy oraz projektów strategii Narodowego Funduszu, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz ministra właściwego do spraw energii co do zawartych w nich ustaleń;

1a) sporządzanie list programów priorytetowych Narodowego Funduszu i przedstawianie ich w celu uzgodnienia ministrowi właściwemu do spraw klimatu; listy programów priorytetowych w części dotyczącej gospodarki wodnej uzgadnia się z Prezesem Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie;

1b) przyjmowanie programów priorytetowych, po uprzednim ich zaopiniowaniu przez ministra właściwego do spraw klimatu;

2) opracowywanie projektów planów finansowych w układzie zadaniowym;

3) sporządzanie i przekazywanie Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska kwartalnych informacji o podmiotach uiszczających opłaty, o których mowa w art. 14 ust. 1 oraz art. 17 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. z 2020 r. poz. 2056), z podaniem nazwy, siedziby i adresu albo imienia, nazwiska i adresu tych podmiotów, wysokości kwoty wpłaconej z tytułu opłaty oraz daty dokonania zapłaty w rozumieniu art. 60 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, w terminie do końca miesiąca po zakończeniu kwartału, którego dotyczą te informacje;

4) sporządzanie i przekazywanie ministrowi właściwemu do spraw klimatu, w terminie do dnia 30 czerwca następnego roku za poprzedni rok kalendarzowy, zbiorczej informacji o:

   a) zgromadzonych wpływach z tytułu opłat, o których mowa w art. 14 ust. 1 oraz art. 17 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji,

   b) gminach, które uzyskały dofinansowanie w zakresie zbierania porzuconych pojazdów wycofanych z eksploatacji,

   c) powiatach, które uzyskały dofinansowanie w zakresie zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji;

5) sporządzanie i przekazywanie ministrowi właściwemu do spraw klimatu zbiorczej informacji o zgromadzonych wpływach z tytułu środków, o których mowa w art. 15 ust. 3 pkt 2, art. 62 ust. 6 oraz wpływach z tytułu opłat, o których mowa w art. 72 ust. 2 i art. 77 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2024 r. poz. 573), w terminie do dnia 30 czerwca następnego roku za poprzedni rok kalendarzowy.

3. Do zadań zarządów wojewódzkich funduszy należy także:

1) opracowywanie projektów strategii działania wojewódzkich funduszy.

2) (uchylony)

4. Do dokonywania czynności prawnych w zakresie praw i obowiązków majątkowych Narodowego Funduszu, oprócz Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu, są upoważnione dwie osoby, działające łącznie, spośród:

1) pozostałych członków Zarządu Narodowego Funduszu;

2) pełnomocników powołanych przez Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu, działających w granicach ich umocowania.

5. Do dokonywania czynności prawnych w zakresie praw i obowiązków majątkowych wojewódzkich funduszy, oprócz prezesów zarządów wojewódzkich funduszy, są upoważnione dwie osoby, działające łącznie, spośród:

1) pozostałych członków zarządów wojewódzkich funduszy;

2) pełnomocników powołanych przez prezesów zarządów wojewódzkich funduszy, działających w granicach ich umocowania.

6. Dokonanie przez osoby, o których mowa w ust. 4 i 5, czynności prawnej w zakresie praw i obowiązków Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy bez zachowania trybu określonego w art. 400h ust. 1 pkt 3 nie powoduje nieważności tej czynności prawnej w stosunku do osób trzecich.

7. Minister właściwy do spraw klimatu, kierując się potrzebą ujednolicenia informacji, określi, w drodze rozporządzenia, sposób przekazywania i wzory informacji, o których mowa w ust. 2 pkt 3–5.

Art. 400l. 1. Pracą Biura Narodowego Funduszu kieruje Prezes Zarządu Narodowego Funduszu przy pomocy dyrektora Biura Narodowego Funduszu.

2. Dyrektora Biura Narodowego Funduszu powołuje i odwołuje Prezes Zarządu Narodowego Funduszu.

3. Powołanie, o którym mowa w ust. 2, stanowi nawiązanie stosunku pracy na podstawie powołania w rozumieniu przepisów Kodeksu pracy.

4. Pracą biur wojewódzkich funduszy kierują prezesi zarządów wojewódzkich funduszy.

Art. 400m. 1. Nabór kandydatów do zatrudnienia na wolne stanowiska pracy w Biurze Narodowego Funduszu oraz w biurach wojewódzkich funduszy jest otwarty i konkurencyjny.

2. Ogłoszenie o naborze kandydatów do zatrudnienia w:

1) Biurze Narodowego Funduszu zamieszcza się w miejscu powszechnie dostępnym w siedzibie Narodowego Funduszu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Narodowego Funduszu;

2) biurze wojewódzkiego funduszu zamieszcza się w miejscu powszechnie dostępnym w siedzibie wojewódzkiego funduszu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej wojewódzkiego funduszu.

3. Informacje o kandydatach, którzy zgłosili się do naboru, stanowią informację publiczną w zakresie objętym wymaganiami określonymi w ogłoszeniu o naborze.

4. Termin składania dokumentów, określony w ogłoszeniu o naborze, nie może być krótszy niż 14 dni od dnia opublikowania tego ogłoszenia w Biuletynie Informacji Publicznej.

5. Po upływie terminu składania dokumentów określonego w ogłoszeniu o naborze niezwłocznie upowszechnia się listę kandydatów, którzy spełniają wymagania formalne określone w ogłoszeniu o naborze, przez umieszczenie w:

1) miejscu powszechnie dostępnym w siedzibie Narodowego Funduszu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Narodowego Funduszu;

2) miejscu powszechnie dostępnym w siedzibie wojewódzkiego funduszu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej wojewódzkiego funduszu.

6. Lista, o której mowa w ust. 5, zawiera imiona i nazwiska kandydatów oraz ich miejsca zamieszkania w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego.

7. Sporządza się protokół przeprowadzonego naboru kandydatów do zatrudnienia na wolne stanowiska pracy w Biurze Narodowego Funduszu oraz w biurach wojewódzkich funduszy.

8. Protokół, o którym mowa w ust. 7, zawiera w szczególności:

1) określenie stanowiska pracy, na które był prowadzony nabór, liczbę kandydatów oraz imiona, nazwiska i adresy nie więcej niż 5 najlepszych kandydatów uszeregowanych według poziomu spełniania przez nich wymagań określonych w ogłoszeniu o naborze;

2) informację o zastosowanych metodach i technikach naboru;

3) uzasadnienie dokonanego wyboru.

9. Informację o wyniku naboru upowszechnia się w terminie 14 dni od dnia zatrudnienia wybranego kandydata albo zakończenia naboru, w przypadku gdy w jego wyniku nie doszło do zatrudnienia żadnego kandydata.

10. Informacja, o której mowa w ust. 9, zawiera:

1) nazwę i adres biura, w którym był prowadzony nabór;

2) określenie stanowiska pracy;

3) imię i nazwisko kandydata oraz jego miejsce zamieszkania w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego;

4) uzasadnienie dokonanego wyboru kandydata albo uzasadnienie niezatrudnienia żadnego kandydata.

11. Informację o wyniku naboru upowszechnia się w:

1) miejscu powszechnie dostępnym w siedzibie Narodowego Funduszu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Narodowego Funduszu;

2) miejscu powszechnie dostępnym w siedzibie wojewódzkiego funduszu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej wojewódzkiego funduszu.

12. Jeżeli stosunek pracy osoby wyłonionej w drodze naboru ustał w ciągu 3 miesięcy od dnia nawiązania stosunku pracy, można zatrudnić na tym samym stanowisku kolejną osobę spośród najlepszych kandydatów wymienionych w protokole tego naboru. Przepisy ust. 9–11 stosuje się odpowiednio.

Art. 400n. Zasady prowadzenia rachunkowości Narodowego Funduszu oraz wojewódzkich funduszy określają przepisy o rachunkowości.

Art. 400o. Minister właściwy do spraw klimatu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych nadaje Narodowemu Funduszowi, w drodze rozporządzenia, statut określający organizację wewnętrzną Narodowego Funduszu, tryb działania jego organów oraz sposób udzielania pełnomocnictw, kierując się potrzebą zapewnienia sprawnego działania Narodowego Funduszu oraz właściwego wykorzystania środków publicznych zgromadzonych przez Narodowy Fundusz w celu realizacji zasady zrównoważonego rozwoju.

Art. 400p. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb działania organów wojewódzkich funduszy oraz sposób udzielania pełnomocnictw, kierując się potrzebą zapewnienia jednolitego i sprawnego działania wojewódzkich funduszy oraz właściwej realizacji ich zadań.

Art. 400q. 1. Narodowy Fundusz i wojewódzkie fundusze prowadzą samodzielną gospodarkę finansową, pokrywając z posiadanych środków i uzyskiwanych wpływów wydatki na finansowanie zadań określonych w ustawie oraz kosztów działalności.

2. Narodowy Fundusz i wojewódzkie fundusze prowadzą gospodarkę finansową w sposób zapewniający pełne wykorzystanie środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną.

3. Podstawą gospodarki finansowej Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy jest roczny plan finansowy.

3a. Projekt rocznego planu finansowego Narodowego Funduszu jest opracowywany przez Zarząd Narodowego Funduszu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw klimatu oraz przekazywany do uzgodnienia ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych w terminie do dnia 15 czerwca roku poprzedzającego rok, w którym plan finansowy Narodowego Funduszu ma obowiązywać.

3b. Projekt rocznego planu finansowego Narodowego Funduszu podlega uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych w terminie 30 dni od dnia jego przekazania.

4. Narodowy Fundusz i wojewódzkie fundusze wyodrębniają w rocznych planach finansowych:

1) przychody z prowadzonej działalności;

2) dotacje z budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego;

3) koszty, w tym:

   a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane,

   b) płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań,

   c) zakup towarów i usług;

4) środki na wydatki majątkowe;

5) środki przekazane innym podmiotom;

6) stan należności i zobowiązań na początek i koniec roku;

7) stan środków pieniężnych na początek i koniec roku.

4a. Narodowy Fundusz w ramach rocznego planu finansowego sporządza plan dochodów i wydatków ujmowanych w terminie ich zapłaty.

5. (uchylony)[44)]

6. Narodowy Fundusz sporządza plan finansowy w układzie zadaniowym na rok budżetowy i dwa kolejne lata, w układzie funkcji państwa, zadań budżetowych i podzadań.

7. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób prowadzenia gospodarki finansowej Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy, kierując się potrzebą zapewnienia jednolitego sposobu przeznaczania środków publicznych na realizację zasady zrównoważonego rozwoju oraz przestrzegania ładu finansów publicznych.

Art. 400r. 1. Nadzór nad działalnością Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy sprawuje minister właściwy do spraw klimatu, z tym że w odniesieniu do wojewódzkich funduszy czynności organu nadzoru, o których mowa w ust. 4–8, wykonują wojewodowie.

2. Uchwały Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu są przekazywane w terminie 7 dni od dnia ich podjęcia ministrowi właściwemu do spraw klimatu. Uchwały rad nadzorczych wojewódzkich funduszy są przekazywane wojewodzie w terminie 7 dni od dnia ich podjęcia.

3. Uchwała Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu sprzeczna z prawem jest nieważna.

4. O nieważności uchwały w całości albo w części orzeka, w drodze decyzji, organ nadzoru w terminie 14 dni od dnia otrzymania uchwały.

5. Organ nadzoru, wszczynając postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały, może wstrzymać jej wykonanie.

6. W sprawach stwierdzenia nieważności uchwały stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

7. Po upływie terminu, o którym mowa w ust. 4, organ nadzoru nie może we własnym zakresie stwierdzić nieważności uchwały Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu.

8. Po upływie terminu, o którym mowa w ust. 4, organ nadzoru może zaskarżyć uchwałę do sądu administracyjnego.

9. W przypadku, o którym mowa w ust. 8, wydanie postanowienia o wstrzymaniu wykonania uchwały należy do sądu administracyjnego.

10. Przepisy ust. 3–9 stosuje się odpowiednio do wojewódzkich funduszy.

Art. 401. 1. Przychodami Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy są wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych pobieranych na podstawie ustawy oraz przepisów szczególnych.

1a. Przychodami Narodowego Funduszu są także wpływy z opłat za wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, o których mowa w art. 268 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, oraz wpływy z opłat podwyższonych, o których mowa w art. 280 pkt 1 lit. b oraz pkt 2 lit. b tej ustawy.

2. Przychodami Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy mogą być dobrowolne wpłaty, zapisy, darowizny, świadczenia rzeczowe i wpływy pochodzące z fundacji oraz wpływy z przedsięwzięć organizowanych na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

3. Przychodami Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy mogą być środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz środki pochodzące ze źródeł zagranicznych, niepodlegające zwrotowi, inne niż środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej.

4. Narodowy Fundusz i wojewódzkie fundusze mogą otrzymywać dotacje z budżetu państwa w zakresie określonym w odrębnych ustawach.

5. Przychodami Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy mogą być także przychody z tytułu emisji obligacji własnych oraz inne przychody związane z działalnością tych funduszy.

6. Narodowy Fundusz i wojewódzkie fundusze mogą zaciągać kredyty i pożyczki.

[44)] Przez art. 9 ustawy z dnia 28 czerwca 2024 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1089), która weszła w życie z dniem 23 lipca 2024 r.

7. Przychodami Narodowego Funduszu są także:

1) wpływy z opłat, o których mowa w art. 210 ust. 1;

1a) wpływy z kar pieniężnych wymierzanych na podstawie art. 315a;

2) wpływy z opłat, o których mowa w dziale VII ustawy – Prawo geologiczne i górnicze;

2a) wpływy z opłat gwarancyjnych i uzupełniających opłat gwarancyjnych, o których mowa w art. 28e ust. 4 i art. 28f ust. 1 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze;

3) (uchylony)

4) (uchylony)

4a) wpływy z opłaty zastępczej, o której mowa w art. 11 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1047 i 1946);

4b)[45)] wpływy z opłaty zastępczej, opłaty wyrównawczej oraz ze zwrotu nienależnie wypłaconej pomocy publicznej, o których mowa odpowiednio w art. 52 ust. 1 pkt 2, art. 53a ust. 1 i art. 55^1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii;

4c) (uchylony)

5) (uchylony)

6) (uchylony)

7) wpływy z opłat, o których mowa w art. 13 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych;

7a) kwoty pomniejszeń, o których mowa w art. 402 ust. 4a;

7b) środki uzyskane ze sprzedaży w drodze aukcji uprawnień do emisji, o których mowa w art. 49 ust. 2b ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych;

7c) wpływy, o których mowa w art. 3f ust. 2, art. 3n ust. 2 i art. 11b ust. 10 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 433);

8) wpływy z opłat produktowych pobieranych na podstawie przepisów o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej;

8a) środki, o których mowa w art. 19 ust. 4c ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 927 i 1911);

8b) wpływy z opłat produktowych, o których mowa w art. 34 ust. 2 i art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi;

9) wpływy z opłat, o których mowa w art. 14 ust. 1, art. 17 ust. 1 i 2 oraz art. 43a ust. 2 ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji;

10) wpływy z opłat, o których mowa w art. 72 ust. 2 i art. 77 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym;

11) wpływy z tytułu środków, o których mowa w art. 15 ust. 3 pkt 2 oraz art. 62 ust. 6 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym z wykonania obowiązku prowadzenia publicznych kampanii edukacyjnych;

11a) wpływy z administracyjnych kar pieniężnych wymierzanych na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;

11b) (uchylony)

12) wpływy z kar pieniężnych wymierzanych na podstawie art. 32 i 33 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów (Dz. U. z 2024 r. poz. 746);

13) (uchylony)

---

45) W brzmieniu ustalonym przez art. 4 ustawy z dnia 27 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1847), która weszła w życie z dniem 28 grudnia 2024 r.

13a) wpływy z opłat, o których mowa w art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz. U. z 2024 r. poz. 1004 i 1635);

13b) środki przekazane przez organ, o którym mowa w art. 26a ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, z tytułu zwrotu kosztów, o których mowa w art. 400a ust. 1 pkt 8c, w przypadku gdy koszty te zostały sfinansowane w formie dotacji, o której mowa w art. 411 ust. 1 pkt 2, lub przez przekazanie środków zgodnie z art. 410c ust. 1;

14) wpływy z nawiązek wymierzanych na podstawie art. 47 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny;

15) wpływy z tytułu opłaty emisyjnej, o której mowa w art. 321a, w części przypadającej Narodowemu Funduszowi;

16)[46] wpływy z tytułu opłaty zastępczej, o której mowa w art. 23 ust. 1a ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz. U. z 2024 r. poz. 20, 834 i 1946 oraz z 2025 r. poz. 303);

16)[47] wpływy z tytułu opłaty zastępczej, o której mowa w art. 35d ust. 2 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz. U. z 2024 r. poz. 20, 834 i 1946 oraz z 2025 r. poz. 303);

17) środki przekazywane przez operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego w wysokości 0,1 % uzasadnionego zwrotu z kapitału zaangażowanego w wykonywaną działalność gospodarczą w zakresie przesyłania energii elektrycznej, o których mowa w art. 16b ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne;

18)[48] wpływy z tytułu opłaty zastępczej, o której mowa w art. 37a ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2024 r. poz. 1209, 1940 i 1946 oraz z 2025 r. poz. 303);

18)[49] (uchylony)

19)[48] wpływy z kar pieniężnych wymierzanych na podstawie art. 35a pkt 7 i 8 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw;

19)[49] (uchylony)

20) wpływy z tytułu:

a) zwrotu środków finansowych, o których mowa w art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych,

b) zwrotu kosztów, o których mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych,

c) opłat, o których mowa w art. 20 ust. 1 i art. 25 ust. 5 ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych.

7a. Przychody, o których mowa w ust. 7 pkt 14, przeznacza się wyłącznie na cele związane z ochroną środowiska.

7b.[50] W latach 2025–2027 przychodami Narodowego Funduszu są także wpływy z opłat rejestrowych i opłat rocznych, o których mowa w art. 227b ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

8. Przychodami wojewódzkich funduszy są także:

1) (uchylony)

2) wpływy z kar pieniężnych, o których mowa w art. 9y ust. 1 i 2, art. 9z ust. 1, 2 i 4 oraz art. 9za ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399 i 1717).

Art. 401a. (uchylony)

Art. 401b. (uchylony)

Art. 401c. 1. Środki Narodowego Funduszu w wysokości nie mniejszej niż kwota przychodów, o których mowa w art. 401 ust. 7 pkt 1, po pomniejszeniu o koszty obsługi tych przychodów, przeznacza się na finansowanie zadań ministra właściwego do spraw klimatu, o których mowa w art. 206 i 212.

---

46) W tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 47.

47) W brzmieniu ustalonym przez art. 3 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 21 lutego 2025 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 303); wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

48) Obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 49.

49) Przez art. 3 pkt 1 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 47; wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2030 r.

50) Dodany przez art. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2024 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1914), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

2. Środki Narodowego Funduszu w wysokości nie mniejszej niż połowa kwoty przychodów, o których mowa w art. 401 ust. 7 pkt 2, po pomniejszeniu o koszty obsługi tych przychodów, przeznacza się na:

1) finansowanie potrzeb geologii na rzecz kraju;

2) (uchylony)

3) finansowanie realizacji zadań Krajowego Administratora Podziemnych Składowisk Dwutlenku Węgla, z wyjątkiem zadań, o których mowa w art. 28e ust. 2 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze.

2a. Środki Narodowego Funduszu w wysokości nie mniejszej niż kwota przychodów, o których mowa w art. 401 ust. 7 pkt 2a, po pomniejszeniu o koszty obsługi tych przychodów, przeznacza się na finansowanie realizacji zadań Krajowego Administratora Podziemnych Składowisk Dwutlenku Węgla, o których mowa w art. 28e ust. 2 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze.

3. Środki Narodowego Funduszu w wysokości nie mniejszej niż połowa kwoty przychodów, o których mowa w art. 401 ust. 7 pkt 2, po pomniejszeniu o koszty obsługi tych przychodów, przeznacza się na finansowanie potrzeb górnictwa służących ograniczeniu negatywnego oddziaływania na środowisko wynikającego z wydobywania kopalin i likwidacji zakładów górniczych.

4. (uchylony)

5. Środki Narodowego Funduszu w wysokości nie mniejszej niż kwota przychodów, o których mowa w art. 401 ust. 7 pkt 4a i 4b, po pomniejszeniu o koszty obsługi tych przychodów, przeznacza się na wspieranie:

1) poprawy efektywności energetycznej, w tym wysokosprawnej kogeneracji, w rozumieniu ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne;

2) przedsięwzięć termomodernizacyjnych w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków;

3) rozwoju instalacji odnawialnego źródła energii w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, wraz z niezbędnymi do wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła obiektami budowlanymi i urządzeniami, oraz budowy lub przebudowy sieci służących przyłączaniu tych instalacji, w szczególności na:

   a) nabycie lub montaż mikroinstalacji lub małych instalacji w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii,

   b) nabycie stacji redukcyjno-gazowych umożliwiających przyłączenie instalacji odnawialnego źródła energii służących do wytwarzania biogazu rolniczego;

4) rozwoju produkcji instalacji odnawialnego źródła energii na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

5) innych działań związanych z instalacjami odnawialnego źródła energii lub wytwarzaniem energii z tych źródeł, w szczególności na:

   a) promowanie wytwarzania energii elektrycznej w instalacjach odnawialnego źródła energii lub wykorzystywania energii wytwarzanej w tych instalacjach,

   b) opracowywanie lub wdrażanie nowych technik lub technologii wytwarzania energii elektrycznej w instalacjach odnawialnego źródła energii lub wykorzystywania energii wytwarzanej w tych instalacjach;

6) realizacji zadań ministra właściwego do spraw energii służących zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego kraju i kształtowaniu warunków prawidłowego funkcjonowania i rozwoju sektora energetycznego, wynikających z zasady zrównoważonego rozwoju i zgodnych z polityką energetyczną państwa;

7) projektów w zakresie bezpieczeństwa energetycznego kraju, w tym bezpieczeństwa dostaw energii, surowców energetycznych i paliw;

8) przedsięwzięć związanych z rozwojem infrastruktury energetycznej, w tym z funkcjonowaniem systemów energetycznych, z uwzględnieniem zasad racjonalnej gospodarki i potrzeb bezpieczeństwa energetycznego kraju;

8a) działań związanych z utworzeniem i prowadzeniem centralnego rejestru oszczędności energii finalnej, o którym mowa w art. 35a ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej;

9) (uchylony)

10) wykonywania zadań Krajowego operatora Funduszu Modernizacyjnego określonych w ustawie z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych przez pokrywanie kosztów związanych z tymi zadaniami, w przypadku gdy koszty te nie znajdują pokrycia ze środków zgromadzonych na rachunku bankowym, o którym mowa w art. 49 ust. 2d tej ustawy.

5a. (uchylony)

6. (uchylony)

7. (uchylony)

8. Środki Narodowego Funduszu w wysokości nie mniejszej niż kwota przychodów, o których mowa w art. 401 ust. 7 pkt 7–7b, po pomniejszeniu o koszty obsługi tych przychodów, przeznacza się na finansowanie zadań Krajowego ośrodka bilansowania i zarządzania emisjami, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji.

9. Środki Narodowego Funduszu w wysokości nie mniejszej niż kwota przychodów, o których mowa w art. 401 ust. 7 pkt 7c–11a, 12, 13a i 13b, po pomniejszeniu o koszty obsługi tych przychodów, przeznacza się na:

1) dofinansowanie przedsięwzięć i zadań związanych z gospodarowaniem odpadami, zapobieganiem powstawaniu odpadów oraz edukację ekologiczną;

2) (uchylony)

2a) wspieranie działań mających na celu przeciwdziałanie nielegalnej działalności w zakresie przetwarzania pojazdów wycofanych z eksploatacji;

3) administrowanie Bazą danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami, o której mowa w art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, w tym na jej utworzenie, wdrażanie i utrzymywanie;

4) dofinansowanie działań w zakresie:

   a) gospodarowania odpadami w przypadkach, o których mowa w art. 23–25, rozporządzenia (WE) nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów,

   b) szkolenia organów administracji publicznej wykonujących obowiązki Rzeczypospolitej Polskiej związane z kontrolą i nadzorem nad międzynarodowym przemieszczaniem odpadów,

   c) zakupu sprzętu i oprogramowania dla organów, o których mowa w lit. b;

5) wykonywanie badań i pomiarów związanych z odpadami przez organy Inspekcji Ochrony Środowiska oraz badań laboratoryjnych w zakresie zawartości metali ciężkich w bateriach lub akumulatorach przez Inspekcję Handlową;

6) finansowanie kosztów, o których mowa w art. 400a ust. 1 pkt 8c;

7) finansowanie przedsięwzięć i zadań związanych z gospodarowaniem odpadami powstałymi z produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, w szczególności z produktów wymienionych w załączniku nr 9 do ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej, w zakresie:

   a) zbierania tych odpadów pozostawionych w publicznych systemach zbierania odpadów, w tym kosztów utworzenia, utrzymania tych systemów, transportu i przetwarzania tych odpadów,

   b) uprzątania oraz transportu i przetwarzania tych odpadów;

8) finansowanie kampanii edukacyjnych dotyczących:

   a) możliwości stosowania, wykorzystywania lub użytkowania opakowań i produktów z materiałów innych niż tworzywa sztuczne lub opakowań i produktów wielokrotnego użytku,

   b) podnoszenia świadomości ekologicznej społeczeństwa w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami powstałymi z produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych oraz narzędziami połowowymi stanowiącymi odpady zawierającymi tworzywa sztuczne.

9a. Środki Narodowego Funduszu w wysokości nie mniejszej niż kwota przychodów, o których mowa w art. 401 ust. 7 pkt 1a, po pomniejszeniu o koszty obsługi tych przychodów, przeznacza się na:

1) przygotowanie, opracowanie i aktualizację programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych;

2) realizację programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych;

3) pomiary i oceny jakości powietrza w strefach, w których przekraczane są poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe substancji w powietrzu;

4)[51)] zadania Instytutu Ochrony Środowiska, o których mowa w art. 18c ust. 5.

[51)] Dodany przez art. 1 pkt 13 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

9b. Środki Narodowego Funduszu w wysokości nie mniejszej niż 80 % kwoty przychodów, o których mowa w art. 401 ust. 7 pkt 15, po pomniejszeniu o koszty obsługi tych przychodów, przeznacza się na przedsięwzięcia mające na celu zmniejszenie lub uniknięcie szkodliwej emisji substancji gazowych, stałych lub ciekłych powodujących zanieczyszczenie powietrza.

9c. Środki Narodowego Funduszu w wysokości nie mniejszej niż 15 % kwoty przychodów, o których mowa w art. 401 ust. 7 pkt 15, i kwota przychodów, o których mowa w art. 401 ust. 7 pkt 16–19, po pomniejszeniu o koszty obsługi tych przychodów, jednak nie więcej niż o 2 % tych przychodów, przeznacza się na:[52)]

Środki Narodowego Funduszu w wysokości nie mniejszej niż 15 % kwoty przychodów, o których mowa w art. 401 ust. 7 pkt 15, i kwota przychodów, o których mowa w art. 401 ust. 7 pkt 16 i 17, po pomniejszeniu o koszty obsługi tych przychodów, jednak nie więcej niż o 2 % tych przychodów, przeznacza się na:[53)]

1) dofinansowanie inwestycji w zakresie wytwarzania biokomponentów, biopaliw ciekłych lub innych paliw odnawialnych;

2) dofinansowanie budowy lub rozbudowy infrastruktury dla dystrybucji lub sprzedaży sprężonego gazu ziemnego (CNG) lub skroplonego gazu ziemnego (LNG), w tym pochodzącego z biometanu, lub wodoru lub budowy lub rozbudowy infrastruktury do ładowania pojazdów energią elektryczną, wykorzystywanych w transporcie;

3) pomoc dla wytwórców oraz przedsiębiorstw energetycznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne wykonujących działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania paliw ciekłych, biopaliw ciekłych, innych paliw odnawialnych, sprężonego gazu ziemnego (CNG) lub skroplonego gazu ziemnego (LNG), w tym pochodzącego z biometanu, wykorzystywanych w transporcie;

4) dofinansowanie dla:

   a) producentów środków transportu wykorzystujących do napędu energię elektryczną, sprężony gaz ziemny (CNG) lub skroplony gaz ziemny (LNG), w tym pochodzący z biometanu, lub wodór,

   b) przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie produkcji podzespołów do środków transportu, o których mowa w lit. a;

5) dofinansowanie publicznego transportu zbiorowego działającego w szczególności w aglomeracjach miejskich, uzdrowiskach, na obszarach, na których ustanowione zostały formy ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody, wykorzystującego biopaliwa ciekłe, inne paliwa odnawialne, sprężony gaz ziemny (CNG) lub skroplony gaz ziemny (LNG), w tym pochodzący z biometanu, wodór lub energię elektryczną;

6) dofinansowanie opłat portowych pobieranych za korzystanie z infrastruktury portowej jednostek pływających zasilanych sprężonym gazem ziemnym (CNG) lub skroplonym gazem ziemnym (LNG), w tym pochodzącym z biometanu, lub wodorem, lub wykorzystujących do napędu energię elektryczną;

7) dofinansowanie:

   a) badań związanych z opracowywaniem nowych rodzajów biokomponentów, biopaliw ciekłych, innych paliw odnawialnych, lub wykorzystaniem sprężonego gazu ziemnego (CNG) lub skroplonego gazu ziemnego (LNG), w tym pochodzącego z biometanu, lub wodoru, lub energii elektrycznej, wykorzystywanych w transporcie lub związanych z tym nowych rozwiązań konstrukcyjnych,

   b) wdrożeń eksploatacyjnych wyników badań, o których mowa w lit. a;

8) dofinansowanie programów edukacyjnych promujących wykorzystanie biokomponentów w paliwach ciekłych lub biopaliwach ciekłych, innych paliw odnawialnych, sprężonego gazu ziemnego (CNG) lub skroplonego gazu ziemnego (LNG), w tym pochodzącego z biometanu, lub wodoru, lub energii elektrycznej, wykorzystywanych w transporcie;

9) dofinansowanie zakupu nowych pojazdów lub jednostek pływających zasilanych biopaliwami ciekłymi, sprężonym gazem ziemnym (CNG) lub skroplonym gazem ziemnym (LNG), w tym pochodzącym z biometanu, lub wodorem, lub wykorzystujących do napędu energię elektryczną;

9a) udzielanie dopłat, o których mowa w art. 411 ust. 1 pkt 2 lit. e, jeżeli przedmiotem umów, w ramach których udzielane są te dopłaty, jest leasing nowych pojazdów lub jednostek pływających zasilanych biopaliwami ciekłymi, sprężonym gazem ziemnym (CNG) lub skroplonym gazem ziemnym (LNG), w tym pochodzącym z biometanu, lub wodorem, lub wykorzystujących do napędu energię elektryczną;

---

52) Wprowadzenie do wyliczenia w tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 53.

53) Wprowadzenie do wyliczenia ze zmianą wprowadzoną przez art. 3 pkt 2 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 47; wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2030 r.

10) dofinansowanie działań związanych z analizą i badaniem rynku biokomponentów, paliw ciekłych, biopaliw ciekłych, innych paliw odnawialnych, sprężonego gazu ziemnego (CNG) lub skroplonego gazu ziemnego (LNG), w tym pochodzącego z biometanu, lub wodoru, lub energii elektrycznej, wykorzystywanych w transporcie;

11) promocję wytwarzania i wykorzystywania biokomponentów i biopaliw ciekłych;

12) (uchylony)

13)[54] Fundusz rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, o którym mowa w ustawie z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, w kwocie stanowiącej 55 % wpływów z tytułu opłaty zastępczej, o której mowa w art. 23 ust. 1a ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych.

13)[55] Fundusz rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, o którym mowa w ustawie z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, w kwocie stanowiącej 55 % wpływów z tytułu opłaty zastępczej, o której mowa w art. 35d ust. 2 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych.

10. Zobowiązania Narodowego Funduszu związane z przeznaczaniem środków na cele, o których mowa w ust. 1–5 i 8–9c, są zobowiązaniami wieloletnimi.

11. Wysokości zobowiązań określonych w ust. 1–5 i 8–9c mogą być zmniejszane za zgodą ministra właściwego do spraw klimatu. Przy udzielaniu zgody minister właściwy do spraw klimatu uwzględnia w szczególności potrzeby realizacji zasady zrównoważonego rozwoju, strategii, programów i dokumentów programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1, oraz zobowiązań określonych w przepisach prawa Unii Europejskiej i umowach międzynarodowych, których stroną jest Rzeczpospolita Polska.

11a. Narodowy Fundusz corocznie dokonuje wpłat na rzecz Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w wysokości i na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg (Dz. U. z 2025 r. poz. 94).

11b. Środki otrzymane przez Narodowy Fundusz w związku z realizacją Inwestycji E.1.1.1 „Wsparcie dla gospodarki niskoemisyjnej" w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, wykorzystane w celu ustanowienia instrumentu finansowego na rzecz mobilności zeroemisyjnej i niskoemisyjnej oraz energii i zwrócone do Narodowego Funduszu, przeznacza się, wraz z pobranymi od nich odsetkami i innymi pożytkami, po pomniejszeniu o koszty realizacji zadań związanych z ustanowieniem i obsługą instrumentu finansowego na rzecz mobilności zeroemisyjnej i niskoemisyjnej oraz energii, wyłącznie na spłatę pożyczki udzielonej Rzeczypospolitej Polskiej z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności lub na wsparcie przez Narodowy Fundusz rozwoju przemysłu dla rozwiązań zeroemisyjnych i niskoemisyjnych w zakresie zrównoważonej mobilności i energii, w tym:

1) instalacje przemysłowe nastawione na produkcję urządzeń służących budowie zeroemisyjnych środków transportu (pojazdy zasilane energią elektryczną, wodorem lub innymi paliwami z odnawialnych źródeł energii);

2) instalacje przemysłowe nastawione na produkcję części do tych pojazdów;

3) instalacje przemysłowe oraz innowacyjne rozwiązania nastawione na produkcję zeroemisyjnych źródeł energii i urządzeń do magazynowania energii oraz części do tych produktów.

11c. Przedsięwzięcia inwestycyjne, o których mowa w ust. 11b, mogą obejmować w szczególności procesy badawcze i innowacyjne, transfer technologii i współpracę między przedsiębiorstwami, koncentrujące się na gospodarce niskoemisyjnej, odporności i przystosowaniu się do zmiany klimatu.

12. (uchylony)

13. W przypadku gdy w ramach zobowiązania, o którym mowa w ust. 5, środki są przeznaczone na wspieranie rozwoju:

1) instalacji wykorzystujących do wytwarzania energii biomasę, wsparciem obejmuje się w szczególności technologie o sprawności przemiany energetycznej wynoszącej co najmniej 85 % w przypadku ich zastosowania w samodzielnych lokalach mieszkalnych lub lokalach o innym przeznaczeniu w rozumieniu ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz. U. z 2021 r. poz. 1048 oraz z 2023 r. poz. 1688), a w przypadku zastosowania ich w instalacjach przemysłowych co najmniej 70 %;

2) pomp ciepła, wsparciem obejmuje się w szczególności pompy ciepła spełniające minimalne wymagania dotyczące oznakowania ekologicznego określone w decyzji Komisji 2007/742/WE z dnia 9 listopada 2007 r. określającej kryteria ekologiczne dotyczące przyznawania wspólnotowego oznakowania ekologicznego pompom ciepła zasilanym elektrycznie, gazowo lub absorpcyjnym pompom ciepła (Dz. Urz. UE L 301 z 20.11.2007, str. 14, z późn. zm.);

---

[54] W tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 55.

[55] Ze zmianą wprowadzoną przez art. 3 pkt 2 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 47; wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

3) instalacji wykorzystujących do wytwarzania ciepła energię promieniowania słonecznego, wsparciem obejmuje się w szczególności technologie oparte na normach europejskich, w tym instalacje podlegające oznakowaniu ekologicznemu, etykietowaniu etykietami energetycznymi.

14. Przy ocenie sprawności przemiany energetycznej oraz stosunku mocy wejściowej do mocy wyjściowej instalacji, o których mowa w ust. 13, zastosowanie mają w szczególności procedury obowiązujące w prawie Unii Europejskiej lub prawie międzynarodowym.

Art. 401d. 1. Przychodami Narodowego Funduszu są także wpływy pochodzące ze sprzedaży jednostek Kioto, o których mowa w art. 19a ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji.

1a. Przychodami Narodowego Funduszu są także środki uzyskane ze sprzedaży uprawnień do emisji, o których mowa w art. 49 ust. 2a pkt 1 ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.

2. Wpływy pochodzące ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gromadzone na Rachunku klimatycznym, o którym mowa w art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji, pomniejszone o koszty ich obsługi, przeznacza się na:

1) dofinansowanie zadań związanych ze wspieraniem przedsięwzięć realizowanych w ramach programów i projektów objętych Krajowym systemem zielonych inwestycji, o którym mowa w art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji;

1a) refinansowanie:

a) Narodowemu Funduszowi kosztów związanych z przeznaczaniem innych środków niż wymienione w ust. 1,

b) wojewódzkiemu funduszowi kosztów związanych z przeznaczaniem środków

– na dofinansowanie programów lub projektów w obszarach, o których mowa w art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji, w tym kosztów związanych z przekazaniem środków na dochody budżetu państwa w celu dofinansowania zadań realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe, obejmujących realizację tych programów lub projektów;

2) pokrycie wydatków związanych z obsługą Rady Konsultacyjnej, o której mowa w art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji;

3) pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem zadań, o których mowa w art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji.

3. Środki, o których mowa w ust. 1a, pomniejszone o koszty ich obsługi, przeznacza się na:

1) dofinansowanie realizacji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej inwestycji w obszarach, o których mowa w art. 22 ust. 2 pkt 5, 5a i 8a–8c ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji;

2) refinansowanie Narodowemu Funduszowi kosztów związanych z przeznaczaniem środków wymienionych w ust. 1a na dofinansowanie programów lub projektów w obszarach, o których mowa w art. 22 ust. 2 pkt 5, 5a i 8a–8c ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji;

3) pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem zadań, o których mowa w art. 25 ust. 2 pkt 1–3, 5, 6 i 7a–9 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji, w zakresie dotyczącym obszarów, o których mowa w art. 22 ust. 2 pkt 5, 5a i 8a–8c tej ustawy.

Art. 401e. 1. Przychodami Narodowego Funduszu są także środki uzyskane:

1) z Funduszu Modernizacyjnego, o których mowa w art. 50a ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych;

2) ze sprzedaży uprawnień do emisji, o których mowa w art. 49 ust. 2d ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.

2. Środki uzyskane z Funduszu Modernizacyjnego, o których mowa w art. 50a ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, przeznacza się na dofinansowanie realizacji inwestycji, o których mowa w art. 50a ust. 1 i 2 tej ustawy.

3. Środki uzyskane ze sprzedaży uprawnień do emisji, o których mowa w art. 49 ust. 2d ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, przeznacza się na finansowanie kosztów związanych z wykonywaniem zadań Krajowego operatora Funduszu Modernizacyjnego.

Art. 402. 1. Zarząd województwa oraz wojewódzki inspektor ochrony środowiska prowadzą wyodrębnione rachunki bankowe w celu gromadzenia i redystrybucji wpływów, o których mowa w art. 401 ust. 1. Wpływy te, powiększone o przychody z oprocentowania środków na rachunkach bankowych, są przekazywane na rachunki bankowe Narodowego Funduszu, wojewódzkich funduszy oraz na rachunki budżetów powiatów i budżetów gmin, w terminie do końca następnego miesiąca po ich wpływie na wyodrębnione rachunki bankowe zarządu województwa i wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska.

1a. Zarząd województwa pomniejsza wpływy, o których mowa w art. 401 ust. 1, powiększone o przychody z oprocentowania środków na rachunku bankowym, o opłaty poniesione na egzekucję należności oraz o koszty obsługi rachunku bankowego.

1b. (utracił moc)

2. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska przed przekazaniem wpływów z kar na rachunki Narodowego Funduszu oraz wojewódzkich funduszy, o których mowa w ust. 1, pomniejsza je o 20 %, a kwotę uzyskaną z tytułu pomniejszenia przekazuje na dochody budżetu państwa.

2a. Zarząd województwa przed przekazaniem na rachunek Narodowego Funduszu oraz wojewódzkich funduszy wpływów z opłat, o których mowa w art. 401 ust. 1, pomniejsza je o:

1) 3 % – w przypadku województw, w których wpływy z opłat w poprzednim roku kalendarzowym wyniosły do 100 mln zł;

2) 1,5 % – w przypadku województw, w których wpływy z opłat w poprzednim roku kalendarzowym wyniosły powyżej 100 mln zł.

2b. Kwotę uzyskaną z tytułu pomniejszenia, o którym mowa w ust. 2a, przeznacza się na:

1) tworzenie i modyfikację baz danych zawierających informacje o podmiotach korzystających ze środowiska;

2) zatrudnianie osób zajmujących się kontrolą oraz windykacją opłat za korzystanie ze środowiska.

3. W razie nieterminowego przekazania wpływów, o których mowa w ust. 1, wpływy te są przekazywane wraz z odsetkami za zwłokę określonymi w przepisach ustawy – Ordynacja podatkowa.

4. Wpływy z tytułu opłat i kar stanowią w 20 % dochód budżetu gminy, a w 10 % – dochód budżetu powiatu, z zastrzeżeniem ust. 4a, 5 i 6.

4a. Wpływy z tytułu opłat za wprowadzanie do powietrza dwutlenku siarki (SO_2) i tlenków azotu (NO_x) przed dokonaniem podziału, o którym mowa w ust. 4, pomniejsza się o kwotę stanowiącą 7,5 % tych wpływów, która stanowi przychód Narodowego Funduszu.

4b. Zarząd województwa przekazuje kwotę pomniejszenia, o której mowa w ust. 4a, na rachunek bankowy Narodowego Funduszu.

5. Wpływy z tytułu opłat za usunięcie drzewa lub krzewu oraz kar, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, stanowią w całości dochód budżetu gminy, z wyjątkiem wpływów z tytułu opłat i kar nakładanych przez starostę, które stanowią w całości dochód budżetu powiatu, oraz wpływów z tytułu opłat i kar nakładanych przez marszałka województwa, które stanowią w 35 % przychód Narodowego Funduszu i w 65 % – wojewódzkiego funduszu.

6. Wpływy z tytułu opłat i kar za składowanie i magazynowanie odpadów stanowią w 50 % dochód budżetu gminy, a w 10 % dochód budżetu powiatu, na których obszarze są składowane odpady. Jeżeli składowisko odpadów jest zlokalizowane na obszarze więcej niż jednego powiatu lub więcej niż jednej gminy, dochód podlega podziałowi proporcjonalnie do powierzchni zajmowanych przez składowisko na obszarze tych powiatów i gmin.

7. Wpływy z tytułu opłat i kar po dokonaniu podziału, o którym mowa w ust. 4 albo 6, stanowią w 35 % przychód Narodowego Funduszu i w 65 % – wojewódzkiego funduszu.

8. (uchylony)

8a. Wpływy z kar pieniężnych, o których mowa w art. 32 i 33 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów, wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska przekazują na rachunek bankowy Narodowego Funduszu w terminie do końca następnego miesiąca po upływie każdego kwartału.

9. (uchylony)

10. (uchylony)

11. (utracił moc)

12. (uchylony)

13. (utracił moc)

14. (uchylony)

15. (uchylony)

16. (utracił moc)

17. Narodowy Fundusz przekazuje kwotę, o której mowa w art. 401c ust. 9c pkt 13, na Fundusz rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, o którym mowa w ustawie z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, do dnia 30 marca roku następującego po roku, którego dotyczy obowiązek, o którym mowa w art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych.

Art. 403. 1. Do zadań powiatów należy finansowanie ochrony środowiska w zakresie określonym w art. 400a ust. 1 pkt 2, 5, 8, 9, 15, 16, 18, 21–25, 29, 31, 32 i 38–42 w wysokości nie mniejszej niż kwota wpływów z tytułu opłat i kar, o których mowa w art. 402 ust. 4, 5 i 6, stanowiących dochody budżetów powiatów, pomniejszona o nadwyżkę z tytułu tych dochodów przekazywaną do wojewódzkich funduszy.

2. Do zadań własnych gmin należy finansowanie ochrony środowiska w zakresie określonym w art. 400a ust. 1 pkt 2, 5, 8, 9, 15, 16, 21–25, 29, 31, 32 i 38–42 w wysokości nie mniejszej niż kwota wpływów z tytułu opłat i kar, o których mowa w art. 402 ust. 4, 5 i 6, stanowiących dochody budżetów gmin, pomniejszona o nadwyżkę z tytułu tych dochodów przekazywaną do wojewódzkich funduszy.

3. Finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, o którym mowa w ust. 1 i 2, odbywa się w trybie określonym w przepisach odrębnych, z zastrzeżeniem ust. 4–6.

4.[56)] Finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, o którym mowa w ust. 1 i 2, może polegać na udzielaniu dotacji celowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych z budżetu gminy lub budżetu powiatu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych lub jednostek sektora finansów publicznych będących gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi.

5.[56)] Rada gminy albo rada powiatu określi, w drodze uchwały, zasady udzielania dotacji celowej, o której mowa w ust. 4, obejmujące:

1) kryteria wyboru inwestycji do finansowania lub dofinansowania;

2) tryb weryfikacji spełnienia kryteriów, o których mowa w pkt 1;

3) tryb postępowania w sprawie udzielania dotacji celowej i sposób jej rozliczania.

5a.[57)] Rada gminy albo rada powiatu w uchwale, o której mowa w ust. 5, może także określić:

1) kategorie podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych uprawnionych do otrzymania dotacji celowej;

2) dodatkowe kryteria lub warunki, jakie będą musiały zostać spełnione przez podmiot lub jednostkę ubiegające się o udzielenie dotacji celowej, w tym kryteria lub warunki wynikające z wymagań określonych w przepisach odrębnych lub w umowie zawartej przez gminę albo powiat z Narodowym Funduszem albo z wojewódzkim funduszem, w ramach której gmina albo powiat otrzymuje dotację, o której mowa w art. 411 ust. 1 pkt 2;

3) tryb weryfikacji spełnienia kryteriów lub warunków, o których mowa w pkt 2.

5b.[57)] W przypadku gdy uchwała, o której mowa w ust. 5, określa kryteria lub warunki, o których mowa w ust. 5a pkt 2, dotyczące dochodów osoby fizycznej ubiegającej się o udzielenie dotacji celowej z budżetu gminy albo budżetu powiatu, przepisy art. 411 ust. 10g–10r i 10sa stosuje się odpowiednio.

6.[58)] Udzielenie dotacji celowej, o której mowa w ust. 4, następuje na podstawie umowy zawartej z podmiotem niezaliczonym do sektora finansów publicznych albo z jednostką, o których mowa w ust. 4. W przypadku gdy dotacja celowa stanowi pomoc publiczną lub pomoc *de minimis* jej udzielenie następuje z uwzględnieniem warunków dopuszczalności tej pomocy określonych w przepisach prawa Unii Europejskiej.

---

56) W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 14 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

57) Dodany przez art. 1 pkt 14 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

58) W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 14 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

Art. 404. 1. Gminy i powiaty, których dochody z tytułu opłat i kar, o których mowa w art. 402 ust. 4, 5 i 6, są większe niż 10-krotność średniej krajowej dochodów z roku poprzedniego przypadających na jednego mieszkańca, liczonej odpowiednio dla gmin i powiatów, przekazują nadwyżkę z tytułu tych dochodów do właściwego wojewódzkiego funduszu.

2. Minister właściwy do spraw klimatu ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski" średnią krajową dochodów gmin i powiatów, o których mowa w art. 402 ust. 4, 5 i 6, osiągniętą w roku poprzednim, w terminie do końca I półrocza roku następnego.

3. Gminy i powiaty dokonują wpłat, o których mowa w ust. 1, na rachunek odpowiedniego wojewódzkiego funduszu, w terminie do dnia 15 sierpnia roku następującego po roku, w którym wystąpiła nadwyżka.

4. Od kwot niewpłaconych w terminie nalicza się odsetki w wysokości ustalonej dla zaległości podatkowych.

Art. 405. (uchylony)

Art. 406. (uchylony)

Art. 407. (uchylony)

Art. 408. (uchylony)

Art. 409. (uchylony)

Art. 409a. (uchylony)

Art. 410. (uchylony)

Art. 410a. 1. (uchylony)

2. (uchylony)

2a. (uchylony)

3. (uchylony)

3a. (uchylony)

3b. (uchylony)

3c. (uchylony)

4. Narodowy Fundusz może dofinansować działania inwestycyjne w zakresie demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji przedsiębiorcy prowadzącemu stację demontażu, który łącznie spełnia następujące warunki:

1) posiada decyzje wymagane w związku z prowadzeniem stacji demontażu;

2) złożył w terminie sprawozdanie zawierające informacje, o których mowa w art. 75 ust. 2 pkt 1 i 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

5. Narodowy Fundusz może dofinansować działania inwestycyjne w zakresie gospodarowania odpadami powstałymi w wyniku demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji przedsiębiorcy prowadzącemu stację demontażu i przedsiębiorcy prowadzącemu strzępiarkę lub inną instalację przetwarzania, odzysku lub recyklingu odpadów pochodzących z pojazdów wycofanych z eksploatacji, który posiada wymagane decyzje w zakresie gospodarki odpadami oraz spełnia wymagania określone w przepisach o odpadach.

6. Narodowy Fundusz może dofinansować działania inwestycyjne w zakresie zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji przedsiębiorcy prowadzącemu punkt zbierania pojazdów, który posiada wymagane decyzje w zakresie gospodarki odpadami oraz spełnia wymagania określone w przepisach o odpadach.

Art. 410b. (uchylony)

Art. 410c. 1. Środki Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy mogą być przeznaczane na dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez jednostki budżetowe.

2. W budżecie państwa tworzy się rezerwę celową w wysokości odpowiadającej kwocie środków przekazywanych państwowym jednostkom budżetowym przez Narodowy Fundusz i wojewódzkie fundusze na dochody budżetu państwa.

Art. 410d. Środki Narodowego Funduszu można przeznaczać za zgodą ministra właściwego do spraw klimatu na wspieranie projektów i inwestycji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej poza granicami kraju, jeżeli ma to związek z bezpieczeństwem ekologicznym Rzeczypospolitej Polskiej, z zastrzeżeniem art. 410e.

Art. 410e. 1. Środki Narodowego Funduszu niebędące przychodami, o których mowa w art. 401 ust. 7, oraz niebędące wpływami pochodzącymi ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gromadzonymi na Rachunku klimatycznym, o którym mowa w art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji, można także przeznaczać, za zgodą ministra właściwego do spraw klimatu, na:

1) udzielanie pomocy w ramach międzynarodowej współpracy na rzecz rozwoju państwom niewymienionym w załączniku I do Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 9 maja 1992 r. (Dz. U. z 1996 r. poz. 238), zwanej dalej „Konwencją Klimatyczną”;

2) dokonywanie wpłat na rzecz międzynarodowych organizacji, instytucji, programów i funduszy, zapewniających funkcjonowanie mechanizmów finansowych służących realizacji celów Konwencji Klimatycznej.

2. Pomoc, o której mowa w ust. 1 pkt 1, jest udzielana na wspieranie projektów i inwestycji z zakresu:

1) ograniczania lub unikania emisji gazów cieplarnianych;

2) pochłaniania lub sekwestracji dwutlenku węgla (CO_2);

3) adaptacji do zmian klimatu;

4) wzmocnienia instytucjonalnego.

3. Środki Narodowego Funduszu niebędące przychodami, o których mowa w art. 401 ust. 7, oraz niebędące wpływami pochodzącymi ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gromadzonymi na Rachunku klimatycznym, o którym mowa w art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji, przeznaczone na zadania, o których mowa w ust. 1, realizowane przez państwową jednostkę budżetową, są przekazywane tej jednostce zgodnie z art. 410c ust. 2.

4. Za zgodą ministra właściwego do spraw klimatu Narodowy Fundusz może pełnić funkcję wykonawczą, zarządzającą lub wspomagającą przy międzynarodowej organizacji, instytucji, programie lub funduszu, zapewniających funkcjonowanie mechanizmów finansowych służących realizacji celów Konwencji Klimatycznej, w tym funkcję podmiotu akredytowanego przy Zielonym Funduszu Klimatycznym.

Art. 410f. Środki Narodowego Funduszu przeznacza się także na odszkodowania wynikające z niewykonania lub nienależytego wykonania umów sprzedaży jednostek przyznanej emisji, zawieranych na podstawie ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji.

Art. 411. 1. Finansowanie działalności, o której mowa w art. 400a ust. 1 oraz art. 410a ust. 4–6, ze środków Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy odbywa się przez:

1) udzielanie oprocentowanych pożyczek, w tym pożyczek przeznaczonych na zachowanie płynności finansowej;

2) udzielanie dotacji, w tym:

   a) dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych,

   b) dokonywanie częściowych spłat kapitału kredytów bankowych,

   c) dopłaty do oprocentowania lub ceny wykupu obligacji,

   d) (uchylona)

   e) dopłaty do rat lub innych opłat ustalanych w umowach leasingu w rozumieniu przepisów art. 23a pkt 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 163, 340 i 368) i art. 17a pkt 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 278 i 340);

3) nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej.

1a. (uchylony)

1b. (uchylony)

1c. (uchylony)

1d. Finansowanie wydatków na prace, o których mowa w art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 14 lipca 2000 r. o restrukturyzacji finansowej górnictwa siarki, odbywa się w formie dotacji.

1e. Ogólną kwotę środków przeznaczanych na finansowanie, o którym mowa w ust. 1d, określa roczny plan finansowy Narodowego Funduszu.

1f. Wysokość dotacji, o której mowa w ust. 1d, określa szczegółowy harmonogram prac likwidacyjnych i rekultywacyjnych obejmujący rodzaj i zakres zadań, wysokość niezbędnych nakładów i czas ich realizacji zatwierdzony przez Narodowy Fundusz.

1g. Dotacja, o której mowa w ust. 1d, wykorzystana niezgodnie ze szczegółowym harmonogramem prac likwidacyjnych i rekultywacyjnych podlega zwrotowi do Narodowego Funduszu.

2.[59)] Przeznaczenie środków na finansowanie potrzeb geologii wymaga zasięgnięcia opinii ministra właściwego do spraw środowiska, a na finansowanie potrzeb górnictwa – ministra właściwego do spraw gospodarki surowcami energetycznymi oraz Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

3. Pożyczki, o których mowa w ust. 1 pkt 1, z wyłączeniem pożyczek przeznaczonych na zachowanie płynności finansowej, mogą być częściowo umarzane, pod warunkiem terminowego wykonania zadań i osiągnięcia planowanych efektów.

3a. Dopłaty, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. c, stosuje się do obligacji emitowanych na cele związane z działalnością, o której mowa w art. 400a ust. 1 oraz art. 410a ust. 4–6, przez podmioty posiadające osobowość prawną wykonujące zadania z zakresu gospodarki komunalnej.

3b. Dopłaty, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. e, stosuje się do rat lub innych opłat ponoszonych przez korzystających, ustalanych w umowach, których przedmiotem jest leasing środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych podlegających amortyzacji i służących realizacji celów z zakresu ochrony środowiska lub gospodarki wodnej.

3c. W przypadku gdy pożyczka na zachowanie płynności finansowej, o której mowa w ust. 1 pkt 1, stanowi pomoc publiczną, może być udzielana jako pomoc publiczna, mająca na celu zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce, o której mowa w Sekcji 3.1 Komunikatu Komisji – Tymczasowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19 (2020/C 91 I/01) (Dz. Urz. UE C 91 I z 20.03.2020, str. 1).

3d. Pomoc publiczna w formie zmiany warunków lub terminów spłaty pożyczki, o której mowa w ust. 1 pkt 1, lub w formie umorzenia pożyczki zgodnie z ust. 3 może być udzielana jako pomoc publiczna, mająca na celu zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce, o której mowa w Sekcji 3.1 Komunikatu Komisji – Tymczasowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19 (2020/C 91 I/01).

4. Narodowy Fundusz i wojewódzkie fundusze mogą dysponować rachunkami środków dewizowych.

5. Narodowy Fundusz oraz wojewódzkie fundusze mogą udzielać poręczeń:

1) spłaty kredytów lub pożyczek,

2) spłaty odsetek od kredytów lub pożyczek,

3) zwrotu przyznanych środków

– pod warunkiem przeznaczenia tych kredytów, pożyczek lub środków na cele z zakresu ochrony środowiska lub gospodarki wodnej oraz ustanowienia zabezpieczeń odpowiednio na rzecz Narodowego Funduszu albo wojewódzkich funduszy na wypadek roszczeń wynikających z tytułu wykonania obowiązków poręczycieli.

5a. Poręczenia są terminowe i udzielane do kwoty określonej w umowie.

5b. Narodowy Fundusz oraz wojewódzkie fundusze pobierają opłatę prowizyjną od poręczeń, uwzględniając w szczególności kwotę zobowiązania.

6. Narodowy Fundusz może przejąć zobowiązania ministra właściwego do spraw klimatu, jeżeli przyznanie środków przez rządy państw obcych i organizacje międzynarodowe, zgodnie z ustaleniami umów międzynarodowych, jest uwarunkowane udzieleniem przez ministra właściwego do spraw klimatu gwarancji zwrotu wypłaconych kwot w całości lub w części, z przyczyn określonych w tych umowach.

6a. Narodowy Fundusz może obejmować lub nabywać udziały lub akcje w spółkach oraz nabywać obligacje emitowane przez inne podmioty niż Skarb Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, za zgodą ministra właściwego do spraw klimatu i ministra właściwego do spraw finansów publicznych, jeżeli jest to związane z rozwojem przemysłu i usług w zakresie ochrony środowiska.

6b. Narodowy Fundusz może obejmować lub nabywać jednostki uczestnictwa lub certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych oraz prawa uczestnictwa alternatywnej spółki inwestycyjnej lub instytucji wspólnego inwestowania, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, za zgodą ministra właściwego do spraw klimatu i ministra właściwego do spraw finansów publicznych, jeżeli jest to związane z rozwojem przemysłu i usług w zakresie ochrony środowiska.

[59)] Ze zmianą wprowadzoną przez art. 13 ustawy z dnia 15 maja 2024 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem administracji rządowej (Dz. U. poz. 834), która weszła w życie z dniem 1 lipca 2024 r.

7. Wnioski o przyznanie pożyczek lub dotacji, których wartość jednostkowa przekracza 10 000 000 euro, dotyczące środków technicznych służących jedynie ograniczeniu negatywnego oddziaływania na środowisko, w szczególności oczyszczalni ścieków, elektrofiltrów lub składowisk odpadów, powinny zawierać uzasadnienie obejmujące analizę ewentualnych alternatywnych rozwiązań organizacyjnych, technicznych lub technologicznych mających na celu wyeliminowanie lub ograniczenie powstawania zanieczyszczeń oraz wprowadzenie czystszej produkcji.

8. Narodowy Fundusz oraz wojewódzkie fundusze udzielają dotacji, pożyczek, poręczeń oraz przekazują środki finansowe na podstawie umów cywilnoprawnych.

9. Formy umowy cywilnoprawnej nie stosuje się do przekazywania środków na nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej, o których mowa w ust. 1 pkt 3, jeżeli ich fundatorem jest Narodowy Fundusz lub wojewódzkie fundusze.

10. Narodowy Fundusz oraz wojewódzkie fundusze mogą udostępniać środki finansowe bankom z przeznaczeniem na udzielanie gwarancji lub poręczeń, kredytów bankowych, pożyczek lub dotacji na wskazane przez siebie programy i przedsięwzięcia z zakresu zadań ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz potrzeb geologii.

10a. Narodowy Fundusz oraz wojewódzkie fundusze mogą zawierać umowy o udostępnienie środków finansowych, o których mowa w ust. 10, z bankami wybranymi na podstawie określonych przez te fundusze procedur, zapewniających poszanowanie zasady przejrzystości i równego traktowania banków oraz zawarcie umowy z każdym bankiem spełniającym obiektywne, proporcjonalne i niedyskryminacyjne warunki określone w tych procedurach.

10b. (uchylony)

10c. (uchylony)

10d. Do wyboru banków, o których mowa w ust. 10a, nie mają zastosowania przepisy o zamówieniach publicznych.

10e. Umowy, o których mowa w ust. 10a, określają w szczególności tryb i terminy przekazywania bankom przez Narodowy Fundusz oraz wojewódzkie fundusze środków finansowych, o których mowa w ust. 10.

10f. Narodowy Fundusz może udostępniać środki finansowe wojewódzkim funduszom z przeznaczeniem na:

1) udzielanie pożyczek lub dotacji, a także na dalsze udostępnianie środków zgodnie z ust. 10, na wskazane przez siebie programy i przedsięwzięcia z zakresu zadań ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz potrzeb geologii;

2) pokrycie kosztów obsługi zadań realizowanych przez:

   a) wojewódzkie fundusze, związanych z wdrażaniem programów i przedsięwzięć, o których mowa w pkt 1,

   b) jednostki samorządu terytorialnego współpracujące przy wdrażaniu programów i przedsięwzięć, o których mowa w pkt 1, lub tworzeniu warunków do tego wdrażania.

10g. Osoba fizyczna, która zamierza złożyć wniosek o przyznanie dofinansowania z Narodowego Funduszu lub wojewódzkiego funduszu, może złożyć żądanie wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka jej gospodarstwa domowego.

10h. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 10g, wydaje wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby fizycznej, o której mowa w ust. 10g.

10i. Dochodem, o którym mowa w ust. 10g, jest dochód w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323, 858, 1615 i 1871).

10j. Gospodarstwo domowe tworzą:

1) osoba fizyczna, o której mowa w ust. 10g, samotnie zamieszkująca i gospodarująca (gospodarstwo domowe jednoosobowe), albo

2) osoba fizyczna, o której mowa w ust. 10g, oraz osoby z nią spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie z nią zamieszkujące i gospodarujące (gospodarstwo domowe wieloosobowe).

10k. Wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu, o którym mowa w ust. 10g, ustalana jest na podstawie dochodów osiągniętych w:

1) przedostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono żądanie wydania zaświadczenia, o którym mowa w ust. 10g – w przypadku żądania złożonego w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 lipca danego roku;

2) ostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono żądanie wydania zaświadczenia, o którym mowa w ust. 10g – w przypadku żądania złożonego w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia 31 grudnia danego roku.

10l.[60)] Do ustalania wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu, o którym mowa w ust. 10g, z gospodarstwa rolnego stosuje się przepisy art. 5 ust. 8–9 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, przy czym:

1) ilekroć w tych przepisach jest mowa o:

   a) rodzinie – rozumie się przez to gospodarstwo domowe, o którym mowa w ust. 10j,

   b) gospodarstwie rolnym – rozumie się przez to gospodarstwo rolne, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1176, 1635 i 1757);

2) wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu, o którym mowa w ust. 10g, z gospodarstwa rolnego jest ustalana na podstawie dochodów osiągniętych w:

   a) przedostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono żądanie wydania zaświadczenia, o którym mowa w ust. 10g – w przypadku żądania złożonego w okresie od dnia 1 stycznia danego roku do dnia ogłoszenia w danym roku, w drodze obwieszczenia, przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski" wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego,

   b) ostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono żądanie wydania zaświadczenia, o którym mowa w ust. 10g – w przypadku żądania złożonego w okresie od dnia następującego po dniu ogłoszenia w danym roku, w drodze obwieszczenia, o którym mowa w lit. a, wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego do dnia 31 grudnia danego roku.

10m. Do ustalania wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu, o którym mowa w ust. 10g, z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne stosuje się odpowiednio przepis art. 5 ust. 7a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

10n. Do postępowania w sprawie wydania zaświadczenia, o którym mowa w ust. 10g:

1) stosuje się przepisy art. 23 ust. 2a i ust. 4 pkt 1 i 3 lit. f ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, przy czym ilekroć w tych przepisach jest mowa o rodzinie, rozumie się przez to gospodarstwo domowe, o którym mowa w ust. 10j;

2) przepisy art. 23 ust. 7, art. 23b ust. 1 pkt 1, 1a, 1b, 2 w zakresie danych, o których mowa w art. 23 ust. 8 pkt 1 lit. a i e, oraz pkt 3, ust. 4 i 5, art. 24a ust. 1 i 2, art. 25 ust. 3 i 4 i art. 29 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych stosuje się odpowiednio.

10o. Żądanie wydania zaświadczenia, o którym mowa w ust. 10g, zawiera następujące dane osoby fizycznej, o której mowa w ust. 10g, oraz członków jej gospodarstwa domowego:

1) imię i nazwisko;

2) numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość;

3) adres miejsca zamieszkania;

4) adres poczty elektronicznej lub numer telefonu osoby fizycznej, o której mowa w ust. 10g, o ile je posiada.

10p. Żądając wydania zaświadczenia, o którym mowa w ust. 10g, osoba fizyczna, o której mowa w ust. 10g, składa oświadczenie potwierdzające, że Narodowy Fundusz lub wojewódzki fundusz wymaga zaświadczenia w celu przyznania dofinansowania.

10q. W zaświadczeniu, o którym mowa w ust. 10g, podaje się dane, o których mowa w ust. 10o pkt 1–3, i wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby fizycznej, o której mowa w ust. 10g, oraz wskazuje się, czy dochód ten dotyczy członka gospodarstwa domowego jednoosobowego czy gospodarstwa domowego wieloosobowego.

10r. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta może, w formie pisemnej, upoważnić swojego zastępcę, pracownika urzędu gminy albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. poz. 1818) – dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, dyrektora centrum usług społecznych lub innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowań w sprawach, o których mowa w ust. 10g, w tym do wydawania w tych sprawach zaświadczeń.

---

60) W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 15 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

10s. (uchylony)

10sa. Żądanie wydania zaświadczenia oraz zaświadczenie, o których mowa w ust. 10g, sporządza się zgodnie ze wzorami udostępnionymi w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw klimatu.

10t. Narodowy Fundusz przekazuje, na podstawie umowy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego, środki do Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji, o którym mowa w art. 421l ust. 1.

10u. Umowa, o której mowa w ust. 10t, określa w szczególności:

1) warunki i terminy przekazywania środków do Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji, obowiązki sprawozdawcze z wykorzystania środków Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji i warunki zwrotu niewykorzystanych lub wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem środków tego funduszu na rzecz Narodowego Funduszu;

2) szczegółowe warunki i tryb udzielania poręczeń lub gwarancji w ramach Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji;

3) wysokość, warunki i tryb pobierania opłat prowizyjnych z tytułu udzielonych poręczeń lub gwarancji w ramach Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji.

10v. Przepisów art. 34c ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2024 r. poz. 291) nie stosuje się.

11. Środki powierzone Narodowemu Funduszowi i wojewódzkim funduszom, pochodzące z pomocy zagranicznej, są wykorzystywane na dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej zgodnie z umowami, na podstawie których środki te przekazano, oraz zgodnie z procedurami obowiązującymi w tych funduszach.

12.[61)] Wojewódzkie fundusze – w zakresie, w jakim są zaangażowane w realizację inwestycji w rozumieniu art. 14la pkt 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju – udostępniają, w formie pisemnej w postaci papierowej lub elektronicznej, niezbędne dane osobowe osób fizycznych przetwarzane w związku z realizacją tej inwestycji:

1) Narodowemu Funduszowi jako ostatecznemu odbiorcy wsparcia w rozumieniu art. 14la pkt 6 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo jako jednostce wspierającej plan rozwojowy w rozumieniu art. 14la pkt 4 tej ustawy,

2) ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego, instytucji odpowiedzialnej za realizację reformy, instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji, Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej oraz właściwym jednostkom organizacyjnym Krajowej Administracji Skarbowej, Komisji Europejskiej, Europejskiemu Urzędowi do spraw Zwalczania Nadużyć Finansowych, Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu i Prokuraturze Europejskiej

– na ich żądanie, w celu realizacji, kontroli, audytu i ewaluacji reform i inwestycji na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju lub w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz. Urz. UE L 57 z 18.02.2021, str. 17, z późn. zm.[62)]).

Art. 411a. 1. Narodowy Fundusz może nabywać udziały lub akcje w spółkach, jeżeli statutowym lub ustawowym przedmiotem działalności tych spółek jest ochrona środowiska i gospodarka wodna.

1a. Narodowy Fundusz może obejmować lub nabywać akcje w spółce, o której mowa w art. 421a ust. 1.

2. Narodowy Fundusz może obejmować udziały lub akcje w spółkach innych niż określone w ust. 1 i art. 421a ust. 1 wyłącznie w zamian za nieściągalne wierzytelności wynikające z umów zawartych z tym Funduszem.

3. Objęcie, nabycie lub zbycie udziałów lub akcji w spółkach oraz objęcie, nabycie lub zbycie obligacji, których emitentem jest podmiot inny niż Skarb Państwa, przez Narodowy Fundusz wymaga zgody ministra właściwego do spraw klimatu. Przepisu art. 15 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 125, 834, 1823, 1897 i 1940) nie stosuje się.

4. Zbycie udziałów lub akcji w spółkach oraz zbycie obligacji, których emitentem jest podmiot inny niż Skarb Państwa, przez wojewódzki fundusz wymaga zgody zarządu województwa.

5. Zarząd Narodowego Funduszu przedstawia ministrowi właściwemu do spraw klimatu, raz w roku, nie później niż do dnia 30 czerwca, informację o posiadanych udziałach, akcjach i obligacjach.

6. Zarządy wojewódzkich funduszy przedstawiają zarządom województw oraz ministrowi właściwemu do spraw klimatu, raz w roku, nie później niż do dnia 30 czerwca, informację o posiadanych udziałach, akcjach i obligacjach.

---

61) Dodany przez art. 1 pkt 15 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

62) Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 410 z 18.11.2021, str. 197, Dz. Urz. UE L 63 z 28.02.2023, str. 1, Dz. Urz. UE L 100 z 13.04.2023, str. 102, Dz. Urz. UE L 137 z 25.05.2023, str. 71 oraz Dz. Urz. UE L 2024/795 z 29.02.2024.

Art. 412. (uchylony)

Art. 413. (uchylony)

Art. 414. (uchylony)

Art. 415. (uchylony)

Art. 415a. (uchylony)

Art. 415b. (uchylony)

Art. 415c. (uchylony)

Art. 415d. (uchylony)

Art. 415e. (uchylony)

Art. 415f. (uchylony)

Art. 415g. (uchylony)

Art. 416. (uchylony)

Art. 417. (uchylony)

Art. 418. (uchylony)

Art. 419. (uchylony)

Art. 420. (uchylony)

Art. 421. (uchylony)

Rozdział 5

Polskie Domy Drewniane Spółka Akcyjna

Art. 421a. 1. Spółka Polskie Domy Drewniane Spółka Akcyjna, zwana dalej „Spółką”, prowadzi działalność w celu zwiększenia dostępności mieszkań na potrzeby społeczeństwa.

2. Siedzibą Spółki jest Warszawa.

3. Spółka działa pod firmą „Polskie Domy Drewniane Spółka Akcyjna” i może używać w obrocie skrótów „Polskie Domy Drewniane S.A.” lub „PDD S.A.”.

Art. 421b. Kapitał zakładowy Spółki wynosi co najmniej 50 000 000 zł i może być pokryty przez wniesienie wkładów pieniężnych lub niepieniężnych.

Art. 421c. 1. Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest energooszczędne budownictwo drewniane obejmujące budowę budynków mieszkalnych, zarządzanie tymi budynkami oraz wynajmowanie budynków mieszkalnych lub lokali mieszkalnych z możliwością ich sprzedaży.

2. Spółka może również:

1) nabywać grunty;

2) przeprowadzać remonty lub przebudowę budynków mieszkalnych;

3) pozyskiwać lub tworzyć nowe rozwiązania technologiczne w zakresie przetwarzania drewna;

4) nabywać lub przetwarzać surowiec drzewny, a także nabywać lub sprzedawać produkty drzewne;

5) prowadzić inną działalność związaną z energooszczędnym budownictwem drewnianym lub infrastrukturą towarzyszącą.

3. Szczegółowy przedmiot działalności Spółki określa jej statut.

Art. 421d. 1. Akcje Spółki mogą być akcjami imiennymi lub akcjami na okaziciela.

2. Łączny udział Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Banku Ochrony Środowiska Spółki Akcyjnej, zwanych dalej „Założycielami”, w kapitale zakładowym Spółki oraz w sumie głosów przypadających na wszystkie akcje Spółki wynosi powyżej 50 %.

3. Akcje imienne należące do Założycieli nie mogą być zbywane ani obciążane, z wyjątkiem zbycia lub obciążenia na rzecz Skarbu Państwa.

4. Przepisy ust. 1–3 stosuje się także w przypadku, gdy Spółka jest spółką publiczną w rozumieniu art. 4 pkt 20 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 620 i 1863 oraz z 2025 r. poz. 146).

5. Uprzywilejowanie akcji imiennych należących do Założycieli, w tym w zakresie prawa głosu, oraz uprawnienia osobiste Założycieli nie wygasają z chwilą uzyskania przez Spółkę statusu spółki publicznej.

6. Czynność prawna dokonana niezgodnie z przepisami ust. 2–5 jest nieważna.

Art. 421e. Spółka może emitować obligacje, z tym że obligacje zamienne oraz obligacje z prawem pierwszeństwa mogą być skierowane wyłącznie do każdoczesnych akcjonariuszy Spółki. Obligacje zamienne oraz obligacje z prawem pierwszeństwa nie mogą być przedmiotem obrotu.

Art. 421f. Spółka może zostać połączona z inną spółką albo ulec podziałowi wyłącznie za zgodą Rady Ministrów.

Art. 421g. 1. Rada nadzorcza Spółki liczy co najmniej 3 członków. Jeżeli Spółka jest spółką publiczną, rada nadzorcza liczy co najmniej 5 członków.

2. Rada nadzorcza Spółki jest powoływana przez walne zgromadzenie akcjonariuszy. Przepisów art. 385 § 3–9 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych nie stosuje się.

Art. 421h. 1. Uchwały rady nadzorczej Spółki zapadają bezwzględną większością głosów.

2. W przypadku równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego rady nadzorczej Spółki.

Art. 421i. Zarząd Spółki liczy od 1 do 4 członków.

Art. 421j. Do ustalania wynagrodzenia członków organów Spółki stosuje się przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1907).

Art. 421k. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do Spółki stosuje się przepisy ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych oraz ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

Rozdział 6

Ekologiczny Fundusz Poręczeń i Gwarancji

Art. 421l. 1. W Banku Gospodarstwa Krajowego działa Ekologiczny Fundusz Poręczeń i Gwarancji.

2. Środki Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji przeznacza się na pokrycie kosztów i wydatków związanych z udzielaniem poręczeń lub gwarancji, w tym wypłat z tytułu udzielonych poręczeń lub gwarancji, na rzecz kredytobiorców lub pożyczkobiorców w ramach wskazanych przez Narodowy Fundusz rządowych programów poręczeniowo-gwarancyjnych obejmujących projekty z zakresu ochrony środowiska, o których mowa w art. 34a ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne.

3. Poręczenie lub gwarancja, udzielone w ramach Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji, obejmują nie więcej niż 80 % pozostającej do spłaty kwoty pożyczki lub kredytu, objętej poręczeniem lub gwarancją.

4. Środki Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji pochodzą z:

1) środków przekazanych przez Narodowy Fundusz Bankowi Gospodarstwa Krajowego zgodnie z art. 411 ust. 10t;

2) opłat prowizyjnych z tytułu poręczeń i gwarancji udzielanych w ramach Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji;

3) wpływów z tytułu odzyskanych kwot zapłaconych przez Bank Gospodarstwa Krajowego w wykonaniu umowy poręczenia lub gwarancji udzielonej w ramach Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji;

4) odsetek z tytułu oprocentowania środków Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji;

5) środków, o których mowa w ust. 5;

6) wpływów z innych tytułów.

5. Minister właściwy do spraw klimatu przekazuje do Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji środki na pokrycie kosztów i wydatków, o których mowa w ust. 2, które nie znajdują pokrycia ze środków, o których mowa w ust. 4 pkt 1–4 i 6.

6. Minister właściwy do spraw klimatu zawiera z Bankiem Gospodarstwa Krajowego umowę określającą warunki i tryb przekazywania środków, o których mowa w ust. 5.

7. W przypadku zapłaty przez Bank Gospodarstwa Krajowego kwoty z tytułu poręczenia lub gwarancji udzielonych w ramach Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji, Bank Gospodarstwa Krajowego wstępuje, z chwilą zapłaty, w prawa beneficjenta poręczenia lub gwarancji do wysokości dokonanej zapłaty.

8. Jeżeli odzyskanie wierzytelności powstałej z tytułu poręczenia lub gwarancji, udzielonych w ramach Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji, nie jest możliwe, Bank Gospodarstwa Krajowego może umorzyć tę wierzytelność w całości albo w części.

Art. 421m. 1. Bank Gospodarstwa Krajowego:

1) sporządza dla Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji odrębny bilans, rachunek zysków i strat oraz pozycji pozabilansowych;

2) wyodrębnia plan finansowy Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji w planie finansowym Banku Gospodarstwa Krajowego.

2. Plan finansowy Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji jest opracowywany przez Bank Gospodarstwa Krajowego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych oraz ministrem właściwym do spraw klimatu, w terminie do dnia 15 czerwca roku poprzedzającego rok, w którym plan finansowy Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji ma obowiązywać.

2a. Minister właściwy do spraw klimatu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych zatwierdza plan finansowy Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji na następny rok w terminie do dnia 31 lipca roku poprzedzającego rok, którego dotyczy ten plan.

3. Plan finansowy Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji określa w szczególności przewidywaną kwotę udzielonych poręczeń i gwarancji, wysokość kosztów i wydatków, o których mowa w art. 421l ust. 2, oraz wysokość zasilenia tego Funduszu z poszczególnych źródeł określonych w art. 421l ust. 4.

4. Bank Gospodarstwa Krajowego składa ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych oraz ministrowi właściwemu do spraw klimatu sprawozdanie z realizacji planu finansowego Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji w danym roku do dnia 30 kwietnia roku następnego.

TYTUŁ VIII
(uchylony)

TYTUŁ IX
Przepis końcowy

Art. 442. Ustawa wchodzi w życie w terminie i na zasadach określonych w odrębnej ustawie.[63)]

63) Ustawa weszła w życie z dniem 1 października 2001 r., z wyjątkiem art. 201–219, 272–321 i art. 401 ust. 2, które weszły w życie z dniem 1 stycznia 2002 r., zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. poz. 1085), która weszła w życie z dniem 1 października 2001 r.

Załącznik do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r.
(Dz. U. z 2025 r. poz. 647)

STREFY, W KTÓRYCH DOKONUJE SIĘ OCENY JAKOŚCI POWIETRZA,
ORAZ ICH NAZWY, KODY I OBSZARY

Lp.	Województwo	Nazwa strefy	Kod strefy	Obszar strefy
1	dolnośląskie	aglomeracja wrocławska	PL0201	Wrocław – miasto na prawach powiatu
2		miasto Legnica	PL0202	Legnica – miasto na prawach powiatu
3		miasto Wałbrzych	PL0203	Wałbrzych – gmina o statusie miasta
4		strefa dolnośląska	PL0204	Jelenia Góra – miasto na prawach powiatu
				powiat głogowski
				powiat kłodzki
				powiat oławski
				powiat wałbrzyski z wyłączeniem miasta Wałbrzych (gmina o statusie miasta)
				powiat zgorzelecki
				powiat bolesławiecki
				powiat lubański
				powiat lwówecki
				powiat dzierżoniowski
				powiat świdnicki
				powiat jaworski
				powiat legnicki
				powiat złotoryjski
				powiat karkonoski
				powiat kamiennogórski
				powiat lubiński
				powiat polkowicki
				powiat górowski
				powiat milicki
				powiat oleśnicki
				powiat trzebnicki
				powiat strzeliński
				powiat ząbkowicki
				powiat średzki
				powiat wołowski
				powiat wrocławski
5	kujawsko-pomorskie	aglomeracja bydgoska	PL0401	Bydgoszcz – miasto na prawach powiatu
6		miasto Toruń	PL0402	Toruń – miasto na prawach powiatu
7		miasto Włocławek	PL0403	Włocławek – miasto na prawach powiatu

8		strefa kujawsko-pomorska	PL0404	Grudziądz – miasto na prawach powiatu
				powiat bydgoski
				powiat inowrocławski
				powiat lipnowski
				powiat nakielski
				powiat toruński
				powiat brodnicki
				powiat rypiński
				powiat chełmiński
				powiat grudziądzki
				powiat świecki
				powiat golubsko-dobrzyński
				powiat wąbrzeski
				powiat mogileński
				powiat żniński
				powiat sępoleński
				powiat tucholski
				powiat aleksandrowski
				powiat radziejowski
				powiat włocławski
9	lubelskie	aglomeracja lubelska	PL0601	Lublin – miasto na prawach powiatu
10		strefa lubelska	PL0602	Biała Podlaska – miasto na prawach powiatu
				Chełm – miasto na prawach powiatu
				Zamość – miasto na prawach powiatu
				powiat bialski
				powiat łukowski
				powiat radzyński
				powiat biłgorajski
				powiat hrubieszowski
				powiat janowski
				powiat tomaszowski
				powiat zamojski
				powiat chełmski
				powiat krasnostawski
				powiat lubelski
				powiat kraśnicki
				powiat opolski
				powiat puławski

				powiat rycki
				powiat świdnicki
				powiat lubartowski
				powiat łęczyński
				powiat parczewski
				powiat włodawski
11	lubuskie	miasto Gorzów Wielkopolski	PL0801	Gorzów Wielkopolski – miasto na prawach powiatu
12		miasto Zielona Góra	PL0802	Zielona Góra – miasto na prawach powiatu
13		strefa lubuska	PL0803	powiat gorzowski
				powiat strzelecko-drezdenecki
				powiat nowosolski
				powiat wschowski
				powiat słubicki
				powiat sulęciński
				powiat międzyrzecki
				powiat krośnieński
				powiat świebodziński
				powiat zielonogórski
				powiat żarski
				powiat żagański
14	łódzkie	aglomeracja łódzka	PL1001	Łódź – miasto na prawach powiatu
				część powiatu pabianickiego – gminy: Konstantynów Łódzki, Pabianice
				część powiatu zgierskiego – gminy: Aleksandrów Łódzki – miasto, Zgierz
15		strefa łódzka	PL1002	Piotrków Trybunalski – miasto na prawach powiatu
				Skierniewice – miasto na prawach powiatu
				powiat łęczycki
				powiat kutnowski
				powiat poddębicki
				obszar powiatu zgierskiego, z wyjątkiem gmin: Aleksandrów Łódzki – miasto, Zgierz, należących do aglomeracji łódzkiej
				obszar powiatu pabianickiego, z wyjątkiem gmin: Konstantynów Łódzki, Pabianice, należących do aglomeracji łódzkiej
				powiat tomaszowski
				powiat piotrkowski
				powiat opoczyński

				powiat bełchatowski
				powiat radomszczański
				powiat pajęczański
				powiat sieradzki
				powiat zduńskowolski
				powiat łaski
				powiat wieluński
				powiat wieruszowski
				powiat skierniewicki
				powiat łódzki wschodni
				powiat rawski
				powiat łowicki
				powiat brzeziński
16	małopolskie	aglomeracja krakowska	PL1201	Kraków – miasto na prawach powiatu
17		miasto Tarnów	PL1202	Tarnów – miasto na prawach powiatu
18		strefa małopolska	PL1203	Nowy Sącz – miasto na prawach powiatu
				powiat bocheński
				powiat brzeski
				powiat chrzanowski
				powiat olkuski
				powiat oświęcimski
				powiat dąbrowski
				powiat tarnowski
				powiat limanowski
				powiat nowosądecki
				powiat gorlicki
				powiat krakowski
				powiat wielicki
				powiat miechowski
				powiat proszowicki
				powiat myślenicki
				powiat suski
				powiat wadowicki
				powiat nowotarski
				powiat tatrzański
19	mazowieckie	aglomeracja warszawska	PL1401	Warszawa – miasto na prawach powiatu
20		miasto Płock	PL1402	Płock – miasto na prawach powiatu
21		miasto Radom	PL1403	Radom – miasto na prawach powiatu

22		strefa mazowiecka	PL1404	Ostrołęka – miasto na prawach powiatu
				Siedlce – miasto na prawach powiatu
				powiat legionowski
				powiat nowodworski
				powiat otwocki
				powiat piaseczyński
				powiat wołomiński
				powiat ciechanowski
				powiat pułtuski
				powiat mławski
				powiat żuromiński
				powiat grójecki
				powiat garwoliński
				powiat kozienicki
				powiat białobrzeski
				powiat ostrołęcki
				powiat makowski
				powiat przasnyski
				powiat wyszkowski
				powiat ostrowski
				powiat gostyniński
				powiat płoński
				powiat płocki
				powiat sierpecki
				powiat pruszkowski
				powiat grodziski
				powiat żyrardowski
				powiat przysuski
				powiat szydłowiecki
				powiat radomski
				powiat zwoleński
				powiat lipski
				powiat łosicki
				powiat siedlecki
				powiat sokołowski
				powiat węgrowski
				powiat miński

				powiat warszawski zachodni
				powiat sochaczewski
23	opolskie	miasto Opole	PL1601	Opole – miasto na prawach powiatu
24		strefa opolska	PL1602	powiat kędzierzyńsko-kozielski
				powiat brzeski
				powiat nyski
				powiat głubczycki
				powiat prudnicki
				powiat krapkowicki
				powiat strzelecki
				powiat namysłowski
				powiat kluczborski
				powiat oleski
				powiat opolski
25	podkarpackie	miasto Rzeszów	PL1801	Rzeszów – miasto na prawach powiatu
26		strefa podkarpacka	PL1802	Przemyśl – miasto na prawach powiatu
				powiat jasielski
				powiat przeworski
				powiat jarosławski
				powiat lubaczowski
				Krosno – miasto na prawach powiatu
				powiat krośnieński
				powiat sanocki
				powiat mielecki
				powiat dębicki
				powiat ropczycko-sędziszowski
				powiat przemyski
				powiat bieszczadzki
				powiat leski
				powiat rzeszowski
				powiat brzozowski
				powiat strzyżowski
				powiat łańcucki
				powiat kolbuszowski
				Tarnobrzeg – miasto na prawach powiatu
				powiat tarnobrzeski
				powiat stalowowolski
				powiat niżański
				powiat leżajski

27	podlaskie	aglomeracja białostocka	PL2001	Białystok – miasto na prawach powiatu
28		strefa podlaska	PL2002	Łomża – miasto na prawach powiatu
				Suwałki – miasto na prawach powiatu
				powiat białostocki
				powiat grajewski
				powiat hajnowski
				powiat bielski
				powiat siemiatycki
				powiat łomżyński
				powiat kolneński
				powiat moniecki
				powiat sokólski
				powiat augustowski
				powiat suwalski
				powiat sejneński
				powiat zambrowski
				powiat wysokomazowiecki
29	pomorskie	aglomeracja trójmiejska	PL2201	Gdańsk – miasto na prawach powiatu
				Gdynia – miasto na prawach powiatu
				Sopot – miasto na prawach powiatu
30		strefa pomorska	PL2202	Słupsk – miasto na prawach powiatu
				powiat bytowski
				powiat chojnicki
				powiat człuchowski
				powiat gdański
				powiat kartuski
				powiat kościerski
				powiat kwidzyński
				powiat tczewski
				powiat starogardzki
				powiat lęborski
				powiat słupski
				powiat nowodworski
				powiat malborski
				powiat sztumski
				powiat pucki
				powiat wejherowski

31	śląskie	aglomeracja górnośląska	PL2401	Bytom – miasto na prawach powiatu
				Chorzów – miasto na prawach powiatu
				Dąbrowa Górnicza – miasto na prawach powiatu
				Gliwice – miasto na prawach powiatu
				Jaworzno – miasto na prawach powiatu
				Katowice – miasto na prawach powiatu
				Mysłowice – miasto na prawach powiatu
				Piekary Śląskie – miasto na prawach powiatu
				Ruda Śląska – miasto na prawach powiatu
				Siemianowice Śląskie – miasto na prawach powiatu
				Sosnowiec – miasto na prawach powiatu
				Świętochłowice – miasto na prawach powiatu
				Tychy – miasto na prawach powiatu
				Zabrze – miasto na prawach powiatu
32		aglomeracja rybnicko-jastrzębska	PL2402	Jastrzębie-Zdrój – miasto na prawach powiatu
				Rybnik – miasto na prawach powiatu
				Żory – miasto na prawach powiatu
33		miasto Bielsko-Biała	PL2403	Bielsko-Biała – miasto na prawach powiatu
34		miasto Częstochowa	PL2404	Częstochowa – miasto na prawach powiatu
35		strefa śląska	PL2405	powiat bielski
				powiat cieszyński
				powiat żywiecki
				powiat bieruńsko-lędziński
				powiat pszczyński
				powiat częstochowski
				powiat kłobucki
				powiat myszkowski
				powiat lubliniecki
				powiat gliwicki
				powiat mikołowski
				powiat raciborski
				powiat rybnicki
				powiat wodzisławski
				powiat tarnogórski
				powiat będziński
				powiat zawierciański

36	świętokrzyskie	miasto Kielce	PL2601	Kielce – miasto na prawach powiatu
37		strefa świętokrzyska	PL2602	powiat kielecki
				powiat konecki
				powiat opatowski
				powiat ostrowiecki
				powiat skarżyski
				powiat starachowicki
				powiat buski
				powiat jędrzejowski
				powiat kazimierski
				powiat pińczowski
				powiat sandomierski
				powiat staszowski
				powiat włoszczowski
38	warmińsko-mazurskie	miasto Olsztyn	PL2801	Olsztyn – miasto na prawach powiatu
39		miasto Elbląg	PL2802	Elbląg – miasto na prawach powiatu
40		strefa warmińsko-mazurska	PL2803	powiat elbląski
				powiat olsztyński
				powiat bartoszycki
				powiat kętrzyński
				powiat braniewski
				powiat lidzbarski
				powiat ełcki
				powiat olecki
				powiat gołdapski
				powiat giżycki
				powiat węgorzewski
				powiat iławski
				powiat ostródzki
				powiat mrągowski
				powiat szczycieński
				powiat piski
				powiat nidzicki
				powiat działdowski
				powiat nowomiejski

41	wielkopolskie	aglomeracja poznańska	PL3001	Poznań – miasto na prawach powiatu
42		miasto Kalisz	PL3002	Kalisz – miasto na prawach powiatu
43		strefa wielkopolska	PL3003	Konin – miasto na prawach powiatu
				Leszno – miasto na prawach powiatu
				powiat czarnkowsko-trzcianecki
				powiat chodzieski
				powiat wągrowiecki
				powiat wrzesiński
				powiat gnieźnieński
				powiat słupecki
				powiat leszczyński
				powiat gostyński
				powiat rawicki
				powiat krotoszyński
				powiat jarociński
				powiat pleszewski
				powiat kaliski
				powiat koniński
				powiat kolski
				powiat turecki
				powiat kościański
				powiat śremski
				powiat średzki
				powiat międzychodzki
				powiat nowotomyski
				powiat grodziski
				powiat wolsztyński
				powiat ostrowski
				powiat ostrzeszowski
				powiat kępiński
				powiat złotowski
				powiat pilski
				powiat szamotulski
				powiat obornicki
				powiat poznański

44	zachodnio-pomorskie	aglomeracja szczecińska	PL3201	Szczecin – miasto na prawach powiatu
45		miasto Koszalin	PL3202	Koszalin – miasto na prawach powiatu
46		strefa zachodniopomorska	PL3203	Świnoujście – miasto na prawach powiatu
				powiat choszczeński
				powiat goleniowski
				powiat gryfiński
				powiat kołobrzeski
				powiat łobeski
				powiat myśliborski
				powiat policki
				powiat pyrzycki
				powiat stargardzki
				powiat szczecinecki
				powiat białogardzki
				powiat świdwiński
				powiat drawski
				powiat wałecki
				powiat gryficki
				powiat kamieński
				powiat koszaliński
				powiat sławieński